

નવીન

ચતુર સુંદર સ્ત્રી

વિલાસ મનહર રસીક ગરબાવળી.



ધણા સુધારા વધારા સાથે.

ભાગ ૧-૨-૩-૪-૫-૬.



પ્રસિદ્ધ કર્તા,

બુકસેલર મહાદેવ રામચંદ્ર ભગુબટે.

ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.



આવૃત્તિ ૩ જી—પ્રત ૪૦૦૦.



અમદાવાદ.

ધી ડાયમંડ ન્યુબિલી પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં

પરીખ દેવીદાસ છાનલાલે છાપી.



સંવત ૧૯૬૬.

સને ૧૯૧૨.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગન્ધર્વની કોપીસાઈટ-સંગ્રહ

૪૩૩૪

સર્વ હક્ક પ્રસિદ્ધ કર્તાએ સ્વાધીન રાખ્યા છે.

અનુક્રમણિકા.

ભાગ પહેલો.

નંબર.	નામ.	પૃષ્ઠ
૧	શ્રી નાથજીના મહીનાં....	૧૧
૨	કેશીના બંધરીના મહિના ...	૧૨
૩	પતિને પરદેશ ન જવા દેવા વિધેના માહના. ...	૧૫

ગરબીઓ રાસલીલાની.

૪	વનમાં લાઇ જઇરે, મુજને લુલાવી કાનુડે. ગ. ૧ ...	૧૭
૫	હું તો એકલીરે, મુજને અધોર વનમાં મેલી ગ. ૨...	૧૮
૬	મુજને દગો કર્યોરે પેલા નંદજીને હૈએ. ગ. ૩ ...	૧૯
૭	કાનો ક્યાં ગયોરે અહીંયાં કોણ અમારું બેલી. ગ. ૪	૧૯
૮	હુંતો ઘેલી થઇરે પેલા કાનુડાની સંગે. ગ. ૫ ...	૨૦
૯	સૈયર શું કહુરે પેલા કાનુડા કપટીને. ગ. ૬ ...	૨૧
૧૦	એને ના ધરેરે મુજને કાનુડે તરછોડી. ગ. ૭ ...	૨૨
૧૧	મુજને દગો કરીરે પેલો ક્યાં ગયો કાનુડો. ગ. ૮ ...	૨૩
૧૨	વાલો ક્યાં ગયોરે મારો સુધડ સ્નેહી. ગ. ૯ ...	૨૪
૧૩	મહાકાળીનો ગરબો. ...	૨૪
૧૪	શારદાના મહિના. ...	૨૮
૧૫	બહુચરાજીના મહિના. ...	૨૯
૧૬	જીવનપ્રાણના મહિના. ...	૩૦
૧૭	નંદલાલના મહિના. ...	૩૩

પંદર તથા.

૧૮	પડવાની પશુ પ્રીત ગતમત બુલીરે.	૩૪
૧૯	પુનમે અમને પુરણુ દર્શન દેજેરે છોગાળા....	૩૫
૨૦	હરી હઠ મેલને રાધે, મેરી સંગ બોલને રાધે. ...	૩૬
૨૧	પડવે પાતળીયા ગીરધારી મારે ઘેર આવજેરે કોલ....	૩૮
૨૨	સખી પડવે તે પંથે ચાલ્યારે, મહાવનના તે મારગ ઝાલ્યારે.	૩૮
૨૩	બજુ ભગવાન રૂઢેમાં રહેજેરે, મારાં દુખડાં પ્રભુ હરજેરે.	૪૦
૨૪	કૃષ્ણજીવણના મહીના	૪૧
૨૫	કૃષ્ણજીના મહીના.	૪૨
૨૬	સીતાજીના મહીના	૪૩
૨૭	શ્રી અંબાજીના મહીના.	૪૫
૨૮	યોબજીદાસના મહીના,... ..	૪૮
૨૯	તુળસીના મહીના.	૪૯
૩૦	કૃષ્ણજીના મહીના.	૫૦
૩૧	દક્ષપતરામના મહીના.	૫૧
૩૨	ભુમાનંદના મહીના.	૫૩
૩૩	અહ્લાનંદના મહીના.	૫૭
૩૪	દાણુલીલા ગ. ૧	૬૧
૩૫	દાણુલીલા ગ. ૨	૬૩
૩૬	દાણુલીલા ગરબી રાગ ગીરધારીનો	૬૭
૩૭	દાણુલીલા ગરબી.	૬૮
૩૮	દાણુલીલાની સાખીઓ આહરીયાં વિગેરે.	૭૦

ગાવાળીયાનાં હાળીયાં.

૩૯	દુધ પીયો જવા દો હમને, શાને રોકો છો વન. ...	૭૨
----	--	----

૪૦	ઉભી રહેરે આહેરડી, તું બોલતી વાંકા બોલ.	૭૪
૪૧	ઓરો આવેરે આહીરડા મેં જાત તારી જાણી.	૭૪
૪૨	છખીલા નંદનારે, તારી ચાલનો ચટકો જો. ...	૭૫
૪૩	ધુતારી ધુમટાવાળારે, આંખ્યા વિના આંખડી કાળારે.	૭૬
૪૪	દેશીઓને ઉઘમ કરવાની ગરખી.... ...	૭૭

ભાગ ૨ જો.

સીતાજીનાં ધોળ.

૪૫	રામ લક્ષ્મણ વનમાં સીધાવતાં સતી સીતાને આવતાં	૭૮
૪૬	સીતાજી બોલ્યાં તેનું ધોળ.	૮૦
૪૭	રામચંદ્રજીએ સીતાને કાગળ લખ્યો તેનું ધોળ. ...	૮૨
૪૮	સીતાજીએ રામચંદ્રજીને કાગળ લખ્યો તેનું ધોળ. ...	૮૪
૪૯	ભુંડી ભારજી વિષે પદ.	૮૬
૫૦	શીયળનું ધોળ.	૮૭
૫૧	શીયળ વિષેની ગરખી.... ...	૮૮

નળ દમયંતીનો વીથોગ.

૫૨	વૈદરબી વનમાં વલવલે અંધારી રાત.	૮૮
૫૩	ભુલી ભમે છે ભામની નૈષધનાથની નાર....	૯૦
૫૪	પાતપ્રતા સ્ત્રી કેવા ગુણવાળા હોય છે.	૯૧
૫૫	શીયળપ્રત ગરખો.	૯૩
૫૬	પતીની ભડતી ગરખો	૯૪
૫૭	વૈભવ હિન વાલમ પર ઝહાલીનો ખ્યાર ગરખી. ...	૯૫
૫૮	વાલમ વધામણું ગરખી... ..	૯૫
૫૯	સ્ત્રી ધર્મ ગરખી.	૯૬

૬૦	ગરબો.	૧૦૦
૬૧	હનુમાનનો (બજરંગી) ગરબો...	૧૦૧
૬૨	પતિવ્રતા વિષે ગરબો	૧૦૫
૬૩	બહુચરાજીનો ગરબો.	૧૦૬
૬૪	મલાવરાવનો રાસડો.	૧૦૬
૬૫	પુનમચાંદની ખીલી પુરી અહીંરે...	૧૦૭
૬૬	અક્ષયેલીરે અંબે માત જોવાને જઈએ.	૧૦૮
૬૭	મા તું પાવાની પટરાણી કે કાળી કાળકારે લોલ.	૧૦૮
૬૮	ગાડી આવી ગુજરાત અગન કેરી ગાડીરે આવી	૧૦૯
૬૯	મહોલે પધારો મહારાજ મણીગર મહોલે પધારો.	૧૧૦

ભાગ ૩ જો.

૭૦	બહાલા પધારો વ્રજરાજ	૧૧૨
૭૧	સાહેલીના મહીના.	૧૧૩
૭૨	ગરબો માતાજીનો.	૧૧૬
૭૩	બાર માસ. (ગરબો)...	૧૧૬
૭૪	છો મંગળ કર જગમાત જય જય જય અંબા.	૧૧૯
૭૫	માંકણીની ગરબી.	૧૨૦
૭૬	મુંબઈ સુરતનો ગરબો....	૧૨૧
૭૭	ધનધનરે વડોદર શહેર રૂપે રંગીલું.	૧૨૨
૭૮	જય જય આઘ શક્તિ અંબીકા મુજ માવડીરે	૧૨૫
૭૯	હિંદના પ્રાચીન સમયનું દિગ્દર્શન.	૧૨૬
૮૦	હિંદના આધુનિક સમયનું દિગ્દર્શન.	૧૨૭
૮૧	વિદેશી માલમાં માલુમ પડતા અનિષ્ટ પદાર્થો	૧૨૮

૮૨	વિદેશી સ્વદેશી વસ્તુની તુલના	૧૨૯
૮૩	પ્રસ્તુત કાળમાં હિંદમાંથી વેપાર અર્થે થતું ધન હરણુ.			૧૩૦
૮૪	હિંદુસ્તાનની સ્થિતિ	૧૩૦
૮૫	હિંદમાંથી તણાતા પૈસાનો અટકાવ કરવા માટે ...			૧૩૧
૮૬	સ્વભુમી ભક્તિ (સ્વદેશ વિષે પ્રેમ)	૧૩૨
૮૭	જનોઈ દહ રહ્યા પછી બળવા દોડાવે છે તે વેળાનું...			૧૩૩
૮૮	હરિ કહે સાંભળો મુજ તાત	૧૩૪
૮૯	હરિ ઉઠ્યા મનમાં અતિ હરખાધને	૧૩૫
૯૦	વળામણાં.	૧૩૫
૯૧	ગરખી. તમે ઓરાને આવોરે.	૧૩૮
૯૨	ગરખી. તમે આવો મારા વાલારે.	૧૩૮
૯૩	ગરખી. તમને શું કહીયેરે.	૧૩૯
૯૪	ગરખી. પુછું છું તમનેરે.	૧૩૯
૯૫	ગરખી. રહો રંગના રસીયારે.	૧૪૦
૯૬	રોકી ઉભા મારા પ્રાણુરે.	૧૪૧
૯૭	પ્રાણુથી પ્યારી તું મારીરે.	૧૪૧
૯૮	સખીને શીખામણુ.	૧૪૨
૯૯	ગર્વ વિષે.	૧૪૨
૧૦૦	તકલાદી વીમા કંપનીઓ વિષે.	૧૪૩
૧૦૧	શ્રી રણુછોડરાયની બલિહારી.	૧૪૪
૧૦૨	બહાલા દેવ દ્વારકાનાથ દયાળુરે	૧૪૪
૧૦૩	દીઠા દ્વારકાંપતી અતી સોહામણાળે	૧૪૫
૧૦૪	રાજ રણુછોડ દીઠા ખાસ રૂપેરે...	૧૪૬
૧૦૫	રાધાળુરે સ્નેહ સમીત બુલાવું, આવો ધનશ્યામ બતાવું.			૧૪૬

૧૦૬	પ્રીયતમ પ્રીય રીઝાવુંરે નમ્ર લાલને હું લલચાવુંરે. ...	૧૪૭
૧૦૭	કમળ નયનીરે આંખે ન ચોંચે રીસાવું, સાણીને હું શું મનાવું. ...	૧૪૭
૧૦૮	વસ્તુ પદમજરે પદમાં મન ભાવતિ પ્યારી... ...	૧૪૭
૧૦૯	પ્યારા કામનંગારા આંખ હેતયાં ઝુલાવુંરે ...	૧૪૭
૧૧૦	કામલુગારા પ્યારા ઝુલો સંગે રાધા પ્યારીરે ...	૧૪૮
૧૧૧	સખી પ્રેમે ઝુલાવું હું પ્રીયતમજી. ...	૧૪૮
૧૧૨	પ્રીતમ હુલેરે પ્રીતમ ઝુલેરે સખી જીને આંખાળા મુકુંદ ...	૧૪૮

લાગ ૪ થી.

૧૧૩	એસુ ખરોખર મુજને ઝુલાવો. ...	૧૫૦
૧૧૪	ઝુલે રાધા કા'ન જીઓનેરે. ...	૧૫૦
૧૧૫	ઝુલો ઝુલોને કુંઝ બીહારી ધન્ય ધન્ય નટવર ગીરંધારી. ...	૧૫૧
૧૧૬	ફાંકડા હરીઝુલે હરી ઝુલે. ...	૧૫૨
૧૧૭	કરી હરીએ મે'ર ઉભરે લે'ર ઝુલાવું ઘેર સખી લાલાને. ...	૧૫૨
૧૧૮	ઝુલે રઘુપતિ ખાસ હાડિાળે. ...	૧૫૩
૧૧૯	મણી મહેલ માંહે મહારાજ. ...	૧૫૩
૧૨૦	ખાંધ્યો હાડિાળો રામચંદ્રને સારં....	૧૫૪
૧૨૧	વહાલો મારો કુંજમાં વાય ને વાંસળીરે લોલ. ...	૧૫૪
૧૨૨	શ્રી જમુનાથજીના ઘાટમાંરે લોલ. ...	૧૫૫
૧૨૩	શ્યામ સલક્ષ્ણા રહો શીખામણુ લ્યો માનીજી ...	૧૫૬
૧૨૪	વાંકરે વાંકા શું હાડિા છો આવડું શુંરે ગુમાનજી ...	૧૫૭
૧૨૫	શામળીયા તમે સમજો નહીંને કરતા હાડિા આળજી. ...	૧૫૮
૧૨૬	એ વાંસલડી વેરણુ થઈ લાગીરે વ્રજની નારને. ...	૧૫૮
૧૨૭	ઓ વ્રજનારી શા માટે તું અમને આળ ચડાવે. ...	૧૫૯
૧૨૮	મારા મોહનલાલ આવો તો કંહુ મારા મનની વાતડી....	૧૫૯

૧૨૯	ઓ છખીલાજી હમકલું નવ કીજે વાટે ધાટે	...	૧૬૦
૧૩૦	મારા પાતળીયા પ્રીત કરી તરછોડો છો શા માટે.	...	૧૬૦
૧૩૧	મારૂં મન મોહું વાસલડીને શબ્દે કાનડ કાળા	...	૧૬૧
૧૩૨	મારૂં મહી દળશે લડસડતા છખીલા રંગના તારા.	...	૧૬૧
૧૩૩	ઓ મહીઆરી મોટા માણસની લજ્જા લેઈ છું.	...	૧૬૨
૧૩૪	ઓ અકરૂણ જોકુળમાં તમે શા કારણે આવ્યા.	...	૧૬૨
૧૩૫	ઓ આધવજી બહાસે તો વિસારી અમને મેહેલ્યાં.	...	૧૬૩

ભાગ ૫ માં.

૧૩૬	શ્રી ગુણ વિષે.	૧૬૪
૧૩૭	બીક્ષુક અને રાજ્ય કન્યાનો સંવાદ.	૧૬૬
૧૩૮	બાળસ્વરૂપનું ઝુલણ.	૧૬૭
૧૩૯	સખીઓ ચાલો સત્વર કેસરી નૂપ નિહાળીયેરે.	૧૬૮
૧૪૦	ચાલો ચાલો બેની તમે આજ આપણે રમીએરે.	૧૬૯
૧૪૧	પતિની જે પુજા કરે તે પદ્મની....	૧૭૦
૧૪૨	સખીઓ નીજ નીજ નીતિ ધર્મ સદા સંભાળીએ.	૧૭૧
૧૪૩	શાણ્વી સખી વાત રૂદેમાં ધરજેરે.	૧૭૨
૧૪૪	આર્ય મહિલાને ઉપદેશ.	૧૭૫
૧૪૫	ડોકોરના રણુછોડજી મહારાજનો ગરબો.	૧૭૬
૧૪૬	મારી બાધજી છે મન માન સમ હું બાધશરે.	૧૮૫
૧૪૭	તારે નણુદલ બોલી વાત સમ શા બાશોરે.	૧૮૬

ભાગ ૬ માં.

૧૪૮	શ્રી કર્તવ્ય.	૧૮૭
૧૪૯	પતિ તેજ પરમાત્મા છે.	૧૮૮
૧૫૦	કળેડા વાળી શ્રીના વિલાપ ૧૫૫ે ગરબી....	૧૮૯

૧૫૧	સુણુ ચતુર સુજણુ પરનારીની પ્રીત કયુ ના કીજીએ...	૧૯૦
૧૫૨	મારા મન ગમતા મહારાજ મારે ઘેર આવો. ...	૧૯૦
૧૫૩	જેનો પીયુડો તે પરઘેર જાય સખી શું કરીએ. ...	૧૯૧
૧૫૪	જાવ જુઠડા કાન જાઓજી જાણ્યાં. ...	૧૯૧
૧૫૬	મને કૃષ્ણ જોયાના કોડ સધયર ચાલોને. ...	૧૯૧
૧૫૭	તારી મોરલીએ માહારાજ મન હરી લીધારે. ...	૧૯૨
૧૫૮	ત્યારે જોડ્યા હજધર વીર અહીં શીઠ આવીરે. ...	૧૯૨
૧૫૯	ત્યારે જોડ્યાં ગોપી જન હવે ક્યાં જઈએરે. ...	૧૯૩
૧૬૦	શ્રી વંદાવન મોજર રાસ મહીં મહાલેરે. ...	૧૯૩
૧૬૧	શમી સંધ્યાએ અમો સાંચર્યાં જુમનાની તિરે હાં. ...	૧૯૪
૧૬૨	સમી સંધ્યાએ પાણી સાંચર્યાં જુમનાં જળ ભરવા. ...	૧૯૪
૧૬૩	ઉભલા તે રહેજો કહાનજી જુમનાને આરે. ...	૧૯૪
૧૬૪	મરકલડા કરે માનની કાંઈ વાયક ભારો. ...	૧૯૫
૧૬૫	હારે ચાલો ડાકોરમાં જઈ વસીએ. ...	૧૯૫
૧૬૬	હારે લટકાજો ગીરીવરધારી. ...	૧૯૬
૧૬૭	હારે મારા સમ કાલે મળજો. ...	૧૯૬
૧૬૮	હારે ચાલો ચાલો ચતુર કાંઈ લાવજો. ...	૧૯૬
૧૬૯	હારે જુમનાની તીરે મારો વાહાલો. ...	૧૯૭
૧૭૦	કહેવા દેને કહાન તારી માને કહેવા દેને કહાન. ...	૧૯૭
૧૭૧	કહાન માઝો દો જસોદાજી કહાન માઝો દો. ...	૧૯૭
૧૭૨	લીધુરે લટકે મારૂ મન લીધુરે લટકે. ...	૧૯૮
૧૭૩	લગનમાં ગવાતાં ગીતો. ૧૯૮ થી ૨૨૪	



ચતુર સુંદર સ્ત્રીવિલાસ મનહર રસીક ગરબાવળી.

ભાગ ૧ લો.

શ્રીનાથજીના મહીના.

કારનક માસે રે કહાનજી, મુકી ચાલ્યા પરદેશ;
હું છું નારી રે નાવડી, જોખન બાજેરે વેશ.

ગોકુળ આવો શ્રી નાથજી. ૧

માગશર માસે રે માવજી, વશીઆ સામી રે તેડ;
પિંજર લાગ્યાં રે ઝુરતા, આંખે આંસુડાંની રેલ. ગો. ૨

પોસે સોસેરે દેહડી, તોય સ્નેહ ન વીસરાય;
આડો હિમાજો ઉલટયો, તેથી કંપે કાય. ગો. ૩

માહા માસેરે સેજડી, બીજી વેરણી રાત;
પિયુજી મારારે ઘેર નહીં, કેમ જાય દિવસ મહારાજ. ગો. ૪

ફાગણુ પુલ્ક્યોરે પુલકે, પુલ્ક્યાં કેસર કેરાં ઝાડ;
તેનાં છંટાવું છાંટણાં, ઉડે અખીલ ગુલાલ. ગો. ૫

ચંદતરે ચંપોરે મોરીઓ, મોરી અરાડે ભાર;
માલજી લાવેરે મોગરો, કાચી કળાઓનો હાર. ગો. ૬

- વધશાખેરે મન વેડીયાં, વેડી આંખલીયાની શાખ;
રસ ઘોળાવુંરે વાટખી, જમીએ કોની સંગાથ. ગો. ૭
- જેઠે જાણ્યુંરે આવશે, ના આવ્યા સ્થામ શરીર;
ખપખપારે પીઠ પીઠ કરે, મારે હૈયે નવ રહે ધીર. ગો. ૮
- અસાડેરે ધન ઉલટયો, માથે ચડયોરે ધનધોર;
વીજલડીરે ચમકા કરે, બોલે મધુરાશા મોર. ગો. ૯
- શ્રાવણ વરસ્યોરે સરવડે, નદીએ નીર અપાર;
કાંચલડીરે ટલકા કરે, બેસી આંખલીયાની ડાળ. ગો. ૧૦
- બાદરવોરે બલે ગાળ્યો, વરસે મુસળધાર;
પીયુજ મારા મધુપુરમાં, શાલે શોકલડી અપાર. ગો. ૧૧
- આસો માસેરે દીવાલડી, આવ્યા શામ શરીર;
ચાળ બડેરે મોતીડે, વધાવું સુભદ્રાના વીર. ગો. ૧૨
- ખારે માસ પુરા થયા, કહે છે કવિરે કરજોડ;
ગાય તેનારે પુરજો, કોડ શ્રી રણછોડ. ગો. ૧૩

કેશીની બધરીના મહીના.

- ૧ કારતક મહીને કેશી જોનો કંથરે સાહેલી,
આ એ અખળાના દુખનો ન આવે અંત. સાંભળ સાહેલી.
દીવસ ઘટેને રજની મોટી ચાશેરે સાહેલી,
આ કેશીના અખળાના કેમ દીન જશે. સાંભળ સાહેલી.
હીમાળાનો શીતળ વાયુ વાયરે સાહેલી,
આ એ મહીનો આવી રીતે કેમ જાય. સાંભળ સાહેલી.
- ૨ આ માગશર મહીને સુખ પામું શી પેરરે સાહેલી:
આ કેશીડે તો માંડ્યો અકરાકાર સાંભળ સાહેલી.
આ ઉપજ ખરચની વાત કશી નવ જાણીરે સાહેલી.

આ ખોઈ ખેઠો નીજ બાપ તણી કમાણી સાંભળ સાહેલી
 પડ્યો રહે કંઈ કેશી રસ્તા માંયરે સાહેલી;
 આ એ મહીનો એવી રીતે કેમ જાય સાંભળ સાહેલી.
 ૩ પોસે તો ઘર વેચી ખેઠો પાપીરે સાહેલી;
 આ પીયર જવાની રજા વહુને આપી સાંભળ સાહેલી.
 જેને મુજને પરણાવ્યું એવું પાપરે સાહેલી,
 આ પેલાં ભવનાં દુશ્મન માને બાપ સાંભળ સાહેલી.
 એ રતમાં સાસરે જવું સૌ આહેરે સાહેલી;
 આ એ મહીનો એવી રીતે કેમ જાય સાંભળ સાહેલી.
 ૪ મહા મહીનામાં બોલે લોક વસંતરે સાહેલી;
 આ તે દુખણી કેશીડો જેનો કંઈ સાંભળ સાહેલી.
 પાન પક્ષોવ્યાં બાંબે આવ્યો મોહારરે સાહેલી;
 આ દુખણીને સુખ નથી ઝોણુ કે પોહોરરે સાહેલી.
 ભરમર ગાન સુણી પીયુ મળવા મન થાયરે સાહેલી;
 આ એ મહીનો એવી રીતે કેમ જાય સાંભળ સાહેલી.
 ૫ ફાગણમાં નરનારી ખેલે ફાગરે સાહેલી;
 આ કેશીની અખળાને અંતર આગ સાંભળ સાહેલી.
 રમે જમેને હસે મળી નરનારરે સાહેલી;
 એ કેશીની પરણેલી ખાય માર સાંભળ સાહેલી.
 જેવું ને રાવું ઘરખુણા માંયરે સાહેલી;
 આ એ મહીનો એવી રીતે કેમ જાય સાંભળ સાહેલી.
 ૬ ચપ્પતરમાં—કેમ ધીરજ રાખું ચીતરે સાહેલી;
 આ કેદ કરે કેશીડો નીત ને નીત સાંભળ સાહેલી.
 આ પરમેશ્વર કેમ આવો વર આપ્યોરે સાહેલી;

આ એ વરથી તો બલો રંડાપો સાંભળ સાહેલી.
 લેહેણાવાળાની ફરીઆદો નીત થાયરે સાહેલી;
 આ એ મહીનો એવી રીતે કેમ જન્ય સાંભળ સાહેલી.
 ૭ વીલખતો આવ્યો મહીનો વધશાખરે સાહેલી,
 અધોમધ બેદીલ ખરીને થાય રાખ સાંભળ સાહેલી.
 સુરજ તપે તો છતર આડું રાખુંરે સાહેલી;
 આ દીલ દાઝું તે કોની આગળ દાખું સાંભળ સાહેલી.
 રજની ઘટીને દહાડો મોટો થાયરે સાહેલી;
 આ એ મહીનો એવી રીતે કેમ જન્ય સાંભળ સાહેલી.
 ૮ જેઠે તો જીવલડો જળવા લાગ્યોરે સાહેલી;
 આ કેશીની અખળાનો આનંદ ભાગ્યો સાંભળ સાહેલી.
 પગ દાઝે તો મોજડીઓ લઈ ધાલુરે સાહેલી;
 આ કારજડું દાઝે તે કેમ કરી ઠાંરે સાહેલી;
 આ એ મહીનો એવી રીતે કેમ જન્ય સાંભળ સાહેલી.
 ૯ અસાડ ચડી આવ્યો છે ધન ધોરરે સાહેલી,
 એ મોટો હરખ ધરીને બોલે મોર સાંભળ સાહેલી.
 કેશી કંઈ બંધીખાનામાં માલેરે સાહેલી,
 આ પરણેલીના દીલમાં ચોરતો સાલે સાંભળ સાહેલી.
 લીલીધરા વિધવિધના અન્ન વવાયરે સાહેલી,
 આ એ મહીનો એવી રીતે કેમ જન્ય સાંભળ સાહેલી.
 ૧૦ શ્રાવણમાં મેં શીવ પુજા નહીં કીધીરે સાહેલી,
 આ દેવે મુજને કેશીની કરી દીધી સાંભળ સાહેલી.
 ચીત ટળે તો વ્યથની જીરો ચોરરે સાહેલી;
 ભાગ્યવંતી જે પીયુ સાથે સોહાયરે સાંભળ સાહેલી.

માઈ કાળજી બળી ખાખ થાયરે સાહેલી;
 આ એ મહીનો એવી રીતે કેમ જાય સાંભળ સાહેલી.
 ૧૧ ભાદરવે ભરજોબન એજે જાયરે સાહેલી,
 આ કેશીની જૈરીને કેમ સુખ થાય સાંભળ સાહેલી.
 નદીએ આવ્યાં પુર જળની પુરે સાહેલી,
 આ પીયુ સાંભળતે આગ જળે છે ઉર સાંભળ સાહેલી;
 માળે ખેશી પંખીડાં મલકાયરે સાહેલી;
 આ એ મહીનો એવી રીતે કેમ જાય સાંભળ સાહેલી.
 ૧૨ દીવાળીના દહાડા આસો માસરે સાહેલી;
 આ કેશીની બધરી તો નીત ઉદાસ સાંભળ સાહેલી.
 રમે જમેને ધરે નવા શણુગાર રે સાહેલી;
 આ કેશીની નારીને નયણે જળધાર સાંભળ સાહેલી.
 ગુણવંતી હળી મળીને ગરબા ગાયરે સાહેલી;
 આ એ મહીનો એવી રીતે કેમ જાય સાંભળ સાહેલી.
 માસ અધીકમાં અધીક પણે શું કહીએરે સાહેલી;
 આ પીયુ બંધીઆને એકલાં કેમ રહીએ સાંભળ સાહેલી.
 એ વરથી મુજને છોડાવા ધાયરે સાહેલી;
 તો દલપતના સ્વામીને લાગુ પાય સાંભળ સાહેલી.

પતિને પરદેશ ન જવા દેવા વિષેના મહીના.

(ઓધવળ સંદેશો કેળે શામને. એ રાગ.)

કારતક મહીને અખળા કહેછે કંથને, હવે શીઆળો આવ્યો સ્વામીનાથજો
 હીમાળુ વા વાયોરે હલકી ટાઢમાં, શું શોધો પરદેશ જવાનો સાથ જો;
 એ મહીને નવ જઈએ પીયુ પરદેશમાં. ૧
 માગશર મહીને હોંશ ધણી મન માહરે, રશીયા રમ્યાની માજમ રાતજો;
 ધુધટડો કહાડી ધર આગળ ફરે, પીયુ મેલો પરદેશ જવાની વાતજો;

એ મહીને નવ જમએ પીયુ પરદેશમાં. ૨

પોસે જે અખળાને પીયુડે પરહરી, તે નારીનાં પુરણ મળ્યાં પાપજો.
સાસરીએ રહીને તે શાં સુખ ભોગવે, મૈયરમાં નવ ગોઠે માને પાપજો.

એ મહીને નવ જમએ પીયુ પરદેશમાં. ૩

માહા મહીને ન કરીએ નાથ મુસાફરી, ધહાં સાટે જમ લાવો ખોરી જરજો;
બહેંચીને જમશુંરે મારા વાલમા, જર નહી જવા દઉં ધરથી બહારજો.

એ મહીને નવ જમએ પીયુ પરદેશમાં. ૪

ફાગ રમે કાગણમાં નરને નારીઓ, ઘેર ઘેર નૌતમ કૈતક નવલાં થાયજો;
જે નારીનો નાવલીઓ નાશી ગયો, કહો તેણે કેમ નજરે જોયું જાયજો.

એ મહીને નવ જમએ પીયુ પરદેશમાં. ૫

ચૈતરમાં ચતુરને પંથ ન ચાલવું, જે ઘેર નારી હોયે ચતુર સુખણજો;
બહાલપણે વચનેરે પીયુને વશ કરે, નીરધાર્યું તે પડ્યું રહે પરીઆણજો.

એ મહીને નવ જમએ પીયુ પરદેશમાં. ૬

વાવલીઆ વાચારે પીયુ વૈશાખના, રજ ઉડેને માણેક મેલું થાયજો;
નથનીનું મોતી હીરો હારનો, કહે પરહાયે તે કયમ ધીરો જાયજો.

એ મહીને નવ જમએ પીયુ પરદેશમાં. ૭

જેઠે તો પરદેશ જવું દોહલું, ધોમ ધીકે ને લાય જેવી લુ વાયજો;
કેમળ છે કાચારે મારા કંચની, વણશીંચ્યાં જેમ ફુલડીયાં કરમાયજો.

એ મહીને નવ જમએ પીયુ પરદેશમાં. ૮

અંબરધન છાયોરે માસ અસાડમાં, મોર બોલેને મેહ વરસે મુશળ ધારજો.
કચરાને કાઢવની મચી છે મેદની, પંખી માળા ઘાલે ઠારો ઠારજો.

એ મહીને નવ જમએ પીયુ પરદેશમાં. ૯

શ્રાવણમાં શીવ પુજને મુખે માંગીએ, વાલાનો નવ થાજે કદી વીજોગજો;
ઉમીઆના સ્વામીજી આપો એટલું, સાસુના જવાનો નિત્ય સંજોગજો.

- એ મહીને નવ જઘએ પીયુ પરદેશમાં. ૧૦
 બાદરવો જોખનનો ફરી નહીં મળે, વહી જશે જેમ નદીઓ કેરાં નીરજો;
 એ વારે દીવસ એજે નવ કહાડીએ, વાત વિચારી જુઓ નથુંદના વીરજો.
 એ મહીને નવ જઘએ પીયુ પરદેશમાં. ૧૧
 આસોના દીવસો અતિ રળીઆમણા, ખાવું પીવું કરવા નવલા ખેલજો;
 ભેગાં ખેશી જમીએ રમીએ સોગટે, છાતીમાં બીડીને રાખું છેલજો.
 એ મહીને નવ જઘએ પીયુ પરદેશમાં. ૧૨
 માસ અધીકમાં અધીકપણે શું કીજીયે, રહો જોડીને નેણ સંગાયે નેણજો;
 જેમ ન છુટે પુટો કાચ ખીલોરનો, દાસ ઢ્યાના પ્રીતમ જાણુ પ્રવિણુ જો.
 એ મહીને નવ જઘએ પીયુ પરદેશમાં. ૧૩

ગરબીઓ રાસલીલાની.

ગરબી.

(ઠગમાં તે ઠરેરે જગમાં જે જન ખોલે જુહું એ રાગ.)

- વનમાં લઈ જઈરે, મુજને લુલાવી કાનુડે. ટેક.
 આંખતણે અણસારે મુજને, સાન કરી સમજાવી;
 મેં જાણ્યું આજ રજની, હેત કરી ખોલાવી. વન૦ ૧
 મંદીરથી હું બહાર નીસરી, આવી એની પાસે;
 કર ઝાલી મુજને લેઈ ચાલ્યો, જાણ્યું કંઈ લઈ જશે. વ૦ ૨
 અધોર વનમાં ઊભી રાખી, કહ્યું ખાવા કંઈ લાવું;
 સામગ્રી બહુ ભાત ભાતની, જલદીથી લઈ આવું. વ૦ ૩
 એમ કહી આ મારગ ચાલ્યો, ખોલી વેણ રસાળું;
 વાટ જોતામાં રાત પડી ગઈ, ઊભી રસ્તો નિહાળું. વ૦ ૪

ધન ગાળેરે ઘોર અંધારી, રાતે વીજળી ચમકે;	
હું ગભરાણી કાંઈ ના સુજે, કાળજકું માહારં ફટકે.	વ૦ ૫
દાદુર મોર બપોળ્યાં બોલે, ઝરમર મેકસો વરસે;	
વન વગડામાં હું એકલી, પીયુ વિના જીવ તરસે.	વ૦ ૬
પહેની જવાળા શરીરે વ્યાપી, તેથી થઇ હું ઘેલી;	
એક દુઃખમાં બીજું થયું બાધ, વરસાદે કરી હેલી.	વ૦ ૭
ચાર પહોર રાતે અથડાણી, ના રહી દુઃખની બાકી;	
મયારામના પ્રીતમ સાંઝે, ફરી ફરી હું થાકી.	વ૦ ૮

ગરબી ૨ જી. રાગ ઉપરનો.

હુંતો એકલીરે, મુજને અધોર વનમાં મે'લી.	ટક.
ગભરાણી મારગ ના સુજે, અકળાએ જીવ જાશે;	
અરે દૈવ તેં આ શું કીધું, પુંકે વાતો યાશે.	હુંતો ૦ ૧
બેરણુ મારી માવડી મુને, પેહેલેથી ના મારી;	
ઉછેરીને મોટી કરી, ત્યારે સંગ થયો ગીરધારી.	હુંતો ૦ ૨
ત્યારે મુજને વનમાં લાવ્યો, આ સુખને હું પામી;	
કોની આગળ કંઈ વારતા, દુઃખની ના રહી ખામી.	હુંતો ૦ ૩
શું કંઈ હવે કે'ની પાસે, જઈ વીસામો ખાવું;	
રેણી નિરગમી રવિ પ્રગટ થાએ, મારગ ચાલી જાવું.	હુંતો ૦ ૪
શું જાણી એ કંઈ ગયો, મુને વન વગડામાં મેલી;	
મુજ સરખી રસ્તે મળી, કોઈ સુધડ નાર અલખેલી.	હુંતો ૦ ૫
તેની વાંસે ગયો હશે, એ કપટી કુંજ વિહારી;	
મયારામનો પ્રિતમ પ્યારો, થઈ ગયો વ્યભિચારી.	હુંતો ૦ ૬

ગરબી ૩ જી.

મુજને દગો ક્યેરિ, પેલા નંદજીને છેએ.	ટેક.
માત તાતનું કહ્યું ન માન્યું, ન કર્યું કોઇનું વાર્યું;	
અધાર વનમાં તેડી લાવી, કર્યું પોતાનું ધાર્યું.	મુજ ૧
મારાથી છળભેદ કરીને, ક્યાં ગયો શું જાણું:	
રાત દીવસ વનમાં આથડવું, ધીરજ કેઈ પેર આણું.	મુ ૨
અરે વીસંભર આ શું કીધું, કોઈ નારે ભરમાવ્યો;	
વહાલપણામાં વેર કરીને, ગયો તે પાછો નાવ્યો.	મુ ૩
તેનો શોચ ધણોરે મુજને, મનમાં સમજી રહીએ;	
સુખદુઃખ કરમે ભોગવવું તે, કોની આગળ કહીએ.	મુ ૪
શાને કાજે વેરી થઇને, આ વિશ્વમાંય ભમાવી;	
રસ્તે દુઃખ પામું ધણું, એને દયા કાંઈ ના આવી.	મુ ૫
એવો નીર્દય થઇ ગયો, એને શીખામણ કોણ આપે;	
શોક સમુદ્રમાં હું પડી, માર કાળજડું કાં કાપે.	મુ ૬
હે પરમેશ્વર કહું છું તુજને, મહારે તે શું કરવું;	
અકળામણ આવે ધણી, આ જીવ્યાથી ભહું મરવું.	મુ ૭
એક વિચાર મનમાં કરું. જઈ વંદાવનની વાટે;	
મયારામ પ્રીતમ મળશે, જમુનાજીને ધાટે.	મુ ૮

ગરબી ૪ થી.

કાનો ક્યાં ગયોરે, અહીંયાં કોણ અમારું બેલી.	ટેક.
ખીક ધણેરી લાગે મુજને, નીંદ્રા નાવે જાણું;	
ગિરીવરધારી કુંજ વિહારી, ચરણે એને લાણું.	કાનો. ૧

- શ્રી નારાયણુ શ્રી પુરુષોત્તમ, વારે મારી ધાળે;
આ વનમાં અંધારી રાતે, સહાય આવીને થાળે. કાનો. ૨
- રૂઢન કરતાં રવિ પ્રગટ થયોને, લાગી તાલાવેલી;
ઘેર જતાં ધરનાં સૌ પુછે, ગઈતી કહાં એકેલી. કાનો. ૩
- કથુંબે રંગેલી તાહારી, સાડી ચરણાં ચોળા;
વરસાદે બીજાધને આવી, કોણે રંગમાં રોળા. કાનો. ૪
- તે સાંઠું હું ઘેર જઈ કેમ, એકે દશા નવ સુજે;
કોની આગળ કંઈ વારતા, શરીર થરથર ધુજે. કાનો. ૫
- એવામાં એક નારી દીઠી, મહી વેચવાને જાતી;
ઉભી રહે બાધ મારાસમ તુજને, હીંડે છે મદમાતી. કાનો. ૬
- કરજોડી તુજને પુછુછું, ખબર હોય તો કહેને;
નંદજીના કુંવરની મુને, બાળ્ય ખતાવી દેને. કાનો. ૭
- હા બાઈ મેં હમણાં દીઠો તો, કદમ ખંડીની પાસે;
મયારામનો પ્રિતમ તુજને, જલદી ભેગો થાશે. કાનો. ૮

ગરબી ૫ મી.

- હુંતો ઘેલી થઈ રે, પેલા કાનુડાની સંગે. ટેક.
સૈયર મારી શું કહું તુજને, દીક્ષડાં કેરી વાતે;
સાન કરી મુજને તેડી ગયો, મંદીરમાં મધરાતે. હુંતો ૧
- શું જાણું એણે શું કીધું, શું મુજને ખવડાવ્યું;
શું ચેટક લગાડ્યું મુજને, તેમાં ચિત્ત ભમાવ્યું. હુંતો ૨
- તે દહાડાનું મનહું ફટક્યું, કો આગળ જઈ કહીયે;
અહરનીશાં સમરથ કંઈ એનું, એ વિના કયમ રહીયે. હુંતો ૩

પરથમથી સહુ વાતો કરતાં, છે કાનુડો કપટી;	હુંતો ૦ ૪
મુજને ભોળવી ભુરકી નાખી, તેમાં ગઈ હું લપટી.	
નાત જાત મરજદ તજને, કોષની ખીક ન આણી;	હુંતો ૦ ૫
કામ કાજ ધરધંધો ભુલી, લાંલચમાં લોભાણી.	
એની મારી વાત સાંભળી, કોષ દયા મન લાવો;	હુંતો ૦ ૬
હરેક રીતે એને સમજાવી, મંદીર તેડી લાવો.	
તો એની સંગે રમીને, દુઃખડાં મારાં વામું;	હુંતો ૦ ૭
ચેટક મારા ભવનું દુર થઈ, સુખ સાગરને પામું.	
તુજને મોકલું એ નહિ આવે, એનો નહી વિશ્વાસ;	હુંતો ૦ ૮
મયારામના પ્રીતમ વિના, હું ધણી થઈ ઉદાશ.	

ગરબી ૬ ક્રી.

સૈયર શું કહુંરે, પેલા કાનુડા કપટીને.	ટક.
કાલ સવાર મંદીર આવી, મુજને બહુ ભરમાવી;	સૈયર ૦ ૧
વાતની વાતે ચટકો લાગ્યો, તરત ગયો રીસાવી.	
આતે હવે એને શું કહીએ, નથી કરતો મન તોલે;	સૈયર ૦ ૨
જાણે પ્રિત વિસારી દીધી, મુને લીધી વણુ મોલે.	
એ થયો એવી નથી થાતી, રાખું છું મરજદ;	સૈયર ૦ ૩
મારે અંતર સ્નેહ ભાવ તે, નથી છુટતો નાથ.	
મારે મન એ પ્રાણુ અમારો, એને મન કંઈ નાવે;	સૈયર ૦ ૪
પરનારીને મંદીર ભટકે, શાને માન ધટાવે.	
કંથ પલંગે પોઢ્યા પછી, હું મધરાતે નીત જાતી;	સૈયર ૦ ૫
મારગમાં કંઈ ખીક ન આણું, હું કંઠણુ કરતી છાતી.	

રંગ રમી હું એને રીઝવા, ભોર થયે ઘેર આવું;
 અરસપરસ ધરનાં ના જાણે, કેટલી વાત છુપાવું. સૈયર૦ ૬
 સામુ સસરો જેઠ જેઠાણી, સઉકો મુજને વારે;
 વૌવાર તમે બહાર ન જાણો, નણુદી મેણાં મારે. સૈયર૦ ૭
 કંઠણ વચન વચન મેં સૌનાં સહીને, એ સંગે રહી મળતી;
 મયારામના પ્રિતમની હું, ખુશામત નિત કરતી. સૈયર૦ ૮

ગરબી ૭ મી.

એને ના ધટેરે, મુજને કાતુડે તરછોડી. ટેક.
 હે બાધ તુજને વાત કહું તે, જોને મન વિચારી;
 બજીયારીનો સંગ કર્યાથી, થઇ ફજેતી મારી. એને૦ ૧
 બ્યારે એને ગરજ હતી ત્યારે, વનમાં તેડી જતો;
 અહનિશાં રંગ મારી સાથે, માણી સુખીયો થાતો. એને૦ ૨
 સાત પાંચ દસ બાર મળીને, એને કોઈ ભરમાવે;
 તે સાડ મારગમાં જતાં, બોલું તો ના બોલાવે. એને૦ ૩
 નગણા સાથે નેહ કદાપી, કોટી જન્મ ના કરીએ;
 તરણાથી હળવી થઇ જઇએ, લોકમાં લાજ મરીએ. એને૦ ૪
 પહેલેથી તે આડે ખાડે, કરે પોતાનું ફાવ્યું;
 એવા સાથે પ્રિત કરીને, પાછળથી પસ્તાવું. એને૦ ૫
 આવડું વેર તે સાને કાજે, રાખે મારી સાથે;
 શો બિગાડ કર્યો મેં એનો, કરે ફજેતી હાથે. એને૦ ૬
 રીસે બળતી તુજને કહું બાધ, કપટીને શું કહીએ;
 લુખ તરસ આ વનમાં વેઠી, નિત એ સંગે જઇએ. એને૦ ૭

તન મન ધન હું એને સોંપી, શરણે રહી છું નારી;
મયારામના પ્રિતમ સાથે, સધળા વાતે હારી.

એને ૮

ગરબી ૮ મી.

- મુજને દગો કરીરે, પેલો ક્યાં ગયો કાનુડો. ટેક.
પહેલેથી મુજને હેત દેખાડી, કપટે કરતો વાતો;
મુજ સરખી અલખેલી મુકી, પર મંદીરમાં જતો. મુ ૧
આહું અવળું ધણુંયેહેરું, કંઈ નથી ફાવતો લાગ;
તહારા સમ જો દેખું વાટમાં, ઉતારી લેઈ પાધ. મુ ૨
શી એમાં એની તે શોભા, કરતો નથી વિચાર;
દુરિજન ત્રિજના લોક જાણુશે, હાંસી કરશે પ્રીજનાર. મુ ૩
જ્યારે મારે મંદીર આવે, કર જોડી રહું ઉભી;
કેઈ શોએ એને ભરમાવ્યો, શા વાંકે મને દુભી. મુ ૪
એના મનનું હારદ સમજી, વળતો ઉત્તર આપું;
સા માટે નગણો થઈ બેઠો, તન મન એને સોંપ્યું. મુ ૫
માટે જઈ કહેજો કાનાને, થઈ રહેજો હુશીયાર;
લોક લાજની ગરજ હોય તો, મળજો એકજ વાર. મુ ૬
મારા મનમાં એવું આવે, એના ઉપર મરીએ;
નહોંતો જોગ ધારણુ કરીને, વંદાવનમાં ફરીએ. મુ ૭
ખહેની મારી વાત સાંભળી, કોઈ દયા મન લાવો;
હરેક બાને એને સમજવી, મંદીરમાં તેડી લાવો. મુ ૮
એને શીખામણુ દેઈ સમજાવે, તેની થઈ રહું દાસી;
મયારામના પ્રિતમની આ, ત્રિજમાં થાશે હાંસી. મુ ૯

ગરબી હ મી.

વાલો ક્યાં ગયો રે, મારો સુધડ સ્નેહી.	ટેક.
ચાર ધડી પહેલો અહીં આવી, મુજને દેખા દીધી;	
કોઇ ઠગણી એને લેધને, આ રસ્તે ગઇ સીધી.	વાલો ૦ ૧
મારી નજરે એતો ચાલ્યો, વંદાવનની વાટે;	
હું પણ એની પુંઠળ ગઇતી, જમનાજીને ધાટે.	વાલો ૦ ૨
અંશીખટના ચોકમાં જોયું, જોયું કુંજ ગલનમાં;	
મેં એને નજરે ના દીઠો, પાછી આવી ધરમાં.	વાલો ૦ ૩
બાળપણની પ્રિત એ સાથે, શી રીતે રહું અળગી;	
તન મન ધન એને સોંપ્યું છે, તેથી રહી હું વળગી.	વાલો ૦ ૪
ચંદ્રબાગા ચંદ્રાવળી તમને, વાત કહું સાંભળજો;	
લલિતાને જઈ એટલું કહેજો, જઈ કાનાને મળજો.	વાલો ૦ ૫
જે રીતે સમજો તે રીતે, સમજવીને લાવો;	
તાહરો ગુણ હું નહિ વિસરું, ઝટપટ વહેલા આવો.	વાલો ૦ ૬
એટલું કહેતાં નહિ આવે તો, શું છે એનું કામ;	
જાતે જઈ કર ઝાલી લાવું, વંજતી મારે ધામ.	વાલો ૦ ૭
શું કરું વચને બંધાણિ, મારે એની આશ;	
મયારામના પ્રિતમની હું, વણ મુલે લીધી દાસ.	વાલો ૦ ૮

મહાકાળીના ગરબો.

પાવા તે ગઢથી ઉતર્યા મહાકાળીરે;	
મા પરવરીયાં ગુજરાત પાવાવાળીરે.	૧
મા સોળ કરો શણગાર મહાકાળીરે;	
માની ઝોઢણી ઝાકઝમાળ પાવાવાળીરે;	૨

માને કાંખીને કડલાં શોભતાં મહાકાળીરે,	
માને ઝાંઝરનો ઝમકાર પાવાવાળીરે.	૩
માને બાંહે બાજુબંધ બેરખાં મહાકાળીરે;	
માને દસે આંગળીએ વેઠ પાવાવાળીરે.	૪
માને ઝાલને ઝુમણું શોભતું મહાકાળીરે;	
માને કંઠે એકાવળ હાર પાવાવાળીરે.	૫
માને નાકે નકવેસર શોભતું મહાકાળીરે;	
માને દીલડી તપે લેલાટ પાવાવાળીરે.	૬
માને સેંચો ભર્યો સીંદુરનો મહાકાળીરે;	
માનો ચોટલો વશીયલ નાગ પાવાવાળીરે.	૭
મા ચોસઠ બેની તેડાવશું મહાકાળીરે;	
મા સાથે ફેયલ વીર પાવાવાળીરે.	૮
મા ફુલના દડા હાથમાં મહાકાળીરે;	
મા પરવરીયાં ગુજરાત પાવાવાળીરે.	૯
મા પડુ પરગણું તાહરું મહાકાળીરે;	
મા ગુજર ખંડમાં ગામ પાવાવાળીરે.	૧૦
મા શનખલપુર સોહામણું મહાકાળીરે;	
માનો તેને ટોડે પુર વાસ પાવાવાળીરે.	૧૧
મા સરવે મળીને કરી સ્થાપના મહાકાળીરે;	
માજી માનસરોવર માંય પાવાવાળીરે.	૧૨
મા કુકડીયાતે સજ કર્યા મહાકાળીરે;	
મા થયાં તે ઘડી અસ્વાર પાવાવાળીરે;	૧૩
મા કેસરી વાધા પેહેરીયા મહાકાળીરે;	
મા લીધું ભમર બાહું હાથ પાવાવાળીરે.	૧૪

મા રમતાં રમતાં નીસર્યાં મહાકાળીરે;	
આવ્યાં માન સરોવર પાસ પાવાવાળીરે.	૧૫
મા સાથે લક્ષ્મર ચાર કુતરી મહાકાળીરે;	
આવ્યા માનસરોવર માંય પાવાવાળીરે.	૧૬
માન સરોવર તલાવડી મહાકાળીરે;	
તેમાં બરીયાં નિરમળ નીર પાવાવાળીરે.	૧૭
માએ ઉતરીને કીધાં વેતીયાં મહાકાળીરે;	
માએ નાહિને પીધું નીર પાવાવાળીરે,	૧૮
મા ઘોડીનો ઘોડો થયો મહાકાળીરે;	
મા અસ્ત્રીમાંથી પુરૂષ પાવાવાળીરે.	૧૯
માનો પટંતરો ત્યાંથી થયો મહાકાળીરે;	
માનો પૃથ્વીમાં મહીમા પાવાવાળીરે.	૨૦
મા હિન્દુ કેરા દેવતા મહાકાળીરે;	
બળધારી બહુચર માય પાવાવાળીરે.	૨૧
મા લીલા તે નેજા ફરફરે મહાકાળીરે;	
આવી મુગલા કેરી ફેજ પાવાવાળીરે.	૨૨
મા બહુચરમા એમ બોલીયાં મહાકાળીરે;	
અલ્યા માં લઈશિ મારૂ નામ પાવાવાળીરે.	૨૩
મા મુગલેવાત મનમાં ધરી મહાકાળીરે;	
ચડી મુગલા કેરી ફેજ પાવાવાળીરે;	૨૪
મા બહુચર માના અગલા મહાકાળીરે;	
તે તળીયા તાવી માંય પાવાવાળીરે.	૨૫
કુકડીઆ ભોજન કીધા મહાકાળીરે;	
પછી ચહડી તે માને રીસ પાવાવાળીરે.	૨૬

મા મુઆ તે મરગલા બોલીયા મહાકાળીરે;	
આ અસુર તણાં ઘટ માંય પાવાવાળીરે.	૨૭
મા બહુચરમા તમે કોપીયાં મહાકાળીરે;	
પછી માજી થયાં અસ્વાર પાવાવાળીરે.	૨૮
મા ત્રીશુળ લીધું હાથમાં મહાકાળીરે;	
મા કીધો અસુર તણો નાશ પાવાવાળીરે.	૨૯
મા કુદી ઘોડો મારીઓ મહાકાળીરે;	
મા હાથી પાડ્યો એક પાવાવાળીરે.	૩૦
મા મોટો મુગલ એક મારીયો મહાકાળીરે;	
બીજા મુગલોનો નહી પાર પાવાવાળીરે.	૩૧
મા બળ કરી મુગલ મારીયા મહાકાળીરે;	
માર્યો પાચ્છાનો ભાણેજ પાવાવાળીરે.	૩૨
મા સામે થયું સઉ એકઠું મહાકાળીરે;	
મા ચાલ્યાં તે મુગલ પાસ પાવાવાળીરે.	૩૩
તે માઈ તે વાર્યું નવ કર્યું મહાકાળીરે;	
તેં હાથે વસાવ્યું વેર પાવાવાળીરે.	૩૪
ત્યાં હાથ જોડીને આવીઆ મહાકાળીરે;	
માને લળી લળી લાગે પાય પાવાવાળીરે.	૩૫
મા સોનાના ઘડાવું કુકડા મહાકાળીરે;	
મા લાવું મંડપ માંય પાવાવાળીરે.	૩૬
મા તારૂ દેવળ ફરી ચણાવું મહાકાળીરે;	
મા ઉપર ઘોળી ધન્ય પાવાવાળી.	૩૭
મા તારો ચાચર સાધવું મહાકાળીરે;	
કહે વલ્લભ કોડે બાંધશું પાવાવાળીરે.	૩૮

શારદાના મહીના.

રાગ સંદેશાનો.

આસો માસે સમર માતા સરસ્વતી, વાસ વસો જીવહાએ આવી માતજે;
નરનારીને નવરાત્રી મન માનતી, રજની દીવસ હદે સઉનાં રળીઆત જો.
સેવક થઈ સમર માતા શારદા. ૧

કારતક માસે પંડીત કાળીદાસની, વામી જીભે આપ્યું માતા વરદાન જો;
અમરત ચોધડીએ જાણે તે અવતર્યો, અમર થયોને અમર કર્યો રાજને જો.
માગશરે માતા મળવાની આશ છે, અલખેલી તું પુર અમારા કોડજો;
જગદંબા છોજી જીભે જશદાયની, આપ પ્રતાપે નાવે ખાંપણુ જોડજો. ૩

પોશે પંડીત પામ્યા પ્રખ્યાતી કંઈ, તે સધજો છે માવડી તુજ પ્રતાપજો;
પાર ન પામીયા શેષ મહેષ બ્રહ્મા, કહી ગયા તે વેદ પુરાણે છાપજો. ૪
માહે પંડીત માધ થઈ ગયો મલપતો, તેને નામે મહીનો લખીયો માધજો;
વળી પાંચમ દીન પ્રગટી વસંતપંચમી, દીન રજની નવ લાગ્યો એક ડાઘજો.

ફાગણુ માસે હોળી આવી ફાલતી, રસ ખીભત્સને સુખે પહેરી ચીરજો. ૬
ચઘતરે ચીત ચોટ્યું છે તુજ ચરણમાં, વરણુ વરણુમાં કરતું તારો વાસજો.
શરણુ સેવક આવ્યો તે ઉગાર તું, દીનદયાળી હું છું તારો દાસજો. ૭
વધશાખે વીપત વિદારો વિશ્વની એટલું, માગુ અંતર અતી અકળાયજો;
તું માતા પીતા છું આ માવડી, તું રીઝે તો કરે રંકને રાયજો. ૮

જેઠે તાપ તપે માંડે તનકું તપે, શીતળ કરીને છાંટો ઠંકું નીરજો;
અમરત પાછ ઉછેરો માતા માહરી, ભવની તો ભાગો મારી ભીડજો. ૯
અસાડ મહીને છોડ અસાડી આપને, જાણો માજી જન્મોજન્મ જરૂરજો;
ધન ગરજો ને વળી ઝળકે વીજળી, દ્રષ્ટી તારી થકી હું નથી દુરજો. ૧૦
આવણુ માસે સેવું ને સમર સદા, તેપર માતા ધરૂં તારૂં ધ્યાનજો;

રસ બસ કર રસથી હુરપુર તું, વળી માગું એ તારું વરદાનજો. ૧૧
ભાદરવે બલી ભાત બળવો બક્તની, ભારે ભારે મોજ બણે વૈભોગજો;
એવીજ છે ઇચ્છા મા ભારે અંતરે, મનમોહનને રીઝે સજ્જન લોકજો. ૧૨

બહુચરાજીના મહીના.

શીવશંકર ભોળા એ રાગ.

ચંદતરે ચિત્ત ધણું આંધ્યું, નમી નમી બહુચર આરાધું;
મન માઈ ગોખે જઈ લાધ્યું, શેવોને શંખલપુર રાણી. ૧

વધશાખે વાવડીયા વાયા, માજીના ગઢ બણી આયા;
અંબાજીની મોટી છે માયા, શેવોને સંખલપુર રાણી. ૨

જેઠે તો જુગતી છે સારી, હરી હર બ્રહ્મ થકી ન્યારી;
જાઉં ગોખ ઉપર બલીહારી. ૩

અશાડે તો મેઘ ધણા ગાજે, છતર શીર બહુચરને છાજે;
ચાર પહોર ચોધડીઆં વાજે. ૪

આવણુ શરવડીએ વરશે, માજીને બજશે તે તરશે;
નક્કી ખીજ અથડાઇ મરશે. ૫

ભાદરવો બલી પેરે ગાજે, સેવકને સન્મુખે ધાજે;
બુડતાં આવલડી સાજે. ૬

આસો માસે આવી દીવાળી, આબ્યા છે અંબા ને કાળી;
ગરખે રમો બહુચરબાળી. ૭

કારતકે કાચલડી બોલે, ન આવે મારી માજીની તોલે;
તે જોતાં ત્રણે ભોવન ડોલે. ૮

- માગશરે સરૌવરમાં નહાયે, ચાચર આવી ગરબા તો ગાયે;
સેવકની મા કરજો સાથે. ૯
- પોષે પ્રીત ઘણી ધારી, પાંડવ પાંચે લીધા ઉગારી;
ઠૈરવ સર્વે ગયા હારી. ૧૦
- માહે તો મને નથી ગમતું, મન માઈ રહે છેરે ભમતું;
મન માઈ માજીમાં રમતું. ૧૧
- ફાગણે ફેર ફેરે હોળી, પેહેયો માએ ચરણાં ને ચોળી;
કેશર બહુ છાંટયાં છે ગોળી. ૧૨
- બારે માસ પુરણ કીધા, દહીતને દંડ બલા દીધા;
અમર સૌએ ઉગારી લીધા. ૧૩
- આસો સુદ બીજ ને બુધવારે, બારે માસ થયા નીરધારે;
વલભની ચડજો મા વારે, શેવોને સંખતપુર રાણી. ૧૪

જીવનપ્રાણના મહિના.

- રથ આવ્યા અકરૂડના, છુટા દે દરબાર;
શબ્દ કરે છે સુંદરી, વળી જીએ છે વાટ.
- રથ જોડીને રાઘવ ચાલ્યારે, મથુરાના તે મારગ ઝાલ્યારે;
બહાલો ડોકોર વળી જીએરે, નેણ બરેને રાઘવ રૂએરે.
- મારા બાળા તે પણુના બેલીરે, શું જાઓ છો માયા મેલીરે;
જીવન પ્રાણુ છો, આત્મારામ છો. ૮૬.
- કારતક મહીને કંથ શીધાવ્યા, રહી ન શકે નારી;
અંતર જામી નથી અન્નદયા, હસી ઉઠ્યા રહી હારી.
- મેં તો શંભુની તો સેવના ન કીધીરે;
મારી હરીએ દયાતની દીધીરે, જીવનપ્રાણુ છો આત્મારામ છો. ૧

- માગશર મહીને મેલી ગયા, જઈ બેઠા જગદીશ,
કોઈ સંદેશો લાવે શામનો, તેને ચરણે નમાવું શીશ;
તેને ચરણે નમાવું શીશરે, કોઈ દેખાડો જગદીશરે,
હું રાંધું રસોઈ બતરીશરે, જીવન પ્રાણ છો આત્મારામ છો. ૨
- પોષ મહીનાની પ્રીતડી, જોબનની જંબળ,
જમણુ હતા તે જમી ગયા, ઠાલા મેલ્યા થાળ;
હરીએ ઠાલા તે મેલ્યા થાળરે, એવી જોબન તણી જંબળરે,
મારી જાય જીવાની બાળરે, જીવન પ્રાણ છો, આત્મારામ છો. ૩
- માહા મહીનાની ટાટડી, અતી રાતે અંધકાર,
આંસુ લોચન વહી ગયાં, વરસે શ્રોણીત ધાર;
મને વહેની તે વેદના થાયરે, હુથી એકલડાં ન રહેવાયરે,
મારી થરથર કંપે કાયરે, જીવણુ પ્રાણ છો આત્મારામ છો; ૪
- ફાગણુ પુલ્કે પુલકે, રમતા રાધવરાય,
આંસુ પુલ્કે સુંદરી હરી, તજી ગયા જમણી બહાય;
વહાલો સોળસે ગોપીઓ માયરે, કાનુડાને કાંઈ ન કહેવાયરે,
વહાલો મુકી ગયો વન માંયરે, જીવન પ્રાણ છો આત્મારામ છો. ૫
- ચપ્પતર ચંપો ફાલીયો, પીપળ આવ્યાં પાન,
નાબો નામર નાવલો, મને તેનું લાગ્યું છે તાન;
મને તેનું લાગ્યું છે તાનરે, મને હરિ બજ્યાની હામરે;
કોઈ દેખાડો શ્રીરામરે, જીવન પ્રાણ છો આત્મારામ છો. ૬
- વધશાખે વાય વાવલાં, મુખનું ઉડ્યું નુર,
તાપ તપે તનડું તપે, હરી મેલી ગયા છે દુર;
એવો આવ્યો છે માથે ઉનાળોરે, એવો કપટી કાનુડો કલોરે,
મને મુકી ગયો મોરલીવાળોરે, જીવન પ્રાણ છો આત્મારામ છો. ૭

જેઠે જાણ્યું આવશે, વેગે વીઠલરાય;
ચંદન ઘોળું વાટકે, વીઝણે ઢોળું વાય;
હરીને વીઝણે ઢોળું વાયરે, મારી ધડી પલક જુગ જાયરે,
મારા કાળજમાં કાંઈ થાયરે, જીવણ પ્રાણ છો આત્મારામ છો. ૮

અશાડ ચમકે વીજળી, ધન ગરજે ધમ ધોર,
આંસુડે ભીંજાય મારી ચુંદડી, મીઠડા બોલે મોરરે;
એવા મીઠડા બોલે મોરરે, કરે બપૈયાં કલોલરે,
મારું જાગે જોખનનું જોરરે, જીવન પ્રાણ છો આત્મારામ છો. ૯

શ્રાવણ વરશે સરવડીએ, નહાવું નિર્મળ નીર,
પેહેર્યા પીતાંબર પોતીયાં, ઓઢણ આછાં ચીર;
હરી ઓઢણ આછાં ચીરરે, આપણે ના'તાં જમનાં તીરરે,
એવા ઢળતાં શીત શરીરરે, જીવન પ્રાણ છો આત્મારામ છો. ૧૦

ભાદરવો ભલો ગાજીઓ, પણ નાવ્યા બળવીર,
ચીર હતાં તે હરી ગયા, મારું શાણું ઢાંકું શરીર;
મારી પહોંએ નજર નહી નાખીરે, વહાલે બરવાડની ગતી રાખીરે,
શામળીએ ન જોયું ઝાંખીરે, જીવન પ્રાણ છો, આત્મારામ છો. ૧૧

આસો માસ ભલે આવીયો, સઉની પુરી આશ;
તોરણ બાંધ્યાં ટોડલે, અને ગાય હરી જન દાસ;
ઘેરે ઘેર મંગળ ગાયરે, ત્યાં થેઈ થેઈ થેઈકાર થાયરે,
ઓતા વક્તાનાં સંકટ જાયરે, જીવન પ્રાણ છો આત્મારામ છો. ૧૨



નંદલાલના મહિના.

- આવોને નંદલાલ, રમવા આવોનેરે,
નીરમે થયા છો નાથ, રમવા આવોનેરે;
કારતક મેં તો કરડેરે કાઢ્યો, ભરદરીએ જેમ જહાજ; રમવા૦ ૧
માગશ્ચર મહીને મારગડેરે મેલી, હવે અમારૂં કોણુ છે ખેલી;
ગીરધર વીના થઈ ઘેલી. રમવા૦ ૨
પોષ માસે જીવન પ્રાણુ તજું છું, ભોકડીયાની લાજ લોપું છું;
સંસાર તાજ કરું છું. રમવા૦ ૩
માહા મહીને મંદીઆરે સુનાં, હરી વીના આસનીયારે સુનાં;
વહાલા વીના જય છે જોખનીઆં. રમવા૦ ૪
ફાગણે ફગફગતી હોળી, અખીલ ગુલાલે ભરાવુંરે ઝોળી;
વહાલા વીના ખેલે કોણુ હોળી. રમવા૦ ૫
ચંદ્રતરે મને ચીંતારે લાગી, સુતી સેજલડીમાંથી ઝખડીને જાગી;
વહાલાની લેહ લાગી. રમવા૦ ૬
વધશાખે વાવલીયા વાયા, આંખ ઉઘાડી ચોદીશે જોયા;
આંસુ પાલવડે લોયાં. રમવા૦ ૭
જેઠ માસે જગજીવન આવે, વધજીવ સરવે વધામણી લાવે;
વહાલો મારો કાંઈ ન કહાવે. રમવા૦ ૮
અશાડે હું અખળા નારી, જોખન દરિયે પુર છે ભારી;
પીયુના વચનને વીસારી. રમવા૦ ૯
આવણુ તો શરવડીએ વરશે, નદીએ નીર ધણેરાં ઢળશે;
વહાલો મારો શી રીતે ઉતરશે. રમવા૦ ૧૦
ભાદરવો ભરદરીએ ગાજે, લીલાં વન નવ પલવ છાજે;
વહાલો મારો કાંઈ નવ લાજે. રમવા૦ ૧૧

આસો માસે આવે દીવાળી, લોક વણે સહ શેવ સુંવાળી;
લાલ વીના તે જમે કોણ વાળી.

રમવા૦ ૧૨

પંદર તથા.

- પડવાની મણુ પ્રીત ગત મત લુલીરે,
મારા હરી વીના એક વાત સરવે સુનીરે. ૧
- ખીજે બાળે વેશ રહી છું બાળારે,
આ ધરમાં કેમ રહેવાય વાગે તાળારે. ૨
- ત્રીજે ત્રીલુવનરાય રાજ પધારોરે,
હરી આવોને આપણે ઘેર હેત વધારોરે. ૩
- ચોથે ચંચળ નાર ચતુરા ચાલેરે,
પેલો વડોદરાનો વૈદ દુઃખડાં ટાળેરે. ૪
- પાંચમના પડદા હરીશું રાખ્યારે,
મારે પ્રેમ રસ પીવા કાજ હરી રસ ચાખ્યારે. ૫
- છઠીના લખીઆ લેખ તે તો કેમ ટળશેરે,
મારે પેલા ભવની પ્રીત આવી મળશેરે. ૬
- સાતમના સંતાપ હરી શું અમનેરે,
આ શું કહીએ મહારાજ લાજ નહીં તમનેરે. ૭
- આઠમે ઝોઝવ થાય હરી હોય હેલીરે,
મારે સોળ ગોપીઓનો સાથ રમવા ઘેલીરે. ૮
- નોમે નમેરા નાથ નમેરા ના થઈયેરે,
આ ગોકુળાં મેલી મથુરાં ના જઈએરે. ૯
- દશમે દીન રાત દેહી મારી દાજેરે,
ધર નાવલીઓ રીસાય તે ઘણું સાલેરે. ૧૦
- એકાદશીનાં વૃત મારે કરવાંરે,

શ્રી જમનાંજનાં ધ્યાન મારે ધરવાંરે.	૧૧
દ્વાદશીને દહાડે દરશન અમને દેજેરે,	
મારા સામળીયા ભગવાન સનમુખ રહેજેરે.	૧૨
તેરશના તો તંત આ મારા તુટ્યારે,	
આ હરી હરી કરતાં હોઠ અમારા સુખ્યારે.	૧૩
ચૌદશે તો ચતુર નર વાહાયારે,	
ધેર રાધા સરખી નાર શું રીસાયારે.	૧૪
પુનમે તો પંદર તથો પુરી થઇ કહાવેરે,	
મુને સેજલડીએ સુતાં નીદ્રા ન આવેરે.	૧૫

પંદર તીથીઓ.

પુનમે અમને પુરણુ દરશન દેજેરે છોગાળા,	
દયા કરી મારી દેહનાં દુઃખડાં ખોજેરે મોરલીવાળા.	૧
પડવે આવી પકડો મારી ખાંચરે છોગાળા,	
કોઇ સતગુરૂની શીતળ રાખો છાંચરે મોરલીવાળા.	૨
ત્રીજે હું તો તત્પર થઇને બેઠીરે છોગાળા,	
મુખથી વાણી લાગી મુજને મીઠીરે મોરલીવાળા.	૩
ચોથે ચતુરા શું ગયા છો ચુકીરે છોગાળા,	
કાંઈ લહે લાગી મેં લાજ સરવની મુકીરે મોરલીવાળા.	૪
પાંચમે પુરણુ વરતિ કહેવાયરે છોગાળા,	
મુજથી હરિ વિના ધડીએ ના રહેવાય મોરલીવાળા.	૫
છઠ્ઠીના લખ્યા લેખ તે કેમ ટળશેરે છોગાળા,	
મુજ પતિવ્રતાનાં કારજ કરવાં પડશેરે મોરલીવાળા.	૬
સાતમે હું ગુણ તમારા ગાતીરે છોગાળા,	
આ મોરલીને શબ્દે હોંડુ છું વાહાતીરે મોરલીવાળા.	૭

આઠમે અવતરીઆ અંતરજીમીરે છોગાળા,
 જાદવ કુળમાં જન્મ્યા છે અંતરજીમીરે મોરલીવાળા. ૮
 મુજ મંગળવાશી નરપતિનાં કામરે છોગાળા,
 મુજ મંગળવાશી ગયા મથુરાં ગામરે મોરલીવાળા. ૯
 દશમે દાવાનળ આવી કોપ્યારે છોગાળા,
 કાંઈ મામોકંસ મારીને રણસ્થંભ રોપ્યારે મોરલીવાળા. ૧૦
 પારશે વંદાવન રસ્તો ઝાલ્યારે છોગાળા,
 મુજ અપુશ જીવન શું મેલો છો વીલોરે મોરલીવાળા. ૧૧
 તેરશે કાંઈ ચરણ કમળ ચિત્ત લાગ્યુંરે છોગાળા,
 કાંઈ જનમો જનમની ભક્તિ તમારી માગુરે મોરલીવાળા. ૧૨
 ચૌદશે કાંઈ ચરણ કમળની દાસીરે છોગાળા,
 મુજ મંગળવાશી ગયા મથુરાં નાશીરે મોરલીવાળા. ૧૩
 અમાંસે કાંઈ ધરણીધર કહેવાયરે છોગાળા,
 કાંઈ નરસીંહ મેહેતો ગુણ તમારા ગાયરે મોરલીવાળા. ૧૪

પંદર તીથીઆ.

હરી હઠ મેલને રાધે, મેરી સંગ જોલને રાધે,
 અજોલા જોલને રાધે, ધુંધટડા જોલને રાધે;
 કલા મેરા માનને રાધે. હરી હઠ. ૧
 પડવે મેરી સાહેલડી, પીયુજ વાડીએ જાય;
 પીયુજ લાવે દાડમ, ગોરી છોલેને પીયુજ ખાય; હરી હઠ. ૨
 ખીજે મેરી સાહેલડી, ખાજોજ ઉઝ્યો ચંદ;
 દાડમ કેરે દંતડે ગોરી, આ શો માંડ્યો ફંદ. હરી હઠ. ૩
 ત્રીજે મેરી સાહેલડી, તરીઆજ વારોવાર,
 આ શું જીલી સુંદરી, કંકુને કાજળ સાર. હરી હઠ. ૪

- ચોથે ચમકતી મેં સુણી, જોખન બાળે વેશ;
ભરજોખનમાં એકલી, જોના પીયુ ગયા પરદેશ. હરી હઠ. ૫
- પાંચમે મોરી સાહેલડી, પંચ પલંગ કંથ દુર;
ભરજોખનમાં એકલી, માર જોખન જાય ભરપુર. હરી હઠ. ૬
- છઠે મોરી સાહેલડી, છઠીજ વારોવાર;
પરદેશી રાજ પધારશે, આપણે બેશીશું હારોહાર. હરી હઠ. ૭
- સાતમે મોરી સાહેલડી, સાથેજ કીધો સ્નેહ;
ચોમાસાની રત વીકણી, જીણા ઝરમર વરસે મેહ. હરી હઠ. ૮
- આઠમે મોરી સાહેલડી, આઠજ જોડાજોડ;
પરદેશી રાજ પધારશે, આપણુ બેસીશું મોડામોડ. હરી હઠ. ૯
- નોમે મોરી સાહેલડી, નવલાંજ પહેરં ચીર;
દીપક લેખ મેડે ચકું, મારે નયણે વધુટયાં નીર. હરી હઠ. ૧૦
- દશમે મોરી સાહેલડી, દશરા પુજવા જાય;
પુજ્યા તે નર પામીયા, જાદવરાય ભરથાર. હરી હઠ. ૧૧
- અગીઆરશે મોરી સાહેલડી, મેં કીધી શીવરાત;
પરોઢીએ ઉઠી પારણાં કરં, મને કૃષ્ણ જોયાની ધણી ખાંત-હરી. ૧૨
- બારશે મોરી સાહેલડી, બારજ બાંધ્યા બંધ;
કસનારા નર કસી ગયા, એતો કદીએ ન છુટે બંધ. હરી હઠ. ૧૩
- તેરશે મોરી સાહેલડી, વાદળ બાંધ્યો રંગ;
ઝોસડની મૂળી એક છે, મને ડશીઓ કૃષ્ણ ભોરંગ. હરી હઠ. ૧૪
- ચૌદશે મોરી સાહેલડી, પાસા લીધા હાથ;
જાણ્યું પડશે પાધરા, એતો પડીઆ બારેવાટ. હરી હઠ. ૧૫
- પુનમે મોરી સાહેલડી, પુરી કરજો આશ;
મેં જાણ્યું હરી આવશે, હવે થઇ બેઠીછું નીરાશ. હરી હઠ. ૧૬

પંદર તીથીઓ.

પડવે પાતળાયા ગીરધારી મારે ઘેર આવજોરે લોલ;
 બીજે બાળક બેઠાં બહાર કે મેં સમજવ્યુંરે લોલ.
 ત્રીજે ત્રણ ભોવનનો નાથ કે મોતીડે વધાવીઓરે લોલ;
 ચોથે બોલી ચંચળ નાર કે મથુરાંની વાટમારે લોલ.
 પાંચમે પગલાં ભરજો પ્રેમે કે મારે ઘેર આવજોરે લોલ;
 છઠે છોગાળા ભગવાન કે ભક્તને તારજોરે લોલ.
 સાતમે સરદર કરે એક નાર કે ગોકુળ ગામનીરે લોલ;
 આઠમે અવતરીઆ ભગવાન કે નિરખુ નાથનેરે લોલ.
 નોમે નૃત કરે એક નાર કે ગોકુળ ગામનીરે લોલ;
 દશમે માર્યો મામોકંસ કે મથુરાંની વાટમારે લોલ.
 એકાદશી પરણી લાવ્યા નાર કે સતભામા ખરીરે લોલ;
 બારસે બહુ બળીઆ ભગવાન કે દશોદીશ વાપીયારે લોલ.
 તેરશે ધન ધુવે એક નાર કે ગોકુળ ગામનીરે લોલ;
 ચૌદશે બનશીબટને ચોક કે રાસ રમાડજોરે લોલ.
 પુનમે પંદર તથો થઈ પુરી કે હરી ગુણ ગદ્ય રહીરે લોલ.

પંદર તીથીઓ.

સખી પડવે તે પંથે ચાલ્યારે, મહા વનના તે મારગ ઝાલ્યારે,
 સાથે સીતાને લક્ષ્મણ બાળા, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે. ૧
 સખી બીજે તે મઢીમાં બીરાજોરે, જેવાં નદીઓતણાં નીર ગાજોરે;
 રામ મેલી ગયા રૂડું રાજે, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે. ૨
 સખી ત્રીજે તે વનકેરી ઝાડીરે, દશ ફળ મંગાવે છે દહાડીરે;
 સારી શાભે સીતાજીની વાડી, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે. ૩
 સખી ચોથે કેવડીઓ મહેકેરે, ફાલ્યો ફુલ્યો ને પાગરો મહેકેરે;

એવી લીલી લતાઓ લેહેકે, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજેરે.	૪
સખી પાંચમે પોપટ પાલ્યોરે, પાંખ લીલી ને કાંઠલો કાળોરે;	
મુખે રામ નામ બણુતો બાલ્યો, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજે.	૫
સખી છઠે છેતરવા આવ્યોરે, કુડો કપટી રાવણ સાથે લાવ્યોરે;	
બે મુખનો મરગ બતાવ્યો, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજેરે.	૬
સખી સાતમે શ્રીહરી સમર્યોરે, વાડી ભેળી ઉરાડયા છે બમરારે;	
કુંખ સાહીને ઉપાડયા ડમરા, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજેરે.	૭
સખી આઠમે એરે નીહાળોરે, ધનુષ ધારીને મરગલો માથેરિ;	
મરગ મરતી વખતે પોકાર્યો, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજેરે.	૮
સખી નોમે તે નાખ્યો તીરે, જઈ લાગ્યો મરગના શીરે;	
વારે ધાજે હો લક્ષ્મણ વીર, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજેરે.	૯
સખી દશમે કહે લક્ષ્મણનેરે, બેલી વીરો બોલાવે તમનેરે;	
આડી આણ દીધી છે અમને, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજેરે.	૧૦
સખી એકાદશી અપવાશીરે, લ'પટ લેવાને લાગ તપાસીરે;	
રાવણ સીતાને લઈ ગયો નાશી, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજેરે.	૧૧
સખી બારમે હનુમાન બળાઓરે, થેકી સમુદ્ર પાર નીકળાઓરે;	
જઈ જોગમાયાને મળીઓ, રઘુપતિરામ રૂદેમાં રહેજેરે.	૧૨
સખી તેરશે ત્રંબાળુ ગાજેરે, હાક હનુમાન કેરી વાજેરે;	
લાય લ'કા તે ગઢમાં લાગે, રઘુપતિરામ રૂદેમાં રહેજેરે.	૧૩
સખી ચૌદશે ચિત્ત વિચારીરે, ફાજ વાંદરાની રચી સારીરે;	
રામે રાવણ નાખ્યો મારી, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજેરે.	૧૪
સખી પુનમે પ્રભુજી આવ્યારે, થાળ ભરીને મોતીડે વધાવ્યારે;	
માતા કૌશલ્યાને મન ભાવ્યા, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજેરે.	૧૫
સખી પંદર તથો થઈ પુરીરે, એમાં એકે નથી અધુરીરે;	
આત્મારામની વાણી મધુરી, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજેરે.	૧૬

પંદર તીથીઓ.

- બળુ ભગવાન રહેમાં રહેજેરે, મારાં દુઃખડાં પ્રભુ હરજે; ૧૬૬.
 બળુ ભગવાન રહેમાં રહેજેરે.
- પ્રભુ પડવે તે ધ્યાન તમારું, તેમાં કાર્ય સરે હમારું;
 તમ આગળ વિનતી ઉચારું, બળુ ભગવાન રહેમાં રહેજેરે. ૧
- પ્રભુ ખીજે તે અરજ હમારીરે, નીત સેવા કરીએ તમારીરે;
 હમોને સહાય કરો સદાકારી, બળુ ભગવાન રહેમાં રહેજેરે. ૨
- પ્રભુ ત્રીજે તે કાજ હમારાંરે, પ્રભુ ચરણ સેવીએ તમારાંરે;
 પુરો આશા મનની હમારી, બળુ ભગવાન રહેમાં રહેજેરે. ૩
- પ્રભુ ચોથે ચતુરાઈ ધારીરે, છખી નીરખીએ નીત તમારીરે;
 બહુ દીનથી અરજ હમારી, બળુ ભગવાન રહેમાં રહેજેરે. ૪
- પ્રભુ પાંચમે દરશન તમારાંરે, તેથી દુઃખ ગયાં છે હમારાંરે;
 બહુ કાજ સુધાર્યા સારાં, બળુ ભગવાન રહેમાં રહેજેરે. ૫
- પ્રભુ છઠે કશ્ણા કીધીરે, સુંદર છખી ધ્યાનમાં લીધીરે;
 બહુ વાર અસ્તુતી કીધી, બળુ ભગવાન રહેમાં રહેજેરે. ૬
- પ્રભુ સાતમ સુંદર શોભીરે, મૂર્તિ જોતાં મન રહ્યું થોભીરે;
 નર નારી રહી છે લોભી, બળુ ભગવાન રહેમાં રહેજેરે. ૭
- પ્રભુ આઠમે આજસ તજીએરે, પ્રભુ શણગાર સારા સજીએરે;
 પછી ભાવે પ્રભુજની સેવી, બળુ ભગવાન રહેમાં રહેજેરે. ૮
- પ્રભુ નોમે તુજને નમીયેરે, તેથી બહુ હમે તુને ગમીયેરે;
 હવે વારે પ્રભુ તો ચઢીએ, બળુ ભગવાન રહેમાં રહેજેરે. ૯
- પ્રભુ દશમે દયા લાવ્યારે, હરી દરશન દેવાને આવ્યારે;
 મહતોને મનમાં બહુ ભાવ્યા, બળુ ભગવાન રહેમાં રહેજેરે. ૧૦

- પ્રભુ એકાદશી અપવાસ કીધારે, દુઃખ સર્વેનાં હરી લીધારે;
 દાસ જનને સુખ બહુ દીધાં, બળુ ભગવાન રહેમાં રહેજેરે. ૧૧
- પ્રભુ દ્વાદશીનાં કીધાં પારણુરે, ભક્તજનને લે છે ઉવારણુરે;
 શોભી રહ્યાં છે ભક્તનાં પારણુાં, બળુ ભગવાન રહેમાં રહેજેરે. ૧૨
- પ્રભુ તેરશે આવીને મળીયારે, જન્મોજન્મના પ્રાયશ્ચિત ટળીયારે;
 ભક્તજનનાં નશીબ બળીયાં, બળુ ભગવાન રહેમાં રહેજેરે. ૧૩
- પ્રભુ ત્રૈદશે ઝોછવ થાયરે, નર નારીનાં મન હરખાયરે;
 મંદર તથો જે કોઇ ગાય, બળુ ભગવાન રહેમાં રહેજેરે. ૧૪
- પ્રભુ પુનમે પોહોંચ્યા કોડરે, બોલો જય જય શ્રી રણુછોડરે;
 છોટો કહે છે બેઉ કરજેડ, બળુ ભગવાન રહેમાં રહેજેરે. ૧૫

કૃષ્ણવણના મહીના.

આવો આવો શીવશંકરબોળા-એ રાગ.

- કારતકે કૃષ્ણ ગયા મેલી, પાખડીએ આંસુની હેલી;
 ગોપી ફરે ગોકુળમાં ઘેલી, ઝોધવળ નારે ઘટે તમને.
- સધયરો થાઓને વહેલી, કે વાંકો અંબોડો મેલી;
 પણ એના જોબનમાં ઘેલી, ઝોધવળ નારે ઘટે તમને. ટેક. ૧
- માગશરે મંદીરમાં રમતાં, ભેળાં બેશી ભોજનીઆં જમતાં;
 હવે અમે કેમ નથી ગમતાં. ઝોધવળ ૦ ૨
- પોશ કહેજે પ્રીત કરી પહેલી, ગોરધનનાથ મથુરાં ગયા મેલી;
 વધાર્ધ મોકલજે વેલી. ઝોધવળ ૦ ૩
- કુબળ્યા તે શોડ્ય થર્ધ શાલે, વાલો મારો મથુરામાં માલે;
 તરછોડ્યાં નંદ તણા લાલે. ઝોધવળ ૦ ૪
- દ્વાગણે રંગ રમતાં હોળા, સુંદર પેહેરી ચરણા ને ચોળા;
 કુમકુમ કેશરમાં ઘોળા. ઝોધવળ ૦ ૫

ચઠતરે ચીત વન ફરી ચુક્યાં, શરીર અમ અટવાઈ સુક્યાં;
 નારીએ નીશાશા મુક્યા. ઓધવજી ૬
 વધજાપે વાટ જીએ ગોપી, લજ્યા નીજ માયાપની લોપી;
 કાનુડાને કુખજી રહી રોકી. ઓધવજી ૭
 આવી તટ દાણુ લેતા દહાડી, મથુરામાં રંગ રંગ રમતાં નારી;
 ભુલ્યા કેમ ગીરીવર ગીરધારી. ઓધવજી ૮
 જોડે જાદવને હસીએ, તારી મારી કીધી રંગ રશીએ;
 હરી હવે ગોકુળમાં વશીએ. ઓધવજી ૯
 અસાડે મેવલીઆ ગાજે, જોથી માફ દીલ દેખી દાઝે;
 એકલડાં મુક્યાં મહારાજે. ઓધવજી ૧૦
 શ્રાવણમાં શું કરીએ સજની, ગોઠે નહીં દીવસ કે રજની;
 વ્યાકુળ ફરે વીનતાઓ વ્રજની. ઓધવજી ૧૧
 ભાદરવે ભરજોખન નારી, ઘેર નહિ આવ્યા ગીરધારી;
 વહાલાંજીએ મેલાં વીસારી. ઓધવજી ૧૨
 આસોએ ઓધવજી આવ્યા, સંદેશો શામ તણો લાવ્યા;
 રાધકાજીને મન ભાવ્યા. ઓધવજી ૧૩

કૃષ્ણજીના મહિના.

કૃષ્ણ ગયા મેલી, મારે ઘેર આવો વનમાળી.
 કુખજી કેમરે ગમે કાળી, આવો હરી રાસ રમો વહાલા. ૧
 માગશરે મારગડે રમતાં, ભેગાં ખેશી ભોજનીયાં જમતાં;
 હવે હરી કેમ નથી ગમતાં. આવો હરી. ૨
 પોષે તે સોસ પડ્યા હમને, ત્રીકમજી શું કહીએ તમને;
 દીલાસા શારે દીધા હમને. આવો હરી. ૩
 માઘે મહા અંધારી રાતો, ફુલડાંએ ખીછાવી ખાટયો;

વહેલો લીધી મથુરાંની વાટયો.	આવો હરી. ૪
ફાગણે ફરફરતી હોળી, પેહેરણ ચરણા ને ચોળા,	
ચુંદડી મારી કેશરમાં બોળા.	આવો હરી. ૫
ચૈતરે ચીત કરે ચાળા, મધુવન મોરલીવાળા,	
દરશન દો ડાકોરવાળા.	આવો હરી. ૬
વૈશાખે વાટલડી જોતી, ઉભી રહી ધુસકડે રોતિ;	
પાલવડે આંસુ લોતી.	આવો હરી. ૭
જેઠે તો જગજીવન આવે, વધામણી સહુ લોકો લાવે;	
વહાલો મારો કશુએ ના કહાવે.	આવો હરી. ૮
અસાડે જોઉંછું ઝાંખી, વાલે મારે દુઃખ દરીયામાં નાખી;	
વિચારો તે વાત થશે વાંકી.	આવો હરી. ૯
શ્રાવણ સરવડીએ વરશે, નદીએ નીર ધણું ઢળશે;	
વહાલો મારો શી રીતે પાર ઉતરશે.	આવો હરી. ૧૦
ભાદરવો ભલીપેરે ગાળે, વહાલા થઈ વિહવલ તમ કાળે;	
વહાલો મારો જરીએ ના લાળે.	આવો હરી. ૧૧
આસો માસે આવી દીવાળી, શેવો વણુ કે સુંવાળી;	
વહાલા વિના આ શી દીવાળી.	આવો હરી. ૧૨

સીતાજીના મહીના.

સાખીઓ.

મારા શામ સુંદર શ્રી રામરે, કેને આશરે રહીએ;	
મારા પદ પદ માની પ્રણામરે, લલના રંગ લઇએ;	
ધર બહાર અલગ ધનશ્યામરે, મારા સમ નવ જઇએ.	ટેક.
કારતકે કેમ કરી કાઢીએ, જુગ જેવી પલ જાય;	
ત્રાગ નથી જે તોડીએ, પણ મળવાને મન અકળાયરે.	મારાં ૧

- જોખન દરીયા ધુધવે, પીયુ દેશાવર દુર;
અજાણ્યા પણ અનુભવી, તે શું નારીનું જાણે નુરરે. મારાં ૨
- મામશર ઘેર વીજોગણી, પીયુ પરદેશ પ્રમાણ;
ખવાય અલગું જોળીયું, જેના પરવશ પડીયા પ્રમાણરે. મારાં ૩
- જળથી જુદી માછલી, રાખો કરી વીવેક;
વારૂ મારા વાલમા, એના પ્રાણ ન રહે પણ એકરે. મારાં ૪
- પાસે પ્રીતમ પ્રીતડી, વીરહ બાણ વાગ્યાં હાય;
એ ધાયલનો અંત નહિ, એનું તન તરફડીયાં ખાયરે. મારાં ૫
- ખાવું પીવું ખેલવું, ઓઢણ પહેરણ અંગ;
ખેલવું ચાલવું ખેસવું, એને પોઢવું ન ગમે પલંગ. મારાં ૬
- મારે મન તલશે ઘણું, જુરે વીજોગણ નાર;
લક્ષ વાંછીની વેદના, ઉપજે ચીત્તમાં અનેક વિચારરે. મારાં ૭
- ફાગણ હોળી ફાલતી, ફાગ રમે શમે સડ કોય;
એક હોળી મારે આંગણે, બીજી હઠએ હરી મારે હોયરે. મારાં ૮
- ભીતરમાં ભડકા બળે, જન દેખે નહીં ઝાળ;
વરખાં મારે વીંધ વીધે, જેને ડશીઓ વીરહ નાગરે. મારાં ૯
- ચઘતર ચકોર ચીંતની, શશી વીદેશી શામ;
ભરજોખનમાં એકલી, એતો દાઝ્યા ઉપર જેમ ડામરે. મારાં ૧૦
- સુભાગીઆં જે જે સારમાં, સજોડ સ્નેહ સહીત;
ક્યમ કરી વશીએ એકલાં, રાણીજયા જન્મની એ રીતરે. મારાં ૧૧
- વા વાયા વધશાખના, આંખે આવી શાખ;
ભોગી ભમે વીદેશમાં, હૃદય બળી બળી ખાખરે. મારાં ૧૨
- મુગાને સ્વપ્ન બધુ, મનમાં રહી મુગ્ધ;
પ્રીતીનું તો પારખું જે, જીભે કહ્યું નહીં જાયરે. મારાં ૧૩

- જેઠ તણા તડકા પડે, અને અગ્નિ જેવી હુ વાય;
 સુના મંદીર માળીયાં, સુની સેજલડી ખાવા ધાયરે. મારાં ૧૪
- જાય ન રજની દીન જતાં, રાત ગએ દીન જાય;
 વીરહ દુખ મહા વેદના, એ તે નજરે જોઈ કેમ જાયરે. મારાં ૧૫
- અસાડ ઝબકે દામજે, ધનધરણી નભ માંય;
 બપોધઆ પેઉ પેઉ કરે, સુણી વીરહની વ્યાકુલ થાયરે. મારાં ૧૬
- દેવદાનવ પશુ પક્ષી, માનવ ત્યાં કોણુ માત્ર;
 જીવતાં પ્રેત વીજોગીયું, વીરહ વીરહીજન માત્રે. મારાં ૧૭
- શ્રાવણુ વરસે શરવડે, નદીએ આવે નીર;
 લીલી હુમી ભાસે ભલી, ગાજે તરવર ઘોર ગંભીરે. મારાં ૧૮
- ઘોર અંધારી રાતડી, ઝરમર વરસે મેહ;
 આંખે આંસુ વહે, જેનો સ્વામી ગયો તજી સ્નેહરે. મારાં ૧૯
- ભાદરવે ગાજે ભલો, રાજવી સહ વધભોગ;
 રગમાં રઉરવ રોગ એ, જેને વહાલાનો થાય વીજોગરે. મારાં ૨૦
- ચંપા ચંબેલી મોગર, નવ પદ્મ વન વહાય;
 વીરહણી જાત જવારીઓ, તેતો શોભે સુકાધ જાયરે. મારાં ૨૧
- આસો આવ્યાં નોરતાં, રમે સહ નરનાર;
 દીવસ દીવાળી દોહલા, તે તો જાણે જગત કરતારરે. મારાં ૨૨
- દંપતીને અંગ ઉમંગ ધણો, કરે ગાનતાન ગીત રંગ;
 અંગરાગ અદ્ભુત થયા, જયજયકાર જણાવે અંગરે. મારાં ૨૩
- મન મોહન અધીક માસથી, થાય પરજી પરસન;
 સંગ સીતા જેમ સંખીયાં, તેમ ટાળે વીરહ વ્યાધી દવરે. મારાં ૨૪

શ્રી અંબાજીના મહીના.

કારતક માસે કરજી કરો મુજ માતરે મા અંબાજી,
 અલખેલી અંબા સાંભળ મારી માતરે, મા અંબાજી.

- વાત સાંભળીને સમરૂ શ્રીહરીનાથરે મા અંબાજી;
તારા દરશનની મને મોટી અંબા આશરે મા અંબાજી. ૨
- માગશર માસે મન મળવા અકળાયરે મા અંબાજી;
મારી ઇચ્છા કરતાં અંબા દીન વહી જાયરે મા અંબાજી. ૩
- દીન વહી જાયને આશા મુજને મોટીરે મા અંબાજી;
તારા રંગ મંડપમાં હું નવ આવી લોટીરે મા અંબાજી. ૪
- પોસ માસે મુજને મળવા શોષરે મા અંબાજી;
મુજ રાંક ઉપર શો ધરવો માજી રોશરે મા અંબાજી. ૫
- રોશ ન ધરીએ તમે છો દેવ દયાળરે મા અંબાજી;
જેનું નામ ધરાવે શેવક જન પ્રતીપાળરે, મા અંબાજી. ૬
- માહા મહીને કાંઈ વ્રત સાંભળ્યાં તમારાંરે મા અંબાજી;
મા શું જીઓછો કુડાં કરમ અમારાંરે. મા અંબાજી. ૭
- કુડાં કરમની કરણીમાં મધ્યાંતરે મા અંબાજી;
તારા દર્શનનું મને મોટું અંબા ધ્યાંતરે મા અંબાજી. ૮
- ફાગણ માસે ફરી ફરી ઉલટે અંગરે મા અંબાજી;
રંગ ભર્યાં મનડાં નવ કરશે ભંગરે મા અંબાજી. ૯
- ભંગ ન કરશે તનડું મારૂ તલપેરે મા અંબાજી;
ચિત્ત અમારૂં ચરણે આવી અટકેરે મા અંબાજી. ૧૦
- ચૈતર મહીને ચીંતા મુજને ઝાઝીરે મા અંબાજી;
જન્મ ધરીને નવ નીરખ્યાં અંબાજીરે મા અંબાજી. ૧૧
- નવ નીરખ્યાં મેં અંબા અકળ સ્વરૂપરે મા અંબાજી;
મા વળતાં ક્યાંથી દેખીશ માનાં રૂપરે મા અંબાજી. ૧૨
- વધશાખ મહીને વરસ જાય દેહ નાડીરે મા અંબાજી;

મા હવે વળતી વેળા રહી છે માઠી મા અંબાળ.	૧૩
વેળા માઠી માથે મોટું દુઃખ મા અંબાળ;	
વળતાં ક્યાંથી દેખીશ માનાં મુખ મા અંબાળ.	૧
જેઠ માસે મુજને તેડો ઠેઠ મા અંબાળ;	
નહી તેડો તો જીવત જાશે વેઠ મા અંબાળ.	૧૫
વેઠ થશેને મિથ્યા જશે જન્મરે મા અંબાળ;	
ભાગ્ય નથી પણ ઓછાં મારાં કરમ મા અંબાળ.	૧૬
અસાડ માસે અટક ન ધરીએ માત મા અંબાળ;	
તારા દરશનને માટે તલશે માઈ તન મા અંબાળ.	૧૭
તન તલશેને દયા ન આવે મારી મા અંબાળ;	
મા દયાળુ દીલથી શું મુકો છો કાઠી મા અંબાળ.	૧૮
શ્રાવણ માસે સંગ મોટો લાં ભરાય મા અંબાળ;	
મા તારા દર્શનની મોટી મુજને આશ મા અંબાળ.	૧૯
મા પાપી હોય તે નિશ્ચે પાવન થાય મા અંબાળ;	
મા સંગ ભરાયને સડને ઇચ્છા થાય મા અંબાળ.	૨૦
ભાદરવામાં શીદને મન ભરમાવો મા અંબાળ;	
તારાં દુર્લભ દરશન આપી તાપ સમાવો મા અંબાળ.	૨૧
તાપ સમાવી શીતળ કરજે છાંય મા અંબાળ;	
શીશ નમાવતાં પ્રાયશ્ચિત પ્રભે થાય મા અંબાળ.	૨૨
આસો માસે અરજ સાંભળો વેલી મા અંબાળ;	
મા આરાસુરમાં કરો આનંદની હેલિ મા અંબાળ.	૨૩
હેલી કરીને પુરો મનની આશ મા અંબાળ;	
સેવક જનને તેડો તમારી પાસ મા અંબાળ.	૨૪
આર માસ પુરણ કીધ માત મા અંબાળ;	

- મા વીશમપરી વીશ્વાસ ન કરશે ધાત મા અંબાજી. ૨૫
 તેરમો મહીનો પુરષોત્તમ કહેવાય મા અંબાજી;
 મા હરી પ્રતાપે પુરષોત્તમ સહુ ગાય મા અંબાજી. ૨૬
 આરાસુરમાં નીલ આનંદ થાય મા અંબાજી;
 કર્ણેડીને આપુ શેવક ગાય મા અંબાજી. ૨૭

થોલાણુદાસના મહીના.

- કારતકે કોડામણોરે, શીંગો પુનમનો ચંદ્ર વાલા;
 રાધાજી કરે હરીની વીનતીરે, ચરણે રાખો ગોવીંદ્ર વાલા. ૧
 માગશરે મેલી ગયારે, પીયુ ગયા પરદેશ વાલા;
 ભરજેબનમાં ભાંમનીરે, અબળા આરે વેશ વાલા. ૨
 પોશ માસે પુચામણીરે, સાંભળ સમયર વાત વાલા;
 શ્રીકૃષ્ણ ચાલ્યા દારકારે, સોળસે ગોપીનો સાથ વાલા. ૩
 મોહી મોહીને મન મારે, ચીતકું વ્યાકુળ થાય વાલા;
 સમણાં લાગ્યાં રાતનાં, દીઠા શ્રી જાદવરાય વાલા. ૪
 દ્રાગણુ માસે ફરકીયારે, વાગે છે તાલ મરદંગ વાલા;
 મધુરીશી વાય વાલો વાંસળીરે, હોળી ખેલે ગોવીંદ્ર વાલા. ૫
 ચઈતરે ચીંતામણીરે, ના આવ્યો નંદકુમાર વાલા;
 લઘ આવે પીયુની વધામણીરે, આપું એકાવન હાર. ૬
 વઈશાખે વન વેડીયારે, વેડી છે દાઢમ દ્રાક્ષ વાલા;
 કોયલડી ટઉકા કરેરે, સરવો લાગે એનો સાદ વાલા. ૭
 જેઠ મહીનાનાં રણુ તપેરે, જેવા ઉનાળાના તાપ વાલા;
 લંકામાં જવાળા પરજળેરે, ઉભા રહો રઘુનાથ વાલા. ૮
 અસાડ માસ ભલે ઉલટયોરે, થાય વિજળીઓના વેગ વાલા;
 ભલીરે ઉલટી મેહની વાદળીરે, વરસ્યા આરે મેધ વાલા. ૯

- આવણુ વરસે શરવડેરે, નદીયે નીરમળ નીર વાલા;
 બીજે તે રાણી રાધીકારે, બીજય દખણીના ચીર વાલા. ૧૦
 ભાદરવો ભલે ગાજ્યોરે, શીતળ ચડ્યાં વીરેશ વાલા;
 ગોરાદે બીજય ધર આંગણેરે, પીયુડો બીજય પરદેશ વાલા. ૧૧
 આસો માસે દીવાળીરે, સજે સુંણુદરી શણુગાર વાલા;
 લેલાટ દીલડી સોહામણીરે, કંઠે એકવાળ હાર વાલા. ૧૨
 આરે માસ પુરા થયારે, આવેલો અધીક માસ વાલા;
 ગાય શીખેને સાંભળેરે, વીનવે થોભણુદાસ વાલા. ૧૩

તુળશીના મહીના.

ધન ધન પાટણુ ધન ધન ગામ, ધન તુલસી તાર્ક ઉત્તમ નામ.

સાંભળો ગુણુવંતા. ૧

- અસાડે તુળશી રોપ રોપાવે, દેવ દામોદરને નિદ્રા ન આવે. સાં. ગુ. ૨
 આવણે તુળસી દોદોરે પાને, હરખ્યા શ્રીનારાયણુ તુળસીને નામે. સાં. ૩
 ભાદરવે તુળસી લેહેરે જય, કંઠે સોવરાવે શ્રી જાદવરાય. સાં. ગુ. ૪
 આસોએ તુળસી આશા વળુધા, દેવ દામોદરે ખોળામાં લીધાં. સાં. ૫
 કરતકે તુળસી બાળ કુંવારી, લગન નીરધારીને પરણ્યા મોરારી. સાં. ૬
 માગશરે માવઠડે ઠરીઆં, શીઆળે તુળસીનાં આણુરે કરીઆં. સાં. ૭
 પોસ માસે પડ્યોરે પોકાર, તુળસી વિના સુણો સંસાર. સાં. ગુ. ૮
 માહા મહીને શુધ યુધને બુલે, તુળસીવિના ત્રિભુવન કુલે. સાં. ગુ. ૯
 દ્રાગણુ દ્રામ ખેલેરે ગોવીંદા, ખજેરે પાવટડે હરી લેલાવટ ચંદા. સાં. ૧૦
 અર્ધતરે અંતખોલે હેડોળા, હીંચકે હીંચે શ્રીકૃષ્ણુજી કાળા. સાં. ગુ. ૧૧
 વખાણે ખીલી કુલવાડી, ઝોળે ખોળે મેં રમત રમાડી. સાં. ગુ. ૧૨
 જોઠ માસે તુળસી કરમાયાં, સોલસે ગોપીઓ પાણીડાં ચાલ્યાં. સાં. ગુ. ૧૩
 તુળસીને ક્યારે ધીના દીવડા, હરી હરી કરતાં જમ એના જીવડા. સાં. ગુ. ૧૪

હું તમને પુછું મારી તુળસીરે માતા, કુણુ તારી માતા ને કાણુ તારો પીતા.
સાં. ગુ. ૧૫

ધરતી મારી માતા આજ મારો પીતા, દેવકી મારી સાસુ ને કૃષ્ણુ ભરથાર.
સાં. ગુ. ૧૬

મહીના.

કારતક મહીને મેલી ગયા, હરજી હધ્યામાં રાખો દયા;
ગોકુળ કેમ કરી રહેવાય, વાલમ વહેલા પધારજો. ટેક

માગશર મહીને મહાલતાં, હરીને આંગણીએ બોલાવતાં;
કરતાં વાલપણાની વાત, વાલમ. ૨

પોશે પ્રભુ ગયા પરદેશમાં, મેલી અબળા બાળે વેશમાં;
સુની સહેજે નવ સહેવાય. વાલમ. ૩

માઘે મોહનજી મને સાંભળે, ગોપીની આંખડીએ આંસુ ઢળે;
સુનો વાલા વિના સંસાર. વાલમ. ૪

ફાગણુ મહીને વન પુલી રહ્યાં, રમત રસીયાની ભુલી ગયાં;
રસીઆ સેની ચડાવે રીસ. વાલમ. ૫

ચૈત્રે મન ચંચલ છે મહાર, હુંતો ધ્યાન ધરું પ્રભુ તહારું;
ઘડી એક જુગ બરાબર જાય. વાલમ. ૬

વૈશાખે વાટડીઓ જોઇ વળી, પોતે પાવડીએ ચડી;
સુનાં જળ જુમનાંના ઘાટ. વાલમ. ૭

જ્યેષ્ઠે જીવન જોવા નીસરી, સજવા શણુગારો વીસરી;
ગીરધર ઘડીએ ન રહેવાય. વાલમ. ૮

અસાડે છે આશા બ્રીજનારને, મોહન મનમાં વાત વીચારને;
પ્રીતમ આવે રહેશે પ્રાણ. વાલમ. ૯

શ્રાવણે શેરડીઓ શોધી વળી, દીઠી મેં ન તમારી મંડળી;
મેં ન દીઠા નંદકુમાર. વાલમ. ૧૦

સોજન બાદરવે બાવી રહ્યાં, વહાલા વચન તમને શાં કહ્યાં;
બનીતા જીવે તમારી વાટ.

વાલમ. ૧૧

આસો હું જાણ્યું હરી આવશે, તારે દીવાળી દીલ આવશે;
દીપક થાશે ઘેરે ઘેર.

વાલમ. ૧૨

હલપતરામના મહીના.

કારતક મહીને અખળા કહે છે કંથને,

હવે શીઆળો આવ્યો સ્વામીનાથજી,

હીમાળુ વા વાયે હલકી ટાઢડી.

શું શોધો પરદેશ જવાનો સાથજી,

એ મહીને નવ જમ્યે પીયુ પરદેશમાં.

૧

માગશર મહીને હોંશ ધણી મનમાંહરે,

રસીઆ રંગ રમ્યાની માઝમ રાતજી;

ધુંધટડો કાઢીને ધર આગળ ફરું,

પીયુ મેલો પરદેશ જવાની વાતજી. એ મહીને ૨

પોસે જે અખળાને પીયુડે પરહરી,

તે નારીનાં પૂરણ મળીઆં પાપજી;

સાસરીએ રહીને તે શું સુખ ભોગવે;

મહીયરમાં નવ ગોઠે માને પાપજી. એ મહીને ૩

માહા મહીને ના કરીએ નાથ મુસાફરી,

ઘઉં સાટે જઈ લાવો ખોરી જરજી,

વેંચીને જમથુંરે મારા વાલમા,

જર નહી જવા દેઉ ધરથી બહારજી. એ મહીને ૪

ફાગ રમે ફાગણમાં નર ને નારીયો,

ઘેર ઘેર નહિતમ કહિતક નવલાં થાયજી;

જે નારીનો નાવલીયો નાશી ગયો,
 કહો તેને કેમ નજરે જોયું જાયજો. એ મહીને૦ ૫
 અધતરમાં ચતુરને પંથે ન ચાલવું,
 જે ઘેર નારી સારી ચતુર સુજાણજો;
 વહાલપણે વચનેરે પીયુને વશ કરે,
 નીરધાર્યો પડ્યાં રહે પરીયાંજો. એ મહીને૦ ૬
 વાવલીઆ વાચારે પીયુ વધશાખના,
 રજ ઉડેને માણેક મેલુ ધાયજો;
 વથનીનું મોતીરે હીરો હારનો,
 કહો પરહાયે કેમ તે ધીર્યો જાયજો, એ મહીને૦ ૭
 જેઠે તો પરદેશે જવું દોહલું,
 ભોંય ધખેને લહારા જેવી લુ વાયજો;
 કોમળ છે કાચારે મારા કંથની,
 વણુ સીંચ્યાં જમ ઝુલડિયાં કરમાયજો, એ મહીને૦ ૮
 અંખર ધન હાયોરે માસ અસાડતો,
 મોર બોલે મ્હે વરશે મુશળ ધારજો;
 કચરા ને કાઢવની મચી આ મેઢની,
 પંખી માળા ધાલે ઠારોઠારજો. એ મહીને૦ ૯
 શ્રાવણમાં શીવ પુજીને સુખ માગીએ,
 વહાલાનો નવ હોજો કદી વીજોગજો;
 ઉમીયાના સ્વામીજી આપો એટલું,
 સાસુના જાયાનો નીત સંજોગજો. એ મહીને૦ ૧૦
 બાદરવો બર જોખનનો કદી નહીં મળે,
 વહી જશે જેમ નદીઓ કેરાં નીરજો;

એવોરે દીવસ નવ એળે કાઢીએ,
 વાત વીચારી જુઓ નણુંદના વીરજો. એ મહીને૦ ૧૧
 આસોના દીવસ તો અતી રળીયામણું,
 ખાવું પીવું કરવા નવલા ખેલજો;
 ભેગાં બેસી જમીએ રમીએ સોગટે,
 છાતીમાં ભીડીને રાખું છેલજો. એ મહીને૦ ૧૨
 માસ આઘકમં અધીકપણે શું કીજીએ,
 રહો જોડીને નેણુ સંગાથે નેણુજો;
 જેમ ન છુટે ખુટો કાચ ખીલોરનો,
 દલપતના પ્રીતમ છો જાણુ પ્રવીણુજો. એ મહીને૦ ૧૩

ભુમાનંદના મહીના.

સખી કારતક કેમ કરી જાય, મોહન મેલી ગયા;
 ખાલી મંદીર ખાવા ધાય, દીવસ દુખના રહ્યા.
 સખી સુની દેખીને સેજ, અંતરમાં અતી બજો;
 મેલી પીયુ ગયા પરદેશ, શોક શેણે ટજો.
 સખી પણ જુગ જેવી જાય, જીવત કેમ નીસરે;
 દીધાં દુઃખ દેખાડીને હેત, વીસાર્યું ન વીસરે.
 સખી દીલમાં લાગ્યો દાહ, પડી હું પરજળું;
 હવે ભુમાનંદના નાથ, આવી ક્યારે મજો. ૧
 સખી માગશરે મહા દુઃખ થાય, પીયુ ગયા પરહરી;
 નથી સંસારમાં સુખ લેશ, વહાલા વીજોગ કરી.
 સખી પાણી વીનાના મીન, સેણે થાય સુખીયાં;
 કંઈ પીયુ પીયુ પોકાર, ઉભી જોઈ વાટડી.
 માંઈ થઈ ગયું વજ્ર શરીર, ન રહે છાતડી;

સખી નેણુમાં વરસે નીર, આગ ઝરે અંતરે,
 ગયાં ભુમાનંદના નાથ, નાંખી પરતંતરે. ૨
 સખી પોસે પીયુંતો વીજોગ, લાવો શો લીજીએ;
 હવે દીલના દુઃખીની વાત, કેની આગે ફીજીએ.
 સખી સુના ચઉદે લોક, ચઢે મારી નજરે;
 હવે સજીએ શા શણુગાર, ન આવે મજરે.
 મને ઉતારી ઉડે કુપ, વરત વાઢી ગયા;
 મેલી અખળા એકાએક, એને ન આવી દયા.
 મયા પુરી પીંજર માંહી, જુરી જુરીને મરં;
 આવે ભુમાનંદનો નાથ, તો તો દરશન કરં. ૩
 આવ્યો મહાદુઃખનો દરીઓ, પાર કેમ પામીએ;
 મને મેલી તેને મધ્ય, તણાતી સ્વામીએ.
 તોય પાપી પ્રાણુ ન જાય, દોશ કેને નવ દષ્ટએ;
 તેતો વેરી વીધાતાનો વાંક, એમ સમજી રહીએ.
 સખી ઉછેરી અમરીત પાષ, બીડીને ભુજમાં;
 તેણે કર્યો અમારો ત્યાગ, તેતો વાંક મુજમાં.
 સખી પીયુ રીઝવ્યાની રીત, વાલે બહુ વાવડી;
 ભુમાનંદ કહે એનો શો વાંક, મને નવ આવડી. ૪
 સખી કુલ્યો ફાગણુ માસ, વસંત વહી જાય છે;
 હવે કે સંગ ખેલુ ફાગ, ઉચાટ એ થાય છે.
 વહાલો બાંધે વસંતી પાધ, સુંદર છોગાં મેલતાં;
 ગળે પહેરી ગુલાબના હાર, રંગે શું રેલતાં.
 ભરજોબન મારં જાય, વૃથા વહાલા વના;
 હવે શો કરીએ ઉપાય, થાય બક્ષીસ ગના.

સખી હોળી હમઆ માંહ, વહાલા વીજેગે બજે;
દેખુ ભુમાનંદનો નાથ, શોક ત્યારે ટળે. ૫

સખી ચૈધર ચીતમાં ક્ષોભ, અતીશય થાય છે;
મારી પીયુ વીના પણ એક, જુગ જેવી જાય છે.
સખી મોહન મળવાની એક, અંતરમાં ધાંખડી;
જોઈ જીવણની વાટ, ખોઈ મેંતો આંખડી.

સખી અખળા એકા એક, મરીશું રડવડી;
કેમ જઈ પીયુની પાસ, દીશા એકે નવ જડી.

સખી વીરહવતીને તાપ, અંતરનો ત્યારે ટળે;
જ્યારે ભુમાનંદનો નાથ, ભીડી ભુજમાં ભળે. ૬

સખી વધશાખે ખીલ્યાં વન, વહાલો હજી નવ વળ્યા;
નાવે નિંદ્રા ન ભાવે અંન, ક્યારે થાશે ભેલાં.
અતી અંતર વીરહનો તાપ, ઉપર લુ વાય છે;
શેણે શીતળ થાય શરીર, ઉચાટ એ થાય છે.

મન મેલી મહાવનમાંય, હોડી હાલી ગઈ;
મારા દીલના દુઃખની વાત, કેને જાણે કહી.
સખી એકે ન રહો આધાર, ક્યાં જઈને થોભીએ;
હવે ભુમાનંદના નાથ, વીના શું થોભીએ. ૭

સખી જેઠે જગજીવન, મને મેલી ગયા;
મેંતો કર્યું અતી કલપાંત, તોએ ન આવી દયા.
સખી અખળાનું શું જોર, ચાલે જે રાખીએ;
થઈ નાથ વીના તીરાશ, નીસાસો નાંખીએ.
સખી પીયુ સંગ રમવાની, હામ હૈયામાં રહી;
ખોઈ રસિક શિરોમણી, શામ કંગાલ હું થઈ.

કાઠી સુખ સાગરથી બહાર, નાંખી દુખ દરીએ;
હવે ભુમાનંદના નાથ, વિના શું શોભીએ. ૮

આવ્યો અસાડ ચમકે વીજ, ગાળે મેહુલા ઝરે;
બોલે બપુયા દાદુર મોર, કોયલ ટઉકા કરે.

કોરે કાળજી એના બોલ, અંતરમાં ઉડાં ગરી;
વળા ઘોર અંધારી રાત, વીતે શેણે કરી.

માફે જોબન એજે જાય, પીયુને ક્યારે મળું;
એનો અંતર વીરહનો તાપ, તેણે હુતો બળું.

દેખી ધન શશી શણુગાર, ધરો લીલી ચમ;
નાવ્યા ભુમાનંદનો નાથ, તેણે હું સુકી રહી. ૯

સખી શ્રાવણે વરસાદ, તો વરસે સરવડે;
તેણે આવ્યાં નદીએ પુર, સરોવર ભર્યા જળવડે.

પાક્યા તરણુવેલીયો અંન, સરા આવી સહુને;
પીયુ વીના પતિવ્રતા નાર, દેખે દુઃખ બહુને.

સુતું મંદીર અબજા હું, કહો જાય કેમ જામની;
બોલે તમરાં અંધારી રાત, કંથ વીના કામની.

અમને મધુર અમરીત પાઈ, રાખ્યાં છે સુખીયાં;
હવે ભુમાનંદના નાથ, વીનાનાં દુખીયાં. ૧૦

સખી બાદરવે બરપુર, નદીઓ જાય છે;
તેતો સાગરનો સંગમ, થાવાનો ચાહાય છે.

મને પીયુ મળવાની આશ, અંતરમાં તો ધણી;
પણ કેમ કરી થાય મેળાપ, ન સરજી પંખણી.

શરદ્દ રૂતુમાં આવજો શામ, રંગ ભર્યાં રમીએ;
પાક્યાં સરવે વનનાં અંન, જમાડીને જમીએ.

સખી શોભે નહીં શણુગાર, અંગે તે શું ધરું;
હું તો ભુમાનંદના નાથ, વીના અડવી ફરું. ૧૧
જય ઉત્તમ આસો માસ, દિવસ દીવાળીરે;
ઉભી જોઈ જીવણની વાટ, મારગ સામું ભાળીરે.
લખું કાગળ કોઈ લઈ જાઓ, આપો મારા નાથને;
હું તો કેમ કરી રાખું પ્રાણ, કહું જોડી હાથને.
ગયા વીતી બારે માસ, સંદેશો ન મેલીઓ;
મારા દીલમાં દુઃખનો આજ, રિણાવર રેલીઓ.
મારી વીનતી વાંચીને વાલા, ઉતાવળા આવજો;
ભુમાનંદ કહે નહી તો નાથ, મુનેતરત તેડાવજો. ૧૨

અહ્લાનંદના મહિના.

રાગ ધોળ.

જોડે જીવણ ચાલીઓ, નીર મોરી મારા નાથ:
દર્શન વિના દુઃખીઓ ધણો, સરવે વ્રજનો સાથ.
અંતર તાપ વિજેગનો, લુ બહારથી વાય;
મળ્યા વિના લવે માવજી, જીગ તુલ્ય રજની જય.
ફળીયામાં ઘોડી ફળતાં, ધરતાં છોગણાં શીશ;
તે દીન ક્યારે દેખાડશે, ડોલરીઆ જગદીશ.
પ્રાણ જીવન હવે પુરીએ, હમયા કેરી હામ;
અહ્લાનંદના નાથજી, આવો સુંદર શામ. ૧
અસાડે અલખેલડા, પવનનું પુરું જોર;
જીકી આવી આકાશમાં, ધન ધટા ચારે કોર.
હળ જીત્યાં ફળ પાકીઆં, પાલવીઆં વન પાન;
એ રીતે પ્રેમ સુધારસ પાછને, વધારો મોટરાં માન.
પ્રીતમ વહેલા આવજો, કરૂણા સાગર કાન;

મેલીને મથુરાં ગયા, ન ઘટે મારા નાથ.

અંતરમાં રહેતો નથી, એક ઘડી આરામ;

અહ્લાનંદના નાથજી, આવો સુંદર શામ. ૨

આવણુ વરસે સરવડે, નદીએ નીર ન માય;

આવો હવે અલભેલડા, મળવા મન લલચાય.

વૃક્ષ લીલી વેલડી, આંખા અપરંપાર;

કોઇકે શીવ પુજા કરે, મોઢે ગાય મલાર.

હરી આવી હુંગર ઉપરે, કરે કાંઈ વ્રત નેમ;

આરતમાં અમે તમ વીના, કહોને રહીએ કેમ.

સરવે સુખ સંસારનાં, તમ વીના છે હરામ;

અહ્લાનંદના નાથજી, આવો સુંદર શામ. ૩

ભાદરવામાં ભુદરા, નદીએ આવીઆં નીર;

એ રીતે રહેવું નવ ઘટે, છોટે સામ શરીર.

પૃથ્વીએ અંબર પેરીયાં, લીલા અતી નવરંગ;

એમ સરવે શીતળ થયાં, અળળા દાઝે છે અંગ.

મથુરાં બોલે મોરલાં, ધન છાયો આકાશ;

એ રિતે વહાલાં આવી, પુરો અંતર આશ.

લટકાળા લાગી રહી, ઝંખના આઠે જામ;

અહ્લાનંદના નાથજી, આવો સુંદર શામ. ૪

શરદ્ઋતુ સોહામણી, આવ્યો આસો માસ;

એ રીતે વાલમ આવીએ, રમવા સુંદર શામ.

નિર્મળ અંબર થઉ રહ્યાં, થયાં નિર્મળ નિર;

નિર્મળ નાથ પધારીએ, છોગાળા બળવીર.

ઢસરાએ દળ આલીઆં, બાંધ્યા નદિઓ ધાટ;

એ રતુમાં અલબેલડા, વળી વળી જોઈ વાટ.

છેલ છપ્પીલા સામળા, ઠેરવાનું છે ઠામ;

અહ્લાનંદના નાથજી, આવો સુંદર શામ.

૫

કારતક માસે પીયુની, વાટ જીવે વ્રજનાર;

અંતર ઉતાપો ધણો, લોચનીએ જળધાર.

અલબેલા વર આવીએ, ડોલરીઆ સુખ દેણ;

વાટ જોઈ વહાલા તણી, ઝાંખાં થઈ ગયાં નેણ.

એકાદસી પ્રબોધની, ઉત્સવનો ઠરાવ;

એ રીતે અહીઆં આવીએ, મીઠડા બોલો માવ.

તમ સાર તલખે ધણું, સરવે ગોકુળ ગામ;

અહ્લાનંદના નાથજી, આવો સુંદર શામ.

૬

માગશર મહીનો આવીએ, બેઠી રત હેમંત;

પ્રિતમ હજી ન પધારિયા, કોમળ મારા કંથ.

સાસરડાં પણ સભાગીઆં, જ્યાં ત્યાં જોડી જાય;

અમને મેલી એકલાં, ગયા ત્રીભોવનરાય.

સરસ રિતે નીરમાં, કુલ્યાં કમળનાં વૃંદ;

અમને કદી હુબાવશે, છોગાળા વૃજ ચંદ.

અરજ સુણો આળસ તજો, કરો પુરણ કામ;

અહ્લાનંદના નાથજી, આવો સુંદર શામ,

૭

પોસ માસે પ્રેમદા, જીવો વાટ હમેશ;

કહણુ થયા કેમ કાનજી, જઈ વસ્યા પરદેશ.

જળથળ શીતળ થઈ રહ્યાં, શીતળ સેજ સમાજ;

અંતર શીતલ નવ થયાં, વણુ દીઠે વ્રજરાજ.

પંગતીમાં ફળ પીરસવા, ફરતા ઝાઝેરી વાર;

તે દીન અમને સાંભળે, વાલમ વારંવાર.
રશીઆજી તમે રીજીને, દેતા વચ્ચ ધનામ;
અહ્લાનંદના નાથજી, આવો સુંદર શામ. ૮

મહા મહીનામાં માવજી, બોલે સંત વસંત;
આ રતમાં અલબેલડા, કેમ નાવીયા કંથ.
પ્રીતમ આવી પંચમી, લોક બેલે છે ફાગ;
વાલમ તમ વીના વાધીયો, વ્રજ ત્રીયાને વેરાગ.
ઝોરડીઓ નીચે ઝોસરી, ખુબ કરતા બેલ;
એ દીન અતીશય સાંભળે, રૂપાળા રંગરેલ.
અરજ સુણી હરી આવજો, વાટ જીએ વ્રજ નાર;
અહ્લાનંદના નાથજી, આવો સુંદર શામ. ૯

ફાગજી ફાગ રમાડવા, આવો પ્રાણુ આધાર;
શામ સ્નેહી શામળા, વાટ જીએ વ્રજ નાર.
નર નારી હોળી રમે, તજી લોકની લાજ;
આવે ટાણે હરી આવીએ, રંગલીને વ્રજરાજ.
ચાખડીએ ચડી ચાલતા, છત્રીની કરી છાંય;
લટક તમારી લાલજી, ચોરી ચીતડા માંય.
અંતરજમી આવજો, દોહલી વેળાના દાસ;
અહ્લાનંદના નાથજી, આવો સુંદર શામ. ૧૦

ચઈતર માસે સામળા, આવ્યા નહી અવીનાશ;
વનસપતી સહુ પાંગરી, ફુલ્યાં છે પલાસ.
ચંપા જીર્ધ ચંબેલીયો, ફુલી લતા અપાર;
એ રતે કેમ ન આવીયા, ભોગી ભ્રમર ભરથાર.
ઝોરડીઓ તણી ઝોશરી, ખુબ કરતા ખ્યાલ;

તે દીન ક્યારે દેખાડશે, નટવર નંદના લાલ,
કે દીન કરશે કાનજી, વ્રજનારી ઉપર મેહેર;
અહ્લાનંદના નાથજી, આવો સુંદર શામ. ૧૧

વધશાખે વ્રજ વીનતા, પંથ જીવો કરી પ્રીત;
લુ આવી હરી ન આવીઆ, ચીંતા વાધી છે ચીત.
કોયલડીરે કરે ટઉકડા, આંખે આવી છે સાખ;
મારગ સામુ માવજી, જોઈ જોઈ પાકી આંખ.
વાય ઉનો વાયરો, થળ જળ ઉડાં જાય;
તમવીના તન અમો તણાં, ઉનાં ત્રીલોવનરાય.
મળવા કારણ માનની, ધરે અંતરે હામ;
અહ્લાનંદના નાથજી, આવો સુંદર શામ. ૧૨

બારે માસ પુરા થયા, આવ્યો માસ અધીક;
પ્રીતમ પણ ન પધારીયા, ઠરાયા મથુરામાં ઠીક.
અધીક મહીને અતી ધણી, આશા હતી મનમાંય;
તમ વીના સુની સેજલડી, મળવા મન અકળાય.
પેહેલી લગાડી પ્રીતડી, રહેવું ન ધટે દુર;
તમ વીના મારા નાથજી, હાંડે દુખ ભરપુર.
અહ્લાનંદની વીનતી, ઉર ધરી અવીનાસ;
મેહેર કરીને માવજી, તેડી લેજોરે પાસ. ૧૩

દાંણુલીલા.

રાધા—તમે અજાણ્યા અમે જાણીયેરે,
મારો પાલવડો નવ તાંણીયેરે,
તમે સમજી રહો મન માંહરે,
સામળીયા વહાલા રહો વેગળા રે. તમે વહાલા રહો.

શ્રીકૃષ્ણ—નારી શું રે સમજાવે મુજનેરે,
હું તો નહીં રે જાવા દઉં તુજનેરે;
તારી મરડીને રાખીશ બાંહરે,
મહીયારી રાધા દો દાણુ શું રે.

તમે રાધા દો. ૨

રાણા—અલ્યા બાંહુ શું મરડે વીઠણારે,
મેં તો તુજ સરખા ધણુ દીઠણારે,
કપર છે કંશનું રાજરે,

સામળીયા. ૩

શ્રીકૃષ્ણ—નારી કંશ ચક્રી શું થાય છે રે,
એવા કંધ આવે ને કંઈ જાય છે રે;
તારા ઉરના ઉતારીશ હારેરે,

મહીયારી. ૪

રાધા—અલ્યા હાર હૈયાનો તુટશેરે,
મારી મહીની મટકી કુટશેરે;
ઘેર સાસુડી દેશે ગાજરે,

સામળીયા. ૫

શ્રીકૃષ્ણ—નારી ગાળને આળ તે નહી ચડે રે,
જહેનું લેહેણું હોય તે તો લડેરે;
એમાં દાંણુ મેલ્યાં કેમ જાય રે,

મહીયારી. ૬

રાધા—અલ્યા દાંણુ તે કંઈનો કાવીયો રે,
મથુરામાંથી ગોકુળ આવીયો રે;
ચારી નંદ તણે ઘેર ગાય રે,

સામળીયા. ૭

શ્રીકૃષ્ણ—નારી ગાય ચાર્યામાં શી લાજ છે રે,
એ તો પોતપોતાનું કાજ છે રે;
તેહનાં મેણુલીયાં નવ હોયરે,

મહીયારી. ૮

રાધા—અલ્યા મેણું માણસને લાગે ધણું રે,
સુણો વઢતાં હોય જ્યાં બે જણારે;

- તુંને નિર્લજ્જને નહી લાજ રે,
શ્રીકૃષ્ણ—નારી લાજે તે કામ નવ સરેરે,
અહીંયાં ખીક તે તું કોની ધરે રે;
આવ મળીએ આપણુ જણુ બેય રે,
રાધા—એવું નિરલજ્જ માં બોલો શામળારે,
તારા કરના ઉતાળીશ આમળા રે;
મુકો મુકોને હમારો હાથ રે,
શ્રીકૃષ્ણ—નારી હાથ ન મેહેલું તાહરો રે,
અહીંયાં અમલ છે માહરો રે;
માટે દાંણુના દોકડા મેલ રે,
રાધા—અલ્યા નંદ બાવાનો તું છોકરો રે,
તારી પાસે નથી પૈસો રોકડો રે;
આવડો કેમ મચ્છર હોયરે,
શ્રીકૃષ્ણ—નારી બ્રખુ બાણુની તું છોકરી રે,
તારી પાસે પૈ નથી રોકડી રે;
આવડું કેમ અભીમાન હોય રે,
રાધા—હું તો પિનતી કંઈ છું ક્યારની રે,
સ્વામી રઘુનાથ હારી તમ થકી રે;
મહીનું તે દાણુના હોય રે,

સામળીયા. ૯

મહીયારી. ૧૦

સામળીયા. ૧૧

મહીયારી. ૧૨

સામળીયા. ૧૩

મહીયારી. ૧૪

સામળીયા. ૧૫

દાણુલીલા ગરબી ૨ જી.

- ગોપી—અલ્યા કાનજી તું ક્યારે ઘેલો થયો જો,
તું તો શેનું માગે છે દાણુજો;
મહીની મડકી મારી પુટશે જો.
ગોરસની થાશે હાંણુ જો, ઘેલું શું બોલે ગોવાળીયાજો. ૧

અલ્યા ન જાણીશ કોઇ બાપડી ને,

કોઇ મળશે માથા કોરી નાર ને;

મારગ મુકીને રહે વેગજો ને,

મારા કંથને થાશે જાણુ ને,

ધેલું શું બોલે. ૨

કૃષ્ણ—તારો કંસ કબુધિ નર શું કરે ને,

મારી સંગે છે સધજો સાથ ને;

અલી દાહાડી તે દાંણુ ચોરી જતી ને,

ધણે દહાડે આવી મારે હાથને, ઓછી તું જાત આહિરની ને. ૩

ગોપી—અલ્યા હાથની તે હોંશ રખે રાખતો ને,

હાથે ચારી જાણુ છે ગાય ને;

પાલવ મુકીને રહે વેગજો ને,

મારી વ્રજમાં થાશે જાણુને,

ધેલું શું બોલે શું. ૪

કૃષ્ણ—અલી વ્રજમાં વશીને વેર વાળશું ને,

રખે રાખતી હમઆમાં હામને;

નંદજીના નામ પ્રતાપથી ને,

હું તો છેદુ તારા કંસનો ઠામ ને.

ઓછી તું જાત. ૫

ગોપી—અલ્યા કંસે કર્યું તે કેમ વિસરે ને,

ભાઇ હણ્યા પોતાના ત્યાંયને,

નાશીને છુડયો લાડકા ને,

આવી ઉછર્યો છે વ્રજ માંયને.

ધેલું શું બોલે. ૬

કૃષ્ણ—વળી વ્રજમાં વશીને વેર વાળશું ને,

તુતો નેજે હમારાં કામને,

અવનીનો ભાર ઉતારવા ને,

ધર્યું નંદકુંવર ઘેર નામને.

ઓછી તું જાત. ૭

ગોપી—અહ્યા સાચું કહેતામાં દુઃખ લાગશે જો,
 પેટ માટે ચારે છે ગાયજો,
 તું આવડોરે મોટો એમાં થયો જો,
 તુને કોઈએ ના આપી કન્યાયજો, ઘેલું શું બોલે. ૮

કૃષ્ણ—અલી આહીરની કન્યા અમો શું કરું જો,
 અમો સદા કહેવાયા બ્રહ્મચાર જો;
 રખે પડછાઓ પાડતી જો,
 તુંતો ધાબળીની ઓઢનાર જો, ઓછી તું. ૯

ગોપી—અહ્યા લાખ ટકાની મારી રોબડી જો,
 હીરા જડીત મારો છે હારજો;
 ઓછી પટોળી મારે પેરણેજો,
 તું તો કામળીનો ઓઢનારજો, ઘેલું શું બોલે. ૧૦

કૃષ્ણ—જેનો બ્રહ્માયે તાંણો તાંણીઓ જો,
 એનો શંકર સરીખો વણુનારજો;
 તેરે ઓઢણુ મારે કાંમળોજો,
 તેનો શેષ ન પામે પાર જો. ઓછી તું. ૧૧

ગોપી—અહ્યા શેષ સરખું તન તાલ્યું જો,
 હમો ચંપક વરણી નારજો;
 અહ્યા કાચા કનકને વેર વધ્યું જો,
 તુંતો પશુ તણો પીનારજો. ઘેલું શું બોલે. ૧૨

કૃષ્ણ—તું તો છાશ નિસરી મહી વેચવાજો,
 અલી બેશી રહેજો ધરમાંય જો;
 દોલત ઘણી છે તારા બાપને જો,
 તું શાને આવે અહીયાંય જો. ઓછી તું. ૧૪

ગોપી—આ વાટે સદા મહી વેચતાં ને,
 જમ પુછો જસોદા માય ને;
 ખાંધી મુઠી સવા લાખની ને,
 ઉધાડીએ તો પત જાય ને, ઘેલું શું બોલે. ૧૪

કૃષ્ણ—અલી ઘણી ઇચ્છા છે મહી ચાખવા ને,
 મીઠી મેળવણીનો સ્વાદ જ;
 શીકું પડશે તો પાછું આપશું ને,
 તું જાને કરે વિવાદ ને, ઝોછી તું. ૧૫

ગોપી—અલ્યા ગોરસ તણું કોણ ગળું ને,
 જેટલું પીએ એટલું પાત ને;
 વચને વેર વાધ્યું ઘણું ને,
 કદી મન મેળાવો થાત ને, ઘેલું શું બોલે. ૧૬

કૃષ્ણ—અમે દાંણને ગજેશું દુભીએ ને,
 તું તો ઘણી દીસે છે રીસાળ ને,
 હસીને તાળી લે હાથમાં ને,
 તું પ્રીત ધરીને રસ આપ્ય ને. ઝોછી તું. ૧૭

ગોપી—અલ્યા માગ્યાં મુક્તાદળ પામીએ ને,
 હઠ કરો કંઈ નહી એક ને;
 લાજ નહી તુંને લાડકા ને,
 મન આંણને કંઈક વિવેક ને; ઘેલું શું બોલે. ૧૮

કૃષ્ણ—અલી વિવેક ઘણો છે મન માહરા ને,
 જવા નહી દેઉ નીરધારને,
 આપ્યા વિના કેમ છુટશે ને,
 તારા મનશું તું વિચાર ને. ઝોછી તું. ૧૯

ગોપી—તારા મનનો વિચાર મેં જાણીઓ જો,

હઠ શાને કરો છો આંચ જો;

મનમાં મન મળી ગયું જો,

જેમ સાકર બેળી દુધ માંચ જો.

ધેલું શું બોલે. ૨૦

કૃષ્ણ—મીઠાં વચન તારાં માનુની જો,

સાકર સરખા બોલ જો;

પ્રીતનો બાંધ્યો તુજ પાસ છું જો,

આ આંધ્યો તમેને કોલ જો.

ઓછી તું. ૨૧

ગોપી—રાઠ ભાગીને રસ વાધીયો જો,

ગોવાલણી લાગી પાય જો;

નંદજીના કુંવર કૃપાળને જો.

હલટ તો અંગે ન માય જો.

ધેલું શું બોલે. ૨૨

જે કોઈ ગામ શીખેને સાંભળે જો,

તે ફરી ન આવે ગરબ વાસજો;

દાંણુ લીલા દીના નાથનીજો,

ગુણ ગાય રતનીઓ દાસજો.

ધેલું શું બોલે. ૨૩

(રાગ ગીરધારીનો) દાંણુલીલા ગરબી.

રાધા—ગીરધારીરે વાત સાંભળો મારી, શીદ રોકો છો પરનારી;

કાંઈ સમજેરે વાત કહું છું સારી, તમે સાચી માનો મારો. ટેક.

કુલ.

શીદ દાંણુ માટે અહીં રોકોરે, જીવો જીવે છે ધણા લોકોરે;

તમે પાલવ મારો મુકોરે, કાંઈ સમજેરે કહું છું હેત વધારી. શીદ.

કૃષ્ણ—ઓ રાધારે શું કહે વાત તું મારી, કેમ કુસલાવે ગીરધારી;

નહી ઠગાવું તારાથી હું નારી, આપો દાણુ ચીતમાં ધારી.

કુલ.

નહી મુકું પાલવ તારોરે, અહીંયાં હક છે હમારોરે,
તમે મન માંહે વિચારોરે, જોધ જોધરે તને મેં રાધે પ્યારો. કમ.
રાધા—જરા વિચારીને કહો પ્રીતમપ્યારા, તમે જોલો નહી જોલ ન્યારા;
શું સમજોરે મનમાં તમે તમારા, નીત્ય કહાડો નવા ધારા.

કુલ.

તમે શાંતું માગો છો દાણુરે, નહીં રોકો જીવણુ પ્રાણુરે;
એતો કંસને થાશે જાણુરે, પછીથીરે વાત થશે નહારી. શીદ.
કૃષ્ણ—કંસ તારો મુજને શું કરશે, હોય શક્તિ તો આવી લડશે,
જીવ કરીને મારશે કે મરશે, પછી રસ્તો સીધો જડશે.

કુલ.

એવાં બાનાં નહી કરો નારીરે, આપી દાંણુને થાઓ સુખીયારીરે;
બહું ઝકર કરવી નહી સારીરે, માટે રાધારે માનો વાતતો મારી.
રાધા—હું થાકીરે હવે પ્રભુજી મારા, પીયો ગોરસને થાઓ સારા;
ગુણ નીધીરે ગુણીયલ છો તમે પ્યારા, તમે સંકટ કાપો હમારાં.

કુલ.

હું દાસી છું તમારીરે, વારે વારે જાઉં વારીરે;
કાપો સંકટ સહુ બિહારીરે, કહે છોટોરે વિનતિ સુણજો મારી. શીદ.

દાંણુલીલા.

રાધા—પાલવડો મેલો મોહનજી, મારગડે મને જાવા દો;

આવતાં આપીશ દાણુ તમારું, મહી મારૂં વેચાવા દો. ૧

શ્રીકૃષ્ણ—વેચતાં તને કોણ ખાળે છે, સાંભળનેરે રાધે પ્યારી;

મહી ગોરસનું દાણુજ દેની, વેહેલી થાને પ્રીત નારી. ૨

રાધા—નારીને તું ના બોલાવીશ, છાનો રહેને છોગાળા;
કઠણ રાજ છે કંસરાયનું, ગઈ ચારતાં ગોવાળા.

શ્રીકૃષ્ણ—હું ગોવાળાઓ તું ગોવાલણી, ફરી ગમે તો આવજે;
કંસ સરીખા સો હીમાયતી, સાથે તેડી લાવજે. ૪

રાધા—તેડી લાવું ક્યો મને જાવા, રોકી રહ્યા મજનનારી;
રૂઢનાથના સ્વામી સામળીયા, ઘેલા દીસો ગીરધારી. ૫

શ્રીકૃષ્ણ—ઘેલો છું પણ દાણ નહી મુકું, દોકલડો એક ઓછો;
ગીરધારીએ ગોકુળ વાશું, ઈંદ્ર કરતાં કૃષ્ણ મોટો. ૬

રાધા—મોટો છું ત્યારે મથુરાં મુકી, અડધી રાતે શું આવ્યો;
પર ઘેર રહીને પેટ ભરતો, તને દાંણી કોણે કાઢાવ્યો. ૭

શ્રીકૃષ્ણ—વાંકાબોલી વાર કરેછે, કહેતો હૈયાનો હાર તોડું;
દાણ દધીનું દે રે અખળા, નહી તો માથાનું માટ ફેડું. ૮

રાધા—હાર નહી દુટે માટ નહી કુટે, ન્યાય નગરમાં પુછાશે;
રૂઢનાથના સ્વામી સામળીયા, કહો ગોકુળ કેમ રહેવાશે. ૯

શ્રીકૃષ્ણ—ગોકુળ રહો કે જાઓ અત્યારે, દાણ દધીનું નહિ મેલું;
ચીર હર્યાં તે ગયાં વીસરી, કાનડીયા કારણ પેલું. ૧૦

રાધા—નંદતણે ઘેર નવલાખ ગાયો, નોતું તે ધન ફાવ્યું છે;
માતા તારી મહી વેચતી, હમણાંજ રાજ આવ્યું છે. ૧૧

શ્રીકૃષ્ણ—હમણાં હમણાં કરતી રહેજે, મેણાં દેતી મહીયારી;
ધુતપણામાં છું ધુતારી, ઠગપણામાં છું ઠગારી. ૧૨

રાધા—તું ઠગારો તારી માનો પાળેલો, તારી માને મેણાં દેવરાવે;
રૂઢનાથના સ્વામી સામળીયા, ઝાઝું તે શું કહેવરાવે. ૧૩

શ્રીકૃષ્ણ—કલ્યા પ્રમાણે કહેતો નથી, પણ તું મોહુ નથી રાખતી;
અમો છૈયે રાજ મહારાજ, અમને નથી ઓળખતી. ૧૪

રાધા—ઑળખું આળ્યો નાશી, મહા વનમાં તું છાનો છું;
 જલવક્રળ મધે જન્મ છે તારો, નંદ તણે ઘેર નાનો છું. ૧૫
 શ્રીકૃષ્ણ—માતા જશોદા મોટી બડભાગી, તેના અમો છીએ અધીકારી;
 મોટા મુનિવર મરમ જાણે, ગોકુળ વસીયે ગૌચારી. ૧૬
 રાધા—ગૌચારિ ગોપિ ઘેર વસ્તાં, અમને તે તમે ઓધાર્યા;
 રૂઢનાથના સ્વામિ સામળીઆ, તમે જીત્યા અમે હાર્યા. ૧૭

(દાણ્ણલીલાની સાખીઓ, આહરીયાં વીગરે.)

શ્રીકૃષ્ણ—ઉચીને અલભેતડી, સાંભળને કુહું વાત;
 વંદ્રાવનને મારગ જતાં, કોણ છે તારિ સાથ;
 ઉભી રહેને બિજની નારીરે, પુછું પરણી કે કુંવારિરે,
 આંખ્યા વિના આંખડી કારિરે, બાજુબંધ બેરખા વાળિરે. ઉ૦ ૧
 રાધા—સાથ વાળિ તેને ઘેર બેડી, તારે શી પડપુછ,
 મારગ મુકી રહે વેગજો, તારે મોઢે નથી મુછ;
 માલ્યો જ પાધરિ વાટે, શાંખુ નંદરાયને માટેરે,
 તું તે ક્યાંનો કાનુડો દાણ્ણીરે, પાઉં તેને પાંદડે પાણ્ણીરે. આ૦ ૨
 કૃષ્ણ—શી છે તારિ જાતડિ, કીયું છે તારું ગામ;
 કોણ છે તારાં માત પીતા, શું છે તારું નામ. ઉ૦ ૩
 રાધા—આહીરની અમો જાતડિ, ગોકુળ માંડે ગામ;
 બ્રખુમાનની હું બેટડી, રાણી રાધા છે માંડે નામ. આ૦ ૪
 કૃષ્ણ—બોલતી નોતીને બોલવા શીખી, આવડું બોલી આજ;
 વંદ્રાવનમાં નીત્ય ફરે, તુજને તે શાની લાજ. ઉ૦ ૫
 રાધા—લાજવાળા છે તે જણ્યું, ઢાંકી રાખો આપ;
 વંદ્રાવનનો મારગ રોકી, નીત્ય તપાસો લાગ. આ૦ ૬

કૃષ્ણ—ઝાઝાં રાણે મેઢકાં ઝાઝિ રાખે ગાય;

છાશ પીને મોટી થઈ, ભરવાડની જાત કહેવાય. ઉ. ૭

રાધા—ગોકુળથી આવિ ગોવાલણી, મથુરાંથી આવ્યો કાન.

મારગમાં એકઠા થયાં, તું તો સેતુ માગે છે દાણ. ચા. ૮

કૃષ્ણ—ગોકુળની ગોવાલણી, મથુરાંને મારગ જાય;

આડો કાન ફરિ વળ્યો, તારો પ્રિતે પાલવસાય. ચા. ૯

રાધા—હમો બેટડિ બ્રખુભાણી, રાધા માફ નામ;

દાણ લેવાની ગરજ હોય તો, આવજો ગોકુળ ગામ. ચા. ૧૦

કૃષ્ણ—નંદ્યાવાનો હું નાવડીઓ, કાનજી નામ પ્રમાણ;

દાણ લીધા વિના જવા દઉંતો, નંદ્યાવાની આણ. ઉ. ૧૧

રાધા—આણ તો માનું કંસની, ખીજી ન માનું કોય;

નવ નંદ મારે નેસડે વસે, તારો નંદ તે કોણજ હોય. ચા. ૧૨

કૃષ્ણ—કંસ તારો તે કોણ છે, મેં વશ કીધા સહુ ઠામ;

વિચારિને બોલજો, તારિ શુદ્ધ ગઘ કે શાંત. ઉભી. ૧૩

રાધા—શુધ નથી ગઘ માહારિ, તારિ ગઘ જેમ હોય,

સાંભળ છેયા નંદના, તારે મન વિચારિ જોય. ચા. ૧૪

કૃષ્ણ—મનમાંહે તું શું વિચારે, રાધા દાણ લેવાનો સહી,

તારિ માને શું કહીએ, તને વેચવા મોકલિ મહી. ઉ. ૧૫

રાધા—આવો ગોપીના વાલા, સંભાળ કહું તે વેણ;

તારિ માને શું કહીએ, તારિ પાસે ચરાવે લેન. ચા. ૧૬

કૃષ્ણ—મેણાં મેણાં કરતી રેજો, મહીયાર મદમાતી;

છાસ પીને દાહાડા કાઢે, તું તો રંગે થઈ છે રાતી. ઉ. ૧૭

રાધા—કાનજી કાળા ન કર ચાળા, મોરલીયો વાળા;

અડધી રાતે શું નાઠા, તમો ભરીને ઉચાળા. ચા. ૧૮

- કૃષ્ણ—દાણુના દોકડા લઇશું રોકડા, બીજી નહિ કાંઈ વાત;
તારે મારે ઝગડો થયો, ફેડીશ મહીનાં માટ. ઉ. ૧૯
- રાધા—દાણુના દોકડા આપીશ રોકડા, બીજું ન થાયે આળ;
દાણુ લીધામાં શું સમજે તું, નાનું સરખું આળ. આ. ૨૦
- કૃષ્ણ—મહિયારિ તું મદની માતી, હું નાનું સરખું આળ;
આળપણું તુંજને દેખાડું, થાવાદે સંધ્યા કાળ. ઉ. ૨૧
- રાધા—સંધ્યાકાળ તું શું બતાવે, સાંભળ કાળા કાન.
મહી વેચીને આવતાં, આપીશ તારું દાણુ. આ. ૨૨
- કૃષ્ણ—છેતું રંગીલી રૂપની રૂડી, હું છખીલો કહાન;
મહી ખપે કે ન ખપે તું, આપને મારૂ દાણુ. ઉ. ૨૩
- રાધા—મહીના દાણુ ના હોય મોહન, મનમાં સમજે પેર;
મહી પીવાનો ખપ હોય તો હરી, આવજો માહરે ઘેર. ૨૪
- કૃષ્ણ—ક્યારની મેણું દેખને, કીધાં અદકાં વેર;
હેત કરી તું આપવા આવે, હવે લાગે તે કડવાં ઝેર. ઉ. ૨૫
- રાધા—કહો તો હરિ ઘેરથી લાઉં, કહોતો પાઉં આંય;
હિમાના સ્વામી સામળા, તમે મનમાં ન લાવશો કાંય. ૨૬
- આવો આવો નંદના છધિયારે, તમે ગોકુળના મહીયારે;
વાત તો વિચારી કહીયેરે, મારગથી અળગા રહીયેરે. ૨૭

ગોવાળિયાનાં હાળિયાં.

- દુધ પીયો જવા દે હમને, શાને રોકો છો વન;
એકલડી વન કેમ રહું, ધુજે છે મારૂ તન. ટેક.
- કુમળી આંગળી મરડાશે, મુકોની મારો હાથ;
હું આવી આગળ થકી, પુઠે આવે સધિયર સાથ. દુધ.

દિવસ પરણ્યા પીયુ સાથે, ઉભા રહ્યું નવ જાય;
 નંદજીના સમ અળગો રહે તો, પરશુ કેમ બોલાય. દુધ. ૨
 પીયુ મારો ચતુર નથી તે, શું જાણે ભોગની રીત;
 તેણે હું પ્રીધું નહીં જે, પુરુષ કેહેવી પ્રીત. દુધ. ૩
 જે રસ જેણે ચાખ્યો નહીં રે, તે શું જાણે તેહ;
 નેન નચાવો છો ધણા, હું પ્રીધું નહીં કાંઈ તેહ. દુધ. ૪
 તમ સરખી હોય તેને વાહો, મુકોને મારો હાથ;
 બાળપણે એવું કરે જે, આગળ વધે લાજ. દુધ. ૫
 કાલ પીતા પરણાવશેરે, ઉત્તમ સુંદર નાર;
 પરથી ધર વશે નહીં, એ વેદનો વહેવાર. દુધ. ૬
 સુખ ટળે શરીરનું જો, કોઈશું લાગે મન;
 ચીતવ્યું તો નવ પામીએ, અતિ દોહલો દૂરીજન. દુધ. ૭
 ચતુર હશે તે જાણશેરે, ચતુરાઈની પેર;
 મેં મન તારૂં આગળ્યું, અવસરે આવજો ઘેર. દુધ. ૮
 મારગમાં ન બોલાવીયેરે, આવતા દેખે લોક;
 ભાલણુ પ્રભુ રૂઢનાથજી, જુઠાં આગ ચડાવે ફોક. દુધ. ૯

જાઓ નંદના ગોવાળીયા, તું શેનું માગે દાંણુ;
 જો તું આવીશ હુંકડો તો, કંસરાયની આણુ. જાઓ. ૧૬૬.
 ઘેર જઈ પુછ માતનેરે, છાશ વેચતી કાલ;
 દાંણી થઈ વનમાં રહ્યા, કોની શીખ્યો તું ચાલ. જાઓ. ૧
 પાંપણ ઉપર પાધડીને, અણીયાળાં લોચન;
 કરમાં કાળી કામળી, કાં વૃદ્ધે મીઠાં વચન. જાઓ. ૨
 અંગમાં ચોડીશ આવડું તું, રાખજો તારો ભાર;

ચંચલ ચાળા શા કરે છે, વાળી નહી હું નાર. જાઓ. ૩
 મેં તુને નિર્મળ સાંભળ્યોરે, વસતો વંદાવનં;
 ભરમે ભોળી ના જાણતો, અતિ કઠણુ છે માં મન. જાઓ. ૪
 પાધરે મારગ ચાલીએરે, ગોવાળીયાની સાથ;
 છેલપણું નવ કીજીએ, ભાલણુ પ્રભુ રૂઢનાથ. જાઓ. ૫

ઉભી રહેરે આહરડી, તું બોલતી વાંકા બોલ,
 તારી આંખડીને મેં ઓળખીરે, અવર નહિ કોની તોલ;
 મારગે છોડી અલબેલડોરે, હીંડતી મોડામોડ,
 શેરી જોધને ચાલીએ ઘેર, કંથ સારો હોય. ઉભી. ૧
 સતી સામુ ન ભાળીએરે, નીચું જોધને જાય;
 પરપુરૂષથી વેગળી રહે તેની, આંખલડી ઓળખાય. ઉભી. ૨
 દાંણુ લાગે આ ઠામતુંરે, અહીં નથી કંશનું લાગ;
 વણુ પ્રીછે આવે નહી, આવે તો મારો ભાગ. ઉભી. ૩
 આવતાં આવી કામની, હું જે માગું તે આપ;
 ભાલણુ પ્રભુ રૂઢનાથને, અંતર આણી થાપ. ઉભી. ૪

ઓરો આવરે આહીરડા, મેં જાત તારી જાણી,
 જીલમ કરો છો જોરાવરાંરે, કંસરાયને કહીશું,
 નીત્ય ઉઠીને દુઃખ દો છો, તારૂં ગોકુળ મુકીને જઈશું. ઓરો. ૧
 અમે દાંણી નંદ રાયનારે, મન માને તે લેઈશું;
 કહેજો તારા કંસરાયને, હમે ઉત્તર દઈશું. ઓરો. ૨
 તું સરખા મારે ઘેર ઘણા, અમને પાચે પાણી;
 તારૂં બોલ્યું સાંખું હું તો, નંદનો કુંવર જાણી. ઓરો. ૩

પાધરે મારગ ચાલીયેરે, ગોવાળીયાની સાથ;
છેલપણું નવ કીજીએ, બાલણુ પ્રભુ રૂઢનાથ.

ઓરો.

છખીલા નંદનારે, તારી ચાલનો ચટકો જો;
છોકરા આહીરનારે, તારા મુખનો મટકો જો. ટેક.
ચટકો તારી ચાલનો, પાલવડીયે કંગર કોર;
છુમક છુમક નેધરી બાજે, ધુનમાં નાચે મોર. છખી. ૧
તાંણીને બાંધે પાધડીરે, ઢળકતો મુકે તોર;
શેરીએ લડથડતો હાંડે, મુખ મોરલી ધનધોર. છખી. ૨
મુખ દેખડાવીને ઘેલાં કીધાં, જગે હરાયાં ઢોર;
બાલણુ પ્રભુ રૂઢનાથજી, મારાં ચીતલડાંના ચોર. છખી. ૩

બ્રહ્મબાણુ કેરી બેટી, રાણી રાધા છે માંડે નામ;
દંધી તણો જો ખપ કરો તો, આવજો ગોકુળ ગામ. બ્રહ્મ.
લંપટ સંપટ નાથજીરે, કપટીવાળા કાહાન;
દંધીતણું જો દાન લેશો તો, કંસને થશે જાણુ. બ્રહ્મ.
વંદ્રાવનની વાટમાં તમે, શાને રોકોછો ધાટ;
તારી માતાતો આવડું મોટું, લેતી મહીનું માટ. બ્રહ્મ.
રાધા તો દાંણુ નહી આપેરે, તમારું થું જોર;
પીતા મારો જો જાણુશે તો, કરશે પાધરા દોર. બ્રહ્મ.
સુધલે મારગ માલીએરે, ગોવાળીયાની સાથ;
છેલપણું નવ કીજીએ, બાલણુ પ્રભુ રૂઢનાથ. બ્રહ્મ.

કહાન-ધુતારી ધુમટાવાળારે, આંખ્યાં વિના આંખડી કાળારે.

ઉચીને અલખેલડીરે, પાતળી પરિધાન;

જેખનીયાનું જોર ધણું, હું ઉતારું અભિમાન. ધુતા૦

ગોપી-નહાની વયમાં નામજ કાઢ્યું, લોક કરે વખાણ;

મહો ખાયને આંખડી લાજે, માંહોમાંહો શું દાંણ.

ચાલ્યો જ પાધરી વાટે રે, સાંખુધું નંદના માટે રે. ચા૦

કહાન-આ ગોકુળમાં ઘણી વસે છે, મોટી જાત આહીર;

ઠહેવાર વાતે લજ શાંતી, વદકણની રીત. ધુતા૦

ગોપી-પાધરી વાટે તે લઢે રે, જેને હોય બે ખાપ;

એ દાણ શું લખાવી લાવ્યો, કંસરાયની છાપ. ચા૦

કહાન-છાપ તો તારો ખાપ કરે છે, સેંકડો બ્રહ્માન;

હમો કુંવર નંદરાયના, ગણ કંસને તરણા સમાન. ધુતા૦

ગોપી-સમજી બોલો શામળારે, લોક સાથે શાં લાડ;

ભીખ માગી માગીને જીવવું, માનો પરમેશ્વરનો પહાડ. ચા૦

કહાન-ગોપી ગાળ દીયો અદકેરી, જોરાવરનો જોરો;

ભીખ માગ્યાની પેર કહું, તું કાન ધરની ઓરો. ધુતા૦

ગોપી-કાન ધર્યાનું કામ શું છે, સમજી મનની વાત;

એવો કો દેખતી નથી જે, અટકાવી શકે હાથ. ચા૦

કહાન-આવે નારી ઇંદ્રાણી તો, જા્ય મુકી માન;

તાર સર્વસ લઉં સુંદરી તો, મારું નામ કાન. ધુતા૦

ગોપી-છ વરસનું છોકરું ને, ચોરી પીતો છાશ;

સરવસ આપું શામળા, તું આવ મારી પાસ. ચા૦

કહાન-તું મદમાતી મહીયારી, હું નિકટ નહાનું બાળ;

બાળપણું તુજને દેખાડું, થવા દે સંધ્યાકાળ. ધુતા૦

ગોપી-વિવાહ કરતાં દિવસ વિત્યો, અબળા આકળી થાય;

પ્રેમાનંદ પ્રભુ જવા દીયો, ગોપી લાગી પાય.

ચા.

દેશીઓને ઉઘમ કરવાની ગરબી.

કોઇ કાજ કરો રાજ નવલ આવ્યું છે હુનર નરેશનું.

પૃથ્વી ગર્ભ પરદેશી હાથે એ મોટી ભુખ તમે માથે.

તમે સંપ ન રાખ્યો કોઈ સાથે.

દેશી મીત્રો. ૧

આ વખત જુઓ તમે વિચારી, નીરધન થઇ ખેડાં નરનારી;

કાંઈ ધુળ મળ્યા ધંધા ધારી.

દેશી મીત્રો. ૨

તમે દિવસે સુવું દુર ધરો, દીલ ખોલી ખુબ વિચાર કરો;

હવે જાગ્રત થઇ કોઇ જુગતી કરો.

દેશી મીત્રો. ૩

તમે સગાં કુટુંબમાં સંપ કરો, વળી દેવાદાર થતેજ ડરો;

તમે નીત્ય ઘટાડો નાત વરો.

દેશી મીત્રો. ૪

ધન મળતે તુરત ગરવ છાંડો, તમે મોટાં કારજ નવ માંડો;

તમે પરણ્યા પહેલાં શીદ રાંડો.

દેશી મીત્રો. ૫

વિધાનો સ્વાદ જરા ચાખો, મન ઉઘમમાં અહોનીશ રાખો;

શીદ ભાગ્ય લખ્યું થાશે ભાખો.

દેશી મીત્રો. ૬

પડતર જમીન તે ખેડાવો, ઉગશે ત્રણ વખત જે વાવો;

નિરઉઘમી ઉઘમમાં લાવો.

દેશી મીત્રો. ૭

અદાલત અરજ અળશાવો, લુચ્યાઓને લાંચ ન સુપાવો;

નાતીલા પાસે કરો દાવો.

દેશી મીત્રો. ૮

પરદેશી હુનર પ્રગટ કરો, સંચીને જતરો શીદ કરો;

દલપતની વીનતી દીલ ધરો.

દેશી મીત્રો. ૯

પહેલો ભાગ સમાપ્ત

ભાગ બીજો.



જ્યારે રામચંદ્રજી તથા લક્ષ્મણ વનવાસ ચાલ્યા ત્યારે સીતાજીએ કહ્યું કે હું પણ સાથે આવીશ તે સમયે રામચંદ્રજીએ કહ્યું કે તમે પીયર જાઓ અથવા અહીં રહો, તે વિષેનું ઘોળ.

(ભામેરૂં મોંઘા મુલનું, એ રાગનું, પણ તેમાં એક ડોલ જસ્તી વળે છે.)

રામ લક્ષ્મણ વનમાં સીધાવતાં, સતી સીતા આવતાં સાથ;
કહે રઘુનાથ પધારો પીયર પ્યારી.

નહિ તો અહીં રહો સાસરાના રાજમાં, હેતે હળીમળી સાસુ સંગાથ;
નહિ તો જોડી હાથ; પધારો. ૧

અમે વસ્તીમાં નહિ વસીએ વીનતા, અમે કરશું જઈ વનવાસ;
તમે પામે ત્રાસ, પધારો.

સાથે રથ કે ઘોડુ નહી રાખીએ, નહી રાખીએ દાસી કે દાસ;
કોઈ અમ પાસ. પધારો. ૨

તમે કોશનો પંથ કીધો નહીં, ચરણે ચાલવાથી પામે થાક;
લીટી ખેંચે નાક. પધારો.

અમ વનફળ ખાઈ ખુશીમાં રહેશું, કોઈ દિવસે તો કેવળ શાક;
વીના લુણ પાક. પધારો. ૩

વનમાં નથી મંદીર માળીયાં, નથી પહોડવા કાજ પલંગ;
રંગીત નવ રંગ. પધારો.

કરશું ધાસ કે પાનની ઝુંપડી, સુવા સાથરો, તે ખુએ અંગ;
એમાં શો હિમંગ. પધારો. ૪

- વનમાં હીરનાં ચીરતો નહી મળે, વનમાં નહી મહે ફરતાં ધુલેલ;
કે તેલ ધુપેલ. પધારો.
- વનમાં નહી મળે શાણી સાહેલીઓ, કરશો કે સંગે ખાંતથી ખેલ;
ઉમંગ ભરેલ. પધારો. ૫
- ઉણુકાળે વાસે ઉના વાયરા, એવું દેખીને થાશે ઉદાશ;
જ્યારે જોઠ માસ. પધારો.
- વરસે મેઘને અઝકશે વીજળી, તેવે ટાણે તો તર તળે વાસ;
નહી છત્ર પાસ. પધારો. ૬
- વનમાં ધાતકી રહેતે રાક્ષસ ધણા, ચારે તરફ ફરે બહુ ચોર;
અચે નહી ઢોર. પધારો.
- મોટા પરવત દેખીને માનની, તને નજરે જોયા નહી જાય;
દોઢે ખાવા ધાય. પધારો. ૭
- તમે રાજ કન્યા કાયા કોમળી, વનવાસમાં દુઃખ ન વેઠાય;
કાયા કરમાય. પધારો.
- ધરમાં અંધાઈ દેખી ડરો ધણાં, નથી નીસરીયાં કદી ધરખાર;
છો નાણુક નાર. પધારો. ૮
- તમે છોટી ઉમર વરસ સોળનાં, નથી સંકટ વેઠ્યાં લગાર;
તમે કોઈ વાર. પધારો.
- રાણી આવીને પીયર ગયાં નથી, તમને મળવા ઇચ્છે છે માય;
હોશે ચિત ચાય. પધારો. ૯
- રાજ જનકજી તમને અંખે ધણા, તેના સંદેશા આવે સદાય;
તેડાં પાછાં જાય. પધારો.
- ભાત ભાતનાં ભોજન ભાવતાં, તમને મોકલશે મહીપાળ;
પુરાવીને થાળ. પધારો. ૧૦

અમે અવધે ફરી જ્યારે આવશું, લેશું સ્નેહે તમારી સંભાળ;
ત્યારે તત્કાળ. પધારો. ૧૧

રૂડી મીથીલાપુરી મન માનતી, તેમાં પામશે પરમ વિરામ;
છે આપનું ગામ. પધારો.

ગોરી તમને ગમે તેમ હું કરું, એમ દલપતરામનો સ્વામ;
કહે રાજા રામ. પધારો. ૧૨

પછી સીતાજી બોલ્યાં તેનું ઘોળ.

રાગ ઉપર પ્રમાણે.

એવું સાંભળી કહે, સુણો સુંદર સ્વામ સુજાણ;
પ્યારા મારા પ્રાણ, સાથે રાખો સ્નેહથી.
જીદાં પડવાની વાત વાલા કહો, તે તો બોલ લાગે તીખા બાણ;
રધુકુળ બાણ. સાથે રાખો. ૧

સ્વામી જ્યાં તમે ત્યાં ધર માહરું, તમથી વેગળી તે પરદેશ;
હું જાણું હમેશ. સાથે રાખો.
સ્વામી તમેરે સુખી તો સુખ માહરે, તમે દુઃખી તો દુઃખ મારે દેહ;
એમાં શો સંદેહ. સાથે રાખો. ૨

જે કોઈ પરણ્યા પછી રહે પિયરમાં, અવતાર બળ્યો ધીક એહ;
મુવા જેવી તેહ. સાથે રાખો.

સ્વામી તમ વિના મંદીર માળીયાં, ભાસે પરવત મોટા સમાન;
વરતી તો વેરાન. સાથે રાખો. ૩

મહાવનમાં ભરી વસ્તી ભાસતે, જ્યારે પામીશ દરશન દાન;
કૃપાના નીધાન. સાથે રાખો.

સાસુ સસરાને માત પીતા સહ, બલે જીવો કરો રૂડાં રાજ;
મને માહારાજ. સાથે રાખો. ૪

- સ્વામી શું કરું બાઈ બોજાઈને, સ્વામી શું કરું સૈયર સમાજ;
કેનું નથી કાજ. સાથે રાખો.
- સાચું સગપણ જગતમાં સ્વામી તણું, ખીજે સ્વારથી સધળો સંસાર;
કુટુંબ પરિવાર, સાથે રાખો. ૫
- મારા લાડ પલાણુ તમે લાલજી, ખીજે નથી આંસુ લોનાર;
કે એકે આધાર. સાથે રાખો.
- પ્યારી પ્રાણુ થકી જે જુદી રહે, તો હું તમથી જુદી પડી છોક;
જીવું તજી ટેક. સાથે રાખો. ૬
- જે ક્રોધ જળથી જુદી પડી માછલી, રાખે દુધમાં કરી વિવેક;
જીવે પણ એક. સાથે રાખો.
- તમે સુખના સાગળ રહો વેગળા, પછી શું કરું રાજ ને પાટ;
હવેલીના ઠાઠ. સાથે રાખો. ૭
- મને હીરના ચીર ગમે નહી, મને ન ગમે ધરણ્યાંના ઘાટ;
મટાડો ઉચાટ. સાથે રાખો.
- હુંતો તમને દીઠે દેખતી, અણુ દીઠે તે આંધળા બીત;
જનમની એ રીત. સાથે રાખો. ૮
- મેંતો સ્નેહ તોડ્યા સહુ લોકથી, બાંધી તમ સંગે પુરણુ પ્રીત;
ચોરાયું છે ચીત. સાથે રાખો.
- જમવું જીવન તમથી જુદા પડી, હોય વીધવીધના પકવાન;
તે વીખનાં નીશાન. સાથે રાખો. ૯
- કરીએ બોજન તમ સંગે બાવથી, હોય કેવળ શાક કે પાન;
તે મેવા સમાન. સાથે રાખો.
- પડશે તડકા ને તાપ વધશાખના, તે તો જાણીશ ચંદ્ર પ્રકાશ;
રહી તમ પાસ. સાથે રાખો. ૧૦

મુજને મેલી જો પંથ પધારશો, આવી મળવાની ધરશો ન આશ;
નીશ્ચેહ પામું નાશ. સાથે રાખો.

કરતાં વાત ઢળી પડી ધરણીએ, નારી જનકી થઇને નીરાશ;
કહે મેલી સ્વાસ. સાથે રાખો. ૧૧

દયા કરી દેવ દલપતરામના, સતી સીતાને દેખી ઉદાશ;
જતાં વનવાસ. સાથે રાખો સ્નેહથી. ૧૨

રામચંદ્રજીએ સીતાને કાગળ લખ્યો તેનું ધોળ.

મામેર મોંઘા મૂલનું—એ રાગનું.

સ્વસ્તશ્રી પુરી લંકાં સોહામણી,
જ્યાં રાજે છે જનક કુમારી; પ્રીતમ લખે પ્યારીને.
રહો અખંડ એવાતણુ તમ તણા,
એવી આશીષ વાંચો હમારી; પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૧

ગોરી દૈવના જોગે જીદાં પડ્યાં,
પણુ પ્રાણુ મારા તુજ પાસ; પ્રીતમ લખે પ્યારીને.
જેસું બાગ બગીચે કે બંગલે,
રહું તમ વીના અધિક ઉદાસ; પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૨

તારો સ્નેહ ઘડીએ ઘડી સાંભળે,
તારો ભાવ ભૂલ્યો કેમ જાય; પ્રીતમ લખે પ્યારીને.
તારા હેતથી હયડુ ભરાય છે,
તે તો લેખણથી ન લખાય; પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૩

મારે અરથે તમે બાળપણ થકી,
તજ્યો સધજો પીયર પરીવાર; પ્રીતમ લખે પ્યારીને.
મારાં લેશ વચન નહી લોપીયાં,
નથી કોપીયાં કદીએ લગાર; પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૪

તારી નમ્રતા અમ્રતથી ગળી,
વળી શોભીતો શાંત સ્વભાવ; પ્રીતમ લખે પ્યારીને.

જેથી મનની ઉદાસી તુરત મટે;
 તારા બોલનો એવો બનાવ; પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૫
 ગોરાદે તારા ગુણ કેમ વીસરે,
 કેમ વીસરે વીલાપ ભર્યા વેણુ, પ્રીતમ લખે પ્યારીને.
 હેતે હસ્તુ વદન તારૂ વીનતા,
 મારા નીરખવા તલખે છે નેણુ; પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૬
 હવસે તુજ વીના દીલમાં ગોઠે નહી;
 પીવું પાણી કે જમવું અનાજ; પ્રીતમ લખે પ્યારીને.
 રાતે રોધને આંખો રાતી થઇ,
 કોઠ પુછે તો આવે છે લાજ; પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૭
 ગોરી મનમાં ધીરજ ધરી રાખવી,
 કાલે ભાગશે ભામની વીજેગ; પ્રીતમ લખે પ્યારીને.
 જેથી રીઝે આપણને જગતપતી,
 એવો અહોનીશ કરવો યોગ્ય; પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૮
 જે જે વૃદ્ધ પાડોશીઓ શુધ છે;
 તેને પ્રીતીથી કહેજો પ્રણામ; પ્રીતમ લખે પ્યારીને.
 વીલીપણુ મારા મીત્ર પવીત્રને,
 કહેજો જરૂરનું હોય જે કામ; પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૯
 જેમ્મતી વસ્તુ જરૂર મંગાવજો,
 કશી વાતે મુંઝાશે ન મન; પ્રીતમ લખે પ્યારીને.
 કાલે દેખીશું દીવસ આનંદના,
 જશે વીસારી દુઃખ ભર્યા દીન; પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૧૦
 જે જે પ્યારી તમારી સાહેબીયો,
 તેને પણ મારા કહેજો જીહાર, પ્રીતમ લખે પ્યારીને.

સાસુ સસરાની આશીષે સુદીને,
 મલશું બામની ને બરતાર; પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૧૧
 વધે સ્નેહને સંપ સુજન સાથે,
 તેવી તનમન રાખજો ટેવ; પ્રીતમ લખે પ્યારીને.
 અમે થોડી અવધે હવે આવશું,
 એમ દલપતરામનો દેવ; પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૧૨

સીતાજીએ રામચંદ્રજીને કાગળ લખ્યો તેનું ઘોળ.

રાગ ઉપર પ્રમાણે.

સ્વસ્તિશ્રી શુભસ્થાન સોહામણું,
 જ્યાં રાજે સદા રઘુનાથ, કાગળ લખે કામની. ૧
 લખે લંકા થકી સીતા સુંદરી,
 હેત વદને જોડી જોડી હાથ, કાગળ લખે કામની.
 પત્ર આવ્યો, તમારો પ્રીતી ભર્યો,
 વહાલા વાંચી થયો વિરામ, કાગળ લખે કામની. ૨
 પણ જીવન તમથી જીવ્યાં પડે,
 ધણી દીવસ થમા ધનશામ, કાગળ લખે કામની.
 મારા નેણુનાં નીરથી નાથજી,
 સુતાં રજનીમાં સેજ ભીંજાય, કાગળ લખે કામની. ૩
 ઘેર ચાલો હવે તો ધણી થઇ,
 નહિ તો જીવડો જાશે જરૂર, કાગળ લખે કામની.
 દમ્પત્તે પાંખો આપી હોય પીઠમાં,
 હડી આવું દેશાવર દુર, કાગળ લખે કામની. ૪

- વહાલા નીત્ય નવી વાતો વાંચીએ,
જેથી પામીએ પુરો પ્રમોદ, કાગળ લખે કામની.
- ચતુરાધના સાજ હું ચાળવું,
આવો વિદ્યાના કરીએ વિનોદ, કાગળ લખે કામની. ૫
- તાંબાકુંડી ઉડી ઓપતી,
ભાવે ભરૂં માંહી નીરમળ નીર, કાગળ લખે કામની.
- ખેસો બાળેઠે ચડી મારા ચોકમાં,
સ્વામી નવરાવું ચોળી શરી, કાગળ લખે કામની. ૬
- કરૂં સરસ રસોષ્ટ રૂડી રીતથી,
પ્રીતે પીરસીને ખેસું હું પાસ, કાગળ લખે કામની.
- એવો દીવસ તે આરે દેખશે,
ત્યારે અંતરની પુરશે આશ, કાગળ લખે કામની. ૭
- સ્વામી તમ વિના પીયરને સાસરૂં,
સુનો લાગે સધળો સંસાર, કાગળ લખે કામની.
- મારા માયાથી મોઢા પ્રભુ તમે,
મારા આત્માના છો આધાર, કાગળ લખે કામની. ૮
- આવે પૂર્વના દીન સુખ સરવને,
હું તો શોકે ઉદાશી સદાય, કાગળ લખે કામની.
- ગાજે મેઘ ને દમકે જો *દામની,
આખી જામની જાંપ ન થાય, કાગળ લખે કામની. ૯
- હું તો સુની દેખું સુખ સેજડી,
ખાલી મંદીર ખાવાને ધાય, કાગળ લખે કામની.
- ભરી વસ્તી ઉજડ જેવી બાસે છે.
એક તમ વીના ત્રીભુવન રાય, કાગળ લખે કામની. ૧૦

વાલા હું તમને કેમ વીસરી,
કેમ વીસરીયું દાદાનું વતન, કાગળ લખે કામની.

પત્ર વાંચીને વેહેલા પધારજો,
સ્વામી શરીરનાં કરજો જતન, કાગળ લખે કામની. ૧૧

કોઇને દુખીયા દેખીને દુખ પામતા,
તેવી નાથ તમારી છે ટેવ, કાગળ લખે કામની.

આવે અવસરે કેમ કઠણ થયા,
તમે દલપતરામના દેવ, કાગળ લખે કામની. ૧૨

ભુંડી ભારજી વિષે પદ.

રાગ ઉપર પ્રમાણે.

ભાઈઓ જેની ભારજી ભુંડીરે, તેને પીડા અંતરમાં ઉડીરે;
લાજ તજને લડાઈ કરે નીત્ય, ભાળવા લોક ભરાય;
સારા માણસના ધરતું વગોણું, જોણું જગતમાં થાય. ભાઈયો. ૧
જેમ ખીલાડી ઉદરને જીવે, એમ નાથ સામાં કરી નેણ;
પગ થકી પ્રગટે માથા લગી, એવાં વાંકાં કહાડે વેણ. ભાઈયો. ૨
ચાર ધડી પેઉ ચઉટે ટળે, ત્યારે સુખ ખંતેને થાય;
ધડીએ આવીને ઘેર બેસે ત્યારે, શેર લોહી સુકાય. ભાઈયો. ૩
પોહોર ચડે દીન પોહોઢીને ઉઠે, ચોપે લડાઈના ચાળ;
જો લડનાર કોઈ ના જડે તો, પડતાળે પોતાનાં બાળ. ભાઈયો. ૪
સ્નેહ કરી કદી સ્વામી સંગાથે, બેસી ન બોલે વાત;
ધુમાડાની પેઠે ધુધવાતી રહે, રોશ ભરી દીન રાત. ભાઈયો. ૫
પીસુ થકી તો ધણી પોતામાં, સમજણ જણે સદાય;
હર્ષ થાકે તો મનુશના મુખની, શીખામણે શું થાય. ભાઈયો. ૬

પંડીત શાસ્ત્ર ભણેલ પુરાણી, મોટી સભામાં મનાય;

માન તજ મુરખીના મોહડાના, તે દુંકારા ખાય.

ભાષ્યો. ૭

જેને વીતી હોય તે નર જાણે, આણે ખીજા અહંકાર;

હાપણનો ધનવંત કહે કોઇ, ગર્વ ન કરશે લગાર.

ભાષ્યો. ૮

શીયળનું ધોળ.

(શીયળ એટલે વ્યભીચાર ન કરવા વિશેનું)

(બહુચર ભલે આવીયાં) એ રાગનું છે.

સુણો સમજી સકળ નરનારીયો, મોટો શીયળતણો મહીમાય;

શીયળ પાળો રનેહથી.

જે કોઈ શીયળ સારી રીતે સાચવે, સરવે સફળ મનોરથ થાય. શી. ૧

સોના રૂપાની શોભા ન સમજીયે, શોભા સરસ શીયળ શણગાર. શી.

જેવા નકટાને ભુષણ નાંખીયાં, એવા શિયળ વિના નરનાર. શી. ૨

વધે લાજ અધીક ઠીક લોકમાં, પરલોકમાં મુક્ત પમાય. શીયળ.

સુખ સંપતિ શીયળથી શેવીએ, રીઝે જગ કરતા જગરાય. શીયળ. ૩

માટે શીયળ સરવ વીધે સાચવો, તખ્તે કામી હરામીનો સંગ. શી.

જરીએ ડરીયે ન મરણના ડરથકી, ભારે ડરીયે શીયળ થતે ભંગ. શી. ૪

તજ લાજ બેઅદખી ન ખોલીએ, નહી ખોલીએ મદહક માંહી. શી.

નીચી નજરે સરળ રીતે ચાલીએ, હાંશી મશ્કરી કરીયે ન કાંહી. શી. ૫

ફાટી આંખે ફરે જે કોઇ ફાતડા, તેનું દાટીએ માટીમાં મુખ. શી.

તજવી સોખત નીલ તેહની, જેણે લજવી જનેતાની કુખ. શીયળ. ૬

ભણવું ગણવું તે તેહનું ધન્ય છે, જેણે કુળને લગાડ્યો ન ડાઘ. શી.

ભણીગણીને જે શિયળને સાચવે, એના ભણતરમાં ઉઠી આગ. શી. ૭

હઠયા કુટા ખોલે ખોલ હાંશીએ, દેખી ફાંશીને નાશીએ દુર. શી.

શીક્ષા સુંદર દલપતરામની, જાણી કામની શાંખો જર. શીયળ. ૮

શીયળ વિશેની ગરબી.

શીયળ તણો મહીમા બહુ મોટો, ખોટો નથી ખરોછેજરે;
વેદ પુરાણ કુરાન કીતાબે, અધીક અધીક ઉચર્યો છે,
સુણજો સજનોજરે. ૨૬.

શીયળ વીના સદ્ગુણ સધળાથી, જરી નહી શોભાવોજરે;
પાધડી પહેરી પામરીથી, નહી શોભે નાગો બાવો. સુ० ૧

હાંડી જમરખ તકતા માંડી, શોભાવ્યું ધર સારજરે;
દીવા વીના અંધારા ધરમાં, સઉ દેખે અંધારું. સુ० ૨

સરવે અંગ સાજી તાજી, નાવ નવીન બનાવ્યુંજરે;
પણ તેમાં એક છી પડ્યું તો, ન પડે પાછું આવ્યું. સુ० ૩

પરમેશ્વરનું બહાનું પકડો, શીયળ ન પાળે સાચુંજરે;
કાથ પીએ ને ચરી ન પાળે, તો જીવ્યાનું કાચું. સુ० ૪

પુન્યદાન કે પ્રતીષ્ઠાથી, પાપ નહી જશે જરે;
હાંચ શીપારશ્ન લેશ ન ચાલે, પરમેશ્વરની પાસે. સુ० ૫

જો બાળપણથી ડાપણમાં, આપણ ખોટું મળશેજરે;
બુઢાપણ આપણને આવે, તોપણ તે નહિ ઠળશે. સુ० ૬

શીયળ થકી સંપુરણ થાયે, પરમેશ્વરની પ્રીતીજરે;
હલપતરામ કહે દુનિયામાં, સુખદાયક શુભ નીતી. સુ० ૭

નળ દમયંતીનો વીયોગ.

(રાગ રામઘી)

વૈદરબી વનમાં વલ્લવલે, અંધારી રાત;
બામિની બે પામી ધણું, એકલડી એ જાત. વૈદરબી०

રસના નામ દે નળતણું, જપ જપતી જાય;
 શુદ્ધ નથી શરીરની, ભાગે કાંટા પાય. વૈદરભીં
 રોઈ રોઈ રાતી આંખડી, ખુટયું આંસુનું નીર;
 નયણે ધારા બે ઝરે, વહે છે રૂધીર. વૈદરભીં
 હોંડંતી તે આખડે, વાગે પાયમાં કેશ;
 ચાલતી ઉભી રહે, ભરાય કાંટામાં કેશ. વૈદરભીં
 અંગે ઉઝરડા ધણા, ઝરે શોણિત ધાર;
 ઓ નળ ઓ નળ બોલતી, બીજો નહિ વિચાર. વૈદરભીં
 ઊંઠા કોતર ઉતરે, ચઢે ગિરિ ગરાડ;
 અશુદ્ધ ઉર ધડકે નહિ, પાડે વાઘ બરાડ. વૈદરભીં
 વાંકી વાટે ટીંખા ટેકરા, ભયાનક ખોય;
 રાક્ષમાં સાપજ કુદવે, માંહી ધુધવે ધોય. વૈદરભીં
 શબ્દ પશુ પંખી તણા, ન પડે કાંધએ પ્રીછ;
 વર વણીઅર બોલે ધણું, ધાય પુઠે રીંછ. વૈદરભીં
 કુંકારે છીકારવાં, ચિતરા દે છે ક્ષાળ;
 કાલુનાદે હોએ ધણા, બહુ બોલે શિઆળ. વૈદરભીં
 શીમલ સદડી શેકટી, કંટાલીને થોર;
 ખાવળીઆ બીઆમણા, ત્યાં ઝાઝી બોર. વૈદરભીં
 અથડાઇ પડે છે સુંદરી, ચરણે વેલા વીંટાય;
 છુટા કેશ કામિની તણા, ઝાંખરે જટીઆં ભરાય. વૈદરભીં
 અથડાએ વૃક્ષ અંગશું, મુકે કાંટામાં પાય;
 શુદ્ધ નથી શરીરની, ભજતી નળરાય. વૈદરભીં
 દિવસ રેણી પ્રીછે નહિ, એવું ધાકું વન;
 ધોર શબ્દ બીઆમણા, તેથી ધુળે તન. વૈદરભીં

અનઉદ્ધત નિંદ્રા નહિ, બેસવું ન સુવંત;
ત્રણ દિવસ એમ વહી ગયા, ભમતા ભમતાં વંન. વૈદરભીં

ભુલી ભમે છે ભામની, નૈષધનાથની નાર;
ઓ નળ ઓ નળ બોલતી, બીજો નહિ ઉચ્ચાર. ભુલીં
ધોવાયું કાળજી આંસુએ, વેદનાએ વ્યાકુળ;
અરધ ઉઘાડી દેહડી, નાથે ફાડયું પટકુળ. ભુલીં
એવે દીઠો એક ચિતરો, ધરી ધીર ઉલટ;
પૂછી ભાળ ભુપાળની, તારા સરખી છે કટ. ભુલીં
સાફુલ દીઠો વનમાં, વૈદરભી પુછે વહાલ;
નૈષધ દેશી વાટે મળ્યા, તારા સરખી છે ચાલ. ભુલીં
સાવજ થાએ ગાભરો, ભયથી નાશી જાય;
વન દેવી મને જાલશે, પશુ ઘણું કંપાય. ભુલીં
પુછ્યું ઉંચા દુમને, તારી ગગને ગમ્મ ડાળ;
તરૂપતિ જે મારી વતી, કહી દીસે ભુપાળ. ભુલીં
ઉત્તર દુમ આપે નહિ, તેમ રાણી રોય;
પુન્યસ્થોકે મને પરહરી, શત્રુ થયાં સર્વ કોષ. ભુલીં
અજગર પડ્યો છે વાટમાં, વિકાશી મુખ ભાગ;
દમયંતીએ પ્રીછ્યો નહિ, મેલ્યો મુખમાં પાય. ભુલીં
ચરણ ગળ્યો જાનુ લગી, વિખ ચડ્યું શરીર;
સાદ પાડીને નળને કહે, સાં તે થઇ છે અધીર. ભુલીં
અજગર આનંદ પામીયો, ભલું જડીયું ભક્ષ;
વૈદરભી ધણું વલવલે, ઉંચાં ચઢી ગયાં ચક્ષ. ભુલીં

કંઠે તો કાંટા પડ્યા, મુખે પડીઓ શોષ;
 મરણ સમે માઈ કો નહિ, રસનાએ પુન્ય સ્લોક. ભુલી૦
 રોતી રાણી સાંભળી, પારધી આવ્યો ધાધ;
 પગ છે અજગરના મુખમાં, સ્વામી દીઠી સાહી. ભુલી૦
 પારધીએ અજગર મારીઓ, કુહાડીને ધાય;
 જુગત કરીને મુકાવિયો, નળ પત્નિનો પાય. ભુલી૦
 કવી પ્રેમાનંદ ભટ્ટ.

પતિવ્રતા સ્ત્રી કેવા પ્રકારની ગુણવાળી હોય છે.

પુનમ ચાંદની પુરી ખીલી રહીરે—એ રાગ.
 બાધઓ પતિવ્રતા તે નારી કેવી હોય છે રે,
 વાંચો વર્ણન તેનું આપું નિચે આજ;
 સરવે શિખામણના શબ્દો હૈયે રાખજોરે. ટક.

સાખી—શ્રાપ ન આપે કોઈને, બોલે ના બદ વેણ;
 કરે ન કોઈની ઠેકડી, હસી નચાવી નેણ;
 મુખથી ચાવીને નવ બોલે કદિએ બોલનેરે;
 મનથી જાણે એમાં ઘટવાનો છે તોલ. સરવે૦

સાખી—સૈયરોનાં ટોળાં કરી, નવ ગાયે એ ગીત;
 નવ લે છુટા રાસડા, સંભાળી નીજહિત;
 રોવા રડવાની વાત નથી એ જાણતીરે;
 કુટાયા પીટાયાનું તો નવ લે કો દિ નામ. સરવે૦

સાખી—સંતાપે નહી કોઈને, ધરી કદી પણ રીસ;
 જપે જપાવે સર્વદા, સુખ દાતા જુગડીશ;
 જુહું જીભડીએથી કદી એ બોલે નહીરે;
 ખાઈ ખાહું તીખું મોળું મુખથી વેણ. સરવે૦

સાખી—નિજપતિ વિષુ ન્યાળે નહી, ઉધાડીને આંખ;
 ભુપ-રૂપ-કોટી પતિ, જીવે ના કરી જાંખ;
 ધરમાં ખાવા પીવા સુવાનો તો સાથરોરે;
 તદ્દપી તરછોડે ના નિજ વૃત્તિ ને ટેક. સરવેં

સાખી—લટકાં ચટકાં ના કરે, ઠમકા મારે ઠેસ;
 ના કાઢે દુતિ તણો, પોષાકોથી વેશ;
 લજ્જા પટકુળ અંગે એ સદા પહેરી ફરેરે;
 સદગુણ માને છે એ ધરેણાંના ધાટ. સરવેં

સાખી—છોડને બહુ સાચવે, ગણી પોતાનાં બાળ;
 રૂઠાં જીઠાં પર કદી, આણે નહી મન કાળ;
 રૂડા શિખામણના શબ્દોથી એ કેળવેરે;
 જેથી સુખીયારા બહુ બાળક આગળ થાય. સરવેં

સાખી—દોરા ધાગાથી વસે બહુ, વેગળી આપ;
 મંત્ર જંત્ર મનથી ગણે, એ ખોટાં છે પાપ;
 વહેમો વશીકરણના મનમાં કાંઈ નથી લાવતારે;
 સધળું સમજે એ છે ધુતારાના ઢંગ. સરવેં

સાખી—સત્ય શિયળને સાચવે, પડતાં દુઃખ અપાર;
 ન દીએ છે દીનને, યથાશક્તિ અનુસાર;
 એવા ગુણવાળી તે પતિવ્રતા શુદ્ધ નાર છેરે;
 બીજી શંખણીઓનો ચોખ્ખો છે અવતાર. સરવેં

સાખી—ત્રીભુવન સહુને કહે, એ મારો ઉદ્દેશ;
 અવગુણ વાળી નારીયો, ના ધરશો કોઈ દેશ;
 સાચુ કહેવાની તો મનેજ મોટી ટેવ છે રે;
 જેથી લખીયો છે મેં મારા મનનો બાવ. સરવેં

શીયળવ્રત.

ગરબો.

ચાલો આવોને સહીયર, ગાવો મળીને ગોરી ગુણીયલરે;
 ગાઓ ગરબો શીયળવ્રત, ધરીને ગોરી ગુણીયલરે.
 પતિવ્રતનો જગમાં, પ્રકાશ જાહીર અમર છે; ચાલો
 ત્રીભવનમાં તેનો આભાસ, જાહીર અમર છે. ચાલો
 ચંદ્ર જુઓ કેવો હોયો, પુર્ણ કળાયે આકાશ;
 તેમજ આ વ્રત કેંકશે, કીર્તિવંત પ્રકાશ.
 છે ભુષણ સર્વે, જળી જનારાં બેની અન્યેરે;
 રહેશે આ ભુષણ અમર, ધરે જે તેને ધન્યેરે. ચાલો
 લલના શું સુંદર દીસે, જે હાંસ્યાં ભૂષણ પુર;
 રહી અંદર રહી ગઈ ખામી આ, તો સર્વે ભૂષણ ધુળ.
 માનસરોવર રાજહંસ, શોભા રહી તે વાર;
 લાખો બગલા છો મળે, નાવે તેની બહાર. ચાલો
 નથી પતિવ્રત કેરી જોડ, જુગમાં કાંઈરે;
 ખુબી અન્ય સકળતો શીતર, માંહે સમાધ.
 સુર વીનાનું ગાન જેમ, ફુલ વિના ગુલખર;
 કુમુદ વિના જેમ ચંદની, છે શીયળ વીના તેમ નાર. ચાલો
 કરો દ્રષ્ટી તો દમયંતીની, બણીરે ગુણી સહીયરોરે;
 પાળ્યું પૂર્ણ કળેટો સહીત વ્રત, આજરે તેતો અમર છે.
 શાણી અખળા તણી, એતો ઢાલ છે રે;
 ધરો પ્રેમથી આ અન્ન સદાયે, થાશેરે તે તો સાહીત્યરે. ચાલો
 પતિવ્રત તણો પરીતાપ, “ રાશન ” જાહીર છે;
 પતિવ્રત તણો જય જય જયકાર “ જાહીર ” જાહીર છે.

પતિની ભક્તિ.

ગરબો.

(“ રઘુપતિ રામ રૂઢેમાં રહેજોરે ” —એ રાહ)

સતી ગણો પ્રાણુથી પ્યારો રે, આજ શિક્ષણનો સાર સારો,
સતી ગણો૦ (ટક)

પતિ જ્ઞાને પ્રેમ પ્રમાણી રે, એના હૃદયનું હરાદ જાણી રે;
એજ માનો ખરી સુખ ખાણી,
સતી ગણો૦ ૧

પતિ ભક્તિમાં રાખી અસક્તિરે, છળ કપટની છાંટવી યુક્તિ રે;
રાખવી અતિ નિર્મળ વૃત્તિ,
સતી ગણો૦ ૨

કાન્ત કથન કવિતા સમાન રે, વદે વિખુધ વડા વિદ્વાન રે;
તેનું કાં નવ જાળવો માન,
સતી ગણો૦ ૩

પતિ નિંદા કરે જે નારી રે, અપયશની તે અધિકારીરે;
થાય અંતે દુષ્પીયારી,
સતી ગણો૦ ૪

‘પ્રેમદા’ નામ પ્યારું તમારું રે, ‘રામ’-‘રમણી’ ને ‘સુંદરી’ સારું રે;
ગર્વ અવગુણે આજ અકારું.
સતી ગણો૦ ૫

પતિ રૂપે ગુણે રીઝી રે’વું રે, સત્ય રચીકર કે’વું રે;
સમે સુખ દુઃખ આવે તે રહેવું,
સતી ગણો૦ ૬

લઈ કેળવણી દઢ થાવું રે, જીહા જનને ઓળે નવ જાવું રે;
ગુણવંત ગંભીર ગણાવું,
સતી ગણો૦ ૭

દ્વેષ કલેશને ફેંકી દુર રે, મદ મત્સર તજિયે જરૂર રે;
કાન કામિનું એજ તુર,
સતી ગણો૦ ૮

(સ્ત્રી ગીત સંગ્રહ.)

વૈભવ હીન વાલમપર વહાલીનો પ્યાર.

ગરબી,

વધાવું વાલમજી વનમાળી, સમ મનનાં દુખડાં ખોવાને;
 રીઝાવવું રસીકજી રાધા, રાણીસમ વનનાં સુખડાં જોવાને. ટેક.
 પિયુ પાતળીયાજી શાણા, શામળીયાજી પુણુ પાવલીઆજી;
 કાયા કામળીઓજી અંગે, ઓઢાડું પ્રેમ પલંગે પોઢાડું.
 જોખન ઝુલે હોંચાડુ ભાવ, ભોજન જમાડું મન મોતીડે વધાવું;
 આવામાં છે હુકમ ઉઠાવાને, વહાલા મનનાં દુખડાં ખોવારે. વધાવું.
 સાવિત્રી સતીએ સત્ય થકી, પતિ જમને રીઝાવ્યો;
 શાણી ભોગવતીએ સેવા કરી, સર્પ પતિને નર બનાવ્યો.
 વહાલીની ઢાસી છું સેવાની, પ્યાસી છું સત્યના સાગર;
 નટવર નાગર હૈયાના હાર, આ હુંડી છે સેવા કરવાને. વધાવું.

વાલમ વધામણું.

ગરબી.

આવો અંતરના અભિરામ સુંદર શામળારે,
 દહાવો દો સેવાનો ધિમાન પ્રિતમ પાતળારે;
 નિરખી મંગળ મૂરતિનાથ સુંદર શામળારે,
 હર્ષિત થઇ સુખ દુઃખના સાથ પ્રિતમ પાતળારે.
 વિણા મધુર વચનની વાગી સુંદર શામળારે,
 જ્યોતિ અજ્ય અંતરમાં જગી પ્રિતમ પાતળારે;
 નીતિ જળનું કરાવું સ્નાન સુંદર શામળારે;

ધર્મ વ્યસન કરવું પરિધાન પ્રિતમ પાતળારે.
 ચર્યું ચંદન ચતુર સુળણ સુંદર શામળારે;
 પૂજું વીધી મહેસ સમાન પ્રીતમ પાતળારે.
 ધરાવું ભાવ ભોજનની થાળ સુંદર શામળારે;
 પહેરાવું વીંટી કુસુમ તણી માળ પ્રીતમ પાતળારે.
 કરું હું પદ પંકજમાં પ્રણામ સુંદર શામળારે;
 ધરીને ધ્યાન કરું પતિ ગાન પ્રીતમ પાતળારે.

સ્ત્રીનો ધર્મ.

ગરબી.

(સાહેલીઓ ગાય છે.)

સખીઓ આવો આજ મળીને સંગમાં,
 આપણે કરીએ સાથ મળીને માનજો;
 વિદ્વાનો સારા જે શિક્ષા કહી ગયા,
 પ્રેમ કરીને તેને પરીએ કાનજો. સખીઓ૦
 પરભાતે ઉઠીને ધાવન દંતનું,
 કર્યા પછી તો શુદ્ધ કરો આ દેહજો;
 ક્રોધ કરીને બોલે નહિ પરભાતમાં,
 તો દિન સુખમાં જશે નહિ સંદેહજો. સખીઓ૦
 નાની છોડીને નિશાળે મોકલો,
 જેથી સુધરે તેનો આ સંસારજો;
 બધી બધીને વાંચે પાઠો નવ નવા,
 જેથી આનંદ પામે બહુ નર નારજો. સખીઓ૦

માતા ને પીતાનો એ તો ધર્મ છે, કન્યાને કેળવવી સાઈ કામજો; નીતિ ને રીતી તે તેથી જળવે, આગળ જતાં કાઢે સાઈ નામજો.	સખીઓ૦
।વધા શીખીએ રૂંડું લાગે આપને, અણસમજણનું તિમર ભાગે દુરજો; સતિ તણા દ્રષ્ટાંતો રૂડાં વાંચીએ, જેથી ધર્મ પળાયે નિજ ભરપુરજો.	સખીઓ૦
ભણ્યા પછી પાળો સ્ત્રીના શુભ ધર્મને, ઉતરીએ જેથી આપણુ ભવપારજો; શુદ્ધ તમારાં મનને રાખો પ્રેમથી, અશુદ્ધતાના અંશ હણો આ વારજો.	સખીઓ૦
હવે પતિના પ્રતિ તમારો ધર્મ શું, તે કહીએ તે સાંભળજો સૌ કાનજો; ભવ આખો રેવું છે તેના સાથમાં, તેના પ્રેમ તણું કરવું છે પાન જો.	સખીઓ૦
સુશિક્ષિત નારી જે હોયે વિશ્વમાં, તેહ કદિ નવ પતીને દે સંતાપજો; હાલે ચાલે બોલે રૂડી રીતથી, પ્રસન્ન જેથી સ્વામી થાયે આપજો.	સખીઓ૦
ક્રોધ ન ઉપજે એવાં કરવાં કામ જો, જેથી જનમાં વધશે ઈજ્જત અપારજો; કોમળતા રાખીને નીશ્ચદ્દિન વર્તવું; તો તો પામો સુખાકારી અપારજો.	સખીઓ૦

સાસુ સામ કા કાળે ન બોલવું,
હોય અબણુ તો મીઠા બોલો બોલજો;
રોષ ઉતરશે ઝટ તેને તે કાળથી,
કરશે મનમાં ઉંડો સાચો તોલજો.

સખીઓ૦

આમન્યા મુકીને ચાલો નહિ કદી,
સુર સાસુતું રાખો બહુ માનજો;
પર પુરૂષનો પરિચય રાખો ના કદી,
વાત કરો બહુ થોડી રાખો સાનજો.

સખીઓ૦

સ્વત્રંતાને યોગ્ય રીતે વાપરો,
છેલ છકેલ તણા તજજો સૌ ફેલજો;
ખર્ચ નહી રાખોજ બહુ કપડાં તણો,
મન માંહેથી કાઢો ખોટો બોલજો.

સખીઓ૦

પુસ્તક વાંચો સારાં ને શિક્ષણ તણાં,
શૃંગારે ભરીઆને છોડો આપજો;
મનમાં ખોટી છાપ પડે જેના થકી,
તેવાં કરશે અતિ ઘણો સંતાપજો.

સખીઓ૦

કામ કરો ધરતું ચાલાકી વાપરી,
કષ્ટ પડે તો પતિને થાજો સહાયજો;
મંજુલ ભાષણ સુખ આપે છે નાથને,
પ્રેમ અતીશે ઉલાશે ઉભરાયજો.

સખીઓ૦

ધૈર્ય આપે જ્યારે રૂડાં બાલુડાં,
ત્યારે તેમાં પ્રેમ ભરોજ અપારજો;
સદગુણી શીખવજો દુર્ગુણ છોડાવીને,
તો તો દેખો સંસારે કંઈ સારજો.

સખીઓ૦

નીતિના શિક્ષણને પ્રેમે આપજો,
 આજકાંતે શીખવશો નહિ ગાળજો;
 આલ્યાવસ્થામાં પડશે જે છાપ તે,
 જય નાહ મનમાંથી કોઇ કાળજો. સખીઓ૦

નિંદા ના કરશો હે મારી માવડી,
 કોઇ તણી નિંદા ના ધરીએ કાનજો;
 ઇજ્જત સધળી જય ઘટી આ લોકની,
 પામે નહિ આ જગમાં ક્યાંહે માનજો. સખીઓ૦

કુરસદનો જે સમય મળે તે ગાળજો,
 સારાં સારાં પુસ્તક વાંચી આપજો;
 પણ વાંચન કારણ ખોટી થાશે નહિ,
 કામ મુકીને આધાં રહી અમાપજો. સખીઓ૦

ખોટા ખરચો કારણ પજવે નાથને,
 તે તો નાર ગણાયે બહુ કંગાળજો;
 માટે બેનો શિક્ષા આજે સાંભળી,
 પતિનાં નાણાંની લેજો સંભાળજો. સખીઓ૦

આખો દીવસ નાથ રજે છે આપણો,
 તેને શું પજવીને કાઢો સારજો;
 તમ કારણ તે ઝાઝી મ્હેનતને લઇ,
 પોષી અંગ ચલાવે છે સંસારજો. સખીઓ૦

ભોજન કરવું પતિના પહેલાં ના કદી,
 જેહ કરે તે એકલપટી નારજો;
 સ્વારથને માટે સંભારે ના પતિ,
 પરમારથ તે કુમ કરે કો કાળજો. સખીઓ૦

સુશીલતાથી હરવું પતિના દીલને,
જેથી નિભે ચિરંજીવ સંબંધને;
જે નારીમાં વશિકરણુ ઓછો નહિ,
તે તો દેખતિ આંખે સ્ત્રી છે અંધને. સખીઓ૦

નયને નેહ કદીએ તે કરવો નહિ,
કદી ન બનવું દુષ્ટ ગમે તે થાયને;
ધીરજને છોડીને ફરવું ના કદી,
એ સદ્ગુણથી આખી દુનિયા ચ્હાયને. સખીઓ૦

વેરે ને કેરેથી રોષ કરવો નહિ,
દીલ દુભારે સર્વ તણાં તે વારને;
મૃદુ વચને સંકટમાં વધવું સદા,
તો તો કમતી થાશે સંકટ ભારને. સખીઓ૦

જેવી સ્થિતિ આપી તુજને ધ્વિરે,
તેમાં તારે ગણવો તો આનંદને;
બોલ કરીને ફાંફાં મારો ના સદા,
ના ધીરજ ખોધને પડશે મંદને. સખીઓ૦

ગરબો.

આવો હાવે ભાવે રમીએ સહીએર આપણેર,
રમીએ રંગ તરંગથી આંખો દીઓ બેન;
બળીએ રમત ગમતમાં જઇને ત્યાં ઉદ્યાસમારે.

સાખી—ચાલો બેની બાગમાં, ચંદ્ર ખીલ્યો છે ચકોર.
જાવાની જોઈ રાહ હું, જેમ વૃષ્ટી ધ્રુએ મોર.

કરે તૈયારી ત્યાં જવાની સહ આપણેરે,

પેહેરે કીમતી આભુષણ અંગે અલંકાર.

આવો૦

સાખી—આગ સુશોભીત પુષ્પથી, સુગંધ વહે ચોપાસ;

શુભાખ કેતકી મોગરો, આપી રહ્યા છે સુવાસ.

સહીએર સાથે તો સહ ઉઠો ફરવા કુદડીરે,

ટાળે મળીને બોલો શ્રી હરી એક વાર.

આવો૦

સાખી—આજ દીવસ છે હર્ષનો, મળી આપણુ સંગાથ;

પણ હવે ચાલો ધર ભણી, વાટ જીવે છે નાથ.

રાતલડી અરધી તો ચાલી અહીંથી નીસરીરે,

માટે વઢશે ઘેર આપણને ભરથાર.

આવો૦

સાખી—જો અહીં થાશે વાર તો, પતી થાશે દીલગીર;

વખત વિતી કેમ બહુ ગયો, એમ મનમાં ત્રહિ રહે ધીર.

માટે ચાલો બેની પતિની શેવામાં હવેરે,

પાછાં મળશું જગદીશ મેળવશે શુભદીન.

આવો૦

બજરંગીનો (હનુમાનનો.)

ગરબો.

સીતા રામનો છે રખવારરે, સમરૂ બજરંગી;

એતો અંબનીનો જાયો હનમાનરે, સમરૂ બજરંગી.

એમને ચઢે છે તેલ સીંદુરરે,

સમરૂં.

માતાજીનાં વચન પાળવા, પીતાજીને કાજ;

અયોધ્યા નગરીનાં રાજ છોડીયારે, રામે ભોગવીયાં વનવાસરે.

સમરૂં.

વનમાં જઈ મઢી બનાવી, આસન કીધાં ત્યાંય;

રોપ્યાં સીતાજીએ વક્ષ ત્યાં, કંઈ જીદી જીદી જાતનાં જ્યાંયરે.

સમરૂં.

રાજા રાવણનો મરગલો, જેની સુવર્ણની છે કાય;
 ચરતાં સીતાજીએ બાળીયોરે, કહે રામને કાંચલડી સીવડાયરે. સમરૂં.
 કંચલો સોનાનો શીવડવશું, નહિ ચામડામાં એ સાર;
 હઠ લીધી સીતાજીએ ધણી, કીધા બોલ ઓશીયાળા અપારરે. સમરૂં.
 બોલો સીતાના સાંભળી, લીધું ધનુષ્ય ત્યાં હાથ;
 પહેલું તે બાણ રામે ફેંકીયું, તેતો જઈ પડ્યું દરીયા માંચરે. સમરૂં.
 બીજો બાણ મૃગ મારીયો, તમે ધાળે લક્ષણ વીર;
 સીતાજી કહે દીયરનેરે, તમે જાઓ હણાયા તમ વીરરે. સમરૂં.
 ઘેલી સીતા ન બોલીયે, નવ રામ હણાયા જાય;
 મેણાં દીધાં સીતાજીએ ધણારે, તેથી લક્ષમણ ધાયા ત્યાંચરે; સમરૂં.
 રાવણ આવ્યો જોગી થઈ, કહે ભીક્ષા દે માય;
 કપટ કરી તું આવીયોરે, તુને ભીક્ષા તે કેમ અપાયરે. સમરૂં.
 કપટીયે કપટ લડાવીયું, ઉધું ચતું સમજાવી સાર;
 ખાંધે બેસાડી રાવણ ચાલીયોરે, કાંઈ હરી છે સીતા નારરે. સમરૂં.
 ઉંચી મેડી ઉછાંછળા, સમુદ્રનો નલિં ત્યાગ;
 સતીને રાવણ હરી ગયો, એની મેડીયે ઉડે છે કાગરે. સમરૂં.
 મારી મૃગ રામ આવીયા, નાંખ્યો મઢીની બહાર;
 દીસે સુનાં મંદિર માળીયાં, કહો લક્ષમણ ક્યાં ગઈ સીતા નારરે. સમરૂં.
 રામ કહે લક્ષમણ તું કુલક્ષણો, ન સરીયાં કશાં કાજ;
 ના હણ્યો વાડીનો મૃગલોરે, કાંઈ સાચવી ન સીતા નારરે. સમરૂં.
 લક્ષમણ કહે હું ન કુલક્ષણો, કુલક્ષણી તમારી નાર;
 સીતા કહણ વચન બોલીયાં, મને લાગ્યાં તે હાડોહાડરે. સમરૂં.
 રામ રૂવે લક્ષમણ રીઝવે, ના રોશો ઘેઝા રામ;
 સતી સરીખી બીજી લાવશુંરે, એનું સીતા ધરાવીશું નામરે. સમરૂં.

જળ જળ કમળ ન નીપજે, વીરા વનવન અગર ન હોય;
 ઘેર ઘેર સીતા ના નીપજેરે, તુતો બંધવ વિચારી જોયરે. સમરૂં.
 રામે ખીડુ ફેંકીયું, કહો છે કોઈ બળીયો જોધ;
 હનુમાને તેતો લીધું હાથમારે, લાવું સીતાજીની હું શોધરે. સમરૂં.
 અવળા ઉલટે ઉછળ્યો, પડીયો સાગર મોઝાર;
 લંકા માંહી તે આવીયોરે, જોયા ચોરાશી બાવન બજારરે. સમરૂં.
 જોઈ વળ્યો લંકા બધી, જોયું રાવણનું રાજ;
 પત્નો સતિનો ના મળ્યો, આવ્યો યાત્રી પાણીને ઘાટરે. સમરૂં.
 પનીયારી તુને વિનવું, કંઈ બતાવે જો સીતા માય;
 પનીયારીએ કહ્યું સાંભળોરે, સીતા અશોક વાડીની માંહરે. સમરૂં.
 ત્યાંથી હનુમાન ઉડીયો, ને આવ્યો વાડીમાંય;
 મહેલો મુદ્રિકા પડતી તહીરે, લીધી સીતાજીએ તો ત્યાંય. સમરૂં.
 કોણ દિશાથી આવીયા, શું છે તમારું નામ;
 કોણે તમોને મોકલ્યા, લાવ્યા ક્યાંથી મુદ્રિકા આ મારા રામની. સમરૂં.
 ઉત્તર દિશાથી આવીયા, પંચવટીમાં છે મુકામ;
 રામ લક્ષ્મણે મુને મોકલ્યોરે, છે હનુમાનજી મુજ નામરે. સમરૂં.
 સાત સમુદ્ર આડા ભર્યા, જળનો નહિ કંઈ તાગ;
 ઘડતો સામા ઉભા હશેરે, ભાષ કેમ કરી મુકાવ્યો તેં માગરે. સમરૂં.
 સાત સમુદ્ર કોટે કર્ને, બાળુ લંકા અનુપ;
 નથી મારા રામની આજારે, નહી તો મારું હું રાવણજીપરે. સમરૂં.
 તરસ્યો તું હોષશ ભાષ સાવજોરે, જા પીને તું ટાઢાં નીર;
 જુખ તુને લાગી હશે, તું ખાને આ દાડમ અંજીરે. સમરૂં.
 ઝાડ ભાગી હનુમાનજી, પાડી વન ફળ ખાય;
 ફરીયાદ બાગનો માળીડોરે, લેઈ રાવણની પાસે જાયરે. સમરૂં.

અરજ સુણી માળ તણી, કોપ્યો રાવણ રાય;
 મારો મારો એને શું જીવો, ભાગો લોઢે લાકડે એની કાયરે. સમરૂં.
 કુંભ કરણે ભાથા બીડીયા, માર્યું જોરથી બાણ;
 ઈંદ્રજીત કહે ગમરાવો નહી, રે હું વાળુ છું એનો ધાણુરે. સમરૂં.
 હનુમાનજી હસતા બોલીયા, નહિ મરૂં એરણને ધાણ;
 સાચું કહે વાંદરારે, ત્યારે શાથી જશે તુજ પ્રાણુરે. સમરૂં.
 આખી લંકાનાં જોદડાં, અને સહસ્ર ધાણીનું તેલ;
 મારે પુછડે બાંધી પછીરે, વળી અગ્નિ તે તેમાં મેલરે. સમરૂં.
 તેલ મંગાવ્યું તરત ત્યાં, બાંધ્યાં જોદડાં સજ્જડ;
 અગ્ની મુક્તાં સાથ હનુમાનજીરે, બેઠા ચઢી તે લંકા ગઢરે. સમરૂં.
 બાળ્યાં મેડીને માળીયાં, બાળ્યાં બાવન બજાર;
 હાહાકાર ત્યાં થઈ રહ્યારે, રૂવે નાનાં મોટાં નરનારરે. સમરૂં.
 પછી સ્નાન કરી હનુમાનજી, આવ્યા રામજી ન્યાંય;
 સીતાની ખખર આપી અનેરે, કહ્યું લંકામાં લાગી છે લાયરે. સમરૂં.
 રામ લક્ષ્મણ યુધ્ધે ચડ્યા, ઈંદ્રજીત માર્યો ત્યાંય;
 ઓળખ્યો ઈંદ્રજીત તેમણેરે, ત્યારે લક્ષ્મણને થઈ મુર્છાયરે. સમરૂં.
 રામજી ધણા દીલગીર થયા, ઉચ્ચા દીલમાંહી બોલ;
 કાંચલડીને કારણેરે, મારી અખંડ ખાંડી જોડરે. સમરૂં.
 ગયાંતાં તમે ત્રણ જણાંને, આવ્યા એકા એક;
 માતા સુમીત્રા એમ પુછશેરે, ત્યારે ઉત્તર શો દ્વંદ્વ હું તેમનેરે. સમરૂં.
 વહાણું વાયુ આવ્યા હનુમાનજી, લાવ્યા અમરકુપ સાર;
 મુર્છા વાળી લક્ષ્મણ તણીરે, ત્યારે વરત્યો તે જોજોકારરે. સમરૂં.
 થયું યુદ્ધ ત્યાં અતિ ગણું, મરાયો રાવણ લુપ;
 સીતા સતી મલી રામને, પછી વિદ્ધ પડ્યાં જઈ કુપરે. સમરૂં.

ગરબો.

(પુનમચાંદની એ રાગ.)

એહેનો પતિવ્રતા નીજ ધર્મ તમે સ્વીકારજોરે.

રહેતાં પતી સેવામાં હાજર દીનને રાત;

પામો મુક્તી પદને સુખ ધણું સંસારમારે.

સત્ય વચન સૌ બોલજો, નીજ પતિની સંગાત;

સાસુ સસરા સર્વને, સાચી કહેજો વાત;

રાખી નમ્રતાને માન થકી બોલાવજોરે,

વર્તી સદ્ગુણથી રાખો સૌને પ્રસન્ન.

પામો૦

નેત્રનેહ નવ રાખશો, પરપુરૂષની સાથ;

પિતા પુત્ર ગણી તેહને, બોલો સૌ સંગાથ;

ઠઠા મશ્કરી કરીને બહુ નવ બોલવુંરે,

વળી એકાંતે નવ કરવો ગુપ્ત વીચાર.

પામો૦

દાગીના નવ પેખવા, નિત જોવું પતી મુખ;

સદ્ગુણમાં રહેજો તમે, અક્ષય પામો સુખ;

લઢવું વઢવું ને ગુસ્સામાં કદી નવ બેસવુંરે;

રહેવું સંતોષે જે આપ્યું છે જીગદીશ.

પામો૦

પતી પ્રકૃતિ હોય જો, અમી કેરી ઝાળ;

સંતોષે બુજવશો, સામો નાવે કાળ;

હરવું ફરવું ને સુખેથી દીન ગુજારવારે,

તેથી થાશે સહ કુળનું કલ્યાણ.

પામો૦

ધન સંપત્તી પામશો, પટકુળ જીદા રંગ;

સર્વ ફાકટ જાણજો, ધરના સદ્ગુણ સંગ.

મળશે પરમેશ્વર આપે મુક્તિ કુળ સાતમારે,

કહે લક્ષ્મણ ગણપત હેતે ધરી મન હોંશ.

પામો૦

બહુચરાજીનો ગરબો.

બલિહારીરે બહુચર માત, જોવાને જમ્યે.	ટક.
જોવા જમ્યે સુખિયા થધ્યે, આરાસુરમાં રહિયેરે;	
આરાસુરમાં અંખા ખીરાજે, પાવાગઢ માહાકાળી.	જોવા. ૧
માને પારે હવન થાય, ને ચીર ચુંદડી હોમાયરે;	
આહાણુ એકા વેદ ભણે છે, માનની મંગળ ગાય.	જોવા. ૨
માને પારે જે કોઇ જાશે, તેની પુરે આશરે;	
કરજોડી જન વલ્લભ કહે, મા હું છું તારો દાસ.	જોવા. ૩

મલાવરાવનો રાસડો.

પીતળ કોટા જળે ભયારે, દાતણુ કરતા જાઓરે,	
મલાવરાવ શેહેરનો સુખો ક્યારે આવશેરે.	
દાતણુ કરશું વાડીએરે, ફરતી શીરંગીની ફાજરે;	મં
ચીની તે ખ્યાલા એમ રહ્યારે, મરદન કરતા જાઓરે.	મં ૧
મરદન કરશું વાડીએરે, ફરતી શીરંગીની ફાજરે;	મં
ત્રાંખા તે કુડીઓ જળે ભરીરે, નાવણુ કરતા જાવરો.	મં ૨
નાવણુ કરશું વાડીએરે, ફરતી શીરંગીની ફાજરે;	મં
રાંધી રસોઇઓ એમ રહીરે, ભોજન કરતા જાવરે.	મં ૩
ભોજન કરશું વાડીએરે, ફરતી શીરંગીની ફાજરે;	મં
પાન સોપારીને એલચીરે, મુખવાસ કરતા જાવરે.	મં ૪
મુખવાસ કરીશું વાડીએરે, ફરતી શીરંગીની ફાજરે;	મં
સોના તે કેરાં શોગટારે, રમત રમતા જાવરે.	મં ૫
રમત રમશું વાડીએરે, ફરતી શીરંગીની ફાજરે;	મં
ઢીંચણુ સામો ઢોલીયોરે, પોઢણુ કરતા જાઓરે.	મં ૬

પોઢણુ કરશું વાડીએરે, ફરતી શીરંગની ફાજરે; મ૦
 ક્યાંથી આવ્યા પેલા પરદેશીરે, માથે ટોપીને ભુરો વેશરે. મ૦ ૭
 રાણી રૂવે રંગમેલમારે, દાસીઓ રૂવે દરબારરે; મ૦
 હાટે રૂવે હાટ વાણીયારે, ચોરે રૂવે ચારણુ ભાટરે. મ૦ ૮

ગરબો.

પુનમ ચાંદની ખીલી પુરી અહીંરે, શામે' રજની સુંદર શી આજ;
 હેતે રમીયે સૈયર આપણેરે.
 સૈયર કંકણો સોનાનાં કરે ધર્યારે, માંહે જડયાં છે લિલમ મણી નંગ. હેતે૦
 મળીઆં આજે આપણે, ધરી શોળ શણુગાર;
 કરકંકણુ ચુડી ચમક, ચંદ્ર તેજ એક તાર.
 હીરા રત્ન જડીત ઉરહાર છેરે, મોતી લગકે છે બાજબંધ. હેતે૦
 અંબેલા કુલે જડયા, સરસેયે હિંગુળ;
 કીધા કુમકુમ ચાંદલા, મુક્તા માળા ઉર.
 આરસપારસ મણી જડેલો ચોકછેરે, તેમાં રમતાં વસતા હૈયે નણુદલવીર. હે.
 પેહેર્યા ઝાંઝર પ્રીતથી, ઝણુણુ કરે ઝણુકાર;
 ફરીરે સૈયર ફુંદડી, આ રજણી મોઝર.
 સખી વેલીઓ કુલી વિધવિધ ભાતનીરે, તેતો આપે શી સુંદર સુગંધ. હેતે૦
 કથા શિયળની પાળવી, પ્રીમત ઉપર પ્રેમ;
 વધ્યો સખી વિરહ થઇ, મળે ત્વરાથી કેમ. પુનમ ચાંદની.
 (ત્રિવિક્રમ.)

અંબાજીનો ગરબો.

અલખેલીરે અંખેમાત, જોવાને જઘએ;
 બળદારીરે બહુચરમાત, જોવાને જઘએ. ટક.
 જોવા જઘએ મા સુખીઆં થઇએ, આરાસુરમાં રહીએરે;
 આપ આપણા મનની આપદા, અંખે આગળ કહીએરે. જોવાને.
 આરાસુરમાં અંબા ખીરાજે, પાવાગઢ મહાકાળીરે;
 દક્ષણમાં દેવી તુળજા ભવાની, ચુંવાર બહુચર બાળી. જોવાને.
 માને પારે હવન થાય ને, ચીર ચુંદડી હોમાયરે;
 બ્રાહ્મણ સધળા વેદ ભણે, ત્યાં માતુની મંગળ ગાય. જોવાને.
 આંધળાને આંખજ આપે, પાંગળાંને પાયરે;
 નીર્ધનીઆંને ધનજ આપે, આપે પદાર્થ ચાર. જોવાને.
 માને પારે જે કોઈ આવે, તેની પુરે આશરે;
 કરજોડી કહે બાજીઓ પવાઈ, હું છું તારો દાસ. જોવાને.

કાળકા માતાનો ગરબો.

મા તુ પાવાની પટરાણી કે કાળી કાળકારે લોલ.
 મા તારે હુંગરડે ચડવું તે અતિ ધણું દોહણુંરે લોલ.
 મા તારી પ્રદક્ષણા કરવી તે અતિ ધણું દોહણુંરે લોલ.
 વિશ્વાસે તપ કરવા બેડા કે ચક્રે ચક્રે મળ્યારે લોલ.
 ત્યાં કાંઈ ગાતાતાં ગરબા કે માજી આવીયારે લોલ.
 રાજજીએ છોડશે સાહોરે હાથ કે, માજી પ્રસન્ન થયારે લોલ.
 માજ્ય માજ્ય કુટુંબ કુશળ ક્ષેમ કે, જંજળ અતી ધણીરે. લોલ.
 માજ્ય માજ્ય ઘોડાની ઘોડાળ કે હાથી ઝુલતારે લોલ.
 માજ્ય માજ્ય દક્ષણ સરખો દેશ કે, કિલ્લા અતિ ધણારે લોલ.

માઝ્ય માઝ્ય ગુજરાત સરખી ગાદી કે, બદર ખેસણારે	લોલ.
માઝ્ય માઝ્ય નવેખંડનાં રાજ્ય કે, ચાંદો સૂર્ય તપેરે	લોલ.
માગુ માગુ એટલું વરદાન કે, મારા મહોલે પધારીએરે	લોલ.
ફટ ફટ પાવાના રાજન કે, એ શું માગીયુંરે	લોલ.
આજથી છઠેને છ માસે કે, તાર મુળ જશેરે	લોલ.
એમ કહી માતા થયાં અલોપ કે, પાવો હાથ ધરી રહોરે	લોલ.
મુગલ ચઢાવી ને ફાજ કે, પાવાગઢ ઘેરિયોરે	લોલ.
દરવાજો ઉભા દરવાન કે, કોષને પુછીયુંરે	લોલ.
રાજગુએ ખોદાવ્યું તળાવ કે, પાણી નવ નિસર્યુંરે	લોલ.
મુગલે ખોદાવ્યું તળાવ કે, જલ દુધે ભર્યુંરે	લોલ.
માજનો એવો છે મહિમાય કે, કવિ નવ કહી શકેરે.	લોલ.

આગગાદીના ગરબો.

મહોલે પધારો મહારાજ. એ રાગ.

ગાડી આવી ગુજરાત, અગન કેરી ગાડીરે આવી,	
એતો આવી હિંદુસ્થાન, અગન કેરી ગાડીરે આવી;	
નીરખ્યાથી થાય નીરાંત, અગન કેરી ગાડીરે આવી.	
સરસ્વતી માતને વિનવું, કાંઈ ગણપત લાગુ પાય;	
ટોપીવાળા તારા રાજમાં, રૂઢ કાકરીઉં પંકાય.	અગન૦
ગાડી તારાં ખેસણાં, એતો ઈંદ્ર તણાં વૈમાન;	
આંકડે આંકડો મેળવ્યો, એનો ઘડનારો ચતુર સુગણ.	અગન૦
રોટલનથી જે ઉપડી, એવો આવે જ્યારે તાર;	
માસ્તર તારીખ મેળવી, ખુલ્લું મુકે ટીકીટનું દાર.	અગન૦
ગાડી આવી ઘંટ વાગીયા, ટીકીટ કરાવવા જાય,	
ઘડી એઠ વીલંબ થતાં, એતો ટીકીટ વીના ટીચાય.	અગન૦

સ્ટેશન ઉપર પાનને, સોપારી વેચાય;	
શોખી સહેલાણી જાય, ખાંતે ખરીદ કરીને ખાય.	અગન૦
ધારી ઘેબર ધુધરા, બરફી બેસ વેચાય;	
મોટા ધરની શેઠાણીયો, તે તો ગાડીમાં બેસી ખાય.	અગન૦
દુરથી દેખે આવતી, સીંગલ નીચો થાય;	
બેસનાર તૈયાર થઈ, ટપોટપ શોધે જગાય.	અગન૦
ધમ ધમ કરતી દોડતી, નાસતી આપે સાદ;	
પલક એકમાં પહોંચાડી દે, જેને કરીએ આપણે યાદ.	અગન૦
સુરત શહેરની સુંદરી, મુંબાઈ તેનું મોસાળ;	
સોલાપુરમાં સાસરું, તેનો સાંજે સંદેશો ને ભાળ.	અગન૦
ટોપી તારા રાજમાં, સરવે પ્રકારે સુખ;	
ધન્ય ધન્ય ગોરી જાતને, જેને દીપાવી માની કુખ.	અગન૦
ગરબો આ સુધારીયો, સૌને ગાવા માટ;	
નાનાલાલે નેહથી, આપો તાળી ઉપાડી હાથ.	અગન૦
ગરબો ગાયો પ્રીતથી, સખી ધરી મન સ્નેહ;	
બોલો બહેનો એકદમ, અંબે માતકી જે જે જે.	અગન૦

માણીગરનો ગરબો.

મહોલે પધારો મહારાજ, માણીગર મહોલે પધારો;	
નારી જીવે છે વાટ, માણીગર મહોલે પધારો.	
મારો શોરે થયો અપરાધ, માણીગર મહોલે પધારો;	
કરે રૂદ્ધ રાધા નાર, માણીગર મહોલે પધારો.	ટેક.
શીશો બાગ્યો સાંધતાં, મન બાગ્યું કુવેણ;	
મોતી બાગ્યું વીંધતાં, તેને સાંધો નહી રેણ.	માણી૦

સોનું કરીને સાચવ્યું, કમ્બે નીકળ્યું કથીર;
 છોગાળા નર વહ્યા ગયા, મારે માર્યે ભાગ્યો છે મજુર. માણી૦
 શ્રી કૃષ્ણજીએ ગાડાં જોતર્યાં, મહી ભર્યો કસુંખી માલ;
 પરણ્યો હોય તે સાચવે, મને રાત્રા ચુડલાની ખંત. માણી૦
 ચંદા તુજને પુજતી, કરીને આદીત વાર;
 ઘડી એક મોડો ઉગજે, મારા પિયુ મીલાવન હાર. માણી૦
 સાહેલી સાગર ઉલટ્યો, માંહી રત્ન તણાયાં જાય;
 કમર કંકણુ ભરે મુઠકા, તેના સંચલે હાથ ભરાય. માણી૦
 જોખન જતા જાણતી, કરતી મોઘા મુલ;
 થોડું થોડું રાખતી, જેમ માલણુ રોપતી ફલ. માણી૦
 શેરી ભલી પણ સાંકડી, નગર ભલા પણ દુર;
 નાવલો નાનકડો મળે, તેનું જોખન જાય ભરપુર. માણી૦
 સાંકડી શેરી સજ્જન મળ્યા, સાથે છેલ્લે બે ચાર;
 કોના નીમીશે હું નમીશ, તમે માની લેજો જુહાર. માણી૦
 ડુંગર ઉપર દવ બળે, નદી કરે પોકાર;
 ચતુર હોય તો ચેતજો, મુર્ખ કરે વિચાર. માણી૦
 કોણે હીમાળો સેવીઓ, કોણે સેવી આગ;
 કોણુ કરવત મૂકાવીઆં, કેમ નારીને કાજ. માણી૦
 કાથે હીમાળો સેવીઓ, ચુને સેવી આગ;
 સોપારીએ કરવત મૂકાવીઆં, રાણી નાગરવેલને કાજ. માણી૦
 પ્રીત એસી કીજીએ, જેસો ટંકણુ ખાર;
 આપ જો પર રીજવે, જે ભાગ્યાં સાંધે હાડ. માણી૦
 મીત્ર મીત્ર શબ્દો કહે, તાળી મીત્ર અનેક;
 વીપત પડે શીરપર લહે, એતો જુગમાં એક. માણી૦

ભાગ ૨ જો સમાપ્ત.

ભાગ ૩ નો.

ગરબો.

- મોહોલે પધારો મારા રાજ, માણીગર મોહોલે પધારો;
 બહાલ વધારો વ્રજરાજ, માણીગર મોહોલે પધારો. ટક.
- કરી રાખી છે એકઠી, ધણા દિવસની ગોઠ.
 રાજ મળે તો કીજીએ, આવી રહી છે અમારે હોઠ.
 માણીગર મોહોલે પધારો, બહાલ વધારો વ્રજરાજ. ૧
- હું સરખી બહુ આપને, મારે તો એક આપ;
 રહેવાતું નથી રાજવીણ, કોને કહું પરિતાપ,
 માણીગર મોહોલે પધારો, બહાલ વધારો વ્રજરાજ. ૨
- સેજ બીછાવ્યાં ફુલડાં, આનંદ ઉર ન માય;
 પ્રાણજીવન ત્યાંહાં પોહોડીયા, દાસી પલોટે પાય;
 માણીગર મોહોલે પધારો, બહાલ વધારો વ્રજરાજ. ૩
- હું પણ દાસી આપની, બાંહે ગ્રહાની લાજ;
 જોખન લેહેરે જાય છે, માણોને મારા રાજ;
 માણીગર મોહોલે પધારો, બહાલ વધારો વ્રજરાજ. ૪
- પ્રીતમદાસ દયા તણા, વળી વ્રજરાજ રાજ કુમાર;
 ધણા દિવસની હોંસ છે, પૂરો પ્રાણ આધાર;
 માણીગર મોહોલે પધારો, બહાલ વધારો વ્રજરાજ. ૫

સાહેલીના મહીના.

રાગ રાગણિ.

હારે સખિ કારતક માસે કેમ ગમે અમે એકલડાં ધર માય
સાંભળ સાહેલી

હારે સખિ શ્યામ વિનાસંસારમાં, મને કામ નસુએ ક્યાંય. સાં
હારે સખિ મોહન મથુરા જઈને રહ્યા, પેલી દાસી કેરે ઘેર સાં
હારે સખી રઘુનાથનો સ્વામી મળવાની, મને કોણ બતાવે પેર. સાં

૨

હારે સખી માગસર માસે મોરારી માફ મન મળવા અકળાય સાં
હારે સખી નાથ વીના આ જગતમાં, માફ અવતર્યું એળે જાય સાં
હારે સખી મોહન મથુરા જઈને રહ્યા, પેલી કુખજ કેરે સંગ સાં
હારે સખી રૂગનાથના સ્વામી આવે તો, માફ સર્વે સમર્પું અંગ સાં

૩

હારે સખી પોસ માસની પ્રીતડી, મારી ખરીરે દોહલી જાય. સાં
હારે સખી ધડીએ ન જોડે ધરમાં, મને સુતાં ન રહેવાય, સાં
હારે સખી શ્યામ વિના આ શીયાળો, મારે કેમ કરી કાઢ્યે જાય સાં
હારે સખી રૂગનાથનો સ્વામિ આવે તો, મારે હૈડે હરખ ન માય સાં

૪

હારે સખી મહા માસ મારી બહેનડી, મારે પીયુડો જોઈએ પાસ સાં
હારે સખી શામળિયા પાખી હુતો, ખીજ ન કરું આશ સાં
હારે સખી પતિવ્રતાનો ધર્મ છે મારે વર છે શ્રી વિઠ્ઠલનાથ, સાં
હારે સખી રઘુનાથનો સ્વામી આવે તો, અમે રમિયે એની સાથ સાં

હારે સખી ફાગણ માસે પુલ્યું છે, શ્રી વ્રંદાવન ઉપવન. સાં
 હારે સખી વા'લા વિના વહિ જાય છે, મારે હોળી રમ્યાના દન સાં
 હારે સખી શું કરિયે શ્રી નાયને, મને કરી ગયા છે રંક સાં
 હારે સખી રૂઘનાથનો સ્વામિ આવે નહીં, ત્યારે વળિયો આડો આંક સાં

હારે સખી ચૈતર માસે ચોમેર, હું તો જોઉં વાલાની વાટ સાં
 હારે સખી સૂતા તે મંદિર માળીયા, સુની સે'જ હીંડોળા ખાટ સાં
 હારે સખી કઠણ થયા છે કહાંનજી, શ્રી નાગર નંદ કુમાર સાં
 હારે સખી રૂઘનાથનો સ્વામી દેખાડે, તેને આપુ ઉરનો હાર. સાં

હારે સખી વૈશાખે વન મોહરિયો, આંબલીયે ઉઘડી શાખ. સાં
 હારે સખી દયાળ વિજેગ દોહડી, મારી બળી બળી થાયે ખાખ સાં
 હારે સખી ઉનાળાના દહાડલા ખીજે વાલા તણો વીજેગ. સાં
 હારે સખી રૂઘનાથના સ્વામી વીના મને પડે થયો પડ રોગ. સાં

હારે સખી જલમમનો જોઈ છે, મહીળા લોકવડા કરે લહેર. સાં
 હારે સખી નાથ નમેરા થઈને રહ્યા, મને ન કહાવ્યું ઘેર. સાં
 હારે સખી પરદેશી સૌ આવીયા, જે કોઈ ગયા હતા પરદેશ. સાં
 હારે સખી રૂઘનાથનો સ્વામી શામળો મને મેલી બાળેવેશ. સાં

હારે સખી અપાડ માસ બલે આવીયો નવ આવ્યા નંદ કીશોર. સાં
 હારે સખી ચોમાસાના દહાડલા, અતિ જમનીયોનું જોર. સાં

હારે સખી મીઠો તો વરસે મેહુલો, ત્યારે અડક્યા પંથોપંથ. સાં
 હારે સખી રૂઢનાથનો સ્વામી શામળો, ક્યારે આવશે કંથ. સાં

૧૦

હારે સખી શ્રાવણ માસે શું કરીયે, સઉ નદિયે નાવા જાય. સાં
 હારે સખી આજ જન્મ દિવસ મારા વાંલાનો સઉગાતા જસોદામાય સાં
 હારે સખી મેઘ મધુરો ગડગડે, અતિ મોહ કરેરે મલાર. સાં
 હારે સખી રૂઢનાથના સ્વામિવિના, પાપી પીડે કામ અપાર સાં

૧૧

હારે સખી ભાદરવો ભેરે ગાજીયો, કરો દનદન કેરાં કામ. સાં
 હારે સખી વાટડી જોતા વાલાની, નવ આવ્યા સુંદર સ્યામ. સાં
 હારે સખી માણસથી પંખી બલાં. બળો નાર તણો અવતાર સાં
 હારે સખી રૂઢનાથના સ્વામી શામળો, મારો ક્યાં મળશે ભરથાર સાં

૧૨

હારે સખી આસો માસે બલે આવિયો, મને શધજે ખાવાધાય. સાં
 હારે સખી વાટડી જોતાં વાલાની મારી રાતલડી નવ જાય. સાં
 હારે સખી ઘણે દહાડે પધરિયા, મને સંગે રમાડી રાશ. સાં
 હારે સખી રૂઢનાથના સ્વામી આવીયા ત્યારે પુરી મનની આશ સાં

૧૩

હારે સખી બારે માસ પૂરા થયા. પુરી પુરૂષોત્તમે આશ. સાં
 હારે સખી ગુણ ગાતાં ગોવીંદના, અમે રટીયે શ્વાસો શ્વાસ સાં
 હારે સખી દુઃખડાના દહાડા વહી ગયા, મારે સુખનાં આવ્યા રાજ સાં
 હારે સખી રૂઢનાથના સ્વામી મળ્યા મારાં સરીયાં સધળાં કાજ સાં

(રૂઢનાથ કાવ્ય;)

ગરબો.

(સખી વીરહી જનની પીડ વીરહી જાણે છે—એ રાગ-)

સખી સેવો અંબેમાત સુખ માણોરે

એ તારે જન સમાજ સત્ય પ્રમાણો રે

બહેન સંસારી આ જાળ, દુઃખદ જાણો રે

છે વિષે ભરી પાપની પાળ કહે છે નાનો રે

મનહર મુગટ મોતી તણો કાને કુંડળ સાર

કંકણ હાથે હેમનાં કેવો કંઠે નવસર હાર શોભે છે !

વાહ ! ઝાંઝરનો ઝમકાર મનડુ લોભે છે

આહા ! ચીત્તહર આ ચમકાર દીલડુ થોભે છે. સખી૦

મનહરણુ ભવરણુ મહીં નાહક ગોથાં ખાય

બક્તિ લાગે ભાવથી સખી ચરે તો ચીંતા જાય એ સત્ય વાણી છે.

બહેન સાચી આ સેવાય મેં મને માની છે

સખી કાલે થાય કરાર લે સત્ય જાણી તે. સખી૦

શી સંસારીક મોહની લખાડ જીવ લલચાય !

પણ વશવારી રાખવું મન ત્યારે સુખ સદાય મોક્ષે મગશે રે

આજ આનંદ ઉર ભરાય ફળ વૃત ફળશેરે

બહેન તનના તાપ કપાય વાંચિછત મળશેરે સખી૦

બાર માસ.

ગરબો.

(રાગ-રંગમાં રંગતાથી—એનો મળતો)

સખી કોડીલો કાર્તિક માસ, કષ્ટ નિવારતો,

સખી કરો પૂરણ ઉર આશ્ચ, રંગ રમાડતો,

- સખી ખિલ્યાં ફુલો ચોપાસ સુંદરી શોભતાં.
 સખી રે'વું ગમે ના ઉદાસ, બહેમ વિદારનાં. ૧
 સખી માગશરનો મહિમાય, સૌને શોભે છે,
 સખી નિર્મળ નિર નવાણુ બ્યાં ત્યાં શોભે છે;
 સખી પીયુ જતા પરદેશ તે પણ થોભે છે,
 સખી એ સમયે સર્વસ્થ ટાઢ તણો ભય છે, ૨
 સખી આવ્યો કુટિલ આ પોષ, રોગ ઉથાપે છે,
 સખી સંક્રાન્તિનો ધોષ, ચોદીશ જામે છે;
 સખી શિતથી શિતળ અંગ સે'જ નહિ છુટે;
 સખી લાંખી લાંખી એ રાત, એથી નહી ખુટે. ૩
 સખી મહા મહિનાનો મોમ, જગત પીછાણે છે,
 સખી શિવરાત્રીનું જોમ વિશ્વ વખાણે છે;
 સખી પડતો જમીન જબોળ ઠાર દિલે જરા
 સખી પકવે સર્વ કઠોળ કોઠારો ભરતો. ૪
 સખી ફુલો ફાગણ માસ, ફળ ફુલ ફાલતાં,
 સખી દંપતી ખેલે ફાગ, રંગ ઉડાડતા;
 સખી કરતી મદન વિહાર, માનુની મન ગમતાં
 સખી બહાલા નંદ કુમાર, મમ સંગે રમતા. ૫
 સખી ચતુર ચૈત્ર માસ, ચિત્ત મહાર ચોરે;
 સખી છે એ વસંત અવાસ, કાળજડુ કોરે;
 સખી સુગંધમાં ન કચાસ આપે ઉંછરંગે,
 સખી ગોપી રમતા રાસ, નંદ કુંવર સંગે. ૬
 સખી આવ્યો આ વૈશાખ તાપ માથે રે.
 સખી કરતો બાળી બાખ બહુ સંતાપે રે;

સખી અક્ષય ત્રીજને રોજ સાગર જળ ચઢતું.
 સખી ઉકળાટે આ દિલ, જઈ જળમાં પડતું. ૭
 સખી જગ જીતનારો જોઈ, જળ વૃષ્ટિ લાવે,
 સખી વિસરેસા જન વેઠ ભાવિકને ભાવે;
 સખી આવ્યું ચોમાસુ ખાસ, એ દરશાવે છે,
 સખી કરીએ વ્રત અપવાસ સૌખ્ય અપાવે છે. ૮
 સખી જાણુ અષાઢે મેઘ, ઝરમર વરસંતો,
 સખી વિજળીનો ચમકાર દશ દિશ પ્રસરતો;
 સખી ઘેરાઈ ધમધોર, વાદળ ચડી આવે,
 સખી મુકે ન મેહુલો તોર, જગ, જનને ભાવે. ૯
 સખી આવણુ શું શોભાય શાજ શમાજોરે;
 સખી પુનમેં પરમાનંદ આપી ગાજોરે;
 સખી આઠમે ગોકુળ નાથ જગને છાજોરે;
 સખી મેહુલો મુશળ ધાર, સધળે ગાજોરે. ૧૦
 સખી ભાદરવો ભલી ભાત ખીલ્યો બહુ રંગે,
 સખી વૃક્ષ ફુલોની જાત ઓપે નવરંગે;
 સખી ક્ષેત્રો લીલાં છંમ દરશન દેતાં જ્યાં.
 સખી શોભે સરોવરને સરિતા બહેતી ત્યાં. ૧૧
 સખી આશ્વિન તો આનંદ, દે ભવ સાગરને,
 સખી દીપકનો શણગાર, શોભે ધર ધરને;
 સખી દશ દીન શહુ નરનાર ગરબા ગાએ રે,
 સખી એ વ્રત નવરાત્રી તણું વખણાએ રે. ૧૨
 સખી કૌશલ્યા કુમાર, જણો વન વસે રે,
 સખી રણુ રૌલ્યો લકેશ દશરાને દીવસે;

સખી માણિક્કઠારી માન, મહીનું રાખને,
 સખી સરદ રૂપ ! બહાર એ ખુલ્લવે ખંતે ૧૩
 સખી કરે સુધારસ પાન, કામીની રસીયાનો.
 સખી પ્રેમદા પાલવ ન મુકે મન વસીયાનો.
 સખી જો આ દશમાસ, મારા રે દિલ ઠર્યા.
 સખી વહાલાના ગુણ ગાન ગાઇ ઝીલીવી તર્યા. ૧૪
 સખી જય જય વિજયાનંદ, સૌ મુખ ઉચરીએ,
 સખી થાય અધિક આનંદ, ભવસિન્ધુ તરીએ;
 સખી ઉચરે હર્ષથી અંગ, સૌ ઘેર જઇ ઠરીએ,
 સખી રમીએસ્વામી શંગ કોડ ઠીડા કરીએ. ૧૫

અંતિમ અભ્યર્થના,

“અલખેલીરે અંખેમાત.” એ લલ

છો મંગળકર જગ માત, જય જય જય અંખા ?
 દેજો અમને સુખ સાત, જય જય સુખદંખા.
 અંતિમ અરજ માત સ્વીકારો ગરખે ગાવા આજરે,
 અરજ સહુ પ્રેમે સુણીતો, આ સુણી ટાળો દાઝ. જય.
 કરણી ભરણીના જોશો માતા, ખીરદ બણી બાળોનેરે,
 આલો આલો આલો અમને સ્વતંત્ર સુખ આલોને જય.
 સ્વતંત્ર સુખ સ્વામિત્વ ન આપે, જે હોઇએ મન કાચારે.
 તો તું થા ભારત મહારાણી મહારાણા શિવ સાચા, જય.
 નન્દન વન તું ખેતી વાડી સ્વર્ગ સમો કર દેશરે,
 પૈસા પરિવારે કર પહોળા, દે સુખ સંપ હંમેશ જય.

આહ્વાણ વેદ ભણે મા ભાવે, વૈશ્ય પુરાણો વાંચેરે,
 શુદ્ર કરે સેવા સૌ જનની, કદી કર્તન મન રાચે જય.
 ભારત તે તુજ મંદિર જેવું, પાવન તમ મા કરજોરે;
 નીતિ પ્રીતિ ભક્તિ સંસારે, નર નારીમાં ભરજો. જય.
 છેવટે કલેશ કંકાસને ટાળો, સંકટ સર્વ પ્રજાળોરે.
 માણેક સધળાં સંકટ બાળો અનીતી આભ ઉઠાળો. જય.

માંકણની ગરબી.

માંકણ કંઈ છે, માંકણે માંડ્યો ઉતપાત માંકણ કંઈ છે;
 હવે કોને કહીયે વાત માંકણ કંઈ છે.
 હવે કાંઈ જઈ રહીયે રાત, માંકણ કંઈ છે. ટેક.
 માંકણ ચાંચણ જી જતીને, માર્યાનું બહુ પાપરે;
 અડધી રાતે ભગવંત સમર્યા, માંકણને પ્રતાપ. માં૦
 નવી વહુને માંકણ કંઈડયા, કંઈડયા સારી રાતરે;
 ખાટલે પાસા ઘશી ઘશીને, બંધડે પાડી ભાત, માં૦
 મીયાં ભાષને માંકણ કંઈડયા ચટક ચડી રીસરે;
 ખાટલો ખંખેરવા કહાડ્યો; ભાગી નાંખી ઇસ. માં૦
 માંકણ મુંવા મસ્તીખોરા, આવે લારો લારરે;
 દીવાનું દીવેલજ ખુટયું તોય ન આવ્યો પાર. માં૦
 એકને મુકી બીજો જાલ્યો, ત્રીજો નાસી ગયોરે;
 ઉતાવળથી જાલવા ગઈ તો દીવો રાણો થયો. માં૦
 આખી રાત વીણી મુવા પણ; તોય ન ઝોછા થાયરે,
 કાંઈ ખાટલાના પધયામાંને કંઈ ભીતોમાં જાય. માં૦
 વીણ્યા વિના વધી જાય, પછી ન આવે પારરે,
 એક જે છતે જીવતો હોય તો તેનો ચાલે વિસ્તાર. માં૦

ખાટલા ખંખેરીને ગોઠડાં દરરોજ નાંખોરે.

ભીંતે જે માંકણુ જતા હોય તો, તે નજરમાં રાખો. માં

સારં સારં સુરત શહેર મુંબાઈ અલખેલી;

માંહી બાલાજીની મહેર, મુંબાઈ અલખેલી.

ટેક.

સાત માળની મેડી ચણાવી, માંહી ખેઠાં શેઠાણીરે;

ચાકર મેહેતા નજરે ચાલે, વાણીઆની ઈયર રાણી.

મું ૧

મુંબાઈ રાણી સહુ ઠકરાણી, ભરે ખેડે ન પાણીરે;

કાવડિયા તો પાણી આણે, પીયે પાણી શેઠાણી.

મું ૨

મુંબઈમાં તો કલ્લાં સાંકળાં, કાંખીઓનો નહિ પારરે;

મુંબઈ શહેરના શહુકારોને દેવાળાની શી વાર.

મું ૩

સુરતની તો સાડીઓને ઉપર કસખી કોરરે;

મુંબઈ શહેરમાં કાપડીઆઓને, કાંઈ માં દેશો ખોડ,

મું ૪

મુંબઈ શહેરમાં ધણી ગાડીઓ વાડીઓનો નહી પાર,

સાંજ સમયે સઉ ફરવા નીકળે, વાડી લાડી લઈ બહાર મું. ૫

મુંબઈની મારફટમાં, સુખડીયો વેચાયરે;

તેથી દીવનો હલવો સારો સઉ લેવા મન ચહાય.

મું ૬

મુંબઈમાં તો સર્વ સુખ પણ ત્રણ પાંતીનું કુખ,

ભાડુ મોંઘું બળતણ મોંઘું બંદર જવું મુખ્ય.

મું ૭

મુંબઈમાં પાનખીડામાં સોપારીનો કટકોરે;

સાઠ વરસની ધરડી ગાય, તોય ન મુંકે લટકો;

મું ૮

અમદાવાદી હરમખાદી ખંભાતી ગોઝારીરે;

વડોદરની વાંકી નારી, સુતરની બલીહારી રે.

મું ૯

વડોદરાનો ગરબો.

- ધન ધનરે વડોદર રૂપે રંગીલું. ટેક.
- રૂપે રંગે છેલ છબીલું અલખેલું અપારરે,
વડોદરાનું વર્ણન કરતાં સુલુખે નરને નાર. રૂપે. ૧
- બહારપરાની વસ્તી ભારે શોભાનો નહી પારરે,
વીનવતામાં વરસજ વીતે પરાં ભર બજાર. રૂપે. ૨
- આકુતર અડાણિયું ને કાળુપુરમાં ગૌખાંનુરે,
ફેગટીયા સઉ ફતે'પરામાં દેવાળીયાનું ઠેકાણું. રૂપે. ૩
- સરશીયાની પાળજ ઉપર જોડીનો અખાડોરે,
અષ્ટભુજ અલખેલી ઉભાં પાછળ ગોસાઈવાડો. રૂપે, ૪
- સરસનાથ છે સામી પોળે વાયડા વાડી ત્યાંયરે,
અજમ તળાવની પાળે થઇને ચાલ્યા અલ્પમાં જય. ૫
- લાલ દરવાજે બંખાખાનું વાંદરીયો પુરજરે,
મીયાં મહમદની વાડી જાણે અબકી રહ્યો સુરજ. ૬
- હાથીયા ખાણુને દરવાજે કાંઈ હડીલો હતુમાનરે,
રામતળાવની પાળ ઉપર રામેશ્વર ભગવાન. ૭
- ઘોઘયાને દરવાજે થઇને સીંધાવાએ જવાયરે,
અજરામના દરવાજા સામી ચોખંડી કહેવાય. ૮
- મઠદા બારીએ થઇને ચાલ્યા ફરવા કાજરે
લકડપીડું મદન ઝાંપો, ગોશાઈજી મહારાજ. ૯
- શીઘનાથનાં દરશન કીધાં આવી ઉંચી પોળરે,
ચોરને બેઠા ગરદન મારે ભેમાના ભાગોળ. ૧૦
- બડું પડું છે બાલાજીનું ડાંડીયું બજારરે,
સકર કુઇને ઝાંપો લાલ નામ સરદાર. ૧૧

- આનંદપરામાં આવીયાને રાહપરાને ઝાંપેરે;
 હાન દક્ષણા રૂડી થાએ ગણપતરાવ ત્યાં આપે. ૧૨
- ઉણી અળરની શોભા સારી આવી ખારી વાવરે;
 સત્ય રૂપ છે રંગે રૂઢુ સુરસાગર તળાવ. ૧૩
- વડી વાડી ધીને કાંટે નાગ વાડો વીખ્યાતરે;
 આદીતવારે દરશન કીજે બેઠી બહુચર માત. ૧૪
- ઉભે ચોકે લીમડી અળરે રૂડી શોભા થાયરે;
 મૃદંગ વાગે નારી નાચે ઝીણે કંઠે ગાય. ૧૫
- નીળમપરું ભુતડીને ઝાંપે રોકડીઆ હનુમાનરે;
 સુરસાગર ગૌધાટને દરવાજે ત્રણજ છે કમાન. ૧૬
- શેહેરની બ્યારે રચના દીઠી શોભાને નહી પારરે;
 હાથી ઘોડા પાલખીઓને વાંકડીયા અસ્વાર. ૧૭
- ચારે દીશાના ચારે ચૌટાં વચ્ચે માંડવી ચોકરે;
 ઉંચા મહેલ મેડીને અટારી છગ્ગ જરૂખા છે ગોખ. ૧૮
- માંડવી છે કમાન ચોકસ ચતુર કરે વેપારરે;
 કાછીઆ દુકાનો માંડે ઉભી હાથી લાર. ૧૯
- ચાપટ જવા ચારે રસ્તા સરખી ઓરરે;
 પાણીને દરવાજે બેઠા વાઘ કરે કલોલ. ૨૦
- રાજે તળાવની સુંદર શોભા જોતામાં મન મોહરે;
 નારી સહ જળ ભરવા જાએ નઉતમ રચના હોય. ૨૧
- રામપારે દરવાજે કહીએ ધોળ્યું છે સનમુખરે;
 પરમેશ્વરનાં દરશન કરતાં જાય જનમનાં દુઃખ. ૨૨
- લેહેરીપરાની લેહેર સહ શોભા છે ભરપુરરે;
 સુરસાગર રત્નાગર જેવું વાગે બહુ રણપુર. ૨૩

ચોથો દરવાજો આંપાનેરી શરસીયાની વાટરે;	
ખીસ્તારીને વર્ણન કીધું ચોકપોળોને હાટે.	૨૪
નગર નીરખ્યું મન હરખ્યું પ્રભુ થાય પ્રસન્નરે;	
નરસીંહજીની પોળમાં નરહરીનાં દરશન.	૨૫
રાજ રાજે રણછોડજીને મહાલક્ષ્મી મુજ માતરે;	
ગૌરધનનાથ બળદેવજી ચાલો પુંડરીનાથ.	૨૬
બલબતખાનું જનાનખાનું દીવાનખાનું પાસરે;	
ધરમતણી તો ધ્વજ ફરે છે ઉચો મેહેલ અવાસ.	૨૭
ઘણી કારીગરી કચેરીમાં જાત જાતના રંગરે;	
નૌતમ નારી નાય ફરે છે કોમળ તેનાં અંગ.	૨૮
તરેહવારનું ટકોરખાનું ગોવીંદરાવનો મેહેલરે;	
ગાયકવાડના રાજ આગળ શોભા સઘળી સેહેલ.	૨૯
દાદાસાહેબને નાનાસાહેબ આપાસાહેબ મહારાજરે;	
ગણપતરાવ ધણું જીવજોને અખંડ રહો આ રાજ.	૩૦
લાડ મોહ શીગોડ નાગર દશા વીશા વણીકરે;	
સોની સાળવી સુતાર છીપા, દરજી ઠીકઠીક.	૩૧
પુના સતારા મુંબઈ જોયું, પૂર્વ પશ્ચિમ દેશરે;	
ઉત્તરમાં ઉદેપુર જોયું પૃથ્વીના નરેશ.	૩૨
ખુદીકોટા દીઠું દીલ્લી, ને ગઢ ગીરનારરે;	
સુરતને અમદાવાદ જોયું કઠણ કિલો ધાર.	૩૩
બલીહારી હું વડોદરાને ધનધન નરરનેનારરે;	
વીરક્ષેત્ર જોને જોયું નહી, તેનો એળે ગયો અવતાર.	૪૪
વાંકી નારી વડોદરાની, મહારાજને રાંકરે,	
મૃગ્યાનેણીને વરણાગીથી, વળીઓ આડો આંક.	૩૫

શાહુકારૌની દુકાનો ભારે, ધરમ તણો અવતારરે;	
પ્રુશાલચંદ્ર શામળ બેહેચર, લલુભાધ શાહુકાર.	૩૬
રતનજી કાનદાસ કહીએ બાંધી પુનની પાળરે;	
હરિ ભક્તીનો મહીમા મોટો, બીજા ભાઉ મેરાલ.	૩૭
રંગીલો જે ગરબો ગાસે, રંગીલી નર નારરે;	
રંગીલા તો લા'ણીઓ લાવે. રંગ બેર સોભા થાય.	૩૮
સંવત ઓગણીશ પાંચમાં ને શતરસે સીતેરરે;	
નવરાત્રીમાં વરણુન ડીધું, વડોદરં જે શહેર.	૩૯
રૂપે શહુ કવિને કહી વીનતી, કોઇમાં દેશો ખોડરે;	
વડોદરાની રક્ષા કરજો, રે'વાને રણુછોડ.	૪૦
ભગવત વાણી સાચી જાની, મનમાં આણી વાલરે;	
વડોદરાનો ગરબો ગાતાં, સહુજન સુખીયા થાય.	૪૧
મીજબાની મનગમતી કરવા, જાય શોખી જનરે;	
મસ્તુખાગનો બંગલો જાણે ઇંદ્રનું ઇંદ્રાશન.	૪૨

(રાગ પુનમચંદની.)

જય જય આઘા શક્તિ અંખીકા મુજ માવડીરે,
નિત નિત અઘ હમણા તે સ્પર્શકરણુ તુજ પાદ;
નમીને આર્ય મહીલા માગે આ ઘડીરે.

સાખી.

સત્ય બુદ્ધિ શુભ નમનતા, શીયળ વળી સુખ થાય,
પ્રાણુ ગયે નવ આપશો, અનિષ્ટ શિષ્ટાચાર.
નિત નિત પતિવ્રત સેવા સદ્ગુણીયલની સાથ—

સાખી.

ભારત ભૂમી છે આર્યની નહી વરની માત,
સગપણુ સાચું આર્યનું પડી પટાળે ભાત;
નેક ટેક રાખત આદ્ય શક્તિ પરમ તું માત—

સાખી.

એક પતિ અમે માનીએ, અવર નહીં કામ,
ગૂણિકા ગૃહ નહી રહી શકે, આર્ય મહીલા ધામ.
માટે સત્પુદ્ધિ દે, પતિવ્રત વ્રતની સાથ—

સાખી.

અધિક વળા અમે યાચીએ આદ્ય શક્તિ મુજ પાસ,
તનમન ધન બળથી વળા સ્વદેશ શેવા કાજ.
કહે દાસ 'હરિ' મા નિત નિત નમી તુજ પાસ—
હિંદના પ્રાચીન પુર્વ સંપત્તિ દિગ્દર્શન.

(બોલો બોલો)

ધારો માત ધારો, ઉર રંગ, અરજ.....ધારો.....ધારો.
દિન વિનતી અમારી—
આપો માત આપો વરમાતૃ માત આપો, આપો, આપો,
ધમ્મિત્ત ફળ ધારી—

સાખી.

ભીમ અરજુન ભગીરથી સમ, હતા વીર ભૂ માય,
ભીષ્મ પિતામહ સમ નહી, કોઈ ટેકી જગમાંય—

સાખી.

રામ રાજ્ય શાસન સમું, થયું નથી થાનાર,
ઉક્ત વખત તો વહી ગયો, થશે માત કે વાર ?—

સાખી.

કાચુ સોતું હીંદ આ હતો માત દીન એક;
વેપારે ઉજવર હતો, નથી તેથી કંઈ છેહ—

સાખી.

આર્ય મહિલા વિનવે, ધરો ચરણ ઉર,
કહે હરી ચરણે ચુમી આપો ગયુ જે નુર.

હિંદના આધુનિક સમયતું દિગ્દર્શન

(ઝીણા ઝીણા વરસે—)

પુરાં કરો ઇચ્છિત કામ, દીન બાળા બાણી,
યાચે આર્ય મહીલા માત, દીન બંધુ રાણી.
આજકાલ દીસે નકલ નકલ ને તેમાં અકલ નહીં ફેરે;
પરદેશી માલ ધરમાં ધુસાડી કરી બધી આબડછેટ—
ગજઆણી તો મનને ન રૂચે. રોલ સુંદર મન લાગે,
ઈસ્તિમ્બોલ વળી તો શીટ માટે, છીટ છીટ આ સઉ બાસે—
સાડી મારે પાજમી જોઈએ ગ્લેઝ મળે તો સાફેરે,
ઠટે તો કેર વરતાવ્યો, હિંદી પ્રજા વણસાડી—
સુંદર હસ્તિ દંતનો ચુડો, હિંદ બાળા સઉભાગ્યરે,
તે તો હવે ગમતો નથી પણ, બંગડી પર મન જાય—
બંડી બદનમાં મુકી દીવા હવે ખવીસ ખાવા ધાયરે,
ગળે ફાંશો કતી જોરથી તાણે રામ રામી ત્યાં જાય—
દેશી જોડા ગમતા નથી મા, સ્લીપર્સ હોલ જુટ બાવેરે,
બોધ છોડી કડાકુટમાં, ધર આપું અબડાવેરે—
વસ્ત્રાદિકથી પતતું નથી કંઈ, એથી અધિક પણ બાસે,

હાથમાં સ્ટીક લઈ ચરમા ચઢાવી ચટપટ ચટપટ ચાલે—
 ધાતુ પાત્ર વળી ધરમાં ન બાસે કાચ લોહને માટીરે,
 કટકો થઈ કદી પગમાં લાગે, કાશળ નાખે કાઢી—
 ફેસનની શીસીયારી થઈ મા હોંઠ બાળ ફસાધરે
 ફેકટ ફાંફાં તેમાં મારે પણ, નથી સમજતા કાંઈ
 દાસ હરિમા તમને યાચે તેજ બળ બુદ્ધિ આપોરે,
 અંધ ચક્ષુઓ ખોલી અમારાં, ખરી વસ્તુ દેખાડોરે.

વિદેશી માલમાં માલુમ પડતા અનિષ્ટ પદાર્થ.

(મહોલે પધારો મહારાજ)

સુમતિ આપો અમ માત, અરજ ઉર આજ સ્વીકારી;
 બ્રષ્ટ થયાં તમ બાળ, લોને માત્ર અણ ઉગારી.

સાખી.

લોહ માટીનાં પાત્ર જે, ઠામ ઠામ દેખાય;
 ચળકાટ સફેતઈ લાવવા, માંસાદી વપરાય—
 વસ્ત્રાદીકમાં તેમ છે, જે દીસે ચળકાટ;
 લાવે ઈંડાંથી વળી, કરવા બ્રહ્માચાર—
 પરદેશી જે ખાંડ છે, પાપ તણો અંબાર;
 હસ્તિ માંસ રૂધિરથી, તે વળી કંઈક ધોવાય—
 વક્તાં આવાં વેણુમાં, દીલ ધણું કંપાય;
 પાપ ઉચ્ચારણ સ્પર્શમાં ભુક્ત થકી શું થાય.
 હિંદ બાળ ગૌ રક્ષકો, આદી અનાદી ગવાય;
 પાપ આવું પોતે સહે, દાસ “હરિ” ધોવાય—
 આવી બીજી વસ્તુ ઘણી, અતિ વરણે શું થાય;
 તેજને એક સાટકો, ડફણાં ગદ્દા માટ—

વિદેશીના સ્વદેશી વસ્તુ તુલના.

(પડવેની પણ પ્રીત)

માતૃ ધરને અમારી ઉરવાત, શું અમે કહીએ;
 પેટ ફાટ્યું ત્યાં કહો કેમ, માત પાટો દમએ.
 ને કે મશરૂ ને કીનખાખ, અહિયાં પાકેરે;
 પણ એકરોલ ઉપર વાત, આ નવ આખેરે;

સાખી.

મશરૂને કીનખાખ, છે, ગજઆણી સમ છાટ;
 રોલ બહુ રોવડાવશે, એક છે ઝાની માટ—
 કરો કડવી વાટ સામી લાવોરે:
 વળી તેમાં અનિષ્ટ પદાર્થ, કેમ અરે બારેરે—

સાખી.

ઇસ્તમ્મોલ જુઠો વળી નહી કંઈ પછની ધાલ;
 દેશે પેશો એક ને હશે તોઈશીટ વાલ—
 તુલના જનખાદી સાથ, તેમાં શું સાંરે
 જન છે નહી કદી બલીભાત, કેવું અમારે—

સાખી.

પત્રો ધાતુનાં વળી જુઓ ધરી વિવેક;
 લોહ કાચ માટી તણાં, દેશે અંતે છેહ.
 સુરો પ્રતિ એ વાત કહેવી ખસ છેરે;
 કહો દાસ “ હાર ” તમ માત, આ બધી ખસ છેરે—

પ્રસ્તુત કાળમાં હિંદમાંથી વેપાર અર્થે થતું ધન હરણ.

(અજળ બના)

અરજ માત્ર આજ સ્ત્રીકારો, હૃદય બળી બળી જાયરે;
 હિંદ થયું મા ગરીબ બિચાર, લુપ્તે મરી સૌ જાયરે.
 રંક બની મા પ્રજા તમારી, ધંધા વિના શું ધાયરે;
 લાખો કરોડો રૂપિયા અત્રેથી, વીદેશી વહી જાયરે—
 આંખો મીચી મા કામજ કીધું, જોયું ન પાછું વાળીરે;
 હાથે કર્યા મા હૈયે વાગ્યાં, ન જોયું આંખ ઉઘાડીરે—
 ફેશનમાં જો ફસાયા નોત ન આવી દશા નવ આવતરે;
 આ સાર ને આ ખોટું તે, મન થકી નવ ભાવતરે—
 રંક બન્યાને ભમકે વધ્યો, દાસત્વ ઠીક ન લાગેરે;
 માસ્તર થઇ શું દેશી થઇએ, હીણુ તે અમને આવેરે—
 ફેશનના ફાંસામાં ફસાયા, ફેકટ ફાંફાં મારેરે;
 પાછ તો ભાઇ કમાયે નહી પણ, બાઇસીકલ તો રાખેરે—
 માલ વિદેશીનાં મોહ અંધારા, આંખ થકી નવ સુજેરે;
 ગોલ્ડન કેસના ચસ્મા પહેરી, મોહ પેટ્ટીમાં ધુસેરે;
 બમણું પહેરી થાય અંધળા, શું જાણે એમાં સાંરે;
 ધરડા તમારાનું કદી અચકયુંતું, રસ્તા વચ્ચે ગાડુંરે?—
 શીઠ બીખ માગો પૈસો આપી, મનથી કંઈ કહું સમજેરે;
 દાસ હરી કહે બંધુ મારા, સ્વદેશીને નમજેરે—

હિંદુસ્થાનની સ્થિતિ.

રંક બની આજ માત્ર અમ ભારતિરે લોલ,
 મન થકી અતિ અધર્મ તે વિચારતીરે લોલ;

ફેશને ફસાયાં મુજ હિંદ બાળકોરે લોલ,
કરું કે ઉપાય થાય તેતો જગતારે લોલ.

સાખી.

માતૃ મન વિચારતાં ઉડાં મુકી નિશ્વાસ;
કરું જગત તુજ બાળકા, આપ્ય ઉદયની આશ.

*

*

*

*

સાખી.

એવી સ્થિતિ દિસે ઘણી, બાળ ભારતીમાંય;
પરદેશી વસ્તુ વિના, ચાલે નહિ ત્યાંય કાંય;
કરી આજ ધર્મિરે, ધારણારે લોલ,
ધર્મબંધ ધારવામાં ધારી ધરણુરે લોલ;
યાચે દાસ હરિ માત બુદ્ધિ આપજોરે લોલ,
કષ્ટ આર્ય પુત્રના દયાળી કાપજોરે લોલ.

હિંદમાંથી તણાતા પૈસાનો અટકાવ કરવા માટે.

રઘુપતિ રામ રૂદેમાં

આપો બુદ્ધિ માત ભારતિ અમનેરે, વીનવે બાળા નમી નમી તમને
રંક પ્રજા તમારી પીડાયેરે, કેમ દીલે દયા નવ થારે;

ધંધા ધારી વિના શું ખાચે.

વ્યર્થ ભભકો અહિં તહિં મારેરે, હાંસલાં કુસ્તી કરે ધર માંહેરે;
તોય સીધો રસ્તો નવ જાલે.

માલ પરદેશી બહુ ઉડ્યોરે, તેતો ધર ધર જઈને ધુણ્યોરે;
પછસે પછસો ભુમિનો હુટ્યો.

લાખે લેખાં ન ગણતાં ગણાયેરે, પ્રતિ વર્ષ અહિંથી જાયેરે;

અમ કર્મે આ લક્ષ્મી રીસાયે,
 રામ રાજ્ય જેવું રાજ આ છેરે, યોગ્ય શાસન સર્વત્ર આપેરે;
 ચલ કરતાં કોઈ નવ વારે,
 તમ બાળ નાંખો ભુખે મારીરે, ખીજાને દોહો ખુબ ખવાડીરે;
 કરશે શું થાશે અબિરથ મારી.
 માટે શીખ હરિને સારીરે, જુઓ નરને નાર વિચારીરે;
 નહી માનો તો થાશે ખુવારી.

સ્વભુમી ભક્તિ.

ધન અંબા મા વશીયા.

ધન ભારત માત ભડ ભુમિ રસાળાં આપ દિસો છો;
 ગુણ ગાય આ બાળ, ધન સુખ સંપતિ સર્વ સદા અરપો છો.
 રમ્ય લીલા તરૂં ચારૂં ભુમિ, રહી છે ઉપવનથી પુર્ણ ધુની;
 વંદે બાળા આ ચરણ ચુમી.
 ફળ ફલ અનાદી અતિ પાકે, જેથી નીજ બાળ સુખી રાખે;
 શું ગુણ ભુલીએ અમ ભવ આખે !
 ઘણ રંક પ્રજા તમ સારી અતિ તો પણ સુખ માણે અદ્ય મતિ;
 તે માત તમારી અગાધ કૃતિ.
 કાળ ક્રમણ કરતા ભારે, દીન પ્રતી વર્ષે વારે વારે;
 પણ ફળદ્રુપ તું કદી નવ હારે.
 મુણ્ડીયલના ગુણ અતિ ગાયે, તે ગુણીયલને ન રૂચિ લાવે;
 (કારણ) પ્રશંસા કદી જે નવ ચાહે.
 મા અમાપ ઉપકારો તારા, અમપર વરસે મુશળધારા.
 કરી બદલો અમ બાળા.

કરે જુમી તણી બહત બાવે, તે જન્મ સદ્ગુણ સુપુત કહાવે;
જુમી ભક્તિ થકી કીર્તિ પામે.

ધન ધન તેને “હરિ” દાસ વદે ધન ધન જન્મ્યા તે જનની કુખે;
ખીજે તો શબ પાશ્વણ પખે.

ગરબો.

જનોષ દધ રહ્યા પછી બડવા દોડાવે છે તે વેળાનું.
(કરીયે કૃષ્ણ ઉપાસના). એ ચાલે પણ જરા ફેર;
દરશણ દુર્લભર રૂપી રાજનું. ટેક.

કમળ કુંપળ સમ કુમળું મુખ હસતું જોઈને.

કુમળા અધતો દેખું બે લાલ;

બકુટી વાંકી ને વાંકી પાધડી,

ગુલાલા રંગે તકતકતા ગાલ.

દરશણ.

ઉછંકળતો મંદનારે જોરથી,

છાતિ નીકળતી રહેતી જેમ ઢાલ;

જોતાં મન હરખે છે માયરે.

કમન્ડળ કળમાં દીપતું શુભ લાલ.

દરશણ.

પહેરયું પીતામ્બર પીળું કસબી કોરનું,

ગાંબડિયે બાંધ્યો ભગવો રમાલ;

ગાંસડી જોઈકા શું બંધન કરી,

અંગવસ્ત્ર અરણ્ય રંગી દુશાલા.

દરશણ.

કંઠે મુક્તાદળ માળામાં મણી ઝળકતું,

પ્હોચે પ્હોચી વીંટી આગળીયે રહાય;

વીંટીનું માણેક આજે એકલું,

પાછે મ્હોડે લળી લળી જોય.

દરશણ.

ઉપવીત અંગે કેસરીયા રંગી ઓપતું,

પોથી ખાંધી બગલમાં જોડ;

કહું જતન કરજે પુત્ર તું જાતનું,

મુજમત તુજ વિન કહાં જઈને પ્રોઉં.

દરશણ.

એ રૂપે જાતે દેખું હું જનો દેખતાં,

ને કહેતો જેનુંને વાગે અતિદાળ;

મિઠડા લેત હરષ અશ્રુ ખરે,

વળતિ વંદુ હું લેજો સંભાળ.

દરશણ.

દલપત ચાલ્યો ભણુવા જન જોધ રહ્યાં,

જન મન્ડળ કહે ભણુવા કહાં જાય;

બડવો બોલ્યો ભણુવા ભણી આવશું,

રૂપેશ્વર થાવા થાવું થાય, દરશણ દુર્લભ થયું રે રૂપીરાજનું

ગરબો.

રઘુપતિ રામ રહેહમાં રહેજોરે—એ રાગ.

હરિ કહે સાંભળો મુજ તાતરે, તમે કહોછો શક ભરી વાત; હરિ. ટક.

જહાં સુપતિ નવ પૂજાયરે, ત્યાં જળની વૃષ્ટી નવ થાયરે;

ત્યારે કરતા હશે શો ઉપાય.

હરી કહે૦

આવાં વચન સાંભળ્યાં છે જ્યારેરે, નંદે ઉત્તર નવ દીધો ત્યારે;

વારે વારે તો મનમાં વીચારે.

હરી કહે૦

કહે છે બાળક છો અતિ નાનારે, દેવકારજ શું જાણો કહાનારે;

પ્રુચકારીને કહું રહો છાના.

હરી કહે૦

જાઓ સદનમાં ગમે તો બાળરે; સુધ રહો પલંગમાં ગોપાળરે;

હું પણ આવું કહે છગનલાવ.

ગરબો.

ચાંદલિયો ઉગ્યોરે સખી મારા ચોકમાં-એ રાગ

હરિ ઉઠ્યા મનમાં અતિ હરખાધને, જધને ખેડા વૃદ્ધ ગોપતી પાસજો.
 શાણા થધને વાત તેને સમજવવા, સ્વપ્નતણો થયો મુને આભાસતો.
 અઘૌકિક પુરૂષ મુજ નજરે પડ્યો, અતિ સુંદીરને લુજ હતા ચારજો;
 નેહ કરીને નજરે મેં નિહાળીયો, અંગે તેણે સજ્યાં શુભ શણુગારજો.
 તેણે મુજને વાત કહી વિવેકથી, ઇંદ્રપૂજ કરવાથી શું ફળ થાયજો;
 હું એક દેવ ખતાવું રૂડી રીતથી, ગિરી ગોવર્દન પ્રત્યક્ષ દેખાયજો.
 ઇંદ્રિતણી સામગ્રી તેને અર્પતા, વ્રજ ઉપર રાજી ધણેરો થાયજો;
 મુખડે માગી લેશે તમ પાસથી, સર્વ દેખતાં પકવાન સર્વ ખાયજો.
 પ્રગટ રૂપ દેખાડે સર્વ યોગને, ચારે પદાર્થ કેરો દાતારજો;
 અન્ન ધન કેરી તો શી ગણતરી, મુખ માગ્યું ફળ આપે એને ઠારજો હ.
 એવો દેવ રહે છે આપણા રાજમાં, વૃથા સુર્પતિ પુજો કરીને પ્રેમજો;
 કોટિ ઇંદ્રને ક્ષણમાં તે મારી શકે, ક્ષણમાં કરવા સમર્થ કુશળખેમજો હ.
 ગોવર્દન સમ દેવ ખીજો કો નથી, તેની પુજ કરવા ચિત્તમાં ધરજોજો;
 તે આગળ ઇંદ્રનું કંઈ ચાલે નહિ, ઇંદ્રથી લેશ માત્ર નવ ડરજોજો. હ.
 વાત સુણી ગોપ સકળ વિસ્મે થયા, આજ સુધી સુણ્યો નહિ કોઇ દેવજો.
 આપણા દેખતાં ભોજન પોતે કરે, છગન કહે કરાવી તેની સેવજો હરિ.

વળામણાં.

કે મને મારીને રથડા ખેડે,	ખાળારાજરે.
કે મને યુદ્ધે તે સાથે તેડે,	ખાળારાજરે.
કે મને યુદ્ધ બેયાના રસકોડે,	ખાળારાજરે.
કે આપણે સરખા સરખી બેડે,	ખાળારાજરે.

કે ભાવ હું ધરૂં હથીયારરે,	આળારાજરે.
કે કર કઠિરવનો સંહારરે,	આળારાજરે.
કે છોડી યુદ્ધ વળો ધેરરે,	આળારાજરે.
કે તમને આપું મારા આપુનું રાજરે,	આળારાજરે.
કે નારી કેશ સમુળા કાઢેરે,	આળારાજરે.
કે રથ ઉપર દેહ પછાડેરે,	આળારાજરે.
કે રથ ખેડો તો કાઢુ મારા પ્રાણુરે,	આળારાજરે.
કે મારા વગડામાં રથડા રોખ્યારે,	આળારાજરે.
કે મારા સસરા મેણું બેલયારે,	આળારાજરે.
કે વહુ આવતડી ભમરાથીરે,	આળારાજરે.
કે મેંતો નથી દીઠી પગની પાનીરે,	ઓત્રારાણીરે.
કે તારૂં રૂપ દેખી જીલ્લે ન ચડતરે,	ઓત્રારાણીરે.
કે મેંતો નથી દીઠી નાકની ડાંડીરે,	ઓત્રારાણીરે.
કે મામો કૃષ્ણનો જાળો વંશરે,	ઓત્રારાણીરે.
કે મને પાટા બાંધી પરણાવ્યોરે,	ઓત્રારાણીરે.
કે મને સથરથ સાસરી દેખાડેરે,	આળારાજરે.
કે મને સાસરી જોયાનો કોડરે,	આળારાજરે.
કે મારા કાઝણુ દોરા રસ છોડાવરે,	આળારાજરે.
કે મને સમરથ સસરો દેખાડેરે,	આળારાજરે.
કે મને છુંધટ તાણ્યા રસ કોડરે,	આળારાજરે.
કે મને દીયર દીવડો દેખાડેરે,	આળારાજરે.
કે મને હોળી રમ્યાના રસ કોડરે,	આળારાજરે.
કે મને નાનીશી નણુદી દેખાડેરે,	આળારાજરે.
કે મને ઢીંગલે રમ્યાના રસ કોડરે,	આળારાજરે.

કે મને પાય પડયાના રસ કોડ,	આળારાજરે.
કે મને જોડની જોડાણી ડેખાડરે,	આળારાજરે.
કે મને જોડે હીડયાના રસ કોડરે,	આળારાજરે.
કે વાહુલી દેરાણી દેખાડરે	આળારાજરે.
કે મને વાહ લીધાના રસ કોડરે,	આળારાજરે.
કે માઈ માથું વાઢીને ઢોઢ ખેલરે,	આળારાજરે.
કે તારી કેડની કટાર મને આલરે,	આળારાજરે.
કે મારી જમણી કુખ ધરે સુરરે,	આળારાજરે.
કે તારી જમણી કુખ ના ધરેસરે,	ઓત્રારાણીરે.
કે સુંઢરી દેશે રામનું નામરે,	ઓત્રારાણીરે.
કે સુંઢરી રાખશે આપનું નામરે,	ઓત્રારાણીરે.
કે તેથી સરશે તમાઈ કામરે,	ઓત્રારાણીરે.
કે તાર ઢાલડીના ઓગે મને રાખરે,	આળારાજરે.
કે તારાં આવતાં ઝીલીશ આણુરે,	આળારાજરે.
કે ઝાલી ઝાલી ઘોડલીયાની વાગરે,	આળારાજરે.
કે મેલો મેલો ઘોડલીયાની વાગરે,	ઓત્રારાણીરે.
કે મારા ચડયા શા બાધખંધ દેખેરે,	ઓત્રારાણીરે.
કે મેતો ધાવતાં આળ વછોડ્યારે,	આળારાજરે.
કે મને તેના પ્રાયશ્ચિત લાગ્યારે,	આળારાજરે.
કે મેતો ધાવતાં ધેન વછોડ્યારે,	આળારાજરે.
કે મને તેનાં પ્રાયશ્ચિત લાગ્યારે,	આળારાજરે.
કે મેતો છાણે છાણું ભાગ્યુંરે,	આળારાજરે.
કે મને તેના પ્રાયશ્ચિત લાગ્યારે,	આળારાજરે.
કે મેતો દીવે દીવો કાધોરે,	આળારાજરે.

કે મને તેનાં પ્રાચિત લાગ્યારે,	બાળારાજરે;
કે હું તો પથરે પાનીઓ ધોતીરે,	બાળારાજરે;
કે મને તેનાં પ્રાચિત લાગ્યારે,	બાળારાજરે;
કે મેતો વેતી નીકે દીધો પાગરે;	બાળારાજરે;
કે મને તેનાં પ્રાચિત લાગ્યારે.	બાળારાજરે.

ગરબી.

તમે જોરાને આવેરે, કહું એક વાતલડી;	
તમે કહાં રમી આવ્યારે, રંગ ભરી રાતલડી.	તમે. ૧
ચોરના સરખારે, ખીલીતા બોલો છો;	
તમે ઉઘે ઘેરાણારે, દરદે ડોલો છો.	તમે. ૨
તમે હમણાં શું આવ્યારે, રજની રહી થોડી;	
તમે કુબળની સાથેરે, પ્રીતલડી જોડી.	તમે. ૩
મહારી ઉપર આવ્યારે, મોહનલાલ મધુ ભરીઆ;	
ભ્રમર રસના ભોગી, સુંદર હર શામળીઆ.	તમે. ૪
તને બાલુડો કહીનેરે, સઉ સાદ કરે;	
તારા એવાજ તોલરે, પર ઘેર પેટ ભરે.	તમે. ૫
હમે નાના વહુવારે, લાલા લાજ ભરયાં;	
તમે કુબળને મોહ્યારે, તેને ઘેર રાત રહ્યારે.	તમે. ૬
હમે અચરત દીઠુંરે, હરી આવ્યા સેજલડીએ;	
જન બીખાના સ્વામીરે, ખીજો મારી બેલડીએ.	તમે. ૭

ગરબી.

તમે આવો મારા વાલારે, કરીએ વાતલડી;	
આજ કાંહાં જઈ રમીઆરે, રંગ ભેર રાતલડી.	તમે. ૧

કાંઈ કાચુ બોલીનેરે, સુંદર સામળીયા;	
તમે કોના કુંવરરે, તે હમને કહોની.	તમે ૨
પાળેલા કહીનેરે, સહ કોઈ સાદ કરે;	
તેમાં શું તોલજરે, પર ઘેર પેટ ભરે.	તમે ૩
અણુ દીઠે દીઠું રે, સુખ બહુ રોજ તણું;	
પરીઆપતનો તુર, ગોરસ ઘેર ધણું.	તમે ૪
કુલો માં ફાગટરે, બાણું જાતલડી;	
રણુછોડના સ્વામીરે, કરીએ વાતલડી.	તમે ૫

(ગરબી.)

તમને શું કહીએરે, કામણુગારા છો;	
ગોપીજન વલભરે, પ્રાણુ હમારા છો.	તમને ૧
પુછું છઉં તમનેરે, સાચું કહો હમને;	
મારા સમ મોહનરે, નહીં દુલુ તમને.	તમને ૨
અધર બીબ રાતોરે, ચુંબન ચેરા છે;	
તમે બોલોની તંતુરે, દીલ પરલેટાં છે.	તમને ૩
હમડાપર હાજરરે, ખાંતે ખુટયા છે;	
તમ જેવા જીવણુરે, કોહો કોણુ ધુતા છે.	તમને ૪
લડથડના ડોલોરે, જીજમાં બીડીને;	
આપીને ચોડારે, બલમાં બીડીને.	તમને ૫
મનગમતાં કીધારે, લજ્જા લોપીને;	
રણુછોડના સ્વામીરે, ધન તે ગોપીને.	તમને ૬

ગરબી.

પુછું છઉં તમનેરે, પ્રીતમ પાતળીઆ;	
તમે કોહોની ઉપરરે, અઢળક જઈ ઢળીઆ.	પુછું ૧

પુનવંતી નારીરે, ખ્યારી પ્રેમ વડે;	
તેની જાઉ બલીહારીરે, તમારે ચીત ચડે.	પ્રધું ૨
પુનવંતી પરગટરે, તેનું ભાએગ બધ્યુ;	
તેનું સુકરીત સાચુરે, તમારું અંગ અડચું.	પ્રધું ૩
હમે તેની પુઠેરે, પાળો તો પળાએ;	
તેનું મન મનાવવારે, વેલેરા વળાએ.	પ્રધું ૪
હાં શાને આવોરે, બોવન બુલીને;	
તેને માને માતારે, લજ્જા મેલીને.	પ્રધું ૫
બેસંતાં બેઠારે, કોહો રસ કેમ મળે;	
રણુછોડના સ્વામીરે, ભાએગ તાહારે બળે.	પ્રધું ૬

(ગરબી)

રહો રંગના રશીયારે, સ્સના રંગી છો;	
મારા જનમનારે, સાચા સંગી છો.	રહો.
તમે બલે પધાર્યારે, બાવે બાવાછો;	
તમે હમારે કાળેરે, અમ ઘેર આવોછો.	રહો.
શું પાડજ માનુરે, લાડ લડાવો છો;	
નધણ્યાંમાં નીરમળરે, નેહ જણાવો છો.	રહો.
મને વ્યાકુળ કીધીરે, મીઠું ખોલીને;	
રસ રંગ રમાડોરે, અંતર ખોલીને.	રહો.
હુતો જનમ જનમનીરે, દાસ તમારી છઉં;	
તારા વેણુ ઉપરરે, વાહાલા વારી છઉં.	રહો.
આજ તે શું અચરતરે, આવ્યા સેજલડીએ;	
રણુછોડના સ્વામીરે, અમરતને જડીએ.	રહો.

(૬ તો કેહેની બેની મારીરે૦)

રોકી ઉભા મારા પ્રાણુરે, રોકી ઉભા મારા પ્રાણુ;
 પ્રભુજી મારા રસ્તે રોકો, શું જાણી આ વાર;
 વાર થાય ધણી મુજનેરે, જવા દોને મોરારરે. રોકી.
 વખત મારો વીતી જાય છે, માનો હૈયાના હાર;
 ધણું શું કહીયે પ્રભુ તમને, વિનંતી સુણો આ વારરે. રોકી.
 જવાનું છે ધણું કઠણજ માહરે, કહું છું હું આ વાર;
 માની લ્યોને વાતજ માહરી, પ્રભુ હૈયાના હારરે. રોકી.
 સમજાવીને હુંજ કહું છું, પ્રીતમ પ્રાણુ આધાર;
 અજાણને રસ્તે રોકોછો, જાણી શું આ વારરે. રોકી.
 કાલે મળીશ પ્રીતમ પ્યારા, જવદો મુને આવાર;
 છોટાના પ્રભુ વિનતી સુણીને, માની લ્યો મોરાર રે. રોકી.

(રાગ ઉપરનો.)

પ્રાણુથી પ્યારી તું મારીરે, શું કહે છે મુને આવાર;
 તુજને હું છોડુ નહીરે; જવા દે નહી મોરાર;
 પ્રાણુથી પ્યારી તું છે મુજને મનમાં તું વિચારરે, શું કહે છે,
 વેળા ન વિતે તાહરીરે, શું સમજાવે નાર;
 હવે હું તને કેમ જવા દઉં, હાથ આવેલી નારરે. શું કહે છે.
 થોડો વખત અહીં ગુજરીને, પછી જવા થાવો તૈયાર;
 પ્રીતી વધારીને, હેત બાંધીને હૈયે અપારરે. શું કહે છે.
 હવેથી પધારો તમે જવા, કરો નહી વાર;
 કાલે પાછાં જરૂર મળજો, આવજો નારંગ. શું કહે છે.
 જીમનાજીના ઘાટપર, કાલે કરીશ વિશ્રામ;
 છોટાનો પ્રભુ ત્યાં મળીશ, આવજો તે ધામરે. શું કહે છે.

સખીને શીખામણ.

(રાગ પુનમ ચાંદની.)

ચાલો સઘયર સંગાથે રમીએ આપણેરે.

કરીએ નીશદીન સ્મરણું પતિનું પ્રભુ પ્રમાણમારે. ચાલો.

સાખી-સુખડી અતિ સુંગંધી છે, આપે આનંદ અપાર;

તેમ મૃદુ સ્વરવડે, કરો પતિ દિલદાર.

એક વિણ અન્ય કદી ન સંખોધીએરે,

સગા વહાલાની સાથે કદી નહિ કોધીએરે. ચાલો.

સાખી-પતિ પતિન પતિન કરે પતિન તેને ગણે,

તે સ્ત્રીને ધીક્કાર છે, કોઇને નહિ બણે.

ખોટા વહેમો રાખી પતિને ન બમાવીએરે,

સાસુ સસરાને તો દેવ સમાનજ બણીએરે. ચાલો.

સાખી-જો તમે પતિ પતિ સ્મરો, પતિ તમને બહુ સ્મરે;

જો તમે પતિવ્રત ધરો, તો ગુણ તમારો તો સૌ હરે.

આવાં આચરણોવડે તમે મોક્ષ પામશોરે,

એવી શીખ સુતાને અમનની સંભળાવજોરે. ચાલો.

ગર્વ વિશે.

ખેતીરે તમે ગર્વે ન છલકાશો, કુલણુજી થઈ નહી કુદાશો. ખે० ૧૬.

ગર્વથી સર્વે જનો ગાહા, ઉડ્યા ગર્વે બહુ આટ. ખે० ૧

ગયાં રાજ હુખી ધણાં ગર્વે, સુતા મોતની સોડમાં સર્વે. ખે० ૨

અભિમાની કંશ પડ્યો કેવો, ગયો મરી રાવણના જોવો. ખે० ૩

દીધું દુખ દ્રૌપદીને જ્યારે, મુઝો દુષ્ટ દુર્યોધન ત્યારે. ખે० ૪

ગરવ દીલ રાખે તે ઘેલી, કરો મદ મોહું હુપદ મેલી. ખે० ૫

કુતર કોઈ ગાડા તજે ચાલે, બધો ભાર પોતાશિર ભાળે. એ ૬
 બણી ગણી ગર્વ નહીં મારે, પડયું પાણીમાં બણતર ત્યારે. એ ૭
 હું હું ડાહી સૌ થકી રૂપાળી, બકે એવું હોય હુંપદ વાળી. એ ૮
 પૂરું હોય પોત ન પ્રકાશે, અધુરો ઘડો ઝટ છલકાશે. એ ૯
 બીજને તુચ્છપણે જોલે, ઠરે તેહ તરણાને તોલે. એ ૧૦

(સુંદરી સુખોદ ગીત સંગ્રહ)

તકલાદી વીમા કંપનીઓ વિષે.

પુનમ ચાંદની ખીલી પુરી અહીંરે એ રાગ.
 મહેનત વગર મેળવવા પૈસા ઘણા પ્રપંચીઆરે,
 કાઢે કંપની લાલચ આપી લોક;
 ચોડી ચોટા વચે મોટાં પાટીઆરે,
 પડાવશે પાછળથી પ્રજાવર્ગને પોક. મહેનત
 વગર મુંડીએ મેળવે લાલચ આપી લાખ,
 આરોગે એજંટ બહુ લે શું રૈયન રાખ ? !
 આખી વસ્તીમાં અવજો વાયો છે વાયરોરે.
 મેમ્બર થઈને નાંમ નોંધાવે થોકા થોક. મહેનત
 ધારા શ્રી સરકારના લહે નહીં લવલેશ,
 ડાયરેક્ટર પણ ડોળ છે માલીક મુર્ખ વિશેષ;
 માટે કંપનીઓને પડખે કોઈ ચડશે નહીરે,
 પડખે ચડશે તો એમાં સપડાશે ફોક મહેનત
 વાઈન્ડપ કંપનીઓ થતાં અતર દુઃખ અપાર.
 મેમ્બરને મળશે સહી વેંહેચણીમાં કંઈ સાર.
 દસ કે પંદરનો પાછળથી ચાંદો ચોંટશેરે,
 એવા છળથી નવ છેતરાશે થઈ છ ચોક. મહેનત

“ મોલે આવળે રામ રસીયા ” એ રાગ.

શ્રી રણુછોડરાયની બલીહારી, હરી શંખ ચક્ર કર ધારી. શ્રી.
 દેશપતી કુળપતી પ્રાણપતી, સરવસ આપ મુરારી. શ્રી.
 સતભામા શકમણી રાણી પ્રિય, સાચી ઓથ અમારી. શ્રી.
 પીતુ માતા ત્રાતા સુખદાતા, જીવન દોરી પ્યારી. શ્રી.
 દેવ દેવ ચહે સેવા સુર પણ, દુઃખહારી સુખકારી. શ્રી.
 અનંત પ્રણમું પરમ પ્રેમથી, તનમન જીવન હારી. શ્રી.

“ રણુપતી રામ ” એ રાગ.

બહાલા દેવ દારકાં નાથ ક્યાણુરે,

ધરી ધ્યાન હૃદયમાં નિહાળું.

બહાલા દેવ.

એક ગમ રતનાકર ગાળેરે, બીજી ગમ સતી ગૌમતી રાબરે;

હુએ મંદીર આપ ખીરાળે.

વહાલા દેવ દારકાંનાથ.

જગ દેર જગતમાં પંકાતુરે, મંદીરોની મધ્યે મલકાતુરે;

મન બાવીકતું ત્યાં તણાતું.

વહાલા દેવ દારકાંનાથ.

હુએ આશન ઉભા મોરારીરે, ધનશ્યામ ચતુરભુજ ધારીરે;

કાનતી દશ દીશ દીવ્ય પ્રસારી.

બહાલા દેવ દારકાંનાથ.

એક ચરણમાં આવવા દેહેરે, સેવા સવા સરવની સહુ વીધ લેહેરે;

કૃપા વૃષ્ટી કર્યાજ કરે છે.

બહાલા દેવ દારકાંનાથ.

નખશીલ શણગાર સોહાવેરે, શીષ મુગટ ઝગે નંગો માંલરે;

નીરખે નયન ધરાયે.

બહાલા દેવ દારકાંનાથ.

જેમ જેમ જોઈએ છાંયી ઝાઝીરે, તેમ તેમ દીસે મળ તાજરે.

થયા જાય હૃદય રાજ રાજ.

બહાલા દેવ દારકાંનાથ.

અનુભવે એ અનુભવી જાણેરે, સુધા સિંધુ સૂતિઓ વખાણેરે.

અનુ હરીજન એ માણે.

ઢાલા દેવ દારકાંનાથ,

“ ઓરા આવને ” એ રાગ.

દીકા દારકાંપતી અતી સોહમણા ને	
મીકામોહનના રૂપમાં નથી મણા ને	દીકા.
નખશીખ નવા શ્રેષ્ઠ શણુગાર છે ને,	
દીવ્ય દર્શનની ખરેખરી બહાર છે ને.	દીકા.
ચરણ કમળમાંહે નુપુર છે હીરે જડયાં ને.	
પીતામ્બરની કસબી કોરને અડયાં ને.	દીકા.
ત્યાંથી કંઠ લગી વિવિધ રતન હાર છે ને.	
મધ્ય દુગ્ધબાયો તણી અણી બહારછે ને.	દીકા.
હીરાની હમેશ ઉપર ઓપતી ને,	
ખભે અડી કનક છડી ખડી શોભતીને.	દીકા.
શંખ ચક્ર ગદા પદ્મ ચારે હાથ છે ને,	
કાન્તી હીરા મોતીની અગાધ છે ને.	દીકા.
જમો જરકશી કીનાર ઝીકદાર છે ને	
પુષ્પ તુળશી માળા ભભકાદાર છે ને.	દીકા.
રૂડાં કુંડળની શોભા અતીશે બની ને	
ઝુકી ગાલો પર ઝુલકી મણી તણી ને,	દીકા.
ભાલ વિશાળમાં કનક આડ ઝગમગે ને,	
તીલક મધ્ય માંહે માણુકમમ મસ ઝગે ને.	દીકા,
મોર મુગટ શીર પેચ કલંગી વળા ને,	
માંહે નંગો અસંખ્ય રહ્યાં ઝળ હરી ને,	દીકા.

ચીથુક માંહે હીરો મોતી દીપે નાકમાં ને,
 ઉચું અત્તર ધસમસે છે પોશાકમાં ને દીઠા.
 ધનશ્યામ વદન મન હરનાર છે ને,
 અનંતનો વાસ તો પદ મોઝાર છે ને દીઠા.

રાજા રણછોડ દીઠા ખાસ રૂપેરે,
 મોહો મીઠા મોહનના સ્વરૂપે. ટેક.

પદ પંકજ નેડ રૂપાળીરે, નખ કાંતિ શશી સમ ભાળીરે;
 પામે સ્થળ એ પુરાં ભાગ્યશાળી.
 સનકાદીક ચાર કુમારોરે, ઉભા બે બે સુકુમારોરે;
 પદ વાસ ગણે પ્યારો. રાજા.
 પ્રાણુ ગિડી નાભી ઉદર કૃશમાંહેરે, દીવ્ય દામ બંધન દીશે ત્યાંહરે;
 કટી સુત્ર ઢળકતું જણાય.
 ભવ્ય વૃક્ષ શ્રીસ્થાન વિશાળરે, ધાર્યું ભગુ ચર્ણુ ધરી વહાલરે;
 મણી કૌસ્તુભ વેજતી માળ. રાજા.
 ચારે બાજુનું બહુ દીપછેરે, શંખ ચક્ર બે ડાબે કરે છેરે;
 ગદા પદ્મ બે જમણા ધરે છે. રાજા.
 કહુ કંઠ કુંડળ બેઉ કાનેરે, શીર કીટી મુગટ ભીને વાનેરે;
 મંદ સ્મિત નિતી આવળે ધ્યાને. રાજા.
 નેત્ર પંકજ મનને હરે છેરે, કૃપા દ્રષ્ટીની વૃષ્ટી કરે છેરે;
 અનુ નખ શખ નીરખી વરે છે. રાજા.

પીલુ બરૂઓ.

રંધાજીરે સ્નેહ સહીત ઝુલાવુ, આવે ધનશ્યામ ખતાવું.

રસીઓ ઝુલ્લેરે આમ શીદ અચકાવું, એહેમાં તે શું શરમાવું

હલ.

પ્રીતમ પ્રીય રીઝાવુરે, જઈ લાલને હું લલચાવુંરે;

કહો તો અહીંયાં લાવુંરે, જઈ બહાનારે હું કેંક અડાવું આવો.

કમળ નયનીરે આમ ન યોગ્ય રીસાવું, શાણીને હું શું મનાવું.

ખોલીને બેઠ જણાવુંરે એમાં શીદ મોં થયું આવું;

સમજીને ખુશી થાવુંરે ભુલ ભાગુરે છે નાહક પસ્તાવું આવો.

વસ્તુ પદમ ઝરે પદમા મન ભાવતી પ્યારી શી વાત કહી નહારી ?

શીદ માહું ઉરમાં ધાર્યું શીદ ભીડી માન ઉતાર્યુંરે.

હરિને પણુ એ ભાવ્યું રે સુણુ શાણીરે, શું શું વધુ સમજાવું. આવો.

ચાલો તહીરે હું નકી ચોખ કરાવું હરિને બેઠ જણાવું.

હરાશે એ જોઈ આવું, પડશે પછી શરમાવું.

તેથી પ્રથમજ અર્થ જણાવુંરે, નવ ખાલીરે હું તમનેજ બજાવું. આવો.

સમજી રાધારે સમજાવવું કાવ્યું મારે અતી મક્કાવું;

દોડી ઝટ વેગથીરે પણુ વાંસે જાવું ઝુલે પ્રમે પધરાવું;

હેત કરીને ઝુલાવું રે વળી ડોલર હાર મંગાવુંરે;

અર્પી મમ્મ થાવુંરે રંગ સખીરે-તારે વીણા લઈ ગાવું આવો.

પદ.

પ્યારા કમલુગારા આજ હેતથી ઝુલાવુંરે;

સામગરી સર્વે હું સરસ મંગાવુંરે

પ્યારા.

કુલનો ગુંથેલો કુલ હીડોળો બંધાવુંરે;

કુલનો કીરીટ સીર ફકડ ધરાવુંરે.

પ્યારા.

ફુલ હાર ફુલ બાળુ ગજરા પહેરાવુંરે
 ફુલનાં કરણુ ફુલું-ગતે જમ લાવુંરે પ્યારા
 શઠકોપ ગેડી બંસી ફુલથી ગુથાવુંરે
 ફેર ગમથી ફુલ ચોક્કી પછી પધરાવુંરે પ્યારા
 ફુલના ફુલેલ વડે કેશ હું સમારે
 સુગંધીઓ સર્વ અંગે ચોળું વળી ચારે પ્યારા
 શંકર સહગણુ આવે તાંડવ નચાવુંરે
 નારદની સાથે વીણા મારે લમ ગાઉરે પ્યારા
 હરી પ્યારી હસાવીને હર્ષ ઉપજાવુંરે
 ફુલ દોરી રંગે ગ્રહી પ્યાને લીન થાવુંરે પ્યારા

૫૬.

બરઆનો ગરબો.

કામણુગારા પ્યારા ઝુલો સંગે રાધાપ્યારી,
 ફુલ હીડોળો રચ્યો ફાંકડો ફક્કડ દાંડી ચાર,
 ગાદી તકીઆ ફુલના ભારી ફુલચાદર શ્રીકાર કામણુગારા.
 ફુલ ધરેણું જુગલ જોડીને આપે અવનવી બહાર
 ધસમસતું લેપન છે સુંદર અતર દે બભકદાર કાં
 કો સખી નીચે ધુધરી બાંધી કોઇ ગાતી મલહાર
 કોઇ તાલા પંખા બળવે કો લઈ કર સીતાર
 શ્યામ સુલુણે રાધા કંથે મુકરો છે નીજ હાથ
 રાધા રાણી મૃદુ વચનથી રીઝાવે નીજનાથ. કાં
 રંગ સખી તે સ્તબ્ધ બની છે નીરખી મન હરનાર;
 આનંદ રસ ઉભરાઇ વહેતો સફળ કરી અવતાર. કાં

૫૬ કાશી જીલો.

સખી પ્રેમે ઝુલાવું હું પ્રીતમજી જેડી કમળા શણગાર સજી. સખી
 ધન ધન મોહન જીગલ જેડી એ હૃદયે રમો મમ મોહનજી. સખી
 પાદ માંહે પડું હરખેથી હરીએ સ્ત્રીકારી નીજ અરજી સખી
 તદખીર કરી હોડીને ભારી નાથ તણી પામી મરજી સખી
 પાવન કીધી પામર દાસી ભલે પધાર્યાં ભુદરજી સખી
 અનુકૂળ સાહીત બધી મંગાવી રીઝયા એથી શ્રી વરજી
 શ્રીમુખ કર ફસી રંગ ભ્રમરી પુરાણી નીજ ભાન તજી સખી

૫૬

આગત મોરારી-ખમાચ જીલો.

પ્રીતમ ઝુલેરે, પ્રીતમ ઝુલેરે સખી જોને આ બાળમુકુંદ,
 રાધે રાણીને મંદ મંદ હસીને હસાવેરે. પ્રીતમ ઝુલેરે ૧
 ધનસ્યામ મદને મોહન રમણીને રીઝાવે
 હરીયું ચિત મહાવે મધુર બંસી બજાવે
 દાસી સૌ વધાવે દીવ્ય ઝુલેરે. પ્રીતમ ઝુલેરે ૨
 ઈંદુ વદન સદન સોહે મોહી અજ શેષ આદી
 અનુપ રૂપ ખુબ અહો નીત્ય ને અનાદી
 પામી એ પ્રસાદી ભાન ભુલેરે પ્રીતમ ઝુલેરે ૩
 રંગ સખી નીરખી શામ અર્પી નીજનું તમામ
 ઘડી ઘડી કરે પ્રણામ રટે સુનામ આહું જામ
 યાએ આત્મારામ એકલેરે પ્રીતમ ઝુલેરે ૪

ભાગ ૩ જો સમાપ્ત.

ભાગ ૪ થો.

૫૬

એસું બરોબર મુજને ઝુલાવો સ્યામ સલુણા આપોને લહાવો	એસું
આતુર આતુર મન થઇ મારૂ, શાંત કરે પ્રિય વધું શું ઉચારું	એસું
અતરદાની હીરાની ભરાવો અલ્પ કૃપાકરી મુજને લગાવો	એસું
કઠે ધરાવોનેડોલરહાર નીત્ય નભતો પ્રીતમ તમ પ્યાર	એસું
કુલના ગજરા પહેરાવો હાથે કુસુમ ગુચ્છ આપો તેની સાથે	એસું
મન મોહન આજે માનમાં આવી એથી રીત આ નવીન બતાવી	એસું
પહેલે આપ પોષો એહ રીતે વળતી સેવ કરૂં રૂડી પ્રીતે	એસું
ઠકરાની ત્રીજે ચંદર ધરાવ્યો એથી હક મે પહેલો બતાવ્યો	એસું
હુકમ કરે પતી-આપ હુલાસી આપશે સંધુ ખાસી રંગદાસી	એસું

૫૬

“ પ્યારા મારા રામ ઝુલોનેરે ”

ઝુલે રાધા કા'ન જુઓનેરે;	
શ્રાવણ સુદ એકાદશી ઉત્તમ ઉત્તમ મંગલવાર.	ઝુલે રાધા.
અનોખી ખુખીનો ઝુલો જોધપુરી, બેઉ સ્થંભે દશ અવતાર	ઝુલે.
સાહેબાનપર મયુર અતુપમ, દીપે દાંડી રંગીન ચાર.	ઝુલે.
તકીઆ આદીતની ખુખી ન્યારી, ભરેલાં ફુલ દેતાં બહાર.	ઝુલે.
જરીની છે ઝાલર ઝળ હળતી ધુધરીનો ગાજે ધમકાર.	ઝુલે.
બાળ મુકંડ રાધા રાણીજી, ભવો ભવે સાચાં સરકાર.	ઝુલે.
ભવ્ય વસ્ત્ર ભવ્ય ભુષણ છે, જાઇ જુઘના ધરીઆ હાર	ઝુલે.
નરસીહપ્રસાદ પ્રીતેથી સેવી, લાડ લડાવે છે શ્રીકાર.	ઝુલે.
કુસુમ ગ્રહી કર પૂતળી હલાવે, જાણે ઝુલાવે મનહરનાર.	ઝુલે.

આગળ મંડપ ચરીસાનો ઘૂત દીપ જ્યોતી છે સાર. ઝુલે.
 ધન્ય ધન્ય શ્રી વૈષ્ણવ સર્વે ગાયનથી ગજવે આગાર. ઝુલે.
 નિત્ય હિંડોળા હેતે ગાતા રીઝવી શ્રી નંદકુમાર. ઝુલે.
 રંગ શ્રી પરખત કુળ પામ્યો તો પાવન થાતું વારંવાર. ઝુલે.

૫૬.

બનઝારો.

ઝુલો ઝુલોને કુંજ ખીહારી, ધન્ય ધન્ય નટવર ગીરધારી;
 ઝુલો રચ્યો છે સારો, પ્રિયતમ આપ પધારો;
 સંગે લધ રાધા પ્યારી. ધન્ય ધન્ય.
 આવોને ઝટ મહારાજ, શીવના એ અધિરાજ;
 જાગે મોહનપર વારી. ધન્ય ધન્ય.
 મીણાકારી આ ઝુલો, બાંધ્યો મેં આજ અમુલો;
 વળા રેશમ દોરી સારી, ધન્ય ધન્ય.
 મખમલના ગાદી તકીઆ, કરો પાવન ઓ રસીયા;
 ઝટપટ ઘટ માંહે પધારી. ધન્ય ધન્ય.
 સુણી સુણી છે અરજ, પધારીઆ શ્રીવરજ;
 બણી ઠણી શણગારી. ધન્ય ધન્ય.
 બેઠા બપકેથી લાલા, જેનાં નેણુ અતી નખરાળાં;
 સંગે બ્રહ્મભાન દુલ્હારી. ધન્ય ધન્ય.
 અતરથી ધસમસતા, પળે પળે સ્મીત હસતા;
 ખુશ કરતા નીજ પ્યારી. ધન્ય ધન્ય.
 નીરખી પ્રિય નેહ નગીના, નાદ કર સાહી વીણા;
 ગાયે મધુર લહરી. ધન્ય ધન્ય.
 ભુનખરૂ રંગ સખીને, રઘવાધ કરી ભીને;
 ઢળી સ્યામ ચરણમાં હારી; ધન્ય ધન્ય.

“ મીઠડું મહી વેચું ” નહીં.

ફાંકડા હરી જુલે હરી જુલે;

મોહન પરમ સુખકારીરે, ફાંકડા—હરી જુલે હરી જુલે.

જો જુલાવે વ્રજનારીરે ફાંકડા—સંગે છે શ્યામની પ્યારીરે. ફાંકડા.

અંસી બળવતા મુરારીરે, ફાંકડા—ખેડાં છે ખેડ શણગારીરે. ફાંકડાં.

જોવાને આજ શીવ આવોરે, ફાંકડા—દેવ પુષ્પ લઇને વધાવેરે. ફાંકડા.

લીલા કહું શું વિસ્તારી, ફાંકડા—રસના મારી જાએ હારીરે. ફાંકડા.

દેખે તેનેજ એ સમજાએ, ફાંકડા—રંગ સેવી કૃતાર્થ થાએરે. ફાંકડા.

૫૬.

હીંડોળાની લાવણી.

કરી હરિએ મેર, ઉમરે લેર, જુલાવું ઘેદ, સખી લાલાને;

જા તું તેડી લાવ્ય ફરી બહાલાને.

આપીયું વેણ, પરમ સુખ દેણ, મોકલ્યું કહેણ, હજી ક્યમ નાવે;

મનમથ મસ મસ્તાન મને અકળાવે.

આ કુસુમ કળી કરમાય, હીંડોળા માંહે, સુગંધી સુકાએ,

વિના હરી સંગે, વિરહાનલની જવાળા પ્રકટી છે અંગે.

જાણી મમ મનનો ભાવ, કરી કાંઈ દાવ, શોધીને લાવ;

કહાન કાળાને જાતું તેડી લાવ. ૧

હું જાઉં ધડી, હર ધડી, બારીએ ચડી, જોઉં વાટડી;

માવો મમ આવે, પધરાવી કદા હીંડોળો જુલાવું ભાવે;

ધન્ય ખમાં ખમાં સરકાર, હૈયાના હાર, જીઠી આ વાર;

બેડું સુંદરને શું કહું હવે, કંઈ વધુ છેલ નટવરને;

પ્રભુ પધરાવીને, જુલા માંહી, દોરીને સાહી, જુલાવું રનેહે;

મતલાવાલાને જા તું તેડી લાવ્ય. ૨

મુર્તી છે મનમાં જડી, અનુપમ વડી, ચક્રાવે ચડી;
 જોધને પ્યારો, કીરણો છુટે તેજ તથાં હજારો;
 બની પ્રેમ રસે તરબોળ, નેત્ર અમોલ, મુખડું ગોળ, હરે મન માંડ;
 બે પદ્મ નેત્રમાં ખાસ, ફર્યું ચીત્ત માંડ.
 શ્રીરંગની આતુર પ્યારી, જીએ ગીરધારી, હેતથી વારી;
 નખરાળાને, જા તું તેડી લાવ્ય ફરી વહાલાને.

૫૬.

(સીઆનો કાંનરો.)

જુલે રઘુપતી ખાસ હીંડોરે, પ્રીતધરી દાસી હીંચોળતી પ્યારે. જુલે. ટક.
 રત્ન જડીત્ર છે સ્તંભ મનોહર, શોભીત તેવી છે ઢાંડીઓ ચારે; પ્રીત.
 કુસુમના છે લુપણ નૌતમ, નીરખું શ્રી મુખ પ્રેમથી ક્યારે. પ્રીત.
 રાજીવ લોચન હરતાં મમ મન, બિરાજી છટાથી જનકી હારે; પ્રીત.
 ચામર લધને ભરત તત્પર, શ્રી લક્ષમણ કર મુરછલ ધારે. પ્રીત.
 માણતી મહાલે ચરણ કમળે, જોવા અજ શીવ સનક પધારે; પ્રીત.
 નીરખું શ્રી મુખ રંગ હું, નિશ્ચે શેષ જનકી મુજને સ્વીકારે. પ્રીત.

૫૬ ગઝલ.

(હરીગીત.)

મણી મહેલ માંહે મહારાજ, રઘુરાજ આ જુલી રહ્યા;
 જનકીજી સંગે જુલતા, મન ભાવતા ધ્યાનમાં લહ્યા.
 ભરત શત્રુધન લક્ષમણ, હનુમંત જ્યાં અચરજ બણ્યા;
 સેવે શ્રી જનકી નાથને, ખાકી ત્યાં પછી રહે શી મણા. મણી.
 બેહેકી રહ્યાં પુલ જાધનાં, ઢાંડીએ જડયા છે આધનાં;
 ઝળ હળતી કનક દોરને, કંદીલમાં દીપ ઝળી રહ્યા. મણી.
 મણી મુકટ સીરે સાર છે, કંથ કંઠે મણીના હાર છે;

અધો દીવ્ય મણી શણગાર છે, જોતાં ન જાણે ગણ્યા. મણી.

કર સાહી દીવ્ય શારંગને, ટેકી નીહાળે નાટારંગને;

અદ્ભુત તાંડવ નાચે જે, શ્રી શંકર આવીને રહ્યા. મણી.

રંગ શેષી શેષી રામ જનકી, ગ્રામ્ય આ કીડા થઈ નક્કી;

રામ રાજ્યનું શ્રીરંગ અંગ છે, હીતમાં ચિત્ત આહી પ્રૌઢ રહ્યા. મણી.

૫૬

લાવણી.

ખાંધ્યો હીડેજો રામચંદ્રને સાર, હરખે ઘેલું થયું ખરે મન મારું;
સરજીને તીરે સધન કુંજની માંહે, જનકી સાથે જીલે જીવો રધુરાએ,
શીરપર શોભે છે મુકુટ જડાવ મણીનો, કાને કુંડલ મકર ધરે રસભીનો;
ગળચવો પડ્યો ગળામાં મોતીગરની સાથે, હાથે પહેર્યાં કડાં બાજુ. રધુ.
સુચીન્દ્ર છાતીએ દીપે મણીના સંગે લેપન કરીઉં દીવ્ય ભભકતું અંગે;
મોતીનું કેળું કટીએ સુત્ર મજેનું તે પર બંધન ઉદરતાણું પણ તેનું,
નાજીક છે નુપુર ચરણે ધુધરી વાળાં એવાં આલુષણો સખ્યાં સુખવાળાં;
શારંગ લઈ નાથ બેઠા છે, નયને થઈને મમ હૃદયે પેઠા છે.

બિરાજ્યાં એજઠાઠથી વાહ ? જનકીમાતા વાંસે લક્ષમણકરેચમર મકલાતા;
દેવો બની અતુર દર્શને ધાતા, નારદ વીણા લઈ હરી ગુણ ગાતા,
બાણ નારી, ને વચન, એક જોનાં છે, તારક ભવથી ચરણ માત્ર તેનાં છે;
અદ્ભુત લીલા જાય ન મુજથી વર્ણી, અનુભવે ચડે જે શ્રીકૃષ્ણ નીસરણી,
હરિ કરશે યાદ ફરી રંગને ક્યારે, કે ચરણ યુગલના વડે શીર શણગારે.

ગરબી.

જહાલો મારો કુંજમાં વાય જે વાંસળારે લોલ;

નાદે વેધી છે મારી પાંસળાને લોલ.

૧

હુંતો સુણતાં ભુલી સહુ ચાતુરીરે લોલ,

મળવા થઇ છું અતિ આતુરીરે લોલ.	૨
તાલાવેલી લાગી છે મારા મનમારે લોલ,	
ગોઠતું નથી કાંઈ ભવનમારે લોલ.	૩
માહાઃ ચિત્ત ચોહોટે નહીં ધર કામમારે લોલ,	
પેહું છે મન ધનશ્યામમારે લોલ.	૪
સખી મુને મોહન લાગે છે ધણી મીઠોરે લોલ,	
અવર એહવો તો નથી દીઠોરે.	૫
સખી હાવાં તો મળી સુખ મહાલીએરે લોલ,	
મહિંડું વેચ્યાને મસે ચાલીએરે લોલ.	૬
ધન દહાડો તે અવતારમારે લોલ,	
રમીએ શ્રી નંદકુમારમારે લોલ.	૭
વહાલો મળતાં સહુ સુખ આપશેરે લોલ,	
સેહેને સંતાપ સહુ કાપશેરે લોલ.	૮
શામળો સાગર ઉલાસનોરે લોલ,	
પ્રાણુજીવન દયા દાસનેરે લોલ.	૯

ગરબી.

શ્રીજમુનાજીના ઘાટમારે લોલ,	
રોકી રાખી છે મુને વાટમારે લોલ.	૧
નણુદલ સૈયરના સાથમારે લોલ,	
તાળી માં દેશો મારા હાથમારે લોલ.	૨
મહારો પાલવ પાણુશું શાહોછોરે લોલ.	
ડાહ્યા થઈ કાં ઘેલા ચાઓછોરે લોલ.	૩
વહાલા વાત કહું તે ધરો ધ્યાનમારે લોલ,	

સમજી જાઓને પ્રભુ સાનમાં રે લોલ.	૪
વાટમાં રે વાત નહી કીજીએ રે લોલ.	
દુરીજન લોકથી ખીનીએ રે લોલ.	૫
સૈયર સાથ સહુ જાયછે રે લોલ,	
મુકો વાહાલાજી વીલંબ થાયછે રે લોલ.	૬
મહારો પ્રીતમ પાલવ મુકીએ રે લોલ,	
ચતુર થઇને કેમ ચુકીએ રે લોલ.	૭
સાસુડી મારી જાણશે રે લોલ,	
ભવનું મહેલું મને થશે રે લોલ.	૮
બોલ બાણુ જેઠાણી મને મારશે રે લોલ,	
શત્રુનું કામ પીયુ સારશે રે લોલ.	૯
દાસ દયાના પ્રભુ નરહરી રે લોલ,	
તનમનથી હું તમને વરી રે લોલ.	૧૦

ગરબી.

ગોપી કૃષ્ણ સંવાદ રાગ ઉપર પ્રમાણે.

શ્યામ સલક્ષ્ણા રહો હું છું, શીખામણુ લ્યો માનીજી;
 મારગડે જાતાં મુજ શ્રાવણે વાત કહી શીઠ છાની. ડહાપણુ રાખોજી. ૧
 અવળી રે અબળા અવળુ શું બોલે, જા તું સીધી વાટજી;
 કર્ણુ કુલ તારૂં નવિન દેખી, સેહેજે મેં જોયો ધાટ. સુલહું ભાખોજી. ૨
 કર્ણુ કુલ જોયું તે શું કહોછો, અવર કોઇ ક્યમમાનેજી;
 પુરૂષને શું કામ સ્ત્રિ સંગે, સમજાવોછો કોને ડહાપણુ રાખોજી. ૩
 જેના મનમાં કપટ હોય તે કપટતણી ગત જાણેજી;
 જાતા જાન થયું શું તહાં જે આવડી વાત વખાણો સુલહું ભા. ૪

છાના રહો સાધુ છો હું જાણું, સાચાં બોલો છો વેણુજ;
 સાધુપણની સાખ્ય પુરેછે, નાચતાં બેહુ નેણુ. ડહાપણ રાખોજ. ૫
 નીચંતો, કે વણુ નીચંતો, તેં મહેણું સીદ દીધુંજ;
 જેહેવાં છે તેવાં હમ પાસે, કેહે તાર શું લીધું. સુલકું બાખોજ. ૬
 ઓ વહાલા માંતો સરવસ લીધું છે, હું અબળા કહેતી લાભુંજ;
 તન મન ધન હુંડીને લીધું, હવે શું લેશો ઝાઝુ. ડહાપણ રાખોજ. ૭
 સખી હુંતો બાળક કાંધ નવ સમજુ, કેવું તનમનજ;
 કેમ કર્યો તેં મુજને મોટો, એમ બોલ્યા જુગજીવન. સુલકું બાખોજ. ૮
 તમો નંદકુંવર મેં નીરખ્યા નાના, ગુણ મોટા ગંભીરજ;
 વડા બાણુથી વર્તા પડે જેમ, નાનો નાવક તીર. ડહાપણ રાખોજ. ૯
 સખી કયાર થઈ એમ કંપે છે ને, વાત શુરાની વખાણેજ;
 નાવક બાળતણી ગત ન્યારી તુંતો, વણુ દીઠે કયણુ જાણુ. સુલકું બા. ૧૦
 દાસ દયાના પ્રભુ દુઃખ રખે ધરતા, દુરિજન માટે કહું છુંજ;
 એ સુખોને કાજે કરી હું, બોલ લોકના સહુધું. ડહાપણ રાખોજ. ૧૧

ગરબી.

વાંકારે વાંકા શું હીંડો છો, આવડું શુરે ગુમાનજ;
 પરનારીની સંગે રમતાં, નથી વળી કાંધ સાન. જોધને ચાલોજ. ૧
 તું તારા મનમાં વિંહળ છે, હું છું નાહાતું બાળજ;
 કેમ કરી તું મને મોટો જાણે, જુકાં શીદ ચઢાવે બાળ. જોધ ૨
 નાહના છો પણ ગુણ મોટાના, નારી વિના કોણુ જાણેજ;
 અંગો અંગથી વિંહળ કીધાં, મારયાં લોચનનાં બાણુ. જોધ ૩
 નારી તો પુરૂષથી અળગી, અળગી વગગી ચાલેજ;
 દયારામના પ્રીતમ હશીને બોલ્યા, હવે મળીશુ કાલે. જોધએછે ૪

ગરબી.

શામળિયા તમે સમજો નહિને, કરતા હોંડો આજી;
 લોક શું જાણે જે ટેવ પડી છે, મુકે માથે ગાળ. પેર ન જાણીજી ૦ ૧
 સાસુ અમારી સાંભળતાં મુને, શીઠ કરો છો સાદજી;
 આપણને બેને બોલતાં દેખી મારો પરણ્યો કરે વખવાદ પેર ન જાણીજી ૦ ૨
 મારા આંગણા સામું આવીને કાલે શાને કીધી સાનજી;
 મારી નણદી મર્મનાં વચન બોલી, ભાભી જાઓ તેડે છે કહાન. પેર ૦ ૩
 આતુર જન તો દીઠા અતિ પણ, તમથી આડો આંકજી;
 કેહેવા સરખુ આપણુ કરીએ ત્યારે દુરીજનનો શો વાંક પેર ન જાણી ૦ ૪
 ગોળ પોતાનો ખુણે ખાધએ, કરીયે દીડો અદિઠોજી;
 પ્રગટ બેશી બજારે ખાતાં શું, લાગે છે અતિ મીઠો પેર ન જા ૦ ૫
 જે દહાડાની પ્રીત બંધાણી, તે દહાડાની ચણે વળગીજી;
 દાસ દયાના પ્રભુ મનમાં સમજો, હું નથી તમથી અજાગી. પેર ૦ ૬

ગરબી.

ઓ વાંસલડી, વેરણુ થઇ લાગીરે વ્રજની નારને;
 શું શોર કરે, જાતલડી તાદી તું મન વિચારને.
 તુંતો જંગલ કાષ્ટ તણો કટકો, રંગ રસીયે કીધો, રંગ ચટકો
 અલી તે પર આવડો શો લટકો, ઓ વાંસલડી વેરણુ થઈ ૦ ૧
 તુંતો કહાન વરતો રાખે, તું અધર તણો રસ નીત્ય ચાખે;
 તુંતો અમને દુઃખડા બહુ દાખે, ઓ વાંસલડી વેરણુ. થઈ ૦ ૨
 તુંતો મોહનના મુખપર મહાલે તુજવિના નાથને નવ ચાલે;
 તુંતો શોક થઈને અમને સાલે ઓ વાંસલડી વેરણુ થઈ ૦ ૩
 તુંને હરિએ હાથ ગ્રહી લીધી તુંને સૌમાં શીરોમણી કીધી;
 ક્ષણું મુખથી નવ મુકે વિલી, ઓ વાંસલડી વેરણુ ૦ ૪

હું તુજને આવી નવ જાણતી, નહિંતો તુજપર મહેર ન આણતી;
તારાં ડાળ મુળ સાહીને તાણતી ઓ વાંસલડી વેરણ ૫
દયા પ્રીતમને પુરણ પ્યારી તુને અજગી ન મુકે ન્યારી;
તારાં બેઢ ગુણ દિશે ભારી; ઓ વાંસલડી વેરણ. ૬

ગરબી.

ઓ વ્રજનારી શામાટે, તું અમને આળ ચડાવે;
પુન્ય પૂર્વ તણાં તેથી પાતળિયો અમને લાડ લડાવે; ૮૬:
મે પુરણ તપ સાધ્યાં વનમાં મેં તાહાડ તડકા વેઠ્યા તનમાં;
ત્યારે મોહને મેહેર આણી મનમાં ઓ વ્રજનારી. ૧
હું ઓમાસે ચાંચર રહેતી, ધણી મેઘ ઝડીઓ શરીરે છહેતી
સુખદુઃખ કાંઈ દિલમાં નવ લેતી, ઓ વાંસલડી, ૨
મારે અંગે વાઢ પડાવિયા, વળતી સંઘાટે ચડાવીયા;
તે ઉપર છેઢ પડાવિયા ઓ વ્રજનારી શા માટે તું ૩
ત્યારે હરીએ હાથ કરી લીધી સહુકોમાં શીરોમણી કીધી.
દેહ અર્પી અધર અંગે દીધી ઓ વ્રજનારી શા માટે તું. ૪
મ્મટે દયાના પ્રીતમને હું પ્યારી નિત્ય મુખથી વગાડે મુરારી;
મારો બેઢ ધણો દીસે ભારી શા માટે તું. ૫

ગરબી.

મારા મોહનલાલ આવો તો કહું મારા મનની વાતડી;
મારા પ્રાણ પ્યારા, તમ માટે મેંતો ગાળી છે જાતડી. ૮૬:
જાણું છું જગમાં છો ડાહ્યા, એવું જાણીને જોડી માયા;
હવે અમ ઉપર આણો દયા, મારા મોહનલાલ ૧
મેંતો ૩૫ તમારૂં જોઈને, માંડું મનકું રહું છું મોહીને;
કાંઈ નીશદીન જાય છે રોઈને મારા મોહનલાલ ૨

મેંતો તન મન સોંપ્યું છે તમને કોઈની બિંક ન ધરશો મનમાં
હવે મહેર કરો મોહન અમને, મારા મોહનલાલ ૩
પ્રભુ પ્રીત જીઓને તપાશી, કુખ્ખુજ તો કંસતણી દાસી;
તેની તો ચાલી જગમાં હાંસી, મારા મોહનલાલ ૪
હરી આવડા હઠીલા નવ થઇએ, નંદલાલ નમેરા નવ રહીએ.
સુખ દુઃખ અમો કોને કહીએ મારા મોહનલાલ ૫
મારે સાસુ સસરાની બીક કશી, મારા રૂદે કમળમાં રહ્યો વશી;
દયાયા સ્વામિવિના બીજાથી દુર ખસી, મારા મોહનલાલ ૬

ગરબી.

ઓ છખીલાજી હમકલુ નવ કીજે, વાટે ઘાટે ઓ છખીલાજી
દિન દોહલા છે ત્રીકમજી હું કહું છું એટલા માટે. ૧
કાંઈ વૃજનારીનાં કલ્યાં કરો, કાંઈ વૃજદાસી પર મહેર ધરો;
કાંઈ બ્રખુભાનની કુંવરી વરો, ઓ છખીલાજી ૧
પાતળીયા પ્રીતે બોલાવો, કાંઈ મારગડામાં સમજાવો;
નીત્ય કાળી કુખ્ખુજને ઘેર જોઓ, ઓ છખીલાજી ૨
કાંઈ દાસી ઉપર મહેર કરો, એટલો વીવેક હૈયામાં ધરો;
ઘણું કહીએ કુખ્ખુજને વીચારો. ઓ છખીલાજી. ૩
દયા પ્રીતમનો સ્વામી છે રસીયો, મહી ખાવાને આવે ધસીયો;
ધન્ય ભાગ્ય અમારાં જે વૃજમાં વસીયો ઓ છખીલાજી ૪

ગરબી.

મારા પાતળીયા પ્રીત કરી તરછોડો છો શા માટે;
મુને મળતા નથી, નિત્ય જગ ભરવા જાગી છું જીમના ઘાટે. ૧
મારી માને ઘેર તમસાઈ હેરા ફેરા ખાઇને મન સોઈ;
નિત્ય દિવા પાછળ અંધાર. મારા પાતળીયા ૧

મારી સૈયર મુને બહાવરી કહે છે, સાસુ નણંદી તો મેહેણાં દે છે;
પરણ્યો પીયુડો મારા પ્રાણ લે છે. મારા પાતળિયાં ૨

બહાલા રનેહ તણું દુઃખ વાધ્યું બહું, અંતર આગ્ય જઈ કોને કહું;
હું મુગાની પેરે સમજી રહું. મારા પાતળિયાં ૩

અમે આવડા ઢંગ નોહોતા જાણ્યા, તારાં મીઠડાં વચન મનથી માણ્યાં;
હવે સારી પેઠે નટવર નાણ્યા. મારા પાતળિયાં ૪

દુનીયાં પુઠળ સહુ વાત કરે, માં મન તમ વિના ન ઠરે;
જખ મારે છે લોકો શું કરે. મારા પાતળિયાં ૫

અમો અમળા તણું હરી શું ગણ્યું, હવે મળશે નહિં તો પ્રાણ તણ્યું;
દેવકીના જાયા આવ સમજ્યું. મારા પાતળિયાં ૬

દયારામના પ્રીતમ તો બહાલા, તુને ગોપીઓ કરે છે કાલાવાલા;
ઘેર આવોને મોરલીવાળા. મારા પાતળિયાં ૭

ગરબી.

માં મન મોહું વાંસલડીને શબ્દે કાનડ કાળા,
હુંતો ઘેલી થઈ મારા ઘરમાં નથી ગમતું રે મહારા વાલા. ૮૬.

એના અમર ઉપર વાળે છે, સુણી અંતર માં દાઝે છે;
એનો શબ્દ ગગનમાં ગાળે છે. માં મન મોહું ૧

એ વનમાં જ્યારે વાગે છે, મુને બાણ સરખી લાગે છે;
મુને વેહની વેદના જાગે છે. માં મન મોહું ૨

હુંતો દોહોતાં દોહોણી બુલી છું, વળી જમતાં અધુરી બુલી છું;
તાં મુખ જોઈ જોઈ કુલી છું. માં મન મોહું ૩

એને તપની સાધના કરી છે, કૃષ્ણ કૃપા સાધ્ય કરી દીધી છે;
માટે દયા પ્રીતમે કર લીધી છે. માં મન મોહું ૪

ગરબી.

માં મહીં ઢળશે, લડસડતા છબીલા રંગના તારા;
કહાન વગલા રહો અડયા શું આવો મદના માતા. ૮૬.

મુજને એકલડી અહીંયાં જાણીને, મારો પાલવ સાલો તાણીને;
 નહીં આપું ગોરસ આણીને. માં મહીં ઢળશે ૧
 પેલાં દુરીજનીઆં બહુ દાઝે છે, તેણે દુઃખડાં મારાં જાય છે;
 તમે નિર્લજને શી લાજ છે. માં મહીં ઢળશે ૨
 તારું મુખ દેખી મુખ યાય છે, તેણે દુઃખડાં મારાં જાય છે;
 મુજ મન દયા પ્રભુને ચહાય છે. માં મહીં ઢળશે ૩

ગરબી.

ઓ મહિઆરી મોટા માણસની લજ્જા લેઈ છું;
 જુઓ વિચારી આ મારગડે તુજને જવા દેઈ છું. ટેક
 તારો કંસરાય તે કુણુ છે, મારે મન આટામાં લુણુ છે;
 તે મારે મન એક તુણુ છે. ઓ મહિઆરી. ૧
 તમે કહ્યું કાને કરોમની, ઝક ઝીલે તે શા કામની;
 નહિં જવા દઈ જામની. ઓ મહિઆરી. ૨
 તારું મુખ દેખી મુખ યાય છે, દુઃખડાં સહુ દુર પળાય છે;
 મારે દયા પ્રીતમને ચહાય છે. ઓ મહિઆરી. ૩

ગરબી.

ઓ અકરૂડજી, ગોકુળમાં તમે શા કારણે આવ્યા;
 મારા મુખડાં લઈ, દુઃખના દરિયા શું કરવાને લાવ્યા. ટેક
 તમે પાતળિયાજી કહું તે કરજો, આ વચન અમારાં રહે ધરજો;
 મને મારીને ડગલાં ભરજો. ઓ અકરૂડજી. ૧
 અહીંયાં શું કામ છે તમારું, ધણું ચીત્ત કલપે છે અમારું;
 આ નંદ જશોદા કહે સારું. ઓ અકરૂડજી. ૨
 આ વિનતિ તો કોહોને કહિયે, હૃદયઆમાં સમજીને રહિયે;
 ધણું નિર્લજ કર્યું નંદને છંદ્યો. ઓ અકરૂડજી. ૩
 મારે ઝાઝે હેતે હજવું છે, કુખજ્યાને ભાગ્યે ભળવું છે;

મારા મામાજીને મળવું છે.

ઓ અકરૂણ. ૪

તમે કારજ કરીને આવજો, સુખે તેને તેડી લાવજો;

તમે દયા રાખીને મન લાવજો.

ઓ અકરૂણ. ૫

ગરબી.

ઓ ઓધવજી વહાલે તો વિસારી અમને મેહેલ્યાં;

અમો થું કહીએ, રાસ રમાડી તેડીને તરછોડ્યાં.

૧૬.

પહેલ વહેલી પ્રીત અમથું કીધી, મોરલીમાં એણે વશ કરી લીધી;

ગોપી સહને વિભળ કરી દીધી.

ઓ ઓધવજી. ૧

પ્રીતલડી તો કરતાં પેહેલી, પ્રભુ દેખીને થઇ છું ઘેલી;

પણ મળો મોહન અમને મન મેહેલી.

ઓ ઓધવજી. ૨

એણે હાડાનાં તો હીર લીધાં, કાનુડે તો કામણ કીધાં;

ઘેર ઘેર દહી માખણ પીધાં.

ઓ ઓધવજી. ૩

એ કાનુડો કામણગારો, એની આંખલડીનો છે ચાળો;

હવે ઉગરવાનો નથી આરો.

ઓ ઓધવજી. ૪

પેલી કુમળ તો કામણગારી, તેની સાથે લાગી બહુ તાળી;

વશ કીધા એણે વનમાળી.

ઓ ઓધવજી. ૬

અમે શામળીયાની સંગે રમતાં, વૃજવનમાં પુરૂષ ભમતાં;

અમો ભેળાં બેશીને ભોજન જમતાં.

ઓ ઓધવજી. ૬

મથુરામાં જઈ એણે કંસ રોળ્યો, એક આંગળીએ ગોવરધન તોળ્યો;

વૃજમાં ઘેર ઘેર જુહું બોલ્યો.

ઓ ઓધવજી. ૭

દયારામના સ્વામીને કહેજો, મથુરાં મુકી ગોકુળમાં રહેજો;

પણ ગોપીકાને દરશન દેજો.

ઓ ઓધવજી. ૮

ભાગ ૪ થો સમાપ્ત.

ભાગ પ મો.

સ્ત્રીના ગુણ વિષે.

ભાળે કામની કંથ, પ્રથમ તો લજ્જા પામે,

ભાળે કામની કંથ, નેણુ તે નીચા નામે;

ભાળે કામની કંથ, સ્નેહનાં વાક્ય સુઝે.

ન્યાં મળે કંથને કામની, ભાવ હાવ મનમાં ધરે;

પકડે તે તરૂણી તોત્ર ત્યાં, સામળ કહે શોભા ધરે.

નાર વિના નર રંક, સંગ રાખે નહી કોઈ;

નાર વિના નર ચોર, જર જર ખેશે ખોઈ.

નાર વિના નર નિર્બળ, રાખે નહી સંગે;

નાર વિના નર દીન, હીન સુખે એકલ અંગે.

ચતુરા વીણુ તો ચાલે નહી, જગત માંહી રહે જાહરે;

સામળ કહે છે સામો કશી, તજે જગત તો તાહરે.

રાખે કંપની રીજ, કામ કરવા દીલ દાસી;

પીયુ ધર કામ પ્રધાન, રોષ મધુરી મુખ હાંસી.

કંદ્રપ વેળા કામ, ખર દીલ રીઝવે ખાટે;

સેલી સેવા માંહી, ધણી રૂપાળી ધાટે.

પતિવ્રતાપણું પાળે ધણું, નર ઉપર દીલ નેહનું;

કવી સામળ કહે શોધી મળે, તરૂણી નામજ તેહનું.

નારી તેનું નામ, કરે સ્વામીની સેવા;

નારી તેનું નામ, દીલથી જાણે દેવા.

નારી તેનું નામ, દુઃખ સુખ ઘટમાં લહીઆ;

નારી તેનું નામ, સ્વામીના અવગુણ સહીઆ.

વળી નારી જે નખી ચાલશે, નારી સફળ ફળે ફળે;
જીવે ત્યાં સુધી જસ જીતી લે, અંતકાળ બાળે બળે.

નારી દેખી નર લાખ, ભોળવાણા ભટક્યા;
જોગી મુક્યા જોગ, કોન સંન્યાસી સટક્યા.
સીધ તજી સીધાર્થ, બ્રહ્મચારી કંઈ બમીયા;
પંડીત તજી પુરાણ, રંગ રામાણુ રમીઆ.

વળી વ્રત મુક્યાં કંઈ વર્તીએ, વગોયો વેરાગીએ;
સહુ સ્ત્રી માંહી સમી ગયા, તરણી ના તજી તાગીએ.

નાર વીના નર રંક, દામણા દીસે અંગે;
નાર વીના નર રંક, દીસે ગુણ હીણા સંગે.
નાર વીના નર રંક, નહી ધન ધીરે કોયે;
નાર વીના નર રંક, હરિ પુજન નવ હોયે.

નિર્બળ છે નર નારી વીના, ભોગ કશા તે ભોગવે;
અવગુણ અદકા આયુતો ધણા, જીવતી વણુ નર જોગવે.

એક નમેરી નાર, ભોગવે પીયુને ભાંતે;
એક કરે છે જર, ખાર રાખે દીલ ખાંતે.
વળી એક દે વીખ, દુઃખે દાવાનળ દાઝે;
એક કરે અન્યાય, અનમીતો કરે પરાજે.

પણ સુંદર નાર સુલક્ષણી, તારણ તરણ સફળ ફરે;
તે સામળ કહે સંસારમાં, મહીલામાં ભાગ્યેજ મળે.

માનની મોટે મુલ, મહા માથાએ મોટી;
જીતવા ધગ્ય છે જેહ, તેહની ખાંતજ ખોટી.

સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાળ, ભેદ ભાત જે બણીયા;
ઉચ નીચ તે અમીર, સરવ જીવંતીએ જણીયા.

સ્ત્રી ખરા રતનની ખાણ છે, મોટા પુરુષથી પ્રીછળે;
 સહુ શાસ્ત્ર સાક્ષી સામળ કહે, અંતરમાં સહુ ધ્વિછળે.
 નીર્મળ મનની નાર, સ્વામીને સ્વર્ગ પમાડે;
 જીવતી જોખન માંહી, રીઝથી રંગ રમાડે.
 ઢાંકે કુળ કલંક, સરસ ચલાવે ધર સુત્ર;
 વધે તેહથી વંશ, પ્રસવ પુત્ર સપુત્ર.
 વળા હોય સતી શુભ સાધવી, પુન્યવતી તે પારખી;
 છે નામ કોઇજ નારીયો, સ્વભાવે સહુ નહી સરખી.

ભીક્ષુક અને રાજ્ય કન્યાનો સંવાદ.

મારે માગવી ભીખ, સદાવ્રત તું તો આપે;
 હું જાચું જન નીચ, કષ્ટ તું કંઈકનાં કાપે.
 હું ચોળું તન રાખ, તુંતો સોને શોભાવે;
 મારે જીરણ વસ્ત્ર, તું પટકુળ ઓપાવે.
 વળા હું તો કંઈ છું કાસડુ, ચડી સુખપાલે ફરે;
 કટ કટરે ઘેલી ગોરડી, વીપ્ર ગરીબને કેમ વરે.
 ન ગમ્યો કોઈ નરેશ, ગમ્યો ન પ્રતાપીક પૂરો;
 ન ગમ્યો કરમી કોઈ, ગમ્યો ન સામદ શરો.
 ન ગમ્યો કોઈ વણીક, ગમ્યો નહી નૌતમ નાગર;
 દાતા કે દેશાઈ, ગમ્યો નહી સુમતી સાગર.
 કે નવ ગમ્યો ગામ ગરાશીયો, ન ગમ્યો મેહેવાશી તને;
 પ્રધાન પાટવી પરહરી, ખોળા કાઢ્યો તેં મને.
 વ્રડા જેવડું રત્ન છેક, રહેશે ક્યમ છાતું;
 તમે કહો પ્રતીબોધ, તેહ હુંતો કેમ માતું.
 તમ માટે મુજ જીવ, જરૂર જોતામાં જાય;

જો મુજને હોય મરાવવો, પરવશ પડવું તાહરે;
 અરે હાય અને હસવું થશે, જગત જાણશે જ્યાહરે. ૪
 ઇશ્વર કેરી આણ, નામ લેવા દઉં તારું;
 તારૂં પડે જ્યાં થુંક, મળે રૂધીર ત્યાં મારું;
 કુદ્રષ્ટી તુજને જીવે, ચક્ષુ જે તેનાં કાઢું;
 વાઢે નખ દે દુઃખ, વળી તેનું શીર વાઢું;
 જો કદાપી જીવ જોખમ થશે, ભગવતી તારીમાં બળું;
 હાકેમ પટેલ હાજર છતાં, શરીર તુજ સાથે બળું. ૫
 રૂડી રાજ્ય કુમારી, હિંચે હિંચોળા ખાટે;
 પરીમળ પુષ્પો પાન, પોઢતી પલંગ પાટે;
 સજે શોળ શણગાર, ઝવેર જીકતે જડાવે;
 ખમા ખમા કહે ખલક, લક્ષ્મી લાડ લડાવે;
 તેવી તરણીનું તો જીવો, વીપ્ર સાથ મનડું વસ્યું;
 ભીક્ષા ભાગી ભોજન કરે, કહે સામળ કારણ કશું. ૬
 સુરા પીએ જે નાર, જીવે વનવાડી સરોવર;
 જનત્રામાં નિત્ય જાય, તે સાથે પરધર નર;
 વાલાં અતી વાજાંત્ર, ગાન ઉપર દીલ દોડે;
 અતી ચપલાઈ ચીતે, હાસ્ય અતિ માંણે મોઢે;
 અતી લોભીને અતી લાલચી, અતિ નીસંક પરધર અડે;
 સામળ કહે કુત્ર શુદ્ધ કામની, એ લક્ષણથી ગુણ ધટે. ૭
 બાળ સ્વરૂપનું કુલણું.

રાગ-પુનમચાંદની.

પ્રીતે પ્રાણજીવન પુરષોત્તમ ઝુલે પારણેરે,
 નંદ ભવનમાં નીત્યે, અનોપમ ઓછવ થાય;

એવા સુખના સાગર, ભણુ હું પ્રભુના નામનેરે,
હીરા રત્ન જડયાં છે, વીશ્વકર્માએ સુખાસનેરે;
મણી માણેક મુક્તાનો નહીં કંઈ પાર.

એવા.

તેમાં પોઢ્યા પ્રીતથી, બાળ સ્વરૂપ ભગવાન;
ધરીયાં મોતી અંગશુ, કુંડળ ઝરકે કાન;
પગ અંગુઠો ગ્રહીને, પાન પ્રીતે કરતા પ્રભુરે;
દીપે મુખ શું સુંદર પુનમ ચંદ્રાર,

એવા.

આંખ અણીઆળી અતી, કમળ પાંખડી રૂપ;
કીકી કાળી બે શોભતી, મધુકર બાળસમ અનુપ;
તીક્ષ્ણ શુક નાશીકા, કેવી બ્રહ્મટિ વાંકડીરે;
કોમળ નીલમણીના, જેવું ઝળકે બાલ.

એવા.

મંદ મધુર સ્મીતથી હરે, જન મંડળનાં મન;
ભક્ત મન અત્રત ઝરે, દેખી દીવ્ય આ તન.

પીળો પટકો ઓઢી સુતા સુંદર શામળોરે;
માતા હેતે હાલો ગાતી, ઝુલાવે તાંય.

એવા.

ગોપીજન મંડળ સમીપ, રામચરીત્ર કહે માત;
અર્ધ લોચન મીચીને, શ્રવણ કરે જગ નાત;
પૂર્વે સ્મર્તી આપી, બાળ વીલુ બેઠા થયારે;
ધરીયુ રામરૂપ ધરી, ધનુષ બાણ તવ હાથ.

એવા.

માત અતી વીસ્મય થયા, દેખી અદ્ભુત રૂપ;
મુગ દેહ પાછો ધરી, સુતા સુણતા ભુપ—પ્રીતે.

ગરબો.

સખીયો નીજ નીજ નીતિ ધર્મ સદા સંભાળાયેરે. એ રાગ.
સખીયો ચાલો સત્વર કેસરી નૃપ નિહાળાયેરે;

દર્શન સ્નેહે કરતાં પામી સુધારસ આજ;
 ધરિયે હોંશ નિરખતાં સ્વર્ગીય સમસુખ માણીયેરે.
 સુખ દૃષ્ટિમાં સ્મિત હાસ્ય પ્રકાશતુરે;
 જોઇ ઉરમાં ન સમાય સહિયર! હર્ષ. ધરીયે.

રસભરી સુખ કલા દેવની, જાણે ઈન્દુ અપાર;
 કરીયે પ્રેમે પાનરસ, તોય ન આવે પાર.
 એવા રણ બંકા રાઠોડ, અતિ સોહામણારે;
 સુણીયે વચનામૃત, ઉમંગે આપણુ આજ. ધરીયે.

દુર્લભ દર્શન દેવને, એવા નટવર રાય;
 દર્શન દાને મન હરે, મૃદુતા છે મન માંય.
 એવા ચતુર શીરોમણી, શ્રીમાન જોધાણુનાથ છે રે;
 સદ્વર્તનમાં અતી પ્રિત એવી રીત. ધરીયે.

ક્ષમા દાન ગુણ વળી, વિદ્યા એજ વિલાસ;
 તન મન છે ધર્માર્પણ, હૃદયે એજ ઉલ્લાસ.
 નીતિ રીતિથી ભુષિત, અતિ પ્રેમાળ છે રે;
 જોનું વદન કનક સમાન એવા રાય. ધરીયે.

પરહીત અર્થે શ્રમ સહે, વ્યય કરે સદા સ્તવન;
 સુખ શાન્તિ પ્રસારવા, નીશદીન કરે મનન;
 નીરાશ ચીતના સ્વામીન અતિ દયાળ છેરે;
 કરે પુરણ સૌની આશા આપી પ્રદાન. ધરીયે.

ક્ષત્રીય ધર્મ વીશીષ્ટ વળી, દેવાંશી વીર રાય;
 કૃત્ય કૃત્ય દર્શન થતાં દ્રષ્ટા મન હર્ષાય—સંખીયો.

ગરબો.

ચાલો, ચાલો બેની તમે આજ, આપણે રમીએરે;
 તમે રાખોને ઉર ઉમંગ, રંગમાં બમીએરે;

પુર્ણચંદ્ર ખીલ્યો અતી, મનહર કરી પ્રકાશ;
 પુષ્પો ખીલ્યાં અતિ ઘણાં, બેની ! જુઓને હારોહાર;
 સખી, વીરહે વડુ વ્યાકુળ, રંગમાં ભમીયેરે. ચાલો.

ખીલ્યો છે ખટ મોગરો, ગુલાબને સેતુર;
 રમ્ય વસંત રૂતુ ધરી, બેની મન સૌનાં આતુર;
 દહ કર પરસ્પરે તાળ રમીયેરે. ચાલો.

વાયુ આવે અતી ઘણો, શોભાનો નહિ પાર;
 કોયલો ટાંકી રહી, વસંત ભ્રમર કરે ગુંજાર;
 યાચે નેપુરનો ઝણકાર, રંગમાં ભમીએરે. ચાલો.

પતિવ્રતા પ્રેમદા.

વાંસલડી વાગીને. એ રાગ.

પતિની જે પુજા કરે તે પદ્મિની.

અવર એથી ઉલટી વીધીની શંખણી. પતીની જે. ટેક.

નીચમ નીતિનો નીત્ય પાળે જે પ્રેમદા, ફરજ પતિની કરે છે જે અદા;

શીયળવંતી સ્યામા રહે છે જે સદા. પતીની જે. ૧

પતીને જે ખોલ કદી ન ઉઠાપે, મીઠું ખોલી સ્યામા સ્વામીને સુખ આપે;

આધી વ્યાધી ઉપાધી એ સહુ કાપે. પતીની જે. ૨

નારી જાતી અવનીમાં ગણાએ અખળા, તથાપી હું સદ્ગુણી ગણું સખળા;

કરે નહીં ઉરમાં વીચાર તે અખળા. પતીની જે. ૩

ગણે પત્ની પ્રભુ સમ જેવા, આણે ઉર ઉમરકા પણ એવા;

પ્રીતીમાં એ પુર્ણ પણે ચહે રહેવા. પતીની જે. ૪

ભામીની એ પરનારને નવ નીરખે, હૈયુ કદી હીણી નજરમાં ન હરખે;

સખી પણ સદ્ગુણી જોઈને પરખે. પતીની જે. ૫

કામની એ કામ તણે વશ થઇને, કરે નહીં નેહ અવસર સાથ જઇને;
સ્વામી સાથે રહે સમરપણુ લઇને. પતીની જે. ૬.

વિદ્યુત જેમ ધન સંગે ગગનમાં રહે છે, અંતર અંગ એને અર્પણુ કરી દે છે;
તેવી રીતે પદ્મીની પતી સંગ રહે છે. પતીની જે. ૭.

વીદ્યુત જે ધનથી વીખુટી પડે છે, ભુતળ ભેદી પાતાળમાં જઈ અડે છે;
પદ્મીની પતી વિયોગી પડે છે. પતીની જે. ૮

પતી સાથે સુખ દુઃખમાં નીત્ય રહેતી, વૈભવ વડો એને માની એ લેતી;
દેખી સુખપરનું વીઠ્ઠળ થઈ ન વહેતી. પતીની જે. ૯

દંપતી આવા સ્વર્ગ સમુ સુખ લે છે, સદા ઉર આનંદી એહ રહે છે;
ભવોભવ જોડુ એ મળવું ચહે છે. પતીની જે. ૧૦

કર્મ કર્મ જેણે હશે કાંઈક સારાં, મળે નરનારી તહાં આમ પ્યારાં;
નકી કહું રહે નહી કદી ન્યારાં. પતીની જે. ૧૧

બહુ વીધી બાળકને એ ઉછેરી, થઈ પડે માનીતી મરદને મેરી;
જેશંગ કહે સદ્ગુણની સાડી પહેરી. પતીની જે. ૧૨

શીખામણ.

ગરબો.

સખીઓ નીજ નીજ નીતિ ધર્મ સદા સંભાળીએરે;

પરમ પવિત્ર પતિવ્રત પટકુળ કરી પરીધાન;

સાસુ સસરા માત પીતાની શેવા સાચવોરે;

ભાવ સહિત ભક્તિથી નીત ભજીએ ભગવાન;

એવા ઉત્તમ ગુણથી ઉભય સુકુળ અજવાળીએ રે. એ ટેક.

નજરે નજર ન જોડીએ, નાથ વિના નર સાથ;

પર નરને નવ આપીએ, તાળી હાથો હાથ.

હસવું રમવું જમવું એકાંતે નવ બેસવુંરે;
 પતિ વિણ પતિના પણ સદમિત્રાની સંગાય—એ૦
 નાથ વિના કરવી નહિ, વીનોદ રસની વાત;
 વિશ્વ વિરૂદ્ધ ન વર્તવું, બલે તાત કે બ્રાત;
 સજની બ્રષ્ઠ થવું નહી, સુધરી સદ આચારથીરે;
 નિર્લજ્જ નટખટની સોખત તજવી સુવાત—એ.
 કુષ્ઠી કદરૂપ કુખડો, નીરધન નિર્બળ કાય;
 મતિહીન પતિત પતિ મળે, એ સતીને સૂરરાય;
 જોડી પગ અંગુઠો, દ્રષ્ટી આધુ ઓઢીએરે;
 સુખકર સાચવીએ સૌ સાથે સંપ સદાય—એ૦
 ઉચે સ્વરે ન ઉચરવું, મુકીને મરજાદ;
 કુલીન બહેન કરવો નહી, વડીલથી વીવાદ;
 ચંચળ ચાલે ચતુરા, ચટક મટક નવ ચાલીએરે;
 શીવ મુત કેશવની શીખામણ અંતર યાદ—એ૦

ગરબો

(રઘુપતી રામ રૂદ્રેમાં રહેજોરે—એ રાગ)
 શાણી સખી વાત રૂદ્રેમાં લેજોરે—ટેક
 સખી પડવે તે પીતાળ પ્રીતેરે,
 કીધો ઉપદેશ રૂડી રીતેરે;
 બણ વિદ્યા તું પુત્રી નીત્યે—શાણી સખી.
 તેથી સુખ પામીશ કહું સાચુરે,
 માટે રૂડું હું તારું રાચુરે,
 કહું માતે ન મુકયું કાચું—શાણી સખી.

સખી ખીજે તે બોધ મેં જાણ્યોરે,
 અતી અંતઃકર્ણમાં આણ્યોરે;
 મન મધ્યે વિચારીને માણ્યો—શાણી સખી.
 સખી ત્રીજે તે તન મુજ હરખ્યુંરે,
 મુજ પિતાજીનું મન નરખ્યુંરે;
 પ્રીત આણી મેં પુરણુ પરખ્યું—શાણી સખી.
 સખી ચોથે મેં વાત વીચારીરે,
 એક શીલેટ હતી તે ઉતારીરે;
 ભાવે બણવું અંતરમાં ધારી—શાણી સખી.
 સખી પાંચમે કકકો હું શીખીરે,
 કીધી તનથી મેહેનત તીખીરે;
 મારી પીતરણુ બેન તો ધીખી—શાણી સખી.
 સખી છઠે પદો સહુ કીધારે,
 અ, આ, ઇ, ઈ, એ અક્ષર લીધારે;
 સર્વ કારજ મારાં સીધાં—શાણી સખી.
 સખી સાતમે વાંચવા માંડ્યુંરે,
 ભાવે બણતાં મુજને ભાવ્યુંરે;
 ઘણા હેતેથી મનમાં ધાર્યું—શાણી સખી.
 સખી આઠમે અક્ષર આવીરે,
 મારે મેળે હું લખીને લાવીરે;
 ત્યારે પીતાજીને મન ભાવી—શાણી સખી.
 સખી નોમે તે વાર ન લાગીરે,
 ખોટો અક્ષર કેરી ભાંગીરે;
 મારી મેળે પુસ્તક લીધું માગી—શાણી સખી.

સખી દશમે દયા કીધીરે,
 આપી ચોપડી તે વાંચી દીધીરે;
 સુણી ગાંડી મને હાલ કીધી—શાણી સખી.
 સખી એકાદસી ઉપવાસીરે,
 માંડયું ભણવા મઠી ઉદાસીરે;
 મને સહાય થયા અવીનાશી —શાણી સખી.
 સખી ખારસે બહુ સુખ પામીરે,
 હુંતો સઘળી હકીકત પામીરે;
 કીધું હેત નહીં રહી ખામી—શાણી સખી.
 સખી તેરશે તન મુજ તાણુરે,
 એક જભે કહું છું ઝાઝુરે;
 સદા અંગ રહેશું હવે સાણું—શાણી સખી.
 સખી ચઉદશે ચાતુરી આવીરે,
 ઘણા બોધની બુકો મંગાવીરે;
 વાંચી સુણતા પીતાજીને ભાવી—શાણી સખી.
 સખી પુનમ ચંદ્ર પ્રકાશેરે;
 શીખી લખતાં ભણતાં હુલાસેરે;
 મારી સફળે ફળી સર્વ આશા—શાણી સખી.
 સખી પક્ષ અંધાર્યું આવ્યુંરે,
 ભણી હું તે સર્વને ભાવ્યું રે;
 જ્ઞાન ધીરજરામે બતાવ્યું—શાણી સખી.

આર્ય મહિલાને ઉપદેશ.

(કારતકે કાલિકા કાગળ મોકલેરે, ખહેની ગરબે રમવા આવ. એ રાગ)
ભામિનીઓ ભારત દેશનીરે,—નિજ ધર્મ તણો લહી મર્મ;
સદ્ગુણ સેવો સૌ ખેલડોરે, જેથી સદ્ગુણ થશે સહ કર્મ. (ટેક)

સાખી—અતિ હિતકર એ દેશના, અસલ સમયના ચાલ;

પેસાડયાં તેમાં તમે, અહિત બરેલાં સાલ.

દીપી દુટયો તમ દેશનોરે, કાંઈ તત્ત્વ તણો શુભ સ્થંભ;

શાસ્ત્ર તણો સેતુ તોડિનેરે, કર્યો ઐરકમત આરંભ. ભામનીઓ.

સાખી—પિયર પનોતી પણ સ્ત્રીઓ, સેવતી સાસરવાસ;

પિયર પનોતિ હાલ તો,—ગણે પતિને દાસ.

તેવી રીતે આ દેશમારે,—આલ્યો દંપતિનો શુભ ધર્મ;

ત્યારે પ્રજા ક્યાંથી સાંપડોરે—જે કો સમજે દેશનું મર્મ. ભામનીઓ.

સાખી—અસલ સુંદરી આર્યની, પૂજે પતિના પાય;

હાલ ઢાંગી જોગી જતી—કેરે ફંદ ફસાય.

નવીન ભણીને ગોળા ગુંથેરે, તે શું હરખે મેળવે હાથ;

જણુતી સ્વદેશ દ્રોહી દેડકારે, જેથી હિન્દ ગણાય અનાથ. ભામિ.

સાખી—અહ્યા વખણુ રૂદ્રને, તેં પણ નવ દીધી દાદ;

વળી સીતા દ્રૌપદી તણું, કરો પતિવ્રત યાદ;

સ્વપ્ને પણ ન સતિત્વ ડગાવશોરે, તોજ થાશે પરાક્રમી પુત્ર;

તેહજ દેશ ઉદ્ધારમાં દીપશેરે, સાચું સમજી શૌર્યનું સુત્ર. ભામિ.

સાખી—સ્ત્રી હઠની જક નવ ધરો, ધરો સુગુણ સહ ટેક;

નિજ હિત સ્વદેશ હિત તણો, એ રસ્તો છે એક.

વિદ્યા સદ્ગુણ વિષુ શોભે નહિરે, જેમ વેશ્યાનું સંગિત જ્ઞાન;

હોય વિદ્યા તો એ સદ્ગુણોરે, ધણી સતીઓ રણી મહા માન. ભામિ.

સાખી-ખાળ લગ્નમાં મગ્ન થઈ, વરઘોડે ધરી બહાલ;
 ન્યાતવરા કરી વિશુ ગજે, ધર ન કરો બેહાલ;
 ધર વેચાવી વરને કદીરે, જરહીન કરો ન જરાય;
 મિથ્યા મોટાઘમાં નવ મરોરે, તોજ આ ભવસિંધુ તરાય. બામિ.

સાખી-ખળતી રહેમાં પતિ પુંઠે, પડતી તેના પુત્ર;
 ચઢતા તોપ ખડગ મુખે, સમજી શરિરને સુત.
 વિધવા કેઈ વ્રત પાળતીરે, તેના સુત ગ્રહતા શમશેર;
 વિધવા લગ્નો ને નાતરાંરે, તેની વેળ કરતી કેર. બામિનીઓ.

સાખી-મનકુળ અંદર અવતરી, ન ચહો પશુનો પંથ;
 'સાચું' એ બહુતર ગણો, એજ સુગુણનો ગ્રંથ;
 સંધવી સાચી મતિ એ દિયેરે, કોટિ વિદ્યાતણે શિર મોડ;
 શણુગાર સાચો પતિવ્રત તણોરે, જેની કંઠયે જડે નહિ જોડ. બામિ.
 (વિદ્યાર્થી જીવન.)

ડાકોરના રણુછોડજી મહારાજનો ગરબો.

અક્ષબેલીરે અંખે માત જેવાને જમ્મએ. એ રાગ.

છોગાળા છખીલા છેલ, રણુછોડ રંગીલા;

કરી બોડાણાપર મેહેર, મોરલીવાળા.

ટેક.

અકળકળા અક્ષબેલા તારી, પાર ન પામે શેષરે;

વેદ વીચારી વીરમે પામ્યા, સમજાઓ નહી ભેશ. રણુછોડ. ૧

મહા મોટમ મહારાજ તારી, મુખથી કેમ કહેવાયરે;

સમુદ્રમાંથી ચાંચ ભરે જેમ, પક્ષીની તૃષા જાય. રણુછોડ. ૨

મંદગતી મહારાજ મારી, મલીન માંડે મનરે;

શરણે રાખો શામળીયા મને, જાણી તમારો જન. રણુછોડ. ૩

દારકાના વાસી રાય, રણુછોડ તમારું નામરે;
 ઘણી દયા ગુજરાત ઉપર કરી, આવ્યા ડાકોર ગામ. રણુછોડ. ૪
 બોડાણાની ભક્તિ ભાવી, ભુદરજી ભલી તમને રે;
 અઢકળ ઢળીઆ ધરણીધર દુરલભ, હો આગમ નીગમ. રણુછોડ. ૫
 ધન બોડાણા ધીરજ તારી, ધન ધન તારી માતરે;
 પાતળીયો પોતાનો કીધો, હેતે ઝાલી હાથ. રણુછોડ. ૬
 સીતેર વરસ સેવા કરીને, સામળીયો સમજાવ્યોરે;
 ડાકોરથી તો દારકાં માંહે, વરસે બે ત્રણ ફેરી આવ્યો. રણુછોડ. ૭
 કરમાં તુળસી વાવીરે, જઈ ચતુરભુજને ચડાવીરે;
 પ્રભુજી તો પ્રસન્ન થયાને, દિલમાં દયા આવી. રણુછોડ. ૮
 અલબેલો બોલ્યા એમ, મુખથી બોડાણાની સાથરે;
 એકાંતે આવીને કહે, તે કોઈ ન જાણે વાત. રણુછોડ.
 ઘણા દીવસ તે-મારે કાળે, મોટું કષ્ટ કીધું રે;
 વધુ તારું વૃદ્ધ થયું, તે જોઈ મારું મન ખીધું. રણુછોડ. ૧૦
 તે માટે હું તારી સાથે, આવું તારે ગામરે;
 તારે ચરણે નથી ચલાતું, તે માટે જવું ધામ. રણુછોડ. ૧૧
 કહ્યું મારું માની કાલે, જા તું ડાકોર ગામરે;
 વહેલ લાવ તું વાત ન કુટે, મનમાં રાખી હામ. રણુછોડ. ૧૨
 બોડાણો કહે બાપજી, હું વહેલ ક્યાંથી લાવું રે;
 મારે ઘેર તો નથી મહારાજ, કેમ કરીને આવું. રણુછોડ. ૧૩
 મોહનજી કહે માગી લાવો, જોવી તેવી વહેલરે;
 જાત જોવાનું કામ નથી, બે જોડી લાવો બેલ. રણુછોડ. ૧૪
 બોડાણાને વચનજ આપી, વીઢાય કીધો વળતી રે;
 વનમાળી કહે તારે મારે, વાત આવી છે મળતી. રણુછોડ. ૧૫

વાર કહીને વીઠલજીને, ચરણે પડ્યો કરજોડરે;
 લજ્જા મારી લટકાળા, તમે રાખજો શ્રી રણુછોડ. રણુછોડ. ૧૬
 અતી આતુરતા અંગમાં ને, આવ્યો ડાકોર ગામરે;
 પાડોશીને પેરે કહી, મારે તમ સરખું છે કામ. રણુછોડ. ૧૭
 ઉપકાર માનું તમ તણો જો, આપો બળદ ને વહેલરે;
 જવું દવારકાં છેલે ફેરે, તીકમજીની ટેલ. રણુછોડ. ૧૮
 પુરવાશી પડોશી કહે ભાઈ, જેવી તેવી મળશેરે;
 જેમ તેમ કરીને જોડી, ભાઈ ભાગ્ય તારું ફરશે. રણુછોડ. ૧૯
 એવું સાંભળી ઉઠ્યો પોતે, વાર કહી વેહેલ જોડીરે;
 વેલા કરતાં વનમાળીના, મંદીર પાછળ છોડી. રણુછોડ. ૨૦
 ગુગળી સઉકો હસવા લાગ્યા, કહિતક સરખી વાતરે;
 બોડાણો તો આણે આવ્યા, લેધ જવાને નાથ. રણુછોડ. ૨૧
 વેહેલ ને બે બળદ જોતાં, હસે છે મુખ મોડરે;
 અરે ભાઈ ભુતળમાં ના મળે, આવી ખીજ જોડ. રણુછોડ. ૨૨
 બોડાણો કહે હસો ભાઈઓ, હસવા સરખી વાતરે;
 ઈશ્વર ઈચ્છા કોઈ ના જણે, કેવું થશે પ્રખ્યાત. રણુછોડ. ૨૩
 સંધ્યા થઈને સેન કરાવ્યું, રણુછોડજીને રંગભેરરે;
 અડધી રાતે ઉઠ્યા પોતે, પ્રિતમે કરી પેર. રણુછોડ. ૨૪
 તાળાં તોડ્યાં ભુગળ ભાગી, આવ્યા મંદીર બહારરે;
 બોડાણાની પાસે આવી, પ્રેમે કર્યો પોકાર. રણુછોડ. ૨૫
 જગ જગ તું ઝટપટ કરીને, વીઠલ કહે વેહેલ જોડરે;
 બોડાણો ઝખકીને જાગ્યો, દીઠા શ્રીરણુછોડ. રણુછોડ. ૨૬
 ગદ ગદ કંઠે ગળગળતુ બોલે, થર થર ધ્રુજે અંગરે;
 ગોવિંદજી હવે શી ગત થાશે, તમે રાખજો રંગ. રણુછોડ. ૨૭

બળદ તો એસે ને ઉઠે, ચાલે નહી લગારે;
 પ્રાતસમે તો પકડશે, મુને મારશે બહુ માર. રણછોડ. ૨૮
 જગજીવન જેમ તેમ કરતાં, ઝાંપા સુધી કહાડરે;
 હાંકીશ હું પછી હેતે કરીને, માનીશ તારો પાડ. રણછોડ. ૨૯
 જેમ તેમ કરતા ઝાંપા સુધી, પાછલી રાતે પહોંચ્યારે;
 રાશ પરોણા પોતે લીધો, બોડાણો માંહે સુતા. રણછોડ. ૩૦
 વેગે વહેલ ઉડાડી પોતે, અંત્રીક્ષથી અલબેલેરે;
 ઉમરેઠ ને ડોકોરની વચ્ચે, આણીને તે મેલે. રણછોડ. ૩૧
 બોડાણાને કહે જગજીવન, જગી જોને વાટરે;
 પ્રાત થયો ઉઠ આળસ મેહેલી, જો આવ્યો કાંઈ ધાટ. રણછોડ. ૩૨
 આંખ ઉઘાડી ઉંચું જોયું, બોડાણે તેણી વારરે;
 સામળીયા સીમાડો મારા, ગામ તણો નીરધાર. રણછોડ. ૩૩
 અલબેલો ઉતરીયા હેઠે, લીખ તળે લટકાજોરે;
 વિસરામ કીધો વાલાજીએ, ચંભીને થાક ટાલ્યો. રણછોડ. ૩૪
 લીમડાનું લટકાળા તમે, એક ડાળ કીધું મીઠુંરે;
 કર અડકાડી કડવાસ કાહાડી, તે સઉએ નજરે દીઠું. રણછોડ. ૩૫
 પતળીજ ત્યાં પગલાં પડ્યાં, પોતાનાં સાક્ષાતરે;
 અઘાપી એધાણી તેની, સરવે જાણે વાત. રણછોડ. ૩૬
 એમ કહી અલબેલો આવ્યા, દડબડ ડોકોર ગામરે;
 બોડાણા પ્રત્યે એમજ બોલ્યા, મને રહેવાને કર ઠામ. રણછોડ. ૩૭
 ફણીધર કહે ધામ તજ્યું મેં, તે સઉકોએ જાણ્યુંરે;
 મંદીરમાં મુજને નહી દેખે, જ્યારે વહાશે વહાણું. રણછોડ. ૩૮
 ધસમસ કરતા ધર્મ આવશે, ગુગળી ધરવાળારે;
 સામળીયો કહે મુજને સંતાડી, તું ઝાલી બેશને માળ. રણછોડ.

- ગોમતીમાં ગોવીંદજી પેઠા, વાવ્યમાં વનમાળીરે;
 ગાળો દેતા ગુગળી આવ્યા, થોડે દીવસે ચાલી. રણછોડ. ૪૦
- ખોડાણુને બાંધી લાવો, ગુગળી એમ ખોલ્યારે;
 ખોડાણુ ગોરસ થઈ મળવા, ગયા સહુના પહેલા. રણછોડ. ૪૧
- આવતામાં આંખ ચડાવી, ગુગળીએ વીકાજરે;
 ચોર તું કેમ ચોરી લાવ્યો, ભુદરજી ભુપાળ. રણછોડ. ૪૨
- ખોલ ખોલ કહી બરછી મારી, મુઠ્ઠાગત તે પડ્યોરે;
 અંગીકાર કરી અલખેલો, હજીએ દીસે ખોડો. રણછોડ. ૪૩
- ગોમતીમાં રૂધીર થયું, તે જુગ મોઝારે;
 એ એધાણે અલખેલાજી, સોધી કાડ્યા નીર બહાર. રણછોડ. ૪૪
- ખે વચને ત્યાં બળવંત ખોલ્યા, હું હવે નહી ત્યાં આવુંરે;
 મુજ બરાબર સોનું દધને, કરો તમે મન ભાવ્યું. રણછોડ. ૪૫
- લાલચમાં લપટાયા સર્વે, લોભમાં લલચાચારે;
 સરકાર સર્વે પંચ મળીને, ત્રાંસ તીરે લાવ્યા. રણછોડ. ૪૬
- સામાસામી લખ્યું લખને, ખોડાણુ એક ખોલ્યોરે;
 એકાંતે અલખેલા સાથે, પ્રીતે પડેદો ખોલ્યો. રણછોડ. ૪૭
- મહારાજ મુજ પાસ નથી, વાલ કેરી વીંટીરે;
 સોનું જોઈએ શામ બરાબર, ચીતમાં ચીંતા પેડી. રણછોડ. ૪૮
- ગોવિંદજી કહે ઘેર જઈને, ગંગાબાઈને પુછોરે;
 સવા વાલની વાળી છે તે, લાવો ક્યાં તમે ધુજો. રણછોડ. ૪૯
- ઘેર આવીને ગંગાબાઈને, વાત કહી વિસ્તારીરે;
 વાળી લઈ વનમાળી તેડે, ગોવાંદની ગત્ય ન્યારી. રણછોડ. ૫૦
- તરત લખને તીરે આવ્યાં, વાળી રાખી પાસરે;
 વળ રાખજો લટકાળા, હું ચરણ કમળની દાસ. રણછોડ. ૫૧

વડના ડાળે ત્રાંસ બાંધ્યા, તીકમજીને બેળ્યારે;
 વાળી નમેથી વાલમ કર્યા, પછે જેને સઉકો બોલ્યા. રણુછોડ. ૫૨
 સખા થઈને જગજીવનને, ગુગળી ગાળો દેહેરે;
 કાળા તુજમાં કપટ બર્થુ છે, ઝેર ઝાઝેર રહે છે. રણુછોડ. ૫૩
 બાળપણે તેં મામો માર્યો, મથુરા નગરી માંયરે;
 આજ લગી અમને અથડાવ્યા, હવે જઈએ કયાંય. રણુછોડ. ૫૪
 પ્રભુ કહે પાછા ફરો તમે, જાઓ દારકાં મોજારરે;
 સ્વરૂપ મારૂ સેવંત્રીમાં છે, તે કહાડજો બહાર. રણુછોડ. ૫૫
 નીરાશ થઈ નીસાસો મુકી, ગુગળી ઘેર પધાર્યારે;
 સેવંત્રીમાં જઈને જોયું, પ્રભુ ત્યાંતો પધાર્યા. રણુછોડ. ૫૬
 સંવત બાર ને બારમાં પ્રભુ, બાકી કશી ન રાખીરે;
 દયા કરીને ડાકારમાં આવ્યા, તે સરવે પુરે સાખી. રણુછોડ. ૫૭
 વરસ પાંચસે અગતોતર સુધી, અલખેલે એમ કીધુંરે;
 ત્યાં લગી તો ગોમતી તીરે, સહને દર્શન દીધું. રણુછોડ. ૫૮
 અભેસંગ એક રાજ આવ્યો, મારવાડથી મોટારે;
 પીતાજીશું પ્રપંચજ કીધો, મનમાં મેલછે ખોટો. રણુછોડ. ૫૯
 તેણે મન માન્યું મોહનજીનું, મંદીર તો આદરવુંરે;
 જગજીવનને જોગ મેળવવા, પરમેશ્વરનું કરવું. રણુછોડ. ૬૦
 કારજ કીધું જાણી, વજીર રતનસીંગ તેડેરે;
 મોહનજીનું મંદીર મોટું, કરવું દીવસ થોડે. રણુછોડ. ૬૧
 મંદીર કરીને મહારાજને, પધરાવ્યા ત્યાંથી પ્રીતેરે;
 સંવત સતર એકાશીમાં, રંગીલો રંગ રીતે. રણુછોડ. ૬૨
 માણેકઠારીએ મેળો કીધો, મોહનને મન બાવેરે;
 વૈષ્ણવ વાજાંત્ર લેઈ, સરવે સમાજે આવે. રણુછોડ.

- મોટું મહાતમ જાણીને જન, સરવે દરશણે આવેરે;
બેટ સામગરી શયુગાર સારા, સામળીયાને લાવે. રણછોડ. ૬૪
- મેળો મહાભારત થયો, તે મંદીરમાં ન માયરે;
જગજીવનને જોવાને તો, જન ધણા ત્યાં જાય. રણછોડ. ૬૫
- ત્યારે માહારાજે મનસુખો કીધો, મંદીર મોટું કીજેરે;
ઉંચે આશને તમો બેસીને, દંરશન સહિતે દીજે. રણછોડ. ૬૬
- ત્રાંબેકરને તરત કહ્યું, તે ક્ષણ ન લાગી વારરે;
હાકોર મધ્યે દોડી આવ્યો, પુનાનો રહેનાર. રણછોડ. ૬૭
- આવીને અલબેલા કેરું, આરંભ્યું મંદીરરે;
સલાટ સારા શોધી કહે છે, વેગે કરજો વીર. રણછોડ. ૬૮
- કામ કરતાં કસર ન કરશો, પધસો પુરો પાડુરે;
ધન તો ધરણીધરનું સરવે, સ્યામ મુસ્તક ગાડું. રણછોડ. ૬૯
- પાયામાં તે પથ્થર પુર્યા, સીસુ ઢોળ્યું સારરે;
મોહનજીનું મંદીર કીધું, શોભાનો નહી પાર. રણછોડ. ૭૦
- મહારાજનું મંદીર થયું, ત્રીજો વરષે તૈયારરે;
પ્રભુજીને પધરાવવા તણો, કીધો છે નીરધાર. રણછોડ. ૭૧
- સરવે મળીને સામળીયાની, પાસે આવ્યા પ્રીતેરે;
મહુરત જોવા મોટા જોશી, તેડાવ્યા રંગ રીતે. રણછોડ. ૭૨
- મહુરત જોધને જોશી કહે છે, મંદીરમાં પધરાવોરે;
મોટું મહુરત આજ દહાડો, ફરી ન આવે આવો. રણછોડ. ૭૩
- અલબેલાજીને ઉચકે પણ, ખસે નહી તલ માત્રરે;
વીચારી સહુ વિસ્મયે પામ્યા, ગળીયાં સહુનાં ગાત્ર. રણછોડ. ૭૪
- શું થાશે સામળીયા મોટું, મંદીર મીથ્યા થાશેરે;
ત્રાંબેકર કહે ટેક રાખજો, લજ્જા મારી જાશે. રણછોડ. ૭૫

પુન્ય દાન બહુ પેરે કીધાં, પાતળીયા પધરાવ્યારે;
 તોયે પણ મોહન ન માને, મોટે મંદીર જાવા. રણુછોડ. ૭૬
 સાંજ પડીને સહુ કોઇ ચાક્યા, કાંઈ ન સુજે વાતરે;
 અલબેલાને એમ ગમ્યું નહી, હેઠા પડીયા હાથ. રણુછોડ. ૭૭
 પ્રભુએ પ્રેર્યો પુરવાશી, કોઇ બોલ્યો આવી વાતરે;
 જુગજીવનને જોઈએ ભાઈઓ, બોડાણાની જાત. રણુછોડ. ૭૮
 તેના કુળમાં કોઈ હોય તો, અલેબેલોજી ઉઠેરે;
 બોગ કરીને ખખર મંગાવો, તો ત્રીકમજી તુઠે. રણુછોડ. ૭૯
 શોધ કરીને શોધી કહાડ્યો, કુળ મધેનો કોધરે;
 જોતામાં જુગજીવન કેરૂં, મન રહ્યું છે મોહી. રણુછોડ. ૮૦
 અલબેલાને અંગે અટક્યા, અંગે સપ્તજો સાથરે;
 અંત્રીક્ષથી ઉઠ્યા અલબેલો, તે કોઈ ના જાણે વાત. રણુછોડ. ૮૧
 પ્રીત કરી પાતળીઓ લખને, મોટે મંદીર ચાલ્યોરે;
 સીંધાસન ઉપર સામળીઓ, હરજી હેતે આવ્યા. રણુછોડ. ૮૨
 સંવત અદાર અઠાવીશે, પ્રીત કરી પધાર્યારે;
 સહુને સુખ આપ્યું સામળીએ, અંગે રંગ વધાર્યા. રણુછોડ. ૮૩
 બોડાણાનું બરદ જણાવા, વંશ બોલાવ્યા વાહાલેરે;
 ત્રાંબેકર તેને તેડીને, સરપાવ સારા આલે. રણુછોડ. ૮૪
 ડાકોર કીધું દ્વારકાં, તે ત્રીકમજી તત્કાળરે;
 લવ લવ મારી લેખે લખજો, તમે પીતા હું બાળ. રણુછોડ. ૮૫
 સીંધાસણની શોભા સારી, આરસનું માંહી કામરે,
 મધ્યે મોહન તમો ખીરાજો, જોવા સરખું ધામ. રણુછોડ. ૮૬
 ચરણ કમળનું ચિતવણ કરતાં, ચિંતા ચીતાઓલાયરે;
 નેપુર ઝાંઝર ધુધરીઓ, અલબેલા લેઈ બલાય. રણુછોડ. ૮૭

- પીતાંબર પીળુ છે તેની, કસબની છે કારરે;
જડીત્ર કંદોરો જોડે શોભે, ધુધરીનો ધમધોર. રણુછોડ. ૮૮
- કસબી વાધો કનક સરીખો, પટકો પીળો શોભેરે;
લેહેર કસબની કોર ઉપર, અલબેલાને ઓપે. રણુછોડ. ૮૯
- ચારે હાથે ચતુરભુજને, કટાં ચુનીઓ વાળારે;
સાંકરી અંગે સારી શોભે, બાબુબંધ નખરાળાં. રણુછોડ. ૯૦
- આંગળીએ અંગુડી ઉજવળ, વેઢ અને વીંતીરે;
પુંચી સાંકળાં પાતળીઆને, મુખમાં મોરલી મીડી. રણુછોડ. ૯૧
- મોતી માળા ત્રણ ત્રેવડી, અલબેલાને ઓપેરે;
મોહનમાળા મોટી માંહે, ચરણે જમને ઓપે. રણુછોડ. ૯૨
- સોનાની સાંકળીઓ દોરો, દુગ દુગીઓ માંહી ઝળકેરે;
શંખ ગદા પદ્મ ને ચક્ર, ચારે હાથે ચળકે. રણુછોડ ૯૩
- મળેબંધ ગળામાં સોહીએ, કાંતે કુંડળ મોતીરે;
જડાવતું તીલક જડુવરને, અખંડ જોત ઉદોતી. રણુછોડ. ૯૪
- મુગટ મનોહર મહારાજનો, જુગમાં ન મળે જોડરે;
મધે ચુનીઓ ચળક ઝાઝી, કલકી તોરાનો કોડ. રણુછોડ. ૯૫
- અદ્ભુત રૂપ અલંકમાં ન આવે, એકરસના શું બાખુરે;
અપાર તેનો પાર નથી, હું કેમ કરી ઝાંખું. રણુછોડ. ૯૬
- જેને જેવો જોષએ તેને, તેવો એ અલબેલોરે,
મવાય તેમ ગુણ એના ગાળે, રખે અળગો મેલો. રણુછોડ. ૯૭
- ધન બોડાણા ધીરજ તારી, બળવંતને તે બાંધ્યોરે;
જોગી મુનીને જે તે દુર્લભ, તે પ્રભુ તુજને બાંધ્યો. રણુછોડ. ૯૮
- હાસરામાં ઠીક નીકળ્યો, પ્રગણામાં પ્રીતેરે;
દુનિયામાં તેં ડોકો કીધો, ડોકોરમાં રહે રંગ રીતે. રણુછોડ. ૯૯

ચાર જુગમાં જાણ થયો, તું બોડાણો બલીહારીરે;
 તન મન ધન તે ત્રીકમ ઉપર, સરવે નાંખ્યું વારી. રણુછોડ. ૧૦૦
 અલખેલાને અરજ અમારી, એકાંતે તમે કહેજોરે;
 અવગુણનો તો આંક નથી, તમે સામળીયાજી સહેજો. રણુછોડ. ૧૦૧
 જો મોહન મનમાં જાણો તો, જુગમાં ન મળે જોડરે;
 ત્રાહ ત્રાહ શરણાગત રાખો, રંગીલા રણુછોડ. રણુછોડ. ૧૦૨
 જે જે અવગુણ જોશો તે પ્રભુ, મુજમાં બર્યા બરપુરરે;
 આજ કરો તો ઉડી જવું, જેમ આકડાનું તુર. રણુછોડ. ૧૦૩
 સામળીયા તમે સામુ જુઓ, સ્નેહ ધરી શામરે;
 મન ફેરવો મોહન માફ, સેજે થાએ કામ. રણુછોડ. ૧૦૪
 ચરણ કમળમાં વીતડુ માફ, તાણીને તમે રાખોરે;
 ધણી થઈ ગીરધારી મુજને, તરછોડી ના નાંખો. રણુછોડ. ૧૦૫
 ખેડ કર જોડી ચરણે લાગુ, સો સો કરું સલામરે;
 રણુછોડને તમે રાખ્યા રશીયા, ખાના જાત ગુલામ. રણુછોડ. ૧૦૬
 રાય રણુછોડનો મરખો, જે કોષ ગાશે પુરણુ પ્રીતેરે;
 તે ઉપર રીજે રંગીલો, રસ ખસ થઈ રંગ રીતે. રણુછોડ. ૧૦૭
 સહુ મળીને સાંભળજો ભાઈ, કહું છું વારંવારરે;
 ભુલ્યું ચુક્યું માફ કરજો, કરતા છે કીરતાર. રણુછોડ. ૧૦૮
 સંવત અઢાર અગનોતરો, આઠમ આસો માસરે;
 કૃષ્ણ પક્ષને રવીવારે, ગુણ ગાય છે રણુછોડદાસ. રણુછોડ. ૧૦૯

ગરબી.

મારી ખાઈજી છે મનમાન, સમ હું ખાઈશરે;
 મારી નણુદલને નહી ગમે તો, મહીયર જાઈશરે.

આઈજી યુધ વિના મેં, માળા ટોડલીએ ભરાવીરે;
 ઘેલી થઈ ધર કામજ લાગ્યું, વળતી વિગત ન આવી. સમ. ૧
 સુ સમરી આકાશે આવી, ગગને ધોર લઈ ચાલી;
 વંદાવનમાં ગઉ ચરાવતાં, નંદલાલ છે આલી. સમ. ૨
 અમે વહુવારું નાનાં માટે, બોલતાં મુખ ખીજેરે;
 મોહનનું મુખ મીઠું કરાવી, માળા માગી લેજે. સમ. ૩
 પેરે પેરે પુછી જોજોને, બોલ્યું ન પડે બહારરે;
 રામકૃષ્ણ પ્રભુ રંગનો રશીયો, સઉની લે સંભાળ. સમ. ૪

ગરબી.

ત્યારે નણુદલ બોલી વાત, સમ શા ખાશોરે;
 જ્યારે આવશે મારો બ્રાત, સાચા થાશોરે.
 કેહેવાદે મારા ભાઈને, એને કાનુડો બહુ બહાલોરે;
 મોહનને કાળે રૂડા દીસો છો, માળ અમારી ધાલો. સમ. ૧
 કે દહાડાનું કરણુ ઝુલ, તે ક્યાંય આવી વીસારીરે;
 તે મેં કહાનને કાને દીઠું, સાખ્ય છે સૈયર મારી. સમ. ૨
 હરિને નીત્ય પ્રિતે નિરખ્યા વિન, વહુને અન્ન ન ભાવેરે;
 સામળીયો સામેલો થઈ, વહુજી માટે આવે. સમ. ૩
 વહુને અતી ધણો બહાલો છે, સામળીઓ શામ વરણુરે;
 રામ કૃષ્ણ પ્રભુ રંગનો રશીઓ, મથુરાનો ભગવાન. સમ. ૪

ભાગ ૫ મે સમાપ્ત.

ભાગ ૬ ઠા.

સ્ત્રી કર્તવ્ય.

(નવીન શું વર્ણવુંરે હું નિત્યે તારી પાસ—એ લય.)

સખી શીખ સાધીએ રે, મળી સર્વે સંઘાત;
 શામળીઆને સતિએ સાથે, મુકી તન મન ધનરી.
 પ્રેમ પાત્રમાં પતિવ્રત મુકી, રમે યુવન વનરી;
 સદગુણ સુશીલ નાથ છે, ભજવવા ઈશ સમાન;
 અન્ય પુરૂષ સૌ બ્રાત છે, ધરવું એવું ધ્યાન.

સખી.

ક્ષમા શાન્તી શિલ ભુષણ ધારી, ભજવા પતિનેરી;
 દયા, આદ્ર શુદ્ધ વર્તન સાચું, શીક્ષણ સતિ નેરી.
 અજળ પ્રીતિ રસ પાત્રથી, ઝીલે પતિનો પ્રેમ;
 નવન યૌવન મદ શાન્તવે, સતિ પતિવ્રતનો નેમ.

સખી.

ક્રોધ, લોભ, દુઃખનું મુળ કારણ, ત્યજવાં ધારીરી,
 શીયળ સાચું સતીનું છે, તે અંતર ઉતારીરી;
 સમ દ્વિપ નવખંડ સહ, ચૈદ લોક પ્રમાણ,
 સતિત્વ સમુ પારખું, તિમર સંહારક બાણ.

સખી.

અહમ ત્યમ સૌ દાખી જગમાં, પતિએ શમાવુંરી;
 ભર ભ્રમણથી છુટા થાતાં, પછી ન ભમાવુંરી;
 સાચો મંત્રજ સાચવી, સાધે રૂડી પેર;
 લક્ષણ અંતર પ્રગટતાં, થાતી લીલા લે'ર.

સખી.

પતિ તેજ પરમાત્મા છે.

ગરબો.

મારા સમ પ્રીતમજી વહાલા, શુદ્ધ પીયુષ રસ પાઓરે,
શામળીયાજી જપતી માળા, અધિક હવે નવ તાવોરે;
રસીક ! રસીકા રસમાં ઝુલી, કર ગ્રહી સ્નેહ ખતાવોરે.

મારા.

ભર યુવનના બાગમાં, હુંટે રતી પતિ ચોર;
પ્રેમ પીછોડી પાથરી, થયું શુન્ય ધરધોર.

અલખેલીના નૌતમ બેલી, નટવર નાર ખચાવોરે;
શુજ પદ્મ દ્વય બેડી હૃદયે, પેહેરીને પહેરાવોરે.

મારા.

નવીન ભુમીના રંગ તો, નવીન દેખાય;
નવીન પ્રવેશક પેસતાં, નવીન નાટક ભજવાય.

કમળ વદન સુખ સદન પીયુ મમ, પ્રીત નયન ચમકાવોરે;
અનહદ અવનવી શાન્તિ સધળે, રોમ રોમ પ્રગટાવોરે.

મારા.

યૌવન ઝાડી વાડીમાં, નીકળે અંગ રૂધિર;
પાલવ જ્યાં દુર થાય ત્યાં, શું સતિ રાખે ધીર.

રસ વેલીના રસીક રમણજી, શાને હવે અકળાવોરે;
પ્રીતિ અમૃત પાવા પીવા, દો-લ્યો-અંતર હલાવોરે.

મારા.

ઝખકારા જોખન તણા, પ્રગટે આ મુજ કાય;
કરૂં પ્રયત્ન હું સાંખવા, પણ તે નવ જીર્વાય.

મારા સમ મોહનજી વા'લા, સત્વર સતિ કર રહાવોરે;
નણહલજીના વીરા પ્યારા, વિયોગે નવ હંદાવોરે.

મારા.

કળેડાવાળી સ્ત્રીના વિલાપ વિશે ગરબી.

(અલખેલી અંખે માત જોવાને જઘએ-એ રાગ.)

- બળ્યો બળ્યો આ અવતાર, દુઃખ મુજને ઝાઝું;
મારો સ્વામી છે નાનું બાળ, નીત્ય દેખી દાઝું. ૨૬.
- નવ વરસનો નાવ છે મારે, હું છું જોખન વેશરે;
સોળ વરસની ઉમર મારી, તેથી થાય કલેશ. દુઃખ. ૧.
- પાપી પીતાને શું હવે જાયું, કાંઈ ન રાખ્યું બાનરે;
કુલીન ધરનો વર જોઈ, મને કીધું કન્યાદાન. દુઃખ. ૨.
- બાળપણમાં ઝેરથી મુજને, મારી હોત તો સાંરે;
આ અવસર નહી બળતે, આવું કુલ્લ કલેજું મારું. દુઃખ. ૩.
- બાળક અણુસમજી પતિ મારો, દેખી દીક્ર બહુ દાઝેરે;
દુઃખ રહેનું કેહેતાં આજે, મન મારું બહુ લાજે. દુઃખ. ૪.
- પોહોર દીવસ ચડે પોહોડીને, દાતણ પાણી ન કરતોરે;
રોતો રોતો મા પાસે જઈ, પેટ પોતાનું ભરતો. દુઃખ. ૫.
- ખાતો ખાતો પેસાબ કરતો, મા તેની કળકળતીરે;
બાન શરીરનું લેશ નહી તેને, તેથી હું નિત બળતી. દુઃખ. ૬.
- આ કરતાં પીયુ હોત નહી તો, માનત મનથી સાંરે;
દેખીને દાઝે છે આજે, કુલ્લ કલેજું મારું. દુઃખ. ૭.
- અધુરામાં પુરો મુજને, કામ ધણું દુઃખ દેછેરે;
જર કરમ કરવાથી મુજને, બીક ધણી મન રહે છે. દુઃખ. ૮.
- સમજણો કદી હોય પીયુ, તો લોકમાં નવ નીંદાયરે;
પર પુરૂષનો ગર્ભ રહેતો, મારી ફજેતી થાય. દુઃખ. ૯.
- શાખિલા નર જોઈને મારું, મન ધણું અકળાયરે;
કામદેવના તાપે કરી મારું, શરીર નીત્ય સુકાય. દુઃખ. ૧૦.

મેશરાશી કહે છે મુખથી, કોઈ કન્નેડું ન જોશોરે;
દુઃખ પુત્રનું દેખી અંતે, પોકે પોકે રોશો.

દુઃખ. ૧૧

ગરબી.

સુણ ચતુરસુબળ, પરનારીની પ્રિત કયુ ના કીજીએ.

જેને પ્રિત કરી પરનાર તણી, તેને હૈડે રૂંધણુ હોય ઘણી;

એણે કુળની લજ્જા કાંઈ નારે ગણી.

સુણ૦ ૧

તમે પહેલા મળશો દુતીને, તારૂં સરવશ લેશે ધુતીને;

પછી રહેશો આગ બલુતિને.

સુણ૦ ૨

તમે બેઠા મુછો મરડીને, કાળજી આશે કરડીને;

નહી મુકે માંસ આંતરડીને.

સુણ૦ ૩

તને પ્રેમના પ્યાલા પાઇને, તારૂં સરવે લેશે વાઇને;

તને કરશે ખોખું ખાઇને.

સુણ૦ ૪

પ્રિતમના સ્વામી છો પ્યારા, તમને ગોખીઓ કરે કાલાવાલા;

તમે દર્શન દોની મોરલીવાળા.

સુણ૦ ૫

ગરબી.

મારા મન ગમતા મહારાજ, મારે ઘેર આવો,

હું તો તલસુ તમારે કાજ, હશીને બોલાવો.

વીલંબ ન કરશો વીહલા, આવો અમ ઘેર આજ;

પેર પેરનાં પકવાન પડાવું, ત્રિકમ તારે કાજ.

મારા૦ ૧

મનમાં હતું જે માવજી, મુખથી કેમ કહેવાય;

આવી શકો તો આવજો, મારૂં જોતામાં જોખન જાય. મારા૦ ૨

આ જોને આંગણીયે ઉભા, રંગીલા રણછોડ;

રાધેના સ્વામી પ્રભુ અંતરગમી, પુરો મારા મનડાના કોડ. મારા૦ ૩

ગરબી.

જેને પીયુડો તે પરધેર જાય, સખિ શું કરીએ;
 અમથી એકલડાં ન રહેવાય, વીજેગે મરીએ. ટેક.
 રૂપ જોવંતાં રશીયો રૂડો, પરાણે કરે છે પ્રીત;
 અણુ તેડયો આંગણીએ આવે, એવી તો એની રીત. સખિ. ૧
 જોલાવ્યો જોલે નહી, કોને કહીએ પેર;
 શેરડીએ સામો મળેરે, વ્હાલો નીચાં તે ઢાળે નેણ. સખિ. ૨
 છળભેદમાં છનો રમે, અમને વાયદે વાય;
 રાધેના સ્વામી પ્રભુ અંતરજામી, વા'લો અર્થ પડે ઓળખાય. સખિ. ૩

ગરબી.

જાવ જુઠા કહાન, જાઓજી જાણ્યા;
 એવા ધુતારાના ઢંગ, પરધેર માણ્યા. ટેક.
 વાટ જોતાં રજની વીતી, આવ્યા ઉગમતે સુર;
 કામનગારા કહાનજી વાલે, અમને વીસર્યા છે દુર. જાવ૦ ૧
 પરનારી શું પ્રિતડી, કિધે કામો કામ;
 અહી આવીને શું કરેરે, જેનો ઘેર ઘેર હોય વીશરામ. જાવ૦ ૨
 કોઇ મંદીરમાં કાહાનજી કીધી લીલા લેહેર;
 રાધેના સ્વામી પ્રભુ અંતરજામી, મેં તો જાણી તમારી પેર.
 જાવોજી જાણ્યા૦ ૩

ગરબી.

મને કૃષ્ણ જોયાના કોડ, સહીયર ચાલોને;
 ઉમીયાજીને લાગુ પાય, હરિવર આલોને. ટેક.
 દેરે દેરે દીવા કરું, પુણું શંકર દેવ;
 સામળીયો વર પામવા, હુંતો કર શંભુની સેવ. સહી૦ ૧

ગોકુળની ગોવાલણીરે, હીંડે મલપતી ચાલ;
 એના ઉપર મોહન મોહી રહ્યો, એનું મુખકું છે લાલ ગુલાલ. સહી૦ ૨
 સાસુ મારી જશોમતીરે, સસરો શ્રી નંદલાલ;
 કંથ કોડીલા કહાનજી, માંડે સાસર ગોકુળ ગામ. સહી૦ ૩
 કાળંદરીને કાંઠે, નહાતા નીરમળ નીર;
 વસ્ત્ર વીઠલો હરી ગયો, હુંતો સેણે ઢાંકુ શરીર. સહી૦ ૪
 ગાય શીખે ને સાંભળે, રાણી રાધાજીનો રાસ;
 નરનારી વધકુંઠ પામશેરે, ગાય નરસખેયો દાસ. સહી૦ ૫

ગરબી.

તારી મોરલીએ મહારાજ, મન હરી લીધારે;
 મારી ગઈ છે શુદ્ધને શાન, કામણ કીધાં. ટેક.
 સાંભળતામાં શુદ્ધબુદ્ધ ભૂલી, ને તન મન વ્યાકુળ થાય;
 પુરપતી પરવાર સઉકો, મને મંદીર ખાવા ધાય. મન. ૧
 અંતરમાં વાકુળ થાયરે, વીસરી ભોજન પાન;
 અવળાં આ ભુષણ પહેરીયાં, મેંતો નેપુર ધાલ્યાં કાન. મન. ૨
 સેંથે તે કાજળ પુરીયા, નયણે સીંદુર રેખ;
 એક એકથી ઉતાવળી, નીસરી આવી તે દેખાદેખ. મન. ૩
 સનમુખ આવી ઉભા રહ્યા, નયણે નીરખ્યા નાથ;
 લક્ષમણના સ્વામી સંગે રમતાં, મેંતો હરખે જોડાયા હાથ. મન. ૪

ગરબી.

ત્યારે જોલ્યા હળધર વીર, અહીં શીઠ આવી;
 તને કોને દીધો સાઠ, બુદ્ધિ ગમાવી. ટેક.
 એની વેળા અરધી રાતે, કોને શું છે કાજ;
 નિર્લજ થઈને નીસરીયાં તમે, જોઈ તે કુળની લાજ. અહીં. ૧

દેવ તણી મરજાદા લોપીને, ન ગણો સહ સંસાર;
 પણુ ખોય પતિવ્રત તણુંરે, તુતો તજી ભરથાર. અહીં. ૨
 હું જાણું છું વંન જગાએ, આઘ્યા સહ નીરધાર;
 બનશીરે બટની કુસુમ કળીપર, ભમરો કરેરે ગુંજાર. અહીં. ૩
 વન જોયું ને ઘેર પધારો, સ્વામી તમારી આશ;
 લક્ષ્મણના સ્વામીનાં વચન સુણીને, ગોપી થાયરે નિરાશ. અહીં. ૪

ગરબી.

સારે બોલ્યાં ગોપીજન, હવે કહ્યાં જઈએરે;
 તમે સારો અમારી આશ, એમ કહીએરે. ટેક.
 માતા પીતાનું કહ્યું ન માન્યું, ન ગણ્યો ભરથાર;
 તમે વિના અમને કાંઈ નવ ગમે, સુનો લાગે સહ સંસાર. હવે. ૧
 સ્મરણુ કરોને મારી સાથે, રૂડું વંદ્રાવન;
 ના કહેશો તે નિશ્ચયે ડગશે, તમ આગળ અમારું તન. હવે. ૨
 આશ ભર્યો અમે આવીયારે, રમવાને તમે સાથ;
 તેડીને તરછોડીયારે, તેતો ન ઘટે તમને નાથ. હવે. ૩
 અંતર પ્રીત જોઈ અલબેલાને, હસીને ભીડી બાથ;
 લક્ષ્મણના સ્વામીએ રાસ રમાડ્યાં, શરદ પુનમની રાત. હવે. ૪

ગરબી.

શ્રી વંદ્રાવન મોજાર, રાસ મહી મહાલેરે;
 સહ કનક મણીના થંભ, ઠમકે ચાલેરે.
 ધુધરી ધમકે ને નેપુર ઠમકે, ઝાંઝરનો ઝમકાર;
 કંઠે પરસ્પર આવડીરે, થેઈ થેઈ કરે સહ નાર. રાસ. ૧
 આલીંગન ઉપર લ્યો ચુંબન, આનંદ ઓછવ થાય;
 સામળીયા શું રંગભેર રમતાં, ઉલટ અંગ ન માય. રાસ. ૨

વીઠલને વશ કરવા કાળે, હળવે કરતી આળ;
 નેણુ કટાક્ષ નેણુ જોતી, જોપી દેતી પરસ્પર તાળ. રાસ. ૩
 શુદ્ધ ન રહી શરીરની ને, રજના કીધી ખટ માસ;
 લક્ષમણના સ્વામીની સંગે રમતાં, જોપી કરતી હાશ વિલાસ. રાસ. ૪

ગરબી.

સમી સંધ્યાએ અમે સાંચ્યારે, જુમનાની તીરે હાં.
 દુરલભ દરશન દીજીએ, વાલા સ્યામ શરીર. હાં. ૧
 જોવાળીયાની સાથ વ્રજમાં, હરી રમતા દીદા. હાં. ૨
 અંતે ગછતે મહારાષ પડી, અતી લાગો મીદા. હાં. ૩
 સહ સખી ટોળે મળી, ગત મત ખોઈ. હાં. ૪
 શ્રી વલ્લભ પ્રભુ પાતળા, મારગડે મળતાં. હાં. ૫

ગરબી.

સમી સંધ્યાએ પાણી સાંચયા, જુમના જળ ભરવા;
 વાટે મળ્યા વરણાગીયા, મારાં દુખડાં હરવા.
 મેં પુછ્યું મન ભાવતું, છપીલા વાર. હાં. ૧
 સારા છીએ અમે સુંદરી, આશીશ તમારું. હાં. ૨
 કોઈ દીન ઘેર આવો નહી, જતાં ને વળતાં. હાં. ૩
 શ્રી વલ્લભ પ્રભુ પાતળા, મારગડે મળતાં. હાં. ૪

ગરબી.

ઉભલા તે રહેજો કહાનજી, જુમનાને આરે;
 જળ ભરવાને અમે આવશું, વારેને વારે.
 ચોદશ ધેન ચરાવજો, અમે નીર ભરીશું;
 આંખ પાંખના નેણુમાં, અમે પુરણુ ઠરીશું.

હરી મુજને વહાલા ધણારે, હું હરીને વહાલી;
શ્રી વલ્લભ પ્રભુ પાતળા, ઘેર આવો ચાલી.

ગરબી.

મરકલડા કરે માનની, કાંઈ વાયક ભાશે;	
રાધાજી તે ચમકે ચાલીયાં, ધણો રંગ રાચે.	હાં.
સામગ્રી સરવે જોઈ કરી, થઈ લાલચ ઘેલી.	હાં.
શાક પાક સુંદર કરીને, થાળ આગળ મેલી.	હાં.
જમવાની શી જુગતી બની, શીર વેણી છુટી.	હાં.
ધાધને આવ્યા કાનજીરે, હું તો જમતાં ઉઠી.	હાં.
લાખેણીની ચાલનો, લાખેણો લટકો.	હાં.
શ્રી વલ્લભ પ્રભુ પાતળા, મારા ચીતમાં અટકો.	હાં.

ગરબી.

હારે ચાલો ડાકોરમાં જઈ વસીએ,	
હારે મને લેહે લગાડી રંગ રશીએરે	ચાલો ડાકોરમાં. ૧
હારે પ્રભાતને પહોર નોખત વાજે,	
હારે અમે દરગઢ કરવા જઈએરે.	ચાલો ડાકોરમાં. ૨
હારે લટપટી વાઘ કેશરીયા વાધા,	
હારે કાને કુંડળ સોધએરે.	ચાલો ડાકોરમાં. ૩
હારે પીળા પીતાંબર જરકશી જમા,	
હારે મોતી માળા સોધએરે.	ચાલો ડાકોરમાં. ૪
હારે ચંદ્ર બદન અણીઆળી આંખ્યો,	
હારે સુંદર મુખકું સોધએરે.	ચાલો ડાકોરમાં. ૫
હારે રમજુમ રમજુમ નેપુર વાજે,	
હારે મન મોહું મોરલીએરે.	ચાલો ડાકોરમાં. ૬

હારે મીરાંખાંધ કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર,

હારે અંગોઅંગ જળ્ય મળીએરે.

ચાલો ડોકોરમાં. ૭

ગરબી.

હારે લટકારા ગીરીવરધારી,

હારે મને મારી છે નેન કટારીરે, લટકાળો ગીરીવરધારી. ટેક

હારે આજ મળ્યા વાલો જુમનાની તીરે;

હારે એની રૂપ રસીક છપી ન્યારીરે.

લટકાળો. ૨

હારે સામળીએ કહ્યું સાનમારે,

હારે મારા પ્રાણ થકી ધણી પ્યારીરે.

લટકાળો. ૩

હારે હરીભટના હરી કર્યુરે કામણ,

હારે મારી શુદ્ધ્યુદ્ધ સરવે વીસારીરે.

લટકાળો. ૪

ગરબી.

હારે મારા સમ કાલે મરજો.

હારે પેલું વચન બોલ્યા તે હરી પળજોરે.

મારા. ૨

હારે રસ્તે આજ ન કરીએરે વહાલા,

હારે મારી સાચી વાત સાંભળજોરે.

મારા. ૩

હારે પેલા લોકોના ડરાવ્યા નવ ડરજો,

હારે વચન આપ્યું તે પરજોરે.

મારા. ૪

હારે હરી ભટના હરી છો હજી કાચા;

હારે તે માટે પાઝ વળજોરે.

મારા. ૫

ગરબી.

હારે ચાલો ચાલો ચતુર કાંધ લાજો,

હારે તમે આવી અમને શું બાજોરે.

ચાલો. ૧

હારે વળગ્યા જોઈ ન કરો વહાલા,

હારે તમે આવી અમને શું બાજોરે.

ચાલો. ૨

હારે દેખે હરીજન થાઓ સમજાયા,
 હારે અમે લાજીએ ને તમે ગાજોરે.
 હારે હરી ભટના હરીને કરીએ ટુંકારા,
 હારે માટે હેત ધણેરાં અમને જાજોરે.

યાહો. ૩

યાહો. ૪

ગરબી.

હારે જુમનાની તીરે મારો વહાલો,
 હારે જીવણુને જોવા યાહોરે. જુમનાની. ૧
 હારે જુમનાની નીરે તીરે વહાલો ઘેન ચરાવે,
 હારે મોરલી બજાવે નંદલાહોરે. જુમનાની. ૨
 હારે ધણે દહાડે ઘેર આવ્યા નહીરે જવા દઉં,
 હારે માટે મનખા દેહનો લાવોરે. જુમનાની. ૩
 હારે હરી ભટના હરી છો રંગરસીયા;
 હારે માટે ઘેરીને ધરમાં યાહોરે. જુમનાની. ૪

ગરબી.

કહેવા દેને કહાંન તારી માને કહેવા દેને કહાંન,
 વહાણુનો લઢવાડ વડે છે, રવી ઉગતે બાણુ. તારી. ૧
 ખીવશવો તે ખીજી નારીને, ખંડે લોહડું ને આરસપાણુ. તારી. ૨
 વંદ્રાવનની કુંજગલીમાં, હલકું પીપળીયાનું પાન. તારી. ૩
 આઘ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, વળ્યાં અમારાં વાન. તારી. ૪

ગરબી.

કહાંન માગ્યો દો, જસોદાજી કહાંન માગ્યો દો. ટેક.
 આજની રજની રંગભેર રમતાં, પરભાતે પાછો લ્યો. જ. ૨
 કલ્લાં કાંખી અણુવટ ખીજવાં, હાર હધ્યાનો લ્યો. જ. ૨

હસ્તીને ઘોડા માલ ખજના, વહેલ સળુતી લ્યો. જ. ૩
 મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ચરણ કમળ ચીત ધરો. જ. ૪

ગરબી.

લીધુંરે લટકે માઈ મન લીધુંરે લટકે. ટેક.
 વંદ્રા તે વનમાં વેણુ વગાડે, વાંસતણે કટકે. મા. ૧
 ગીતી ભાગ કર્યા ગીરધારી, અમને માર્યા છે ઝટકે. મા. ૨
 પટ પીતાંબર હરીએ પહેર્યા, મોહી હું તો પીપુડે પટકે. મા. ૩
 મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ચરણ કમળ ચીત અટકે. મા. ૪

લગ્નમાં ગવાતાં ગીતો.

ગીત ૧ હું. કંકોત્રી.

કંકુ છાંટી કંકોતરી મોકલે, કોડે કલાવે સુભદ્રા બેન;
 વીરા વહેલા આવજો.
 દેવ હુંદાળાને લાવજો, એ પારવતીનો પુત્ર, વીરાં
 શ્રી કૃષ્ણ બળદેવ બે બાંધવા, પવિત્ર પિતા વાસુદેવ. વીરાં
 પાંચ પાંડવ દાસ તે તમતણા, હરનીશ જપે તમાઈ નામ.
 વીરા વહેલા આવજો.
 જક્તજનેતા દેવકી ને રાયણી, અંજણાદેવી તમારાં માત,
 વીરા વહેલા આવજો.
 ભત્રીજા બલા મન ભાવતા, તમ આવે થશે સુખ એન,
 વીરા વહેલા આવજો.
 રાણી રૂકમણીનેરે રેવતી, સતભામાનેરે નંદુવંતી;
 વીરા વહેલા આવજો.

ભીડભંજન તમારી ભાભીએ, સોળ સહસ્ત્ર એકસોને આઠ;
 વીરા વહેલા આવજો.
 કંથ જેઠ દિયરીઆને કોડ ધણી, ભાષ ભવતારણ ભગવાન;
 વીરા વહેલા આવજો.
 સાથે જાદવ સધજાને લાવજો, ખીજી ઉત્તમ વરણ અનેક;
 વીરા વહેલા આવજો.
 વેદ વાંચતાં વિપ્રને લાવજો, ખીજો સર્વે કુટુંબ પરિવાર.
 વીરા વહેલા આવજો.
 થોડું લખ્યું ધણું કરી માનજો, પ્રભુ નોધારાનો આધાર.
 વીરા વહેલા આવજો.
 પ્રતિદ્રષ્ટેરે વે'લા પધારજો, શેષનાગ ન પામે પાર.
 વીરા વહેલા આવજો.

ગીત ૨ જી. જગનાં.

વાડીમાં રેલછેલ મોગરો,
 મને આપોરે માતારે કોદાણી,
 હુંતો મોગરો રોપવા જાઉંરે રનાદેવ. વાડીમાં.
 મને આપોરે માતારે ધડુલો,
 હુંતો મોગરો સીંચવા જાઉંરે રનાદેવ. વાડીમાં.
 મને આપોરે માતારે ટોપલી,
 હુંતો મોગરો વેડવા જાઉંરે રનાદેવ. વાડીમાં.

ગીત ૩ જી.

પાને ફુલ ભરાવી છે છાજ તો, અગર ચંદનના ભર્યા ઓરડારે.
 જગાડોરે વહુ નવીવહુના કંથ, રાણી રાંદેલને કરે આરતીરે.

આરતી અવસરે હોયરે રનાદેવ, પેહેલડા પહોરની આરતીરે;
 વાને કુલે ભરાવી છે છાખતો, અગર ચંદનના ભર્યા ઓરડારે.
 જગાડોરે વહુ નવી વહુના કંથ, રાણી રાંદેલને કરે આરતીરે;
 આરતી અવસરે હોયરે રનાદેવ, બીજા પહોરની આરતીરે.
 પાન કુલે ભરાવી છે છાખતો, અગર ચંદનના ભર્યા ઓરડારે;
 જગાડોરે વહુ નવી વહુના કંથ, રાણી રાંદેલને કરે આરતીરે.
 આરતી અવસરે હોયરે રનાદેવ, ત્રીસરા પહોરની આરતીરે;
 પાન કુલે ભરાવી છે છાખતો, અગર ચંદનના ભર્યા ઓરડારે.
 જગાડોરે વહુ નવી વહુના કંથ, રાણી રાંદેલને કરે આરતીરે;
 આરતી અવસરે હોયરે રનાદેવ, ચોથલા પહોરની આરતીરે.

ગીત ૪ થું.

હુંગર ઉપર ઉગ્યા વાંસ, એરે વાંસનો વીજળુલોરે ધડીયો.
 માણેક મોતીને હીરલે જડીઓ, એરે વીજળુલો આદીત ઢળીયો.
 હરખ્યારે આદીત પુછેરે વાત, કહો રાણી રાંદેલ ક્યાં હોડયા ઘાટ.
 નથુભાઇને ઘેર જગીયારે જાગ, નવી વહુએ ઓરડા ઘાટ.
 ઘાટ હોરાડીને લાગ્યા પાય, ભક્ષેરે પધાર્યા રાણી રાંદેલ માય.
 ઉઠ્યારે રાંદેલ દોરે આશીશ, જીવો નથુભાઇ કોડ ભવીશ.
 કરોડ તે ઉતર હોયરે પંચાસ, આશાપુરીરે એનાં કુટુંબ પરિવાર.

ગીત ૫ મું.

મારેરે આંગણે કુદરે ખણાવો, ઘુટણ સમાણાં પાણીરે રનાદેવ.
 ઘાટડીયાળાં નાવારે બેઠાં, આદિતની ધરનારે રનાદેવ.
 સોઈ રંગ તોષ રંગ લાલ કમુંબો, મથુરામાં મોંધો વેચાયરે રનાદેવ.
 કેળાં કાતરીયાં ને આંખા પાતળીયા, ખડમુચાં છોલાયરે રનાદેવ.

મારેરે આંગણે કુમરે ખણાવો, ધુંટણુ સમાણાં પાણીરે રનાદેવ.
 ઘાટડીયાળાં નાવારે બેઠાં, નથુભાઈની ધરનારે, રનાદેવ.
 સોઘ રંગ તોઘ રંગ લાલ કસુંબો, મથુરામાં મોઘો વેચાયરે રનાદેવ.
 કેળાં કાતળીયાં ને આંખા પાતળીયાં, ખડખુચાં છોલાયરે. રનાદેવ.

ગીત ૬ હું.

પેલોરે પોઠી કંકુએ ભરીયો,
 જઈ રાણી રાંદેલ આગળ ધરીયો;
 માવડીઓ ભાગોને મેણુલારે.
 હું વણુઝારી, દાસી તમારી,
 નવલાખ પોઠી એકલડી હંકારૂ માવડી,
 બીજેરે પોઠી શ્રીફળે ભરીયો;
 જઈ રાણી રાંદેલે આગળ ધરીયો, માવડી હું વના ન મા.
 ત્રીજેરે પોઠી ખારેકે ભરીયો,
 જઈ રાણી રાંદેલ આગળ ધરીયો માવડી, હું વના ન મા.
 ચોથોરે પોઠી, ફાફરે ભરીયો;
 જઈ રાણી રાંદેલ આગળ ધરીયો, માવડી, હું વના ન મા.
 વેચી ન જાણું, સાટી ન જાણું,
 નવ લાખ પોઠી એકલડી હંકારૂ.

ગીત ૭ મું.

સમીરે સંધ્યાએ નીસર્યા દેવ ક્યાં જઈ વસશે. ૧
 વસીશું તે આંખા આંખલી, વસીશું સરોવરની પાળે. ૨
 વસીશું તે નથુભાઈને ઝોરડે, જે મીઠા બોલી નાર. ૩
 મીઠાં બોલે ને મન હશે, વળી લાગે છે પાયે. ૪

પાયે લાગીને શું માગીયાં માગ્યાં ધણીઓનાં રાજ. ૫
અખંડ હેવાતન ઘાટડી, માગ્યાં પુત્ર પરિવાર. ૬

ગીત ૮ મું.

રાંદેલ માને સ્હરોયે શોભતો, રાંદેલ પુળ કોણે કરીરે. ૧
નથુભાઈને ઘેર નવી વહુ તો, રાંદેલ પુળ કોણે કરીરે. ૨

માંડવીનું ગીત ૯ મું.

મારો માંડવો મોગરે છાયાને નેત્ર ઓછાડીઓરે,
મારે માંડવે કેરાનો થંબ આ શો રૂડો માંડવોરે.
મારે માંડવે કોણુ કોણુ આવ્યું કોણુ કોણુ આવશેરે.
હુંતો જોઉં મારા કીયા ભાઈની વાટ જોને આવે રંગ રહેશેરે.
મારે માંડવે મોતીલાલ આવ્યા હરીલાલ આવશેરે,
હુંતો જોઉં મારા માણેકલાલની વાટ જોને આવે રંગ રહેશેરે.
મારે માંડવે કેઈ વહુ આવ્યાં કંઈ વહુ આવશેરે;
હુંતો જોઉં મારી કેઈ વહુની વાટ જોને આવે રંગ રહેશેરે.
મારે માંડવે અંબા વહુ આવ્યાં જીવકોર વહુ આવશેરે,
હુંતો જોઉં મારી ધચ્છા વહુની વાટ જોને આવે રંગ રહેશેરે.

ગીત ૧૦ મું.

હંચા મંડપ મોગર રચાવો, મેંતો કોડે પગરણ માંડીઓરે,
મંડપ ઉપર જાજમો પથરાવો, મેંતો કોડે પગરણ માંડીઓરે.
જાજમ ઉપર બાજડીયા ઢળાવો, મેંતો કોડે પગરણ માંડીઓરે;
બાજડ ઉપર બાજીઓ ઢળાવો, મેંતો કોડે પગરણ માંડીઓરે.
બાજી ઉપર પરવળીના પાસા, મેંતો કોડે પગરણ માંડીઓરે,
રમશે રમશે રાજપીપળાના રાજ, મેંતો કોડે પગરણ માંડીઓરે;
સામા રમશે નાનાભાઈ દેસાઈ, મેંતો કોડે પગરણ માંડીઓરે.

હાર્યા હાર્યા રાજપીપળાના રાજ, મેંતો કોડે પગરણ માંડીઆરે,
જત્યા જત્યા નાનાભાઇ દેશાઇ, મેંતો કોડે પગરણ માંડીઆરે.
જત્યા ઉપર નોખતો વગડાવો, મેંતો કોડે પગરણ માંડીઆરે,
હાર્યા ઉપર ગધેડા ભુકાવો, મેંતો કોડે પગરણ માંડીઆરે.

ગીત ૧૧ મું.

સુરજ ઉગ્યોરે કેવડીયાની ફણસે કે, વહાણેલાં બલે વાયાંરે.
સુતા જગોરે વાસુદેવના નંદ કે, વહાણેલાં બલે વાયાંરે.
તમ જગેરે જગે સહુ દેવ કે, વહાણેલાં બલે વાયાંરે.
લેજો લેજોરે પીતળનો લોટા કે, વહાણેલાં બલે વાયાંરે.
દાતણ કરજોરે તુળસીને ઝ્યારે કે, વહાણેલાં બલે વાયાંરે.
મુખ લેજોરે પામરીઆના છેડે કે, વહાણેલાં બલે વાયાંરે.
નામ લેજોરે શ્રીરામનું નામ કે, વહાણેલાં બલે વાયાંરે.
સુરજ ઉગ્યોરે કેવડીયાની ફણસે કે, વહાણેલાં બલે વાયાંરે.
સુતા જગોરે પારવતી વહુના કંથ કે, વહાણેલાં બલે વાયાંરે.
તમ જગેરે જગે સહુ લોક કે, વહાણેલાં બલે વાયાંરે.
લેજો લેજોરે અધવાના લોટા કે, વહાણેલાં બલે વાયાંરે.
દાતણ કરજોરે ઉકરડાની ટોચ કે, વહાણેલાં બલે વાયાંરે.
મુખ લેજોરે મશોતાને છેડે કે, વહાણેલાં બલે વાયાંરે.
નામ લેજોરે તમારા આપનું નામ કે, વહાણેલાં બલે વાયાંરે.

ગીત ૧૨ મું.

આવો માણસ બેસો બેસણેરે.

કહો તમારી વાડીયોનાં મુઠ્ઠા, માળણ રાણી એમ બણેરે.

લાખે બે લાખે મારો મોગરોરે,

અધ લાખે ચાંપલીઆનો છોડ.

માળણ રાણી.

લાખ ખરચીને લોને લાલજરે,
લાડકડારે મુજ્યાજીને કાજ.

માળણુ રાણી.

ગીત ૧૩ મું.

હાલ લીલુડા વાંસ વડાવો, તેની રતન ટોપલીઓ ધડાવો.
ટોપલી મોતીલાલના હાથમાં આપો;
મોતીલાલ ધાંચો થઇ ઘેર આવે,
મારી ગંગાબહેનને ન ભાવે.
સ્વામી ક્યાં લાગી આવડી વાર,
ગોરી તારે મૈયર પગરણુ માંડ્યાં.
પાછલી રાતનાં દળણું દળાવ્યાં,
પરોઢિયામાં પાણી ભરાવ્યાં;
વહાણુ વાએ વાસીદાં વળાવ્યાં,
ખરે બપોરે બણુગાં ઝુંકાવ્યાં.

ગીત ૧૪ મું.

ઉગતા સુરજની રજ ખરીરે,
એનીરે રજેરે કંઈ શ્રીકૃષ્ણ ધડિયારે;
અતી ગોરાંરે અતી ડુટડારે. ૧
હું તમને પુછું મારા દેવકીજી વણુજારે,
તમે કેમ શ્રીકૃષ્ણ જોઈયારે. ૨
ધડીએ જે ધડીએ ધડિયાલડા વાગેરે,
પહોરે જે પહોરે જશ આરતીરે. ૩
આરતી કરો દેવકીજીની કુખરે,
જેની કુખે શ્રીકૃષ્ણે જાઈયારે. ૪
ઓરડીએરે ઉભાં ને પરસાળે અજવાળારે,

કુળને અજવાળ્યારે વાસુદેવ તણારે.	૫
ઉગતા સુરજની રજ ખરી રે;	
એનીરે રજે કંઈ મુજ્યાજી ધડીયારે,	
અતીરે ગોરારે અતી કુટડારે.	૬
હુંતો તમને પુછું મારા રૂક્ષમાણી વણુજારે;	
તમે કાણુ મુજ્યાજી જોધ્યારે.	૭
ધડીએ એ ધડીએ ધડીયાલડાં વાગેરે,	
પહોર એ પહોર જસ આરતીરે;	૮
આરતડીરે કરો રૂખમાણીની કુખેરે,	
જેની કુખે મળીયાજી જોધ્યારે.	૯
ઓરડીએરે ઉભાંને પરસાળે અજવાળ્યારે;	
કુળને અજવાળ્યારે વાસુદેવતણાં.	૧૦



જાગ્યી જાગ્યી મેડી મારાં ધરરે વીવાતા, તો પાડોસે
નણુદી વસેરે. ૧

વીરાની મેડીએ રૂડા કાય ઢળાવું,	
તો ત્યાંને ઢાળુરે ભમર ઢોલિયારે.	૨
ત્યાં ચડી પહોડે મારી માડીનો જાયો,	
તો વાએ ઢોળતાં બાબી કુટડારે.	૩
વાએ ઢોળતાં બાબી ગોઠડીએ ગોઠયાં,	
તો નણુદીને પાડોસે ન રાખીએરે	૪
દીઠું અણુદીઠું નણુદી સરવસ્વ માગે,	
તો નીતે ઉઠીને ક્યાંથી આપીએરે.	૫
ધરની ધણીઆણી તમે એવું શું જોશો;	

તો બહેન વિના વીવાહ કોણ માલશેરે.	૬
સાત સોપારી મારી પાડોશણુને આપું;	
તો તે મારે અહીંયાં મહાલશેરે.	૭
ધરની ધણીઆણી તમે એવું શું બોલો,	
તો બહેન વિના ગણુશે કોણ પુંજશેરે.	૮
ચોખાને લાડુ મારી ગોરાણીને આપું,	
તો તે મારે ગણુશે પુંજશેરે.	૯
ધરની વહુઆરી તમે રાંધોને સીધો,	
તો જમવાને બેસે મારી બેનડીરે.	૧૦
ધરની વહુઆર તમે પાણીડાં જાઓ,	
તો ખારીએને બેસે મારી બેનડીરે.	૧૧
ધરની વહુઆર તમે હેરાને ફેરા,	
તો પકવાનને ચોરડે મારી બેનડીરે.	૧૨
ખાસડું ખંખેર ગોરી ધણીએડ આવે;	
તો રૂપૈયા ઉછાળુ બેની ના મળેરે.	૧૩
માડીના જાયા તુને દેઉંરે આશીષ,	
તો સાતેને દીકરે હાંડજો મલપતારે.	૧૪
બહેવાણુની જામ તુને દેઉં આશીશ,	
તો સાતેને સોકે આંસુ ઢાળજેરે.	૧૫

ગણુશનું ગીત.

ગણુશપાટ બેસાડીએ, ભલા નીપજે પકવાન,
સગાં સંબંધી તેડીએ, જે પુજ્યા હોય મોરાર.
જેને તે આંગણે પીપજો, તેને ધન અવતાર,

સાંજે સવારે પુજીએ, જો પુજ્યા હોય મોરાર.
 જોને પેટ ચાર દીકરા, તેનો તે ધન અવતાર,
 ચારે વહુઓ પાએ પડે, જો પુજ્યા હોય મોરાર.
 જોને પેટ ચાર દીકરા, તેનો તે ધન અવતાર;
 સાંચ્યાં સાંચ્યાં ધન વાવરે, પુજ્યા હોય મોરાર.
 જોને તે આંગણે જોટડી, તેનો તે ધન અવતાર;
 સાંજે સવારે દોહી વક્ષોવે, જો પુજ્યા હોય મોરાર.
 રાતો તે ચુડો મારો રંગ ભર્યો, કોરોને કમખો હાથ;
 ધરચોળે ઘેડ ભાગીએ, જો પુજ્યા હોય મોરાર.
 કાઠા તે ઘઉંની રોટલી, ગળગળીઓ કંસાર;
 ભેગાં બેસીને આરોગીએ, જો પુજ્યા હોય મોરાર.

ગીત ૧૮ મું.

પીઠી પીઠી ચોળારે પીતરાણી.
 પહેલી પીઠી ચડશે મારા જીયા વરને;
 ઉતરતી ચડશે પેલી છોડીને.
 પાકાં તેલ ચડશે મારા જીયા વરને,
 કાચાં તેલ ચડશે પેલી છોડીને.
 પડતી કેરી ખાશે મારા જીયા વર,
 ગોટલાને ચુસશે પેલી છોડી.

ગીત ૧૯ મું.

ઉકરડી નુતરતાં વનમાળારે,
 જડીઓ છે સોનાનો ખુટો કે ગુજરમાળારે.
 તેની ઘડાવેશ ટોટડી વનમાળારે,
 સોવરાવેશ જમણા કાને કે ગુજરમાળારે.

ઉકરડી નુતરતાં વનમાળારે,
જડીઓ છે લોહાનો ખુંટો કે ગુજર માળારે.
તેનો ઘડાવેશ દીવડો વનમાળારે,
સોવરાવેશ જમણે હાથરે ગુજરમાળારે.

ગીત ૨૦ મું.

ઉંડોને કુવો જળ ભર્યોરે, ઈંટે વાળ્યો શેવાળ;
આથમણે ડગમગેરે.
હું તમને પુછું રતી વહુરે, કેમરે કુલચંદ્રભાઈ દુખળારે;
રાતે રમે રાણો સોગઠેરે, દહાડે દેશાધ્યોની સાથ;
આથમણે ડગમગેરે.

ગીત ૨૧ મું.

પાંચ વાનીનો લાડવો વનમાળારે,
પીરસ્યો છે ઈચ્છા વહુને ભાણે કે ગુજરમાળારે.
જમતાં મનસુખભાઈ સાંભર્યો વનમાળારે,
ધાલ્યો છે કાંચળીમાંય કે ગુજરમાળારે.
ભરી સભામાં પડી ગયો વનમાળારે;
ગધેડી થઈ છે ફળેત કે ગુજર માળારે.

ગીત ૨૨ મું.

છરે આજ મેંતો અડદા પરવત નોતર્યારે,
અડદા તમે તો મારે પાપડ વણુવા જોગ;
મારે સજન મેળાવો જો મળ્યોરે.
છરે આજ મેંતો ચોર્યા પર્વત નોતર્યારે,
ચોળા તમે તો મારે વડીઓ મુકવા જોગ;
મારે સજન મેળાવો જો મળ્યોરે.

જીરે આજ મેંતો ધઉના પર્વત નોતયારે,
 ધઉ તમે તો મારે કંસાર કરવા જોગ;
 મારે સજન મેળાવો જો મળ્યોરે.
 જીરે આજ મેંતો મગ પર્વત નોતયારે,
 મગ તમે તો મારે પીઠા કરવા જોગ;
 મારે સજન મેળાવો જો મળ્યોરે.

ગીત ૨૩ મું.

સોનાનો થંબ હીરે જડયોરે,
 થંબનું નામ ન જાણું વીવાહ ઘેર આપણેરે;
 થંબનું નામ મોતીલાલ વીવાહ ઘેર આપણેરે.
 સોનાનો ગજ હીરે જડયોરે,
 ડોશીવાણીયા નામ ન જાણું વીવાહ ઘેર આપણેરે;
 ડોશીવાણીયા નામ ઝવેરભાઈ વીવાહ ઘેર આપણે
 લાંબી લેખણે લેખાં લખેરે,
 લેખાવટીયાના નામ ન જાણું વીવાહ ઘેર આપણેરે;
 લેખાવટીયા હીમતભાઈ નામ વીવાહ ઘેર આપણેરે.
 સાંગામાંચીએ બેઠા પુન કરેરે,
 પુનવંતા નામ ન જાણું વીવાહ ઘેર આપણેરે,
 પુનવંતા નવલખાઈ નામ વીવાહ ઘેર આપણેરે.
 ઝોરડામાં લખમી વાસો વસેરે,
 લખમી નામ ન જાણું વીવાહ ઘેર આપણેરે;
 લખમીનું નામ કાશી વહુ વીવાહ ઘેર આપણેરે,
 ખબેને કોથળા સોને ભરીરે;

નાણાવટીયા નામ ન જાણું વીવાહ ઘેર આપણેરે,
 નાણાવટીયા માણેકલાલ નામ વીવાહ ઘેર આપણેરે.
 હાથમાં પાટીઓ સોઈ બલીરે,
 નીશાળીયાના નામ ન જાણું વીવાહ ઘેર આપણેરે,
 નીશાળીયા બીખાબાઇ નામ વીવાહ ઘેર આપણેરે.
 લાંબી પગસારે આળક રમેરે;
 આળકનું નામ ન જાણું વીવાહ ઘેર આપણેરે,
 આળકનું સુરજ એન નામ વીવાહ ઘેર આપણેરે.
 તાંબાના એડે પાણી ભરેરે,
 પાણીયારી નામ ન જાણું વીવાહ ઘેર આપણેરે;
 પાણીયારીનું પરસન વહુ નામ વીવાહ ઘેર આપણેરે.

ગીત ૨૪ મું.

પાથે પાવઠડા ને કેશરીઆ વાધા,
 કાને સોનાની લોળારે, કોઈ વરધ વધાવો.
 એટલે રણછોડરાય સીમાડે આવ્યા,
 સીમાડે છત્ર ઢળાવોરે, કોઈ વરધ વધાવો.
 એટલે રણછોડરાય ભાગોળે આવ્યા,
 ભાગોળે ભેળ્યો વગડાવોરે કોઈ વરધ વધાવો.
 એટલે રણછોડ રાય ચઢિટડે આવ્યા,
 ચઢિટડે ચમર ઢળાવોરે કોઈ વરધ વધાવો.
 એટલે રણછોડરાય જનીવાસે આવ્યા,
 કલવો સાળીને હાથેરે કોઈ વરધ વધાવો.

એટલે રણુછોડરાય ખડકીએ આવ્યા,
ખડકીનાં ખખડાયાં કમાડરે કોઈ વરધ વધાવો;
એટલે રણુછોડરાય તોરણે આવ્યા,
પુખાણાં સાસુને હાથેરે કોઈ વરધ વધાવો.
એટલે રણુછોડરાય મોંયરામાં આવ્યા,
મામાજી કન્યા પધરાવોરે કોઈ વરધ વધાવો.

ગીત ૨૫ મું.

ગોતરડાં ઉતારોરે ગોરજી.	વહુ માગે છે સવધયો ગોરજી,
વહુનો આપ ભવધયો ગોરજી.	વહુ માગે છે રોકડો ગોરજી,
વહુનો આપ દોકડો ગોરજી.	વહુ માગે છે બાબરી ગોરજી,
વહુનો આપ વાધરી ગોરજી.	વહુ માગે છે બદામ ગોરજી,
વહુનો આપ હળમ ગોરજી.	વહુ માગે છે આરશી ગોરજી,
વહુનો આપ પારશી ગોરજી.	ધત્યાદી.

ગીત ૨૬ મું.

ગ્રહશાંતી વેળા ગોરી રીસાવી બેઠાં, સસરો મનાવે તો મનાઈ;
ઓ લાડણી આછા ધુંધટ, વહુને વાલેરા લાગે.
કહો તો વહુવાર તમને તુશીએ ધડબું, તનમનીએ રત્ન જડાવું;
ઓ લાડણી આછા ધુંધટ વહુને વાલેરા લાગે.

ગીત ૨૭ મું.

લાડડો પાન ચાવે ને રસ ઢાળે,
લાડડો તો વળી વળી પાછું જીવે;
જાણે મારા બાપા સાથે આવે,
જાણે મારા સસરાનો રંગ રાખે;
લાડડો પાન ચાવે ને રસ ઢાળે.

લાડડો તો વળી વળી પાછું જીવે,
 જણે મારી માડી સાથે આવે;
 જણે મારી સાસુનો રંગ રાખે,
 લાડડો પાન આવે ને રસ ઢાળે.
 લાડડો તે વળી વળી પાછું જીવે,
 જણે મારા વીરા સાથે આવે;
 જણે મારા સાળાનો રંગ રાખે.

ગીત ૨૮ મું.

ઘોડી તારે મુખડે રતન જડયારે આછ,
 રતન જડયારે નંદલાલ શેરો અજળ બનીરે આછ.
 વર આપા તે વર આપા કોણ સરાય કહેવાયરે આછ,
 જાણુ મુંઢાણી આગળ જાય શેરો અજળ બનીરે આછ.
 વરઆપા તે વરઆપા આત્મારામ કહેવાયરે આછ,
 જાન મુંઢાણી આગળ જાય શેરો અજળ બનીરે આછ;
 ઘોડી તારે મુખડે રતન જડયારે આછ,
 રતન જડયારે નંદલાલ શેરો અજળ બનીરે આછ;
 વરમાડી તે વરમાડી કેમ આછ કહેવાયરે આછ,
 જાન મુંઢાડી આગળ જાય શેરો અજળ બનીરે આછ;
 વરમાડી તે વરમાડી જીવકોર આછ કહેવાયરે આછ;
 જાન મુંઢાણી આગળ જાય શેરો અજળ બનીરે આછ.

ગીત ૨૯ મું.

લીલી ઘોડીને પીળો ચાખખો, ઘોડી ઘણું ગાળે;
 લીલડાં જડીત્ર પલાણુ, વહેવાણુ મારી છંદે નાચે.
 છંદે છુંદાબ્યારે છુંદડાં ઘોડી પણ ગાળે.

હોંશે રંગાવ્યા કાળા દાંત, વહેવાણુ મારી છંદે નાચે,
 ઘોડી ચઢી જીયાવર સંચર્યા, ઘોડી ધણું ગાજે.
 મોહી રહ્યા ચારે દેવ વહેવાણુ છંદે નાચે,
 પેહેલેને વિશ્વનાથરે મોહી રહ્યા, ઘોડી ધણું ગાજે,
 ગયામાં ગદાધર દેવ, વહેવાણુ મારી છંદે નાચે,
 ચોથલે મહેશ્વર દેવ, વહેવાણુ મારી છંદે નાચે,
 ચારોએ મોહીને શું કીધા ઘોડી ધણું ગાજે.

ગીત ૩૦ મું.

કુંવર હેલ દધ ચડીયા, તારા વેરીને ક્રાસકા પડીયા,
 કુંવર દહીંનાં ગોરસ ખાટાં, તારા વેરીનાં હૈયડલાં ક્રાટાં;
 કુંવર દહીંનાં ગોરસ મીઠાં, તારા વહાલાએ અચરત દીઠાં.
 કુંવર ખુંચે છે અસરો ને મસરો, જોવા આવ્યાં તે સાસુ ને સસરો.
 કુંવર ખુંપે તે જડીઆરે આપ, સાજનમાં સોધયે જીયાવર આપ.
 કુંવર ખુંપે તે જડીયારે હીરા, સાજનમાં સોધયે જીયાવરના વીરા.
 કુંવર ઘોડે છે કુલની પાખર, તારૂં સભા શોતુરે સાજન.
 કુંવર ઘોડે કુલની વાડી, કરવડી ઝાલે જીયાવરની માડી.
 કુંવર ઘોડા પાછળ કામધેન, રથે એસે જીયાવરની ખેન.

ગીત ૩૧ મું.

એનો ઉમલ્યો ઉમલ્યો આવે છે,
 એનો લંકાગઢ વાણુ પુરાવે છે;
 એનો એનડીની ઝાલ ધડાવે છે;
 એનો ઉમલ્યો ઉમલ્યો આવે છે.
 એનો ત્યાં ચક્રી સોની તેડાવે છે;

બેનો બેનડીને ઝાલ ધડાવે છે,
 બેનો ઉમલ્યો ઉમલ્યો આવે છે.
 બેનો ભર્યગઢ વાણુ પુરાવે છે,
 અને ત્યાં થકી જડીયા તેડાવે છે;
 બેનો બેનડીને ઝાલ ધડાવે છે;
 બેનો ઉમલ્યો ઉમલ્યો આવે છે.
 બેનો અમદાવાદ વાણુ પુરાવે છે,
 બેનો ત્યાં થકી પટવા તેડાવે છે;
 બેનો બેનડીની ઝાલ ગંઠાવે છે,
 બેનો ઉમલ્યો ઉમલ્યો આવે છે;
 એની નગરીમાં ધુમ મચાવે છે,
 બેનો ઉંધતા લોક જગાડે છે.

ગીત ૩૨ મું.

હારે બના મેરી ગલી મત આવો, મોતીલાલ બના છે
 જેની બેઠક છોડદો.
 હારે બના છોડદોરે દીલ ખોલ દો, હારે બના મેરી
 હારે બના લંકાગઢ વહાણુ પુરાવીએ,
 હારે બના ત્યાં થકાં સોનાં અણાવીએ,
 હારે બના બનડીકી ઝાલ ધડાવો, મોતીલાલ બના છે જેની.
 હારે બના હડમચગઢ વહાણુ પુરાવીએ,
 હારે બના તાં થકાં હીરા અણાવીએ;
 હારે બના બનડીકી ઝાલ જડાવો, મોતીલાલ બના છે જેની.
 હારે બના સીધડગઢ વહાણુ પુરાવીએ,

હારે બના તાં થકાં મોતી અણાવીએ;
હારે બના બનડીકી ઝાલ પરાવાવો, મોતીલાલ બના છે જેની.

ગીત ૩૩ મું.

હારે બના કિન્ને બતાર્ધ તુને મેરા ગલીયાં;
મેરી ગલીયારે ગુલાબી છડીયાં, હારે બના કિન્ને.
હારે બના ચીરાનો તેરા લાલ બનીયા,
લાલ બનીયારે ગલાબ બનીયા, હારે બના કિન્ને. ૧
હારે બના નીમા તો તેરા લાલ બનીયા;
હારે બનીયારે ગુલાબ બનીયા હારે બના કિન્ને. ૨
હારે બના મોજાં તો તેરા લાલ બનીયાં,
લાલ બનીયારે ગુલાબ બનીયાં, હારે બના કિન્ને. ૩

ગીત ૩૪ મું.

એક લીલી તે લીલડી,
એક લીલુડાં જડીત્ર પલાણુરે જગ લીલડી.
મારા સોઘ ઘોડાને બસે હાથીઆ,
મારા હાથી દેખીને વેવાઇ બી ગયો;
મારી કેમ કરી રહેશે લાજરે જગલીલડી.
મારા કીયા બાઇએ સાનમાં સમજવીયાં;
મારા લલુબાઇએ સાનમાં સમજવીયાં;
તમારી બહેરી રાખીશું લાજરે જગલીલડી.
એક લીધી તે લીલી લીલડી;
એક લીલડી જડીત્ર પલાણુરે જગલીલડી.

મારા સોઝે ઘોડા ને બસે હાથીઆ,
 મારા ઘોડા દેખીને વેવાઈ બી ગયો;
 મારી કેમ કરી રહેશે લાજ જગલીલડી.
 મારા કીયા ભાઈએ સાનમાં સમજવીયા;
 તમારી બહેરી રાખીશું લાજરે જગલીલડી.

ગીત ૩૫ મું.

આજ માફ વાજાંત્ર કરે ઝમકાર,	
તો જેમરે વાગે ને સાજન મળેરે.	૧
વાગતું વાગતું પોળમાં પેહું;	
તો ધરરે વેવાઈનાં ક્યાં છે રે.	૨
ઉંચલા અવાસ ને નીચલા દરવાજા;	
ત્યાં મોતી જડયાં તોરણુ બારણુરે.	૩
ચોકમાં ચંપો પરજાળે નાગરવેલ;	
તો ગોરીએ દીવા અજવાળીયારે.	૪
સાત દીકરડા તું જણુ મોરી ગોરી;	
તો જેમ દ્રવ્ય ખરચુને રવ ચડેરે.	૫
એક દીકરડી તું જણુ મોરી ગોરી;	
તો સાજન જમાડું ધર આપણુરે.	૬
બાપે માંહેરામાં આપીરે બેટડી;	
તો માડીએ આપી બેટડીરે.	૭
રાય રચીલું બેનને સાસરે આપો;	
તો બેંસ દેવા બલી તાંબડીરે.	૮
ચીરના ચંદરવા ચાદરના ગલેચા;	
તો મછલી બંદરના ચોરસારે.	૯

અરાનપુરી ગોરી વીળપુરી ઝારી;

તો નવારે નગરના વાડકારે.

૧૦

ત્રાંબાના તકીયા પીતળના પાખરીયા;

તો નવી સુખડના પાટલારે.

૧૧

એટલું લઈ બેન સાસરે જાળે,

તો લાજ વધારજો આપણીરે.

૧૨

ગીત ૩૬ મું.

મારા નવલા વેવાઈ તને વીનવું, તારી સાંકડી શેરી વળાવને;

માઈ મોટાનું શાજન આવશે, તારા ઉકરડા દેખીને લાજશે.

તારાં છૈયાં છોકરાંને મારશે, તારાં ધપડાં બુઢાંને દાટશે;

તને નફ્ટને નહીં લાજરે, તને નીરલજને શું કહીએરે.

ગીત ૩૭ મું.

કુંવર હેલો દધ ઘોડે ચડીયા, એમના વેરીને ધાશકા પડીયા;

દહીં દુધનાં ગોરસ ખાટાં, એમના વેરીનાં હધ્યારે ફાટ્યાં.

દહીં દુધનાં ગોરસ ભરીયાં, એમના વાલાનાં હધ્યારે ઠરીયાં.

ગીત ૩૮ મું.

વર તો બહુ હેંશીલો વર તો બહુરે ખાંતીલો;

એની મરઘા નયણી જીવે વાટરે, નગારાં વાગે ધીમે ધીમે.

વર તો સોનાની શેરી વચ્ચે સંચર્યોરે;

વરને ઉતરીઓ વશાવતાં લાગી વારરે, નગારાં વાગે ધીમે ધીમે.

વર તો માળીડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યોરે;

વરને ખુપ વસાવતાં લાગી વારરે, નગારાં વાગે ધીમે ધીમે.

વર તો ગાંધીડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યોરે;

વરને શ્રીફળ વસાવતાં લાગી વારરે, નગારાં વાગે ધીમે ધીમે.

વર તો ડોશીડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યો;
 વરને સરખંદ વસાવતાં લાગી વારરે, નગારાં વાગે ધીમે ધીમે.
 વર તો તંબોળીડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યો;
 વરને પાન વસાવતાં લાગી વારરે, નગારાં વાગે ધીમે ધીમે.
 ધસાદી.

ગીત ૩૯ મું.

તુંતો જમ જમરે જમઘડા કલવો, તારી માડી પીરસે કલવો;
 તારી સાસુએ પીરસ્યો કલવો, તારી સાસુ હાથયાની બોળી.
 તને ધીમાં રાખશે બોળી, તારી માડી તે હાથડાની કપટી,
 તને મીઠું નહી મેલે ચપટી, તારી ગાંડે આવડો શો મચકો;
 તને ગોળ ન આપે કદી લચકો.

ગીત ૪૦ મું.

મારી ઉધણુ વેવાણુ જાગેરે, તારા પછવાડે થઇ રહ્યો છે સોરરે;
 મારા પગ સુઝીને યયા થાંભલા, પેલી વેવાણુને લઇ ગયા જાંગલા.
 મારા પગ સુઝીને યયા આરશી, પેલી વેવાણુને લઇ ગયા પારશી.

ગીત ૪૧ મું.

શેરી શેરી ધુધરડા વાગે છે;
 કોઇ ઉમરાવ જાદો આવે છે.
 કોઇ જાણુ કરો પીછાન કરો;
 પેલા નવલા વેહેવાઇને જાણુ કરો.
 પેલા કોડીલા વેહેવાઇને જાણુ કરો,
 તારી શેરી છે સુગાળીરે;
 તારી ઘર ધણીઆણી કાળીરે.
 મારી જાનમાં આવ્યા મોટારે;

વહેવાણુ જળ ભરી લાવો કોટારે;
 વેહેવાણુ ક્ષેત્રે કંકાવટી,
 તારે ખારણે આવ્યો નાણાવટી.
 વેહેવાણુ ક્ષેત્રે સોપારી,
 તારે ખારણે આવ્યો વેપારી.
 વેહેવાણુ ક્ષેત્રે સુપડલું,
 તારા ભવનું તે ભાંગુ દુખડું.
 તારા ચુલા પછાડી ગાળારે,
 તારે દીકરા જણ્યાનો ચાળારે.
 તારા ચુલા પાછળ ઇંટરે,
 તારે દીકરી જણ્યાની રીતરે.
 તુંતો દીકરી જણી જણી યાકીરે,
 આંખા કેરીની પેઠે પાકીરે.

ગીત ૪૨ સું.

હળવે હળવે પોંખે મોટા ચોખારે,
 ખાળાવરને વાગશે સાઠી ચોખારે;
 રવધયે ના પાકેશ વેવણુ,
 રવધયો તારે વસોવા જોધશું;
 સાંખેલે ના પાકેશ વેવણુ,
 સાંખેલું તારે ખાંડવા જોધશું;
 તરાકે ના પાકેશ વેવણુ,
 તરાક તારે કાતવા જોધશું.
 સળીએ ના પાકેશ વેવણુ,
 સળીયો તારા ખાપના પળીયા,

સંપટે ના પાકેશ વેવણ,
 સંપટ તારે દીવો કરવા જોઈશું.
 ધુંસરે ના પાકેશ વેવણ,
 ધુંસર તારે ગાડે જોઈશું.

ગીત ૪૩ મું.

લીપ્યા ગુપ્યા ઓરડા સાપોલીયું જાય,
 કુલચંદની ગાંડમાં સાપોલીયું જાય.
 જાય મુછો મરડતું સાપોલીયું જાય;
 જાય ધડાકા લેતું સાપોલીયું જાય.
 ઓ એના બાપા સાપોલીયું જાય,
 દીડું હોય તો કહાડરે સાપોલીયું જાય.

ગીત ૪૪ મું.

સુરત શહેર વસે એક સોનીરે;
 સોની ઘડજે લાડકાની પોંચીરે,
 એની પોંચીએ ઝાઝા હીરાંરે;
 પોંચી લાવે લાડકાના વીરાંરે.
 બાળુબંધના સરખી પોંચીરે,
 મુંબઈ શહેર વસે એક જડીઓરે;
 જડીયા જડજે લાડકાની પોંચીરે;
 એને પોંચીએ ઝાઝા ચાંબારે;
 પોંચી લાવે લાડકાના મામારે,
 બાળુબંધના સરખી પોંચીરે;
 ભરૂચ શહેર વસે એક પટવોરે.
 પટવા ગાંઠ લાડકાની પોંચીરે;
 એની પોંચીએ ઝાઝી ખાપરે.

પોંચી લાવે લાડકાના આપરે,
 બાળુબંધના સરખી પોંચીરે.
 અમદાવાદ વસે એક ઝવેરીરે;
 ઝવેરી પારખ લાડકાની પોંચીરે;
 એની પોંચીએ ઝાઝા મોતીરે;
 પોંચી લાવે લાડકાની માશીરે,
 બાળુબંધના સરખી પહોંચીરે;
 ત્યાંતો નવરંગ માંડવ રચીઆરે,
 ત્યાંતો નટવર ચડીયા ઘોડેરે;
 વર કન્યા પરણીને ઉઠ્યારે.

ગીત ૪૫ સું.

અમારૂં જીં તમારી વલીયારી,
 એ એ પરણાવો વેવધ્યા સંપજ રાખો,
 એ એ બોલે બનશે વેવધ્યો સંપજ રાખો.
 અમારા હીમતભાઈ તમારી પરસન વહુ એ બેને પરણાવો;
 વેવધ્યો સંપજ રાખો, એ બેને બોલે બનશે, વેવધ્યો,
 સંપજ રાખો એ બેને જીગતે જોડું વેવધ્યો સંપજ રાખો.

ગીત ૪૬ સું.

વર કન્યા કંસાર જમે, વેવણીની તો દાઢ ગળે,
 લાડાને કંસાર ન ભાવેરે, લાડી તો હુએહુએ ખાએરે,
 લાડો તો સકાળમાંથી આવ્યોરે, લાડી તો દુકાળમાંથી આવીરે.

ગીત ૪૭ સું.

વર કન્યા કંસાર જમે જનધયાની દાઢ ગળે,

કોળાયો કંસાર આપે તો ખાધએરે;
નહીં તો આશા મુકી ઘેર જમએરે.

ગીત ૪૮ મું.

એક ઝારા ઉપર ઝારીરે, એતો કન્યા થઇ અમારીરે;
એતો અમારાં કહ્યાં કરશેરે, એની માને મોઢે ચઢશેરે.

ગીત ૪૯ મું.

સામા ઝોરડામાં અધમણુ જૂં,
જીઆવર પરણે હું તો ધડીએ ના ધીરું;
તળાયાં ધીમાંના ઘેખર મુજને મીઠેરાં લાગે.
સામા ઝોરડીઆમાં અધમણુ અડદી;
જીઆવર પરણે હું તો જોઇને ઠરતી,
તળાઆં ધીમાંનાં ઘેખર મુજને મીઠેરાં લાગે.
સામા ઝોરડીઆમાં અધમણુ મીઠું,
જીઆવર પરણે મેંતો અચરજ દીઠું;
તળાઆં ધીમાંનાં ઘેખર મુજને મીઠેરાં લાગે.

ગીત ૫૦ મું.

લાડી આપી પાડી આપી, જનધયાની માડી આપી;
તોય લડધા માંડવા હેઠેરે.
ધડરીયો ગઢ જીત્યારે આનંદ બલા,
લોક કહેતે મોતીભાઇ જીહારે આનંદ બલા.
એતો દીકરો પરણાવીને ઉઠ્યારે આનંદ બલા;
લોક કહેતાં પુલયંદ સાચારે આનંદ બલા,
એતો, દીકરી પરણાવીને નાચ્યારે આનંદ બલા.

ગીત ૫૧ મું

અમે આવ્યાતા રંગભર રમવારે,
 અમે આવ્યાતા પરસન વહુને લેવારે;
 અમે આવ્યાતા પરસન વહુને જોવારે;
 એના જોવામાં શું જોશેરે.

ગીત ૫૨ મું.

તાંબા કુંડી તે નગર સોહામણી,
 માંહી ભરીએલ ગવરીના ધીઅ;
 સાહેલીરે આંખો મોરીઓ.
 મારા કીયાભાઈનાં વાજાંત્ર વાગીયાં.
 પેલા વેવાઈનારે પડીયાં નીશાન,
 સાહેલીરે આંખો મોરીઓ.
 તાંબા કુંડી તે નગર સોહામણી,
 માંહી ભરીએલ ગવરીના ધીઅ;
 સાહેલીરે આંખો મોરીઓ.
 મારા કીયા ભાઈની મેડીએ દીવા બજે;
 મારા વાડીલાલની મેડીએ દીવા બજે;
 પેલા વેવાઈનારે ઘેર અંધારાં,
 સાહેલીરે આંખો મોરીઓ.
 તાંબા કુંડી તે નગર સોહામણી;
 માંહી ભરીએલ ગવરીના ધીઅ,
 સાહેલીરે આંખો મોરીઓ.
 મારી કેઈ વહુને પહેરણુ સાડી ભલી,

મારી રતી વહુને પહેરણુ સાડી બધી,
પેલી વેવણુનેરે લેધ ગયા ચોર;
સાહેલીરે આંખો મોરીઓ, છત્યાદિ.

ગીત ૫૩ મું.

એના માંડવે નથી કાંઈ આંટવાળી,
એના ધરમાં નથી કોઈ ધાર ધણી.
એના ધરમાં ફુલચંદ મડધો મહાલે,
પેલા વખતા બચારાનું કાંઈ ન ચાલે,
એના આણ્યા તાણ્યાને શુંરે ગમ્યે,
એના માગ્યા તાગ્યાને શુંરે ગમ્યે,
પુંજ્યાઈના પરવાળાને શુંરે ગમ્યે.

ગીત ૫૪ મું.

ઉઠો વેવધઓ ભીંત પડે.

ભીંત પડે તો પડવા દે ઠાલું ડોનર ભરવા દે.

આગળ ફુલચંદ પરણ્યાતા, ઠાલું ડોનર ભરીયું તું;

હવે પાનાભાધ પરણે છે, ઠાલું ડોનર ભરે છે.

ગીત ૫૫ મું.

એના ધર પછવાડે ઈંટ પડી, એને દીકરી જણાની રીત પડી;
એના ધર પછવાડે આવળીઓ, એને દીકરી જણાનો વાવળીઓ;
એને આરણે ધોમટીનો ગારો, એને દીકરી આખ્યાનો છે વારો.



રૂપિયા

છ માસમાં ન આવડે તો રૂ. ૧૦૦ ઇનામ.

આજ લગી આ જાતની બહાર પડેલી તમામ બુકોમાં મોટામાં મોટી, નવામાં નવી, સારામાં સારી, રહેલામાં રહેલી અને સોંધામાં સોંધી ચોપડી આજ છે. આ જાતની બીજી કોઈ પણ ચોપડી ખરીદતાં પહેલાં આ જાણો.

સેલ્ફ ઈંગ્લીશ ઇન્સ્ટ્રુક્ટર (રાજભાષા.)

ધેર બેઠા જો તમારે વગર માસ્તરે રીતસર અંગ્રેજી શિખવું હોય તો સેલ્ફ ઈંગ્લીશ ઇન્સ્ટ્રુક્ટર જરૂર ખરીદજો.

લોભીઆ પુસ્તક પ્રકટ કરનારાઓની માફક આ પુસ્તકના વધુ ભાગો જુદા છપાવ્યા નથી પણ તે બાર ભાગમાં પુર કરી એકજ પુસ્તકમાં બહાર પાડ્યું છે.

અક્ષરજ્ઞાન, વાંચતાં, લખતાં, બોલતાં, કાગળ લખતાં, તાર લખતાં વગેરે શિખવા માટે આ પુસ્તક એક ઉત્તમ સાધન છે, અને આના જેવી સમજ બીજા કોઈ પુસ્તકમાં નથી.

ખરીદનારને જો ચોપડી પસંદ નહીં પડે તો તે અસલ સ્થિતિમાં પાછી લેવામાં આવશે તેમજ શિખનાર એમ કહેશે કે ચોપડીનો છ માસ અભ્યાસ કર્યા છતાં તેનું અંગ્રેજી નથી આવડતું તો તેને રૂપિયા સો ઇનામ આપવામાં આવશે. કિંમત રૂપિયો સવા, પોસ્ટેજ માફ. (૫૪ ૩૫૨).

બુકસેલર મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુપટે,

ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.

